ZÁKLADNÍ ŠKOLA PRAHA-PETROVICE

Edisonova 40,
Praha 10-Petrovice

Dopplerova 351,
Praha 10-Petrovice

Dopplerova 351-nový pavilon,
Praha 10-Petrovice

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

OBSAH

1. Identifikační údaje **str. 3**
1.1. Název vzdělávacího programu str. 3
1.2. Předkladatel str. 3
1.3. Zřizovatel str. 3
1.4. Platnost dokumentu str. 3

2. Charakteristika školy **str. 4 – 5**
2.1. Úplnost a velikost školy str. 4
2.2. Vybavení školy str. 4
2.3. Pedagogický sbor str. 4
2.4. Charakteristika žáků str. 5
2.5. Dlouhodobé projekty str. 5
2.6. Spolupráce s rodiči a jinými subjekty str. 5

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu **str. 6 – 12**
3.1. Zaměření školy str. 6
3.2. Výchovné a vzdělávací strategie str. 6
3.3. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami str. 8
3.4. Vzdělávání žáků mimořádně nadaných str. 9
3.5. Začlenění průřezových témat str. 10

4. Učební plán **str. 13 – 16**
4.1. Tabulace učebního plánu – I. stupeň str. 14
4.2. Poznámky k učebnímu plánu – I. stupeň str. 14
4.3. Tabulace učebního plánu – II. stupeň str. 15
4.4. Poznámky k učebnímu plánu – II. stupeň str. 15

5. Učební osnovy **str. 17 – 341**
5.1 Učební osnovy vyučovacích předmětů I. stupně str. 18
- Český jazyk - I. stupeň str. 18
- Anglický jazyk - I. stupeň str. 33
- Matematika - I. stupeň str. 43
- Informační technologie - I. stupeň str. 56
- Prvouka str. 60
- Přírodověda str. 70
- Vlastivěda str. 82
- Hudební výchova - I. stupeň str. 94
- Výtvarná výchova - I. stupeň str. 106
- Tělesná výchova - I. stupeň str. 116
- Pracovní činnosti - I. stupeň str. 127

5.2 Učební osnovy vyučovacích předmětů II. stupně str. 139
- Český jazyk - II. stupeň str. 139
- Anglický jazyk - II. stupeň str. 148
- Další cizí jazyk (německý, ruský, francouzský) str. 157
- Matematika - II. stupeň str. 174
- Informační technologie - II. stupeň str. 187
- Dějepis str. 192

- Výchova k občanství str. 200
- Fyzika str. 215
- Chemie str. 229
- Přírodopis str. 238
- Zeměpis str. 251
- Přírodovědná praktika str. 261
- Hudební výchova - II. stupeň str. 268
- Výtvarná výchova - II. stupeň str. 275
- Výchova ke zdraví str. 282
- Tělesná výchova - II. stupeň str. 294
- Pracovní činnosti - II. stupeň str. 308

5.3 Učební osnovy volitelných předmětů II. stupně str. 318
- Literární seminář str. 318
- Český jazyk pro cizince str. 321
- Konverzace v anglickém jazyce str. 325
- Cvičení z matematiky str. 330
- Dramatická výchova str. 333
- Užité výtvarné činnosti str. 338
- Sportovní hry str. 342

6. Hodnocení žáků a autoevaluace školy str. 346 – 358

6.1 Pravidla pro hodnocení žáků str. 354
- Hodnocení výsledků vzdělávání žáků
- Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou
- Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáka
- Stupně hodnocení prospěchu (klasifikační stupně) a kritéria hodnocení
- Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení klasifikačním stupněm
- Celkové hodnocení žáka na vysvědčení
- Hodnocení chování žáka a kritéria hodnocení chování
- Zásady pro používání slovního nebo kombinovaného hodnocení žáka, kritéria hodnocení
- Způsob získávání podkladů pro hodnocení
- Postup do vyššího ročníku, komisionální přezkoušení
- Opravné zkoušky
- Hodnocení a klasifikace žáka se speciálními vzdělávacími potřebami
- Hodnocení a klasifikace cizinců

6.2 Metodika vlastního hodnocení str. 350

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

1) Název vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání (ŠVP ZV); vytvořený podle RVP ZV

2) Předkladatel

- název školy: Základní škola Praha-Petrovice
- adresa ředitelství: Dopplerova 351, 109 00 Praha 10 -Petrovice
- ředitel: Mgr. Petr Zeman

- telefon: +420 274 861 548
- fax: +420 274 861 548
- e-mail: info@zsprahapetrovice.cz
- web: www.zsprahapetrovice.cz

- IČO: 71008314
- právní forma: Příspěvková organizace

- resortní identifikátor (RED IZO): 600041221
- součásti školy (IZO): Základní škola – 102337501
  Školní družina – 112900305
  Školní jídelna – 161100139

3) Zřizovatel

- název: Městská část Praha-Petrovice
- adresa: Morseova 251, 109 00 Praha 10 – Petrovice
- telefon: +420 274 860 731

4) Platnost dokumentu

- datum: od 1. 9. 2016

- podpis ředitele: ……..

- razítko školy:

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

ZŠ Praha-Petrovice vznikla sloučením ZŠ Bellova a ZŠ Edisonova dne 1. 8. 2007. Škola nyní využívá tři budovy. Všechny tři se nachází v klidném a bezpečném prostředí, na okraji zástavby rodinných domků a velkého sídliště, v městské části Praha-Petrovice. Okolí školy (lesopark, meandry Botiče, přehradní nádrž) poskytuje možnosti pro sport a pobyt v přírodě.

Základní škola zajišťuje výchovu a vzdělávání hlavně žákům místního regionu. Prioritou školy je co nejlépe připravit žáky pro další život a motivovat je k celoživotnímu učení, přičemž klademe důraz na všestranný rozvoj každého dítěte podle jeho schopností a možností. Preferujeme *společný komplexní základ všeobecného vzdělávání*, proto je výuka zaměřena na budování co nejširšího všeobecného rozhledu.

2.1 Úplnost a velikost školy

Škola je úplnou základní školou s 1. – 9. ročníkem. Ke své činnosti využívá budovy Edisonova 40, Dopplerova 351 a Dopplerova 351-nový pavilon, všechny tři Praha 10-Petrovice. Nejvyšší povolený počet žáků je 528.

2.2 Vybavení školy

V budově Edisonova 40 žáci využívají 6 učeben (z toho dvě učebny pro menší počet žáků), šatnu, venkovní hřiště s umělým povrchem a zahradu. Budova je vzdálená asi 300 metrů od budovy Dopplerova 351.

Budovu Dopplerova 351 tvoří dva samostatné pavilony a střední část. V pravém pavilonu je gymnázium a zákl. umělecká škola. Ve střední části se nachází ředitelna, kanceláře, sborovna a knihovna základní školy. V přízemí je školní jídelna, kde se stravují žáci ze všech tří budov základní školy, žáci gymnázia, zaměstnanci školy, petrovičtí senioři a další strávníci.

Levý pavilon využívaný základní školou má 12 kmenových učeben, 2 odborné pracovny, chemickou laboratoř, knihovnu, žákovskou kuchyňku, dvě tělocvičny, dílnu v zahradním domku, skleník, keramickou dílnu a dvě učebny informačních technologií.

Pro sportovní vyžití slouží areál školních hřišť a zahrady; je zde U-rampa pro skateboarding a tenisový kurt s umělým povrchem.

Třetí budova školy je asi 50 metrů od budovy Dopplerova 351, na pozemku školy, na okraji ovocného sadu. V tomto dvoupodlažním pavilonu jsou pro žáky k dispozici čtyři učebny, šatna a sociální zařízení.

Stravování je pro žáky ze všech tří budov zajištěno v budově Dopplerova 351.

Třídy i pracovny všech tří budov Základní školy Praha-Petrovice jsou standardně vybavené. Budovy školy jsou dobře udržované.

2.3 Pedagogický sbor

Ve školním roce 2016/2017 pracuje ve škole 29 učitelů (z toho 4 muži), 8 vychovatelek a tři asistentky pedagogů. Odbornou kvalifikaci pro přímou pedagogickou činnost podle zákona 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících, v platném znění, splňuje 27 učitelů, 3 asistentky pedagogů a 7 vychovatelek; 2 učitelé a 1 vychovatelka se vzdělávají k doplnění své kvalifikace.

Odbornost speciálního pedagoga mají 4 pedagogové, výchovného poradenství 2. Všichni pracovníci školy využívají nabídek odborných vzdělávacích akcí a individuálně studují pedagogickou literaturu. Průměrný věk pedagogických pracovníků je 44 let.

2.4 Charakteristika žáků

Převážná většina žáků jsou děti z městské části Praha-Petrovice. Vzděláváme i několik dětí cizích státních příslušníků. Pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami je zajištěna odborná péče (pedagogicko-psychologická poradna, kroužky reedukace). Pro žáky 9. ročníku hlásící se na gymnázia a další střední školy je zajištěna pomoc při přípravě na přijímací zkoušky (zájmové útvary: Přípravný kurz z ČJ a M).

2.5 Dlouhodobé projekty

Škola má dlouholetou tradici Klubu mladých diváků a Klubu mladých čtenářů. Žáci sponzorují pandu červenou v pražské ZOO. Každoročně se účastníme celostátního testování SCIO žáků 9. tříd. Žákům 5. a 8. tříd zajišťujeme odborné profi-testy. Žáci 2. – 9. tříd se účastní mezinárodní matematické soutěže Klokan i dalších matematických soutěží. Ve škole každoročně probíhá turnaj v České dámě.

Během školního roku pedagogové vzájemně spolupracují na projektech, jejichž vyvrcholením je celoškolní projekt.

Třídní kolektivy vyjíždějí na tematické exkurze, školy v přírodě i ozdravné pobyty; k doplnění a obohacení výuky pořádáme podle aktuální nabídky exkurze, přednášky, návštěvy divadelních a filmových představení, muzeí, koncertů, pracovní dílny apod.

2.6 Spolupráce se zákonnými zástupci žáků a jinými subjekty

Školská rada při ZŠ Praha-Petrovice má 9 členů, zajišťuje spolupráci školy, zákonných zástupců žáků a zřizovatele. Usilujeme o otevřenou školu, zákonní zástupci se mohou účastnit výuky kdykoliv po vzájemné dohodě s vyučujícími. O prospěchu a chování žáků jsou zákonní zástupci informování prostřednictvím žákovských knížek, na třídních schůzkách a individuálních konzultacích (žáci mohou být při jednání svých zákonných zástupců a učitele přítomni). O činnosti školy jsou zákonní zástupci žáků informováni i prostřednictvím školní vývěsky a webových stránek školy. Přispíváme i do obecního časopisu, kde informujeme o některých zajímavých akcích. Výsledky své práce prezentujeme pro zákonné zástupce žáků i veřejnost prostřednictvím různých aktivit (výstavy dětské výtvarné tvorby, Škola nanečisto, Pálení čarodějnic, Den dětí, masopustní průvod masek, společná adventní posezení,…). Škola spolupracuje s městskou částí Praha-Petrovice, místní knihovnou, školskými poradenskými zařízeními, základními uměleckými a mateřskými školami, subjekty pro zájmové činnosti žáků a Českým červeným křížem. V rámci programu prevence rizikového chování žáků využíváme besed a přednášek Policie ČR a MP.

Úzce spolupracujeme s psycholožkou z PPP Prahy 10, která dochází do školy pravidelně 1x za čtrnáct dní (individuální konzultace s pedagogy, interpretace výsledků vyšetření v PPP, příprava žáků na volbu povolání).

Během školního roku pořádáme několik víkendových akcí (turistika, divadlo, výstavy).

3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU (ŠVP)

Školní vzdělávací program je koncipován tak, aby vytvářel co nejlepší předpoklady pro osvojování klíčových kompetencí formulovaných v Rámcovém vzdělávacím plánu pro základní vzdělávání.

Hlavním cílem naší školy je optimálně rozvíjet osobnost žáků a vést je tak, aby dokázali své znalosti, dovednosti, postoje a návyky vhodně používat a rozvíjet. Chceme v nich probudit ***touhu poznávat a objevovat***, vedeme je k ***odpovědnosti*** za svá rozhodnutí a činy, učíme je umět naslouchat a pomáhat druhým. Snažíme se formovat jejich postoje tak, abychom poskytovali dobrý základ pro další vzdělávání a studium i pro orientaci v praktickém životě.

3.1 Zaměření školy

Prioritou naší školy je budování co nejširšího všeobecného rozhledu, neboť preferujeme ***společný základ všeobecného vzdělávání*** pro všechny děti bez profilace. Individuální předpoklady každého žáka rozvíjíme nabídkou předmětů v rámci disponibilních hodin.

Jsme si vědomi, jak důležitá je v dnešní době znalost cizích jazyků. Proto začínáme již od těch nejmenších. Anglickému jazyku se naši žáci budou učit již od prvního ročníku, a pokud budou mít zájem, mohou v 6. třídě začít s německým jazykem. Povinně je druhý cizí jazyk zařazen od sedmého ročníku. Od školního roku 2013/2014 žákům nabízíme výběr mezi německým a ruským jazykem

V dnešní rychle se rozvíjející a měnící se společnosti je také potřeba, aby pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem byl žák vybaven kompetencemi k využívání různých informačních prostředků a technologií. Od pátého ročníku všichni žáci získávají základní úroveň informační gramotnosti v předmětu Informační technologie.

Povinnými a volitelnými předměty, nabídkou volnočasových aktivit (i ve spolupráci s jinými subjekty), různými tematickými exkurzemi a novými metodami práce (např. zaváděním žákovských projektů), chceme našim žákům umožnit naplnit všechny cíle základního vzdělávání. Individuálním požadavkům žáků vycházíme vstříc v dalších aktivitách; např. účast v soutěžích, pro pátý a devátý ročník přípravné kurzy z českého jazyka a matematiky k přijímacím zkouškám na SŠ a víceletá gymnázia, profitesty v osmém ročníku.

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie představují ***společně uplatňované postupy, metody a formy práce, příležitosti a aktivity***, které vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků. Jsou vymezovány na úrovni školy a budou v rámci vzdělávacího procesu uplatňovány všemi pedagogy. Jsou východiskem pro výchovné a vzdělávací strategie, které jsou vymezovány na úrovni vyučovacích předmětů.

Výchovné a vzdělávací strategie jsou formulovány ke každé klíčové kompetenci

<u>Kompetence k učení</u>

Cíl: umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení

a) Klademe důraz na práci s textem, čtení s porozuměním, vyhledávání informací, užívání příruček a internetu.
b) Vytváříme motivující prostředí a vhodný pracovní režim.

c) Individuálním přístupem dáváme každému žákovi šanci prožít úspěch.
d) Vycházíme z dřívějších znalostí a dovedností žáků, opakujeme je a zdokonalujeme.
e) Ve vhodných případech umožňujeme žákům realizovat vlastní nápady.
f) Ve výuce reagujeme na aktuální dění ve světě.

Kompetence k řešení problémů

Cíl: podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů

a) Výuku vedeme tak, aby žáci hledali různá řešení problému a dokázali si je obhájit.
b) Učíme žáky vyhledávat, shromažďovat, zpřehledňovat a zpracovávat informace z různých informačních zdrojů.
c) Ve vhodných oblastech vzdělávání používáme netradiční a problémové úlohy.
d) Dáváme žákům dostatečný prostor k vyjádření svých názorů a postojů.

Kompetence komunikativní

Cíl: vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci, vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a prožívání životních situací

a) Vedeme žáky k vhodnému způsobu komunikace se spolužáky, učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo ni.
b) Snažíme se o otevřenou komunikaci.
c) Učíme žáky argumentovat a vhodnou formou obhajovat svůj názor a zároveň naslouchat názorům druhých.
d) Pěstujeme přátelské vztahy ve třídách, vedeme žáky k toleranci.
e) K osvojení komunikačních technik a způsobů jednání využíváme různých situačních her a modelových situací.
f) Do výuky začleňujeme metody kooperativního učení a jejich prostřednictvím vedeme žáky ke vzájemné spolupráci.

Kompetence sociální a personální

Cíl: rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých, rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i přírodě

a) Během vzdělávání používáme skupinovou práci, jejímž prostřednictvím vedeme žáky ke vzájemné pomoci při učení.
b) Otevřenou komunikací se snažíme vést žáky k utváření přátelských kontaktů mezi třídami a k odmítání negativních vztahů mezi žáky různého věku a etnik.
c) Žáky vedeme k respektování společně dohodnutých pravidel chování.
d) Budujeme příjemnou atmosféru ve třídě, vytváříme pozitivní klima ve škole (vstřícnost, pomoc, přátelské jednání, přirozený respekt, ochota, empatie).
e) Prostřednictvím preventivního programu se snažíme bojujeme proti sociálně patologickým jevům.
f) Usilujeme o to, aby žáci prokázali schopnost uplatnit sama sebe ve skupině v různých rolích.

Kompetence občanské

Cíl: připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti, učit žáky aktivně rozvíjet a chránit své zdraví a být za ně zodpovědný, vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem

a) Žáci se učí znát svá práva, dodržovat stanovená pravidla chování a plnit své povinnosti.
b) Vedeme žáky k respektování národnostních, kulturních a dalších rozdílů mezi lidmi.
c) V modelových situacích učíme žáky domýšlet následky svého chování a být odpovědný za své jednání.
d) Vytváříme pozitivní vztah k přírodě a vychováváme k ochraně životního prostředí.
e) Umožňujeme žákům spolupodílet se na akcích školy i obce a tím poznávat realitu nejbližšího okolí.
f) Učíme žáky jednat v krizových situacích (úrazy, živelné pohromy, únik nebezpečných látek …).

Kompetence pracovní

Cíl: pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci

a) Žáky motivujeme k aktivnímu zapojení do světa práce formou exkurzí do podniků, firem , institucí, besedami se zástupci různých povolání, seznámením se s náplní práce různých profesí.
b) Vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení a posouzení svých reálných možností nejen při volbě povolání.
c) Nabídkou volitelných předmětů a zájmových útvarů pomáháme žákům při profesní orientaci.
d) Rozvíjíme u žáků zručnost a praktické dovednosti.
e) Učíme žáky pracovat s počítačem a v různých oblastech využívat informační technologie.

3.3 Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami se rozumí osoba, která k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění nebo k užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Podpůrnými opatřeními se rozumí nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách odpovídající zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám žáka.

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je dáno vyhláškou č.27/2016 Sb. a probíhá formou individuální integrace do běžných tříd.

Při diagnostikování speciálních vzdělávacích potřeb, zjišťování míry podpůrných opatření a posuzování možností žáků při jejich vzdělávání poskytují s informovaným souhlasem rodičů nebo zákonných zástupců žáka pomoc školská poradenská zařízení zařazená do rejstříku škol a školských zařízení (pedagogicko-psychologické poradny, speciálně pedagogická centra aj.) a odborní pracovníci školního poradenského pracoviště, zejména školní psycholog. Podpůrná opatření se člení do pěti stupňů podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti, lze kombinovat různé jejich druhy a stupně. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola i bez doporučení školského poradenského zařízení. Podpůrná opatření vyššího stupně lze použít, shledá-li školské poradenské zařízení, že vzhledem k povaze speciálních vzdělávacích potřeb žáka opatření nižšího stupně nepostačovala k naplňování vzdělávacích možností žáka.

Před zahájením poskytování podpůrných opatření prvního stupně zpracuje škola plán pedagogické podpory (PLPP), který má písemnou podobu a zahrnuje popis obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb, podpůrná opatření, cíle podpory a způsob vyhodnocování naplňování plánu. PLPP sestavuje učitel konkrétního vyučovacího předmětu ve spolupráci s třídním učitelem a výchovným poradcem. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s pedagogy, rodiči, samotným žákem a vedením školy. PLPP je průběžně aktualizován, nejpozději po 3 měsících škola vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. Není-li tomu tak, doporučí škola zletilému žákovi nebo zákonnému zástupci žáka využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení. Za spolupráci s tímto zařízením odpovídá výchovný poradce.

Škola při plánování a realizaci vzdělávacího procesu respektuje individualitu žáka, využívá PLPP a řídí se doporučeními školského poradenského zařízení. Dále umožňuje ze závažných zdravotních důvodů uvolnění z celého nebo z části vyučování některého předmětu nebo z provádění určitých činností (viz § 67 odst. 2 školského zákona) a vytváření individuálních vzdělávacích plánů.

Škola nabízí v případě potřeby hodiny speciálně pedagogické péče v rozsahu odpovídajícím doporučením školského poradenského zařízení.

Škola podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků zaměřené na zkvalitnění jejich práce s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

3.4 Vzdělávání žáků mimořádně nadaných

„Nadání je tvořeno souborem nadprůměrných schopností, které umožňují jedinci dosahovat výkonů nad rámec běžné populace.“ (Definice dle RVP ZV).

K zabezpečení rozvoje mimořádně nadaných žáků směřuje škola v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. Za nadaného se považuje především žák, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo jednotlivých oblastech rozumových schopností a výše jmenovaných dovedností, se považuje za mimořádně nadaného. Zjišťování mimořádného nadání včetně vzdělávacích potřeb žáka provádí ve spolupráci se školou školské poradenské zařízení.

Škola klade důraz nejen na prostorové i materiální řešení výuky, ale hlavně na zajištění kvality výuky – náročného obsahu i vhodných forem a metod práce: využívání metod s preferencí individuálního přístupu, využívání možností individuálních konzultací, možnost individuálního vzdělávacího plánu, nabídku volnočasových aktivit, nabídku volitelných předmětů, konzultace s výchovným poradcem a psychologem z PPP pro Prahu 10.

Cílem péče o tyto žáky je jednak podpora jejich nadání event. talentu a jednak směřování k harmonizaci jejich osobnosti..

3.5 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata reprezentují okruhy aktuálních problémů současného světa. Jsou důležitým formativním prvkem základního vzdělávání, vytvářejí příležitosti pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci a pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot.

Všechna průřezová témata jsou v ŠVP realizována formou ***integrace*** obsahu jejich tematických okruhů do vzdělávacího obsahu některého vyučovacího předmětu.
V etapě základního vzdělávání jsou vymezena tato průřezová témata:

- **Osobnostní a sociální výchova** (OSV)
- **Výchova demokratického občana** (VDO)
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** (EGS)
- **Multikulturní výchova** (MKV)
- **Environmentální výchova** (EV)
- **Mediální výchova** (MV)

Zařazení tematických okruhů jednotlivých průřezových témat do ročníků a vyučovacích předmětů je zpracováno v následujících tabulkách.

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA									
Tematické okruhy	I. stupeň					II.stupeň			
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Sebepoznání a sebepojetí		ČJ				VkZ		PČ	PČ
Seberegulace a sebeorganizace	TV	TV	TV	TV	TV VV	TV VkZ	TV	TV	TV
Psychohygiena	TV	TV	TV	TV, PŘ	TV, PŘ		VkZ	VkO	
Kreativita	HV,VV PČ	HV,VV PČ	HV,VV PČ	HV,VV PČ	HV,VV PČ,ČJ	HV,VV PČ,ČJ	HV,VV PČ,ČJ TV	HV,VV ČJ,PČ TV	HV,VV ČJ,TV
Poznávání lidí	PRV	PRV	PRV	PŘ,VL	VL	VkO VkZ	VkO		
Mezilidské vztahy	PRV	PRV	PRV	VL	PŘ, VL	VkO VkZ	VkZ	VkZ	
Komunikace	PRV,PČ	PRV,PČ	PRV,PČ	ČJ,PČ	PČ	VkZ TV,HV	VkZ TV,HV	VkZ TV,HV	ČJ TV,HV
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	MA	MA	MA	MA	MA	TV, M	VkZ,M TV	TV,M	TV, M
Hodnoty, postoje, praktická etika						VkO VkZ		VkO VkZ	

Tematický okruh ***Rozvoj schopností a poznávání*** realizujeme v každém předmětu průběžně během školního roku zařazováním cvičení vnímání, pozornosti a soustředění; rozvíjením dovedností zapamatování a řešení problémů i dovednosti pro učení a studium. Tematický okruh ***Kooperace a kompetice*** si žáci osvojují a upevňují v předmětech při skupinovém vyučování a týmové práci.

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA									
Tematické okruhy	I. stupeň					II.stupeň			
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Občanská společnost a škola	PRV	PRV	PRV	VL	VL	VkO	VkZ	VV	VkO
Občan, občanská společnost a stát				VL	VL			VkO	VkO
Formy participace občanů v politickém životě					VL	VkO			VkO
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování					VL				VkO

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH									
Tematické okruhy	I. stupeň					II.stupeň			
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Evropa a svět nás zajímá	HV	HV	AJ, MA HV	HV	VL, HV	ČJ, AJ D	D,VkO Z, PP	D	D
Objevujeme Evropu a svět					AJ, VL		AJ, Z	AJ	AJ, Z VkO
Jsme Evropané					VL	D	D, VkO	D, Z	D, Z VkO

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA									
Tematické okruhy	I. stupeň					II.stupeň			
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Kulturní diference			PRV			VkO			HV
Lidské vztahy		PRV		VL	VL		VkZ	VkO	
Etnický původ				VL		D	D	PŘ	Z
Multikulturalita					ČJ, VL	AJ		AJ	AJ
Principy sociálního smíru a solidarity			PRV				VkO		VkO

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA									
Tematické okruhy	I. stupeň					II.stupeň			
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Ekosystémy	VV	PRV VV	PRV VV	PŘ VV	PŘ VV	PŘ, Z VV	PŘ, VV		
Základní podmínky života			PRV	PŘ	PŘ	PŘ, Z	PŘ VkZ	F	PŘ
Lidské aktivity a problémy životního prostředí				PŘ	PŘ	PŘ, PČ	PŘ VkO	CH, Z PŘ	CH, Z PŘ, F PČ
Vztah člověka k prostředí		PRV		VL	PŘ, VL	PŘ VkO	PŘ VkZ	PŘ, Z	CH, Z PŘ

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA									
Tematické okruhy	I. stupeň					II.stupeň			
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení					ČJ	ČJ	IT	VkZ	
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality							ČJ	PP	PČ
Stavba mediálních sdělení							IT	ČJ	
Vnímání autora mediálních sdělení								ČJ	ČJ
Fungování a vliv médií ve společnosti					ČJ				ČJ
Tvorba mediálního sdělení					IT	ČJ		IT, VV, VkZ	ČJ,VV VkO,IT
Práce v realizačním týmu								IT, PP	IT,VkO

4 UČEBNÍ PLÁN

Obsah vzdělávacích oblastí a vzdělávacích oborů, který vymezuje Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání (RVP ZV), je v ŠVP realizován prostřednictvím jednotlivých vyučovacích předmětů. Tyto předměty rozdělujeme na ***povinné předměty*** (jsou povinné pro všechny žáky) a ***volitelné předměty*** (jsou povinné, ale žáci mají obvykle možnost si vybrat z určité nabídky).

Následující tabulka uvádí úplné názvy ***povinných*** a ***volitelných předmětů***, jejich zkratky a vzdělávací oblasti a obory, které naplňují.

Vzdělávací oblasti v RVP ZV	Vzdělávací obory v RVP ZV	Názvy předmětů v ŠVP	
		I. stupeň	II. stupeň
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk (ČJ)	Český jazyk (ČJ)
		- - -	Literární seminář (LS)*
		- - -	Český jazyk pro cizince (Čciz)*
	Cizí jazyk	Anglický jazyk (AJ)	Anglický jazyk (AJ)
		- - -	Konverzace v anglickém jazyce (KAj)*
	Další cizí jazyk	- - -	Německý jazyk (NJ)*
			Ruský jazyk (RJ)*
			Francouzský jazyk (FJ)*
Matematika a její aplikace		Matematika (MA)	Matematika (M)
		- - -	Cvičení z matematiky (CvM)*
Informační a komunikační technologie		Informační technologie (IT)	Informační technologie (IT)
Člověk a jeho svět		Prvouka (PRV)	- - -
		Přírodověda (PŘ)	- - -
		Vlastivěda (VL)	- - -
Člověk a společnost	Dějepis	- - -	Dějepis (D)
	Výchova k občanství	- - -	Výchova k občanství (VkO)
Člověk a příroda	Fyzika	- - -	Fyzika (F)
	Chemie	- - -	Chemie (CH)
	Přírodopis	- - -	Přírodopis (PŘ)
	Zeměpis	- - -	Zeměpis (Z)
		- - -	Přírodovědná praktika (PP)
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova (HV)	Hudební výchova (HV)
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova (VV)	Výtvarná výchova (VV)
		- - -	Užité výtvarné činnosti (Uvč)*
		- - -	Dramatická výchova (DV)*
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	- - -	Výchova ke zdraví (VkZ)
	Tělesná výchova	Tělesná výchova(TV)	Tělesná výchova (TV)
		- - -	Sportovní hry (SH)*
Člověk a svět práce		Pracovní činnosti (PČ)	Pracovní činnosti (PČ)

* volitelný předmět

4.1 Tabulace učebního plánu – I. stupeň

Vyučovací předmět	Týdenní hodinová dotace							
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	Celkem	Minimální dotace	Disponibilní dotace
Český jazyk	7+2	7+1	7+1	7	7	**39**	35	4
Anglický jazyk	0+1	0+2	3	3+1	3	**13**	9	4
Matematika	4	4+1	4+1	4+1	4+1	**24**	20	4
Informační technologie	-	-	-	-	1	**1**	1	0
Prvouka	2	2	2+1	-	-	**7**	12	2
Přírodověda	-	-	-	1	1+1	**3**		
Vlastivěda	-	-	-	2	2	**4**		
Hudební výchova	1	1	1	1	1	**5**	12	0
Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	**7**		
Tělesná výchova	2	2	2	2	2	**10**	10	0
Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	**5**	5	0
Celkem	21	22	24	25	26	**118**	-	14

4.2 Poznámky k učebnímu plánu – I. stupeň

Výuka Anglického jazyka probíhá pro všechny žáky od 1. ročníku. Je-li ve třídě více než 21 žáků, může se vyučovat Anglický jazyk ve skupinách. Toto dělení je možné uskutečnit i v některých hodinách Českého jazyka a Matematiky.

4.3 Tabulace učebního plánu – II. stupeň

Vyučovací předmět	Týdenní hodinová dotace						
	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	Celkem	Minimální dotace	Disponibilní dotace
Český jazyk	4	5	4	5	**18**	15	3
Anglický jazyk	3	3	3	3	**12**	12	0
Další cizí jazyk	0	2	2	2	**6**	0	6
Matematika	4	4	4	5	**17**	15	2
Informační technologie	1	1	1	1	**4**	1	3
Dějepis	2	2	1	2	**7**	11	1
Výchova k občanství	1	1	1	2	**5**		
Fyzika	1	1	2	2	**6**	21	5
Chemie	0	0	2	2	**4**		
Přírodopis	2	2	2	1	**7**		
Zeměpis	2	2	2	1	**7**		
Přírodovědná praktika	0	1	1	0	**2**		
Hudební výchova	1	1	1	1	**4**	10	0
Výtvarná výchova	2	1	1	2	**6**		
Výchova ke zdraví	1	1	1	0	**3**	10	1
Tělesná výchova	2	2	2	2	**8**		
Pracovní činnosti	1	1	1	1	**4**	3	1
Volitelný předmět	2	0	0	0	**2**	-	2
Celkem	29	30	31	32	**122**	-	24

4.4 Poznámky k učebnímu plánu – II. stupeň

V učebním plánu ŠVP je na II. stupni 16 hodin disponibilní časové dotace využito v ***povinných předmětech*** a 8 hodin ve ***volitelných předmětech***.

Výuka volitelného předmětu probíhá v každém ročníku II. stupně v rozsahu 2 hodin týdně. Od školního roku 2013/2014 si žáci sedmého ročníku povinně volí druhý cizí jazyk (nabízíme ***Německý jazyk, Ruský jazyk a Francouzský jazyk***), ve kterém budou pokračovat až do devátého ročníku. V odůvodněných případech mohou být některé hodiny Dalšího cizího jazyka využity k rozvíjení Cizího jazyka, a to formou výuky ***Konverzace v anglickém jazyce,***

nebo mohou být na základě doporučení školského poradenského zařízení nahrazeny výukou volitelného předmětu ***Český jazyk pro cizince***.

Žáci šestého ročníku mají možnost vybrat si předmět dle svých zájmů z následující nabídky: ***Literární seminář, Dramatická výchova, Cvičení z matematiky, Užité výtvarné činnosti a Sportovní hry***.

Výuka volitelných předmětů probíhá se skupinou 10 – 16 žáků. Nabídka volitelných předmětů bude postupně rozšiřována a upravována v závislosti na preferencích žáků a provozních možnostech školy.

5 UČEBNÍ OSNOVY

Základem práce školy je práce v jednotlivých předmětech a vyučovacích hodinách jako základních organizačních jednotkách školní práce.Velmi podstatnou část ŠVP (a obsahově nejrozsáhlejší) proto tvoří učební osnovy jednotlivých předmětů.

Osnovy předmětů vycházejí ze zadání v RVP ZV, konkretizují ho, aby byl vytvořen i prostor pro používání adekvátních metod a forem práce tak, aby byly v souladu s cíli základního vzdělávání, tj. vybavit všechny žáky souborem klíčových kompetencí, na úrovni, která je pro ně dosažitelná, a připravit je tak na další vzdělávání a uplatnění ve společnosti.

Výběr metod a forem výuky je záležitostí každého vyučujícího, ovšem v souladu s výchovnými a vzdělávacími strategiemi školy.

Osnovy všech vyučovacích předmětů jsou zpracovány podle stejného schématu:

- Název předmětu
- Charakteristika předmětu
    1) Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu
    2) Výchovné a vzdělávací strategie (společné postupy uplatňované za úrovni vyučovacího předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků)
    3) Očekávané výstupy v RVP ZV
- Tabulace vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu s rozpracováním školních výstupů, učiva, s přesahy a vazbami, průřezovými tématy.

5.1 Učební osnovy vyučovacích předmětů I. stupně

ČESKÝ JAZYK – I. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Český jazyk zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu a dobrá znalost mateřského jazyka a jazyková kultura patří k podstatným znakům vyspělosti absolventa základní školy. Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí by měla vybavit žáka takovými dovednostmi a znalostmi, které mu umožní rozumět různým sdělením, naučí se je interpretovat a vhodně se vyjadřovat. Žák by měl dokázat obhájit a prosadit výsledky svého poznávání. Základním úkolem, který stojí před žáky I.stupně, je naučit se psát a číst s porozuměním. Je nezbytné, aby žáci zvládli základy pravopisu a tvarosloví a aby díky postupnému zvládání mateřského jazyka docházelo k osvojování a získávání poznatků, vědomostí a dovedností i v dalších oborech. Výuku gramatiky nechápeme pouze jako cíl. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.
Vzdělávací obsah oboru Český jazyk má komplexní charakter, pro přehlednost je však rozdělen do tří složek – *Jazyková výchova, Komunikační a slohová výchova, Literární výchova.*

Vyučovací předmět Český jazyk je vyučován ve všech ročnících jako samostatný předmět – rozsah výuky je dán školním vzdělávacím programem. Výuka probíhá většinou v kmenových třídách a některá témata (zejména z oblasti literatury) jsou realizována formou krátkodobých projektů, ve kterých může dojít k propojení žáků různých ročníků I.stupně. Další formou k plnění cílů předmětu jsou návštěvy knihovny, práce s knihou, slovníky a encyklopediemi, kdy je důraz kladen na rozvoj komunikačních dovedností. Český jazyk lze vyučovat i ve skupinách (je-li ve třídě více než 20 žáků).

V rámci předmětu je na I.stupni formou projektu realizováno průřezové téma *Mediální výchova.* Z dalších průřezových témat jsou v předmětu částečně realizována témata *Osobnostní a sociální výchova* (rozvoj schopností poznávání, kooperace a kompetence, řešení problémů a rozhodovací dovednosti) a *Multikulturní výchova.*

2. Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení
- vedeme žáky ke kultivovanému písemnému i mluvnímu projevu
- předkládáme žákům možnosti využívání osvojených dovedností v jiných oblastech
- vytváříme podmínky pro práci vhodnou literaturou a učebními texty
- umožňujeme žákům realizovat vlastní nápady a tvořivost
- vedeme žáky k sebehodnocení a získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti
- rozvíjíme v žácích zájem o četbu a její zdokonalování

Kompetence k řešení problémů
- vedeme žáky k hledání řešení problémů a ke schopnosti své řešení obhájit
- umožňujeme žákům využívání literatury a vyhledávání informací v textu
- vedeme žáky k nalézání chyb v textu a odůvodnění správného řešení
- pracujeme s chybou jako s příležitostí ke správnému řešení

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky ke kultivovanému projevu, k prezentaci myšlenek a názorů na patřičné kulturní úrovni
- vedeme žáky ke zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace
- učíme žáky k vzájemnému respektu k názorům ostatních a vzájemnému naslouchání
- rozšiřujeme žákům pomocí literárního i gramatického učiva slovní zásobu

Kompetence sociální a personální

- umožňujeme práci ve skupinách a poskytujeme žákům možnost zažít spolupráci s různými spolužáky
- vytváříme dostatek příležitosti k diskusi v malých skupinách i v rámci celé třídy
- vedeme žáky k respektování dohodnutých pravidel
- vedeme žáky k týmové práci a k odpovědnosti za sebe ve skupině
- umožňujeme žákům sledovat a vnímat vlastní pokrok

Kompetence občanské

- využíváme literatury a čtení s porozuměním k seznámení s různými obory lidské činnosti
- podporujeme v žácích potřebu literárního projevu, recitace, četby
- seznamujeme žáky s naším slovesným dědictvím a jeho významem

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k organizování a plánování učení, k dodržování a respektování dohodnutých termínů, postupů a kvality práce
- umožňujeme žákům aktivně se zapojit do způsobu výuky
- vedeme žáky ke zdokonalování grafického projevu

3. Očekávané výstupy v RVP ZV – I. stupeň/1. období

Jazyková výchova

Žák:

- získává vědomosti a dovednosti k osvojení spisovné podoby mateřského jazyka
- je schopen zvládnout základní gramatická pravidla a umí je prakticky použít
- rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, členění slova na hlásky, odlišuje krátké a dlouhé samohlásky
- porovnává význam slov (slova opačného významu, slova souřadná, nadřazená a podřazená, slova příbuzná)
- porovnává a třídí slova podle zobecněného významu (děj, věc, okolnost, vlastnost)
- rozlišuje slovní druhy v základním tvaru
- užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves
- spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy
- rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky
- odůvodňuje a píše správně : i/y po tvrdých i měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, bě, pě , vě, mě, ú/ů; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování

Komunikační a slohová výchova
Žák:

- plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti
- porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti
- respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru
- pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost
- v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči
- volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči
- tvoří mluvený projev na základě vlastních zážitků a prožitků
- zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním
- píše správné tvary písmen a číslic – kontroluje vlastní písemný projev
- jednoduchá sdělení píše věcně i formálně správně
- umí seřadit ilustrace podle dějové posloupnosti a vyprávět podle nich jednoduchý příběh

Literární výchova
Žák:

- čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku
- prostřednictvím četby poznává literární druhy, rozlišuje různé vyjádření (próza, poezie)
- vyjadřuje své pocity z přečteného textu
- pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností
- seznamuje se s autory a ilustrátory dětské literatury

Očekávané výstupy v RVP ZV – I. stupeň/ 2. období

Jazyková výchova
Žák:

- porovnává významy slov (zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová
- rozlišuje ve slově kořen, část příponovou ,předponovou a koncovku
- určuje slovní druhy plnovýznamových slov a používá je v gramaticky správných tvarech
- rozlišuje slova spisovná a nespisovná
- vyhledává základní skladební dvojice a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty
- odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí
- užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje
- píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách
- zvládá základní příklady syntaktického pravopisu

Komunikační a slohová výchova
Žák:

- čte s porozuměním přiměřeně náročné texty
- rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu,podstatné informace zaznamenává
- posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení

- reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta
- vede správně dialog, telefonický vzkaz, zanechá vzkaz na záznamníku
- rozpozná manipulativní komunikaci v reklamě
- volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikativního záměru
- rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace
- píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché žánry
- sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytvoří krátký mluvený nebo písemný projev

Literární výchova

Žák:

- vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je
- volně reprodukuje text, tvoří vlastní literární text na dané téma
- rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů
- při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy

Český jazyk			
1. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • rozezná písmeno malé a velké, tiskací a psací • rozezná písmena a hlásky • rozliší větu, slabiku, slovo, hlásku • složí - utvoří slabiku, slovo, větu	**Jazyková výchova** - věta, slovo, slabika, hláska - písmeno malé, velké, tištěné, psané - tvoření slabik z daných hlásek - tvoření slov z daných slabik - slabiky otevřené a zavřené - slova se shlukem souhlásek - tvoření vět z daných slov	**PČ** – stříhání, lepení (jemná motorika)	
• přečte slabiku, slovo, větu • spojuje plynule slabiky a slova • vyslovuje správně délku hlásek • správně artikuluje a intonuje • hlasitě čte s porozuměním • reprodukuje přečtené • rozlišuje pojmy – článek, nadpis, řádek, odstavec • rozezná druhy vět z hlediska čtení • určí pořádek slov ve větě a pořádek vět ve vyprávění	**Čtení** - hlasité a tiché čtení - článek, nadpis, řádek, odstavec - tečka, čárka, středník, dvojtečka, otazník, vykřičník, pomlčky uvozovky - čtení slov s dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě		
• osvojuje si hygienické návyky psaní (správné sezení, držení psacího náčiní) • píše velká a malá psací písmena • specifikuje hůlkovou podobu písmen	**Psaní** - kresebné cviky k uvolnění ruky - prvky písmen	**VV** -ilustrace	

• opíše i přepíše slabiky, jednoduchá slova i věty • píše diktát slov a jednoduchých vět	- přepis, opis, autodiktát, diktát písmen, slabik, slov, jednoduchých vět - opis, přepis delšího celku		
	Komunikační a slohová výchova		
• vyjadřuje se smysluplně • aplikuje základní komunikační pravidla • analyzuje spisovnou a hovorovou řeč	- srozumitelná mluva, správné dýchání - prosba, poděkování, omluva, blahopřání, vyjádření zkušenosti		
• dokáže vyprávět ucelený příběh, pohádku podle osnovy, obrázků	- vyprávění		
	Literární výchova		
• vyjadřuje své pocity z přečteného nebo slyšeného literárního textu	- poslech literárních textů - zážitkové čtení a naslouchání		
• pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností • čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	- tvořivé činnosti s literárním textem (přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod)		
• rozlišuje vyjadřování veršované a prozaické • odlišuje pohádku od ostatního vyprávění	- základní literární pojmy		

2. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • rozlišuje a zná samohlásky a souhlásky (tvrdé, měkké, obojetné) • vyslovuje krátké a dlouhé samohlásky • analyzuje dvojhlásky • rozezná párové souhlásky – spodobu na konci i uvnitř slov • používá abecedu • rozdělí slovo na konci řádku • specifikuje slabikotvorné „r“, „l“ • používá správnou výslovnost a psaní slov se skupinou dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě • určí slovo nadřazené, podřazené, souřadné • určí synonymum a opositum • rozliší obecná a vlastní jména • kategorizuje podstatná jména, přídavná jména, slovesa, spojky a předložky • určí začátek a konec vět • rozezná druhy vět • používá spojky při stavbě souvětí • rozliší větu jednoduchou a souvětí • čte plynule s porozuměním jednoduché věty a texty • čte správně slova s předložkou	**Jazyková výchova** - rozdělení hlásek - samohlásky, souhlásky, dvojhlásky - abeceda – řazení podle abecedy - slovo, slabika, hláska, písmeno - význam slabiky - slabikotvorné „r“, „l“ - písmeno „ě“ - souhlásky znělé a neznělé - slovní význam - slovní druhy – podstatná jména, přídavná jména, slovesa, spojky, předložky, vlastní jména - věta a souvětí - pořádek vět - druhy vět podle postoje mluvčího - grafická podoba věty a souvětí **Literární výchova** - prohlubování plynulého čtení - čtení s porozuměním	**VV** – ilustrace	

• dokáže přečtený text reprodukovat • rozliší prózu a poezii • dbá na správnou intonaci při čtení i přednesu • seznamuje se se spisovateli a ilustrátory dětských knih • domýšlí jednoduchý příběh • píše velká tiskací písmena (pro výuku geometrie) • dodržuje hygienické návyky psaní • dodržuje správné tvary písmen psací abecedy • opíše i přepíše jednoduchý text • píše věty podle diktátu • spisovně se vyjadřuje ve větách • vyjádří vlastními slovy svá přání a potřeby • interpretuje komunikační žánry a pravidla • dodržuje posloupnosti dějů na základě pozorování	- poslech, četba, prezentace poezie a prózy - dramatizace - seznámení s českými i světovými spisovateli a ilustrátory dětské literatury **Psaní** - nácvik psaní velkých tiskacích písmen, číslic - dodržování správného sezení, držení pera - procvičování a prohlubování znalostí správného psaní - dodržování správných tvarů písmen - úprava písemností **Komunikační a slohová výchova** - základní formy společenského styku – oslovení, pozdrav, poděkování - děj – základ vypravování - jednoduchý popis	přečtené prózy a poezie **M** – geometrie – popis bodů **OSV** – sebepoznání, sebepojetí	Návštěva knihovny

3. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • rozliší slabiky a hlásky, zná souhlásky obojetné • určí počet slabik ve slově	**Jazyková výchova** - hláskosloví - stavba slov		

• klade správně slovní přízvuk • používá vyjmenovaná slova a zvládá jejich pravopis • určí rod, číslo, pád podstatného jména • prokazuje vědomosti o vlastních jménech měst, vesnic, hor, řek, názvech ulic a napíše je • určí osobu, číslo a čas slovesa • analyzuje všechny slovní druhy • třídí slova podle významu • vyhledá slova podobná a protikladná, tvoří je • určí větu jednoduchou a souvětí • provádí rozbor základních skladebních dvojic • zdokonaluje se v plynulém čtení • orientuje se v textu – umí jej podrobněji reprodukovat • vyjádří stručně základní myšlenku přečteného • rozezná některé literární žánry (poezie, próza, pohádka, bajka, pověst) • dokáže charakterizovat literární postavy • vnímá četbu jako zdroj informací • seznamuje se s některými spisovateli a ilustrátory	- slovní přízvuk - vyjmenovaná slova - podst.jm.-mluvnické kategorie - vlastní jména - slovesa-mluvnické kategorie - druhy slov - ohebné a neohebné slovní druhy - nauka o slově - slovo a skutečnost - synonyma,opozita, homonyma - věta a souvětí - věta jednoduchá – její stavba - skladební dvojice **Literární výchova** - správné a uvědomělé čtení - plynulé čtení vět a souvětí - členění textu a větného přízvuku - vyprávění povídky nebo pohádky - přednes básně nebo úryvku prózy - dramatizace - četba textů uměleckých, populárních, naukových - rozlišení		

• dodržuje správný tvar psaného písma • dbá na požadovanou úpravu v sešitech • opíše a přepíše složitější text • popíše osobu, zvíře • ústně i písemně vypravuje podle osnovy • vytvoří základní osnovu vyprávění • napíše adresu, přání, pozdrav, krátký dopis	- základy literatury – poezie (báseň s dějem, přirovnání, zosobnění), próza (pověst, povídka, pohádka, bajka), divadlo (dějství, herec) **Psaní** - procvičování a prohlubování správného psaní a hygieny psaní **Komunikační a slohová výchova** - popis osoby, zvířete, jednoduchých předmětů, dějů - vyprávění podle osnovy, její sestavení - společenský styk a jeho formy	**PČ** – popis pracovního postupu	Divadelní představení

4. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • užívá různé podoby slova, rozlišuje slova podle významu • rozpozná slova spisovná a nespisovná, citově zabarvená- slova mazlivá a hanlivá • rozlišuje synonyma a opozita a vhodně je použije v psané i mluvené podobě • rozlišuje část předponovou, příponovou, určí kořen slova	**Jazyková výchova** - nauka o slově, hlásková podoba slova, význam slova, slova jednoznačná- mnohoznačná, souznačná - protikladná, spisovná - nespisovná, citově zabarvená - stavba slova – kořen, přípona, předpona		

• rozpozná předložky a předpony, použije je správně při psaní • uvědoměle používá i/y po obojetných souhláskách uvnitř slov u vyjmenovaných a příbuzných slov • pozná slovní druhy ohebné i neohebné • v textu rozezná podstatná jména a určí jejich rod, číslo a pád • užívá vzory podstatných jmen a podle nich skloňuje • píše správně i/y v koncovkách podstatných jmen • v textu vyhledá infinitiv, určuje osobu, číslo, čas • časuje slovesa v čase přítomném, minulém, budoucím • používá zvratná slovesa • rozlišuje způsob oznamovací, rozkazovací a podmiňovací • vyhledá v abecedním seznamu (rejstřík, slovník, telef.seznam) • určí větu jednoduchou a souvětí, spojí jednoduché věty v souvětí vhodnými spojovacími výrazy • určí podmět a přísudek • užívá nejjednodušší pravopis i/y v příčestí minulém • ovládá pravopis vlastních jmen států, ulic, zeměpisných názvů • využívá jazyk jako prostředek dorozumívání • aplikuje vhodné jazykové prostředky • sestavuje osnovu, tvoří nadpisy, člení text na odstavce • dodržuje posloupnost děje, vypravuje podle osnovy • popíše věci, osoby, pracovní postup	- předložky - předpony - vyjmenovaná slova - slovní druhy - mluvnické kategorie podstatných jmen - mluvnické kategorie sloves - abeceda Skladba: - stavba věty - podmět a přísudek - shoda přísudku s podmětem - vlastní jména **Komunikační a slohová výchova** - vyjadřování závislé na komunikační situaci - mimojazykové prostředky - osnova, členění projevu, - vypravování - popis	**VL**- názvy států **MKV** - multikulturalita **PČ** - popis postupu	

• sestavuje text telegramu, stručně a výstižně telefonuje • vyplní jednoduchý dotazník • hovoří o aktuálních problémech a své názory si obhájí • čte správně, uvědoměle, plynule a dostatečně rychle nahlas, frázuje a dbá na barvu a sílu hlasu • analyzuje přiměřeně náročný text a reprodukuje ho, rozliší podstatné a okrajové informace • vyhledá informace v učebnicích , encyklopediích a slovnících, využívá poznatků z četby v další školní činnosti • čte potichu delší texty a reprodukuje jejich obsah • zdramatizuje text a využívá k tomu loutky, maňásky, domýšlí literární příběhy • vede rozhovory o knihách, dokáže besedovat o ilustracích a vyjádřit své pocity z četby • zaznamenává zajímavé myšlenky a vede si čtenářský deník • určí literární žánry podle ukázek	- formy společenského styku **Literární výchova** rozvoj techniky čtení - reprodukce obsahu - čtení textů uměleckých a populárně naučných - tiché čtení s porozuměním - tvořivá práce s literárním textem - práce s dětskou knihou - poezie (lyrika,epika,rytmus) - próza (pověst,povídka,bajka)	**OSV** - komunikace **VV** - ilustrace	Práce s encyklopediemi Návštěva knihovny

5. ročník

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • žák správně vyslovuje samohlásky, souhlásky a souhláskové skupiny, v souvislém ústním projevu používá vhodné mluvní tempo, intonaci i přízvuk • určí základní části slova, rozliší slovo základové a odvozené • tvoří slova pomocí předpon, přípon i koncovek • tvoří slova se samohláskovými a souhláskovými změnami	**Jazyková výchova** - zvuková stránka jazyka - stavba slova, tvoření slov, slovní zásoba		

• odliší předponu a předložku, určí kořen, část předponovou a příponovou a koncovku • získává dovednosti při užívání skupin bě – bje, vě – vje, pě, mě – mně v praxi • získané poznatky o tvoření slov využívá i při dělení slov na konci řádku • v textu přiměřené náročnosti určuje všechna slova ohebná i neohebná • podstatná jména skloňuje podle vzorů, odůvodňuje psaní y/i v koncovkách • u podstatných jmen v textu přiřazuje rod i životnost, číslo, pád a vzor • u sloves určuje nebo tvoří osobu, číslo, čas a způsob (i podmiňovací) • slovesa časuje v čase přítomném, budoucím i minulém, kde správně odůvodní psaní koncovek podle syntaktických pravidel • samostatně specifikuje přídavná jména, určí jejich druh, skloňuje přídavná jména, odůvodní pravopis koncovek • pozná zájmena a stanoví druh, rozezná tvary zájmen osobních • pozná číslovky a určuje druh, skloňuje základní číslovky • tvoří a v textu vyhledá větu jednoduchou a souvětí • v jednoduché větě rozliší podmět vyjádřený – holý, rozvitý, několikanásobný a podmět nevyjádřený, který dohledá • pozná nebo tvoří přísudek holý, rozvitý, slovesný, jmenný a několikanásobný • v souvětí určí počet vět, spojovací výrazy a odůvodní psaní znamének v textu	- tvarosloví – mluvnické kategorie - skladba		Rozšiřující učivo: - přídavná jména odvozená od jmen zakončených na s (-ský, -ští)

• rozšiřuje zásobu spojovacích výrazů o další spojky, vztažná zájmena a příslovce • píše větné vzorce u delších souvětí nebo podle vzorců tvoří složitější souvětí • v textu vyhledává přímou řeč a různé druhy uvozovacích vět, upraví přímou řeč na nepřímou a naopak, ovládá grafický zápis přímé řeči			
• píše správně předpony nad- , pod-, před-, od-, roz-, bez-, s-, z-, vz- a předložky s, z • osvojuje si pravopis zdvojených souhlásek u předpon • ovládá psaní ě a je, mě a mně v kořeni slov • poznává a správně píše přípony -il, -it, -ivý, -itý • ovládá psaní koncovek podstatných jmen, přídavných jmen i osobní koncovky sloves v přítomném čase • ovládá pravopis slov vyjmenovaných a příbuzných • aplikuje základy syntaktického pravopisu – shoda přísudku s holým podmětem • píše pravopisně správně vlastní jmen, víceslovné názvy států, jména národností apod.	- pravopis	**VL** – názvy měst, států **IT** – psaní dopisu, odeslání e-mailu	Rozšiřující učivo: - interpunkce u přímé řeči Rozšiřující učivo: - shoda přísudku s jiným než holým podmětem
• sestaví osnovu k popisu a vyprávění • vypráví a reprodukuje text podle osnovy, obrázku • provádí popis předmětu, pracovního postupu, děje a osoby, sebe samého • napíše dopis a jeho jednotlivé části • rozliší dopis osobní a úřední • používá tiskopisy a vyplní je • kultivovaně se dorozumívá ve škole i mimo ni	**Komunikační a slohová výchova** - reprodukce, vypravování - popis - dopis - poštovní poukázky, průvodky, podací lístky - vyjadřování v běžných situacích	**VV** – ilustrace **OSV** – kreativita	Jednoduchý třídní časopis Divadelní,filmové představení

• čte plynule a s porozuměním, nahlas i potichu náročnější texty • vyjádří své pocity z přečteného • čte procítěně s prvky uměleckého přednesu, předčítá texty, recituje básně, vyhledává a vymýšlí rýmy • posoudí vhodnost přiměřeně složitého sdělení, zapamatuje si jeho smysl, text dokáže reprodukovat • rozliší podstatné od méně podstatného, vyjádří své názory a tvoří literární text na dané téma • zaznamenává zajímavé myšlenky, vymýšlí texty a vede si čtenářský deník • dramatizuje povídky, pohádky • orientuje se v dětské literatuře, zaujímá postoj k literárním postavám, pozná záměr autora a hlavní myšlenku • porovná ilustrace různých výtvarníků • navštěvuje divadelní a filmová představení, dokáže o nich vyprávět • orientuje se v odborných textech, využívá různých zdrojů informací, slovníky, encyklopedie, internet • rozpozná vybrané žánry - pohádka, pověst, bajka, dobrodružná četba, komiks • při jednoduché analýze literárních textů používá literární pojmy	**Literární výchova** - výrazné čtení - volná reprodukce textu - zápis textu, tvorba vlastních textů - dramatizace, divadelní scénky - besedy o knihách - divadlo film, televizní tvorba - odborná literatura - základy literatury: - poezie (rým, verš, sloka, lyrika epika, přirovnání) - próza (hlavní a vedlejší postavy, čas a prostředí děje)	**MV** – kritické čtení, fungování a vliv médií ve společnosti	projekt

ANGLICKÝ JAZYK – I. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Angličtina je důležitým cizím jazykem. Je jedním z jednacích jazyků mezinárodních organizací. Proniká však i do každodenního života dětí – setkávají se s ní prostřednictvím nápisů na zboží, v populární hudbě, ve filmu, ve sportu, v práci na počítači i s její kreslenou formou v běžné mluvě současné generace. Pozornost v hodinách je zaměřena na nácvik porozumění mluvenému slovu, na osvojení zvukové podoby angličtiny, na gramatiku. Žáci mají možnost pracovat s bohatým obrazovým i zvukovým materiálem. Napodobují správnou výslovnost rodilých mluvčích. Bohatě jsou využívány jednoduché říkánky, písně, nácvik dialogů a jednoduchá konverzace.

V prvním ročníku se žáci především s jazykem seznamují, zvláště s jeho akusticko – verbální formou. V dalších ročnících prvního stupně se již více seznamují s gramatickými zákonitostmi jazyka a dále rozvíjejí slovní zásobu.Vyučovací předmět je vyučován jako samostatný předmět ve všech ročnících I. stupně: 1.ročník – 1 hodina týdně, 2.ročník – 2 hodiny týdně, 3.ročník – 3 hodiny týdně, 4.ročník – 4 hodiny týdně, 5. ročník – 3 hodiny týdně.

2. Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení
- vedeme žáky k zájmu o cizí jazyk – poskytujeme jim informace o důležitosti znalosti cizího jazyka
- vytváříme podmínky pro zajímavou výuku jazyka
- stanovíme dílčí vzdělávací cíle – rozsah vyučovaného tématu
- vedeme žáky k sebehodnocení i vzájemnému hodnocení
- dbáme na správnou výslovnost a gramatickou správnost jazyka
- předkládáme žákům dostatek učebního materiálu a vedeme je i k vlastní aktivitě při jeho vyhledávání

Kompetence k řešení problémů
- učíme žáky pracovat s textovým i akustickým materiálem
- učíme žáky zpracovat předložený problém – hledat správnou odpověď, odvodit
- gramatické pravidlo z již známého

Kompetence komunikativní
- vedeme žáky ke správnému mluvnímu i písemnému projevu
- dbáme na dodržování základních pravidel anglické konverzace (na ustálené formy – fráze)
- vedeme žáky k sebehodnocení vlastní výslovnosti a její nápravě
- učíme žáky zvládnout jednoduchá sdělení
- předkládáme žákům přiměřenou slovní zásobu a dbáme na její rozšiřování

Kompetence sociální a personální

- využíváme ve výuce skupinovou práci

- umožňujeme žákům zpracovávat různá témata různou formou (dialog, dramatizace, písemný materiál vytvořený společně, apod.)
- vedeme žáky k respektování dohodnutých pravidel a k odpovědnosti za vykonanou práci skupinovou i samostatnou

Kompetence občanské

- předkládáme žákům možnosti využití cizího jazyka v běžném životě
- seznamujeme žáky s reáliemi anglicky mluvících zemí

Kompetence pracovní

- umožňujeme žákům aktivně se zapojit do výuky
- vedeme žáky k organizování a plánování učení, k dodržování a respektování dohodnutých termínů, postupů a kvalit práce
- umožňujeme zažít žákům úspěch a vedeme je k sebehodnocení pokroků

Očekávané výstupy v RVP ZV – 1.období

Řečové dovednosti

Žák:

- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně
- zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal
- rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu
- rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu
- přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova, či slovního spojení
- píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy

Očekávané výstupy v RVP ZV – 2.období

Poslech s porozuměním

Žák:

- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností
- rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
- rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu

Mluvení

Žák:

- se zapojí do jednoduchých rozhovorů

- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá

Čtení s porozuměním

Žák:

- vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům
- rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

Produktivní řečové dovednosti

Žák:

- rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

Psaní

Žák:

- napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života
- vyplní osobní údaje do formuláře

Anglický jazyk			
1. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • pozdraví, rozloučí se, představí se, osloví jinou osobu • rozezná a řídí se pokyny učitele • reaguje na pokyny učitele • pozná podle obrázků barvy a pojmenuje je (dokáže spojit pojem barvy a věci) • odpoví na otázku „What colour …?“ • podle pokynů nakreslí obrázek s vánoční tématikou • poslouchá koledy • podle obrázků pojmenuje členy rodiny • odpoví na otázku „Who is this?“ • dle pokynů se dotkne šesti částí těla • přiřazuje ovoce, které má a nemá rád • vyjmenuje řadu čísel do deseti • reaguje na otázku „How many?“	Ahoj Pozdravy, představování Povely Škola Školní pomůcky Barvy Druhy barev a jejich pojmenování Vánoce Nácvik vánoční koledy Rodina Představování své rodiny Části těla Ovoce Základní druhy ovoce like (I) Čísla	-znalosti jednotlivých slov a vazeb se využívají ve všech dalších předmětech **Prv** – lidské tělo **M** - číslice	- žáci se učí především jazyk „naposlouchat“ -dbát na správnou výslovnost - seznámit se s jazykem formou her, říkadel, písní, obrázků - rozšiřující učivo – hračky,jídlo - oslava svátků

• zpívá narozeninovou písničku • odpoví na otázku „How old are you?“ • nakreslí a vybarví správný počet zvířat podle zadání, s pomocí obrázků jmenuje domácí mazlíčky • seznámí se s členy a, an u podstatných jmen • dokáže spojit pojem barvy a zvířete • sluchem rozliší jednotné a množné číslo	Narozeniny Věk Domácí mazlíčci Členy a, an Zvířata v ZOO, příroda Množné číslo podstatných jmen		
2. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • pozdraví, rozloučí se, představí se, osloví druhou osobu, vyjádří souhlas a nesouhlas • rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a reaguje na ně • pojmenuje a ukáže školní potřeby, zařízení třídy • odpoví na otázku „What is this?“ • odpoví na otázku „Who is this?“ • pojmenuje členy rodiny podle vizuální předlohy	Ahoj Pozdravy, představování Škola, naše třída, školní potřeby Rodina a přátelé Členové rodiny Zájmena me, you, my, your Přídavná jména	**M** – číslice	- žáci rozvíjejí znalost jazyka z 1. ročníku převážně akustickou formou - s písemnou formou jazyka se pomalu seznamují - oslava svátků

• poslouchá vánoční koledy • pantomimou předvede činnost na téma volný čas • přiřadí číslici k obrázku • pojmenuje šest domácích zvířat • odpoví na otázku „What is this?“ • naučí se zpaměti velikonoční říkanku • rozumí jednoduchému krátkému mluvenému textu, má k dispozici vizuální oporu • píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	Vánoce Vánoční koledy Volný čas Slovesa Oslava Čísla 1 - 12 Farma, příroda Druhy zvířat like (I) have got (I) Velikonoce Nácvik říkanky, písničky Já a moji kamarádi Zájmena her, his Prázdniny Dopravní prostředky	**Hv** – poslechové činnosti **ČJ** - abeceda **Prv** – lidské tělo **ČJ** – slovní druhy	
3. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • osvojuje si a používá základní slovní zásobu na téma barvy	Barvy, věci a jejich barvy	**EGS** – Evropa a svět nás zajímá	Rozšiřující učivo : členy a,

• speluje svoje jméno, speluje anglickou abecedu (dle textu písně) • vyjmenuje řadu čísel do sta po desítkách • odpovídá na otázku „What is the time?“ (celé hodiny) • rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu pokud má k dispozici vizuální oporu • pojmenuje a napíše pomůcky a některé věci kolem sebe v přiměřeném rozsahu • přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova • časuje sloveso v jednotném čísle, tvoří otázku a zápor • hovoří s kamarádem odkud je a jaké je národnosti • rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu • užívá slovní zásobu podstatných jmen v jednotném i množném čísle • sestavuje krátké věty popisující pokoj • píše krátké věty o domácích mazlíčcích dle vizuální předlohy • tvoří slovní spojení přivlastňovacího zájmena a předmětu (his pen) • časuje sloveso v jednotném čísle, tvoří otázku a zápor	Abeceda Čísla 0 – 10 Čas Příběh – story Naše třída Podstatná jména jednotné číslo, u vybraných slov množné číslo Sloveso být - to be Otázka Where are you from? Rodina Přídavná jména Domov, můj pokoj Předložky at, in, from, under, on, next to There is, there are Domácí mazlíčci Zájmena osobní a přivlastňovací Lidské tělo Já a moji kamarádi Sloveso mít – to have got	**ČJ** – stavba věty	an, the ; can, can´t, přítomný čas prostý, přítomný čas průběhový, oslava svátků anglosaských zemí. Where are you from? Čísla po desítkách do sta. Domácí mazlíčci.

4. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • rozumí jednoduchému poslechovému textu na téma zájmy, záliby • sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho rodiny a osoby • tvoří kladnou a zápornou větu, otázku a krátkou odpověď • poskytne informaci o tom, co umí a neumí • aktivně se zapojí do jednoduché konverzace • vyhledá informaci v přiměřeném textu • praktický nácvik chování při nakupování (prodavač, kupující) • komunikuje se svými spolužáky o svém volném čase • popíše své denní činnosti • vyplní svůj školní rozvrh • informuje co dělá v jednotlivých předmětech • na základě vizuální opory přiřadí ke školnímu předmětu činnost • podle vizuální opory určí čas (čtvrt, půl, třičtvrtě, celá)	Moje zájmy Užití some, any Přídavná jména Přivlastňovací pád Sloveso umět – can, can not Jídlo a pití Počasí Nakupování Sloveso like Volný čas Denní a týdenní režim Dny v týdnu Přítomný čas prostý Naše škola Čas	**ČJ** – slovní druhy	Rozšiřující učivo : Oslava svátků v anglosaských zemích, názvy některých států, národností a jazyků „Whose“ Moje zájmy.

• prezentuje oblečení – módní přehlídka • vyplní osobní údaje do formuláře	Oblečení Přítomný čas průběhový Bydliště		
5. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • zapojí se do jednoduchého rozhovoru o škole • zapojí se do jednoduchého rozhovoru na téma nakupování • určí čas na digitálních i ručičkových hodinách • skládá věty dle vizuální opory na téma volný čas • tvoří otázky, zápory a krátké odpovědi • rozhoduje se co by rád dělal • zná názvy několika povolání • zapojí se do jednoduchých rozhovorů o povolání svých rodičů • seznamuje se s anglickou měnou • nacvičuje a prezentuje scénku na téma v obchodě • tvoří otázky, klady, zápory a krátké odpovědi • vyhledává specifickou informaci v krátkém psaném textu • tvoří otázky a krátké odpovědi, kladné a záporné věty	Škola Čas Volný čas Přítomný čas prostý Povolání Přítomný čas prostý, průběhový Nakupování-how many, how much Přítomný čas průběhový¨ Sloveso být – minulý čas – was, were	**ČJ**- stavba věty **EGS** – Objevujeme Evropu a svět	Rozšiřující učivo : must, how many, how much, řadové číslovky, přítomný čas průběhový s vyjádřením blízké budoucnosti, budoucí čas- going to, minulý čas prostý u pravidelných a některých nepravidelných sloves, oslava svátků anglosaských zemí. Where do you

• tvoří minulý čas ve větách se slovesem mít (kladné, záporné věty) • vypráví o svých dovednostech a dovednostech svých rodičů • plánuje činnosti na prázdniny	Sloveso mít – minulý čas – had Sloveso moci, umět – can, must Minulý čas pravidelných sloves Prázdniny		come from? Názvy některých zemí, národností, jazyků. Reálie o anglosaských zemích.

MATEMATIKA – I. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Matematika je vyučovací předmět, ve kterém je na 1. stupni realizována vzdělávací oblast Matematika a její aplikace. Matematika je založena na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a umožňují užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje žákům vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě, rozvíjí intelektuální schopnosti, jejich paměť, představivost, tvořivost, abstraktní myšlení a schopnost logického úsudku. Žáci si postupně osvojují pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

Vzdělávací obsah oboru Matematika a její aplikace je na 1. stupni rozdělen na čtyři tematické okruhy – *Čísla a početní operace, Závislosti, vztahy a práce s daty, Geometrie v rovině a prostoru a Nestandardní aplikační úkoly a problémy*, které se prolínají všemi tematickými okruhy. Žáci se učí řešit problémové situace a úkoly z běžného života.

Vyučovací předmět Matematika je vyučován ve všech ročnících 1. stupně. V 1. ročníku se vyučují 4 hodiny týdně, ve 2.- 5. ročníku se vyučuje 5 hodin týdně. Výuka probíhá většinou v kmenových třídách, mohou být využívány také počítačové učebny. Během vyučování učitel a žáci používají všechny dostupné pomůcky.

V předmětu Matematika se průběžně realizuje průřezové téma *Osobnostní a sociální výchova* – rozvoj schopností poznávání, kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti.

2. Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- rozvíjíme u žáků abstraktní, exaktní, kombinatorické a logické myšlení
- rozvíjíme paměť žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojování si nezbytných matematických algoritmů
- zadáváme úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých informačních zdrojů a užívají poznatky z různých předmětů
- umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení svých činností nebo jejich výsledků
- vedeme žáky k ověřování výsledků matematických úloh

Kompetence k řešení problémů

- zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- učíme žáky provádět rozbor problémů, plánovat jejich řešení, odhadovat výsledky a vyhodnocovat jejich správnost
- při výuce podněcujeme kreativitu žáků
- pracujeme s chybou, užíváme ji při hledání cesty ke správnému řešení

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky ke přesnému a stručnému vyjadřování s užitím matematického jazyka
- vedeme žáky k užívání správné terminologie a symboliky

- rozvíjíme schopnost srozumitelné argumentace
- vedeme žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu

Kompetence sociální a personální
- vedeme žáky ke vzájemné pomoci při učení
- rozvíjíme u žáků důvěru ve vlastní schopnosti a možnosti
- učíme žáky pracovat ve skupině
- umožňujeme každému žákovi zažít úspěch
- hodnotíme žáky způsobem, který jim umožní vnímat vlastní pokrok

Kompetence občanská
- při zpracovávání informací žáky vedeme ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení
- vedeme žáky k ohleduplnosti a taktu
- učíme žáky vnímat složitosti světa

Kompetence pracovní
- učíme žáky užívat matematické nástroje při praktických činnostech
- zdokonalujeme grafický projev a rozvíjíme zručnost žáků
- učíme žáky správným způsobem užívat vybavení, techniku a pomůcek

3. Očekávané výstupy v RVP ZV – I. stupeň/ 1. období

Číslo a početní operace
Žák:
- používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků
- čte , zapisuje a porovnává čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti
- užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose
- provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly
- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace

Závislosti, vztahy a práce s daty
Žák:
- orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času
- popisuje jednoduché závislosti z praktického života
- doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel

Geometrie v rovině a prostoru
Žák:
- rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné obrazce a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci
- porovnává velikost útvarů a měří a odhaduje délku úsečky
- rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině

4. Očekávané výstupy v RVP ZV – I. stupeň/ 2. období

Číslo a početní operace

Žák:

- využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení
- provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel
- zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel
- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel
- modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku
- porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel
- přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty
- porozumí znaku „ – „ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose

Závislosti, vztahy a práce s daty

Žák:

- vyhledává, sbírá a třídí data
- čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy

Geometrie v rovině a prostoru

Žák:

- narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici), užívá jednoduché konstrukce
- sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran
- sestrojí rovnoběžky a kolmice
- určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu
- rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru

Nestandardní aplikační úlohy a problémy

Žák:

- řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky

Matematika			
1. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • čte a zapisuje čísla 0 až 20 • řadí čísla podle velikosti • užívá ve správných souvislostech pojmy méně, více, první, poslední, větší, menší znázorní čísla do 20 na číselnou osu • používá matem. symboly +, -, =, <, >	**Číslo a početní operace** Přirozená čísla 0 až 20 - číselná řada - číslice - vztahy větší, menší, rovno - znaménka +, -, =, >,<		**Rozšiřující učivo:** Sčítání a odčítání v oboru čísel 0-20 s přechodem přes desítku -orientace ve čtvercové síti
• zapíše, přečte a vyřeší příklady na sčítání a odčítání do 20 bez přechodu desítky • provádí rozklad čísla na desítky a jednotky • řeší a vytváří jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání do 20 bez přechodu desítky • řeší a vytváří jednoduché slovní úlohy a úlohy vedoucí ke vztahům o n- více a n- méně • užívá dětské skládačky a stavebnice k modelování matematických úloh	Početní operace s přirozenými čísly - součet čísel - rozdíl čísel - vlastnosti sčítání a odčítání	**VV** – užití barev **PČ** – vystřihování, modelování	
• používá značku pro litr, kilogram, metr, korunu	**Závislosti a práce s daty** Jednotky	**PRV** – jednotky času, určování času	
• užívá s porozuměním pojmy nahoře, dole, vpředu, vzadu, před, za, vpravo, vlevo • rozliší a pojmenuje rovinné obrazce – trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh • modeluje jednoduché geometrické útvary v rovině	**Geometrie v rovině a prostoru** - prostorová představivost - jednoduché geometrické útvary v rovině		

• rozliší a pojmenuje tělesa – krychle, koule, válec, kvádr • třídí geometrické útvary podle tvaru, velikosti a barev	- základní geometrické útvary v prostoru		
2. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • zapíše a vyřeší příklady na sčítání a odčítání do 20 s přechodem desítky • zapisuje a čte čísla do 100 • porovnává čísla do 100, řadí je vzestupně i sestupně • znázorňuje čísla do 100 na číselnou osu • sčítá a odčítá čísla v oboru do 100 s přechodem přes desítku • používá sčítání a odčítání při řešení praktických úloh • řeší příklady se závorkami • zapíše slovní úlohy • řeší slovní úlohy s užitím vztahů o n-více a n-méně v oboru do 100 • řeší slovní úlohy vedoucí k porovnávání čísel v oboru do 100 • zaokrouhluje přirozená čísla na desítky • vytváří řady násobků daného čísla • násobí a dělí v oboru do 50 • řeší a vytváří slovní úlohy s využitím vztahů n-krát více, n-krát méně • řeší slovní úlohy vedoucí ke dvěma početním operacím	**Číslo a početní operace** Počítání do 20 s přechodem přes desítku Přirozená čísla 0 až 100 - číselná řada - porovnávání čísel - číselná osa Sčítání a odčítání do 100 s přechodem přes desítku - součet čísel - rozdíl čísel - slovní úlohy - zaokrouhlování čísel na desítky Násobení a dělení přirozených čísel - násobek čísla - záměna činitelů - násobilka 2, 3, 4, 5 - dělení v oboru násobilek		**Rozšiřující učivo:** početní operace násobek čísla Násobilka 10,6,7,8,9

• rozlišuje jednotky času – hodina, minuta, sekunda • čte časové údaje na různých typech hodin • rozlišuje mince a bankovky, počítá s nimi v hodnotě do 100 korun • připraví si dané pomůcky na rýsování (tužka, pravítko) • rozlišuje pojmy bod, přímka, čára, úsečka • narýsuje přímku a úsečku • načrtne křivou, rovnou a lomenou čáru • porovnává úsečky podle velikosti • zná jednotky – cm, dm, m • měří délku úsečky v cm • odhadne délku úsečky • rozlišuje kruh a kružnici • načrtne a narýsuje obrazce ve čtvercové síti • rozpozná a pojmenuje další tělesa – jehlan a kužel • vymodeluje krychli a kvádr	**Závislosti, vztahy a práce s daty** Orientace v čase - jednotky času Mince a bankovky **Geometrie v rovině a prostoru** Základní útvary v rovině - přímka, úsečka - křivá, rovná a lomená čára - jednotky cm, dm, m - délka úsečky - kruh, kružnice - čtvercová síť Základní útvary v prostoru - jehlan a kužel	**PČ** – znázorňování a modelování	
3. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • násobí a dělí v oboru malé násobilky • užívá malou násobilku při řešení slovních úloh • násobí jednociferná a dvojciferná čísla 10 • násobí zpaměti dvojciferné číslo jednociferným	**Číslo a početní operace** Malá násobilka - násobilka 6,7,8,9 - násobení 10 - násobení a dělení dvojciferných čísel jednocifernými		

• dělí dvojciferné číslo jednociferným mimo obor násobilky a určí zbytek • sčítá a odčítá zpaměti dvojciferná čísla bez přechodu desítky • sčítá a odčítá dvojciferná čísla písemně • řeší slovní úlohy v oboru do 100 • řeší početní úlohy se závorkami • řeší a vytváří slovní úlohy se dvěma různými početními operacemi • čte a zapisuje čísla do 1000 • počítá po jednotkách, desítkách a stovkách • znázorňuje trojciferná čísla na číselné ose • užívá číselnou osu při porovnávání čísel • zaokrouhluje čísla na desítky a stovky • sčítá a odčítá přirozená čísla do 1000 zpaměti i písemně • provádí odhady a kontrolu výsledků početních operací • řeší slovní úlohy v oboru do 1000 • doplňuje tabulky, schémata a posloupnosti čísel • užívá s porozuměním symbol = • řeší jednoduché rovnice • užívá jednotky délky – mm, cm, dm, m • narýsuje a označí bod, přímku, polopřímku, úsečku, trojúhelník, obdélník, čtverec • k dané polopřímce určí polopřímku opačnou	- dělení se zbytkem Počítání do 100 v oboru přirozených čísel - algoritmus písemného sčítání a odčítání - význam závorek Počítání do 1000 v oboru přirozených čísel - číselná řada 0 - 1000 - zápis čísel - číselná osa - rozklad čísla v desítkové soustavě - zaokrouhlování čísel - součet a rozdíl čísel - odhad a kontrola výsledků **Závislosti, vztahy a práce s daty** Rovnice Jednotky délky **Geometrie v rovině a prostoru** Základní útvary v rovině - polopřímka		

• rozlišuje rovnoběžky a různoběžky • určí průsečík dvou různoběžek • načrtne a narýsuje rovinné obrazce ve čtvercové síti • určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru • měří rozměry geometrických útvarů (úsečka, čtverec, obdélník) a vyjadřuje je ve vhodných jednotkách • ze známých délek stran vypočítá obvod geometrického útvaru • provádí odhady délek a vzdáleností • modeluje stavby tvaru kvádru a krychle s danými rozměry • bezpečně rozpozná a pojmenuje základní tělesa (krychle, kvádr, koule, válec, kužel a jehlan)	- vzájemná poloha dvou přímek - čtvercová síť - rovinné obrazce - osa souměrnosti - rozměry geometrických útvarů - obvod rovinných obrazců Základní útvary v prostoru - modelování krychle a kvádru daných rozměrů - základní tělesa		
4. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • zapisuje a čte čísla do 1 000 000 • porovná a seřadí podle velikosti čísla od 0 do 1 000 000 • zapíše přirozené číslo rozvinutým zápisem v desítkové soustavě • sčítá a odčítá zpaměti a písemně do 1 000 000 • zaokrouhluje přirozená čísla na desítky, stovky, tisíce, desetitisíce a statisíce	**Čísla a početní operace** Počítání do 1 000 000 v oboru přirozených čísel - číselná řada 0 – 1 000 000 - rozvinutý a zkrácený zápis čísla v desítkové soustavě - sčítání a odčítání - zaokrouhlování čísel		

• užívá číselnou osu při řešení jednoduchých nerovnic • vyznačuje na číselné ose intervaly patřící k danému zaokrouhlenému číslu • násobí a dělí zpaměti jednociferným číslem • písemně násobí jednociferným a dvojciferným činitelem • písemně dělí jednociferným dělitelem • užívá vlastnosti početních operací s přirozenými čísly • řeší slovní úlohy na vztahy o n-více a o n-méně, n-krát více a n-krát méně • řeší slovní úlohy vedoucí k více početním operacím • při zápisu slovní úlohy používá neznámou • používá římské číslice – I až X, L, C, D, M • sčítá, odčítá, násobí a dělí na kalkulátoru • používá kalkulátor ke kontrole výpočtů • řeší číselné a obrázkové řady • řeší nestandardní a aplikační slovní úlohy • sbírá, vyhledává a třídí data • čte, doplňuje a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy • zná a užívá jednotky hmotnosti, délky, objemu a času • převádí jednotky hmotnosti a délky • správně a bezpečně užívá kružítko při rýsování	- číselná osa - násobení a dělení - algoritmus písemného násobení - algoritmus písemného dělení jednociferným dělitelem - vlastnosti početních operací s přirozenými čísly - slovní úlohy Římské číslice Práce s kalkulátorem **Nestandardní aplikační úlohy a problémy** **Závislosti, vztahy a práce s daty** - jednoduché tabulky a diagramy - jednotky **Geometrie v rovině a prostoru**		

• narýsuje kružnici s daným středem a poloměrem • rozpozná a narýsuje dvě kolmé přímky • rozpozná a narýsuje rovnoběžky a různoběžky • vyznačí průsečík různoběžek • rozpozná a narýsuje dvojici kolmých přímek • sestrojí kolmici a rovnoběžku daným bodem k dané přímce • na základě měření určí vzdálenost bodu od přímky • pozná a narýsuje pravoúhlý trojúhelník • sestrojí trojúhelník ze tří stran • sestrojí čtverec s danou stranou • sestrojí obdélník s danými rozměry • graficky sčítá a odčítá úsečky • vypočítá obvod trojúhelníku, čtverce a obdélníku dle vzorce • rozpozná a znázorní jednoduché osově souměrné útvary • sestrojí osově souměrné útvary ve čtvercové síti • sestrojí osu úsečky • rozliší, pojmenuje a vymodeluje kvádr, krychli, kouli, kužel a jehlan	- kružnice, kruh, střed, poloměr - vzájemná poloha dvou přímek v rovině - průsečík - kolmice, kolmost - jednoduché konstrukce Obvod rovinných obrazců Osová souměrnost - osově souměrné útvary - osa úsečky Tělesa		
5. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • zapisuje a čte přirozená čísla • používá rozvinutý i zkrácený zápis přirozeného čísla	**Číslo a početní operace** Počítání v oboru přirozených čísel, celých čísel, desetinných čísel a zlomků - čtení a zápis čísel v desítkové		

v desítkové soustavě • zobrazuje přirozená čísla na číselné ose • sčítá a odčítá přirozená čísla • násobí a dělí přirozená čísla • násobí zpaměti 10, 100, 1 000 • dělí písemně jednociferným a dvojciferným dělitelem a provede zkoušku • provádí odhady a kontrolu výsledků početních operací • zaokrouhluje přirozená čísla • řeší slovní úlohy v oboru přirozených čísel vedoucí k jedné i více početním operacím • při výpočtech účelně užívá vlastnosti početních operací (komutativnost, asociativnost, distributivnost) • řeší rovnice a jednoduché nerovnice • užívá kalkulátoru při složitějších výpočtech • zapisujeme přirozená čísla pomocí římských číslic • přečte číslo zapsané římskými číslicemi • přečte a zapíše zlomek • rozliší části zlomku a zná jejich význam • vyznačí část celku zapsanou zlomkem a naopak • porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatele • přečte a zapíše dané desetinné číslo řádu desetin a setin • zobrazí dané desetinné číslo na číselné ose • porozumí významu znaku „– „ pro zápis záporného čísla	soustavě - číselná osa - početní operace s čísly - zaokrouhlování čísel - slovní úlohy - vlastnosti početních výkonů Rovnice a nerovnice Práce s kalkulátorem Zápis čísel římskými číslicemi Zlomek - celek, část, zlomek - čitatel, jmenovatel, zlomková čára Desetinná čísla Záporná čísla		

• vyznačí záporné číslo na číselné ose • sbírá, vyhledává a třídí údaje a data • sestavuje jednoduché diagramy a tabulky • převádí jednotky času – sekunda, minuta, hodina • převádí jednotky objemu – ml, cl, dl, l, hl • rozlišuje pojem rovina a polorovina • narýsuje pravoúhlý, rovnoramenný a rovnostranný trojúhelník • měří a odhaduje délku úsečky • dbá na přesnost a čistotu rýsování • používá a převádí jednotky délky – mm, cm, dm, m, km • určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě • vypočítá obsah čtverce a obdélníka dle vzorce • užívá jednotky obsahu cm^2, dm^2, m^2 • rozpozná a vymodeluje těleso z jeho sítě • doplňuje magické čtverce • řeší aplikační a nestandardní úlohy pomocí logické úvahy • čte a zapíše zlomky se jmenovatelem 10, 100 desetinným číslem • sčítá a odčítá desetinná čísla řádu desetin a setin	**Závislosti, vztahy a práce s daty** Jednotky času a objemu **Geometrie v rovině a prostoru** - rovina, polorovina - trojúhelník - délka úsečky Převody jednotek délky Obsah čtverce a obdélníku Tělesa - sítě těles **Nestandardní aplikační úlohy** - magické čtverce - aplikační a nestandardní slovní úlohy **Rozšiřující učivo** - zaokrouhlování desetinných - čísel - početní operace s desetinnými čísly		

• násobí a dělí desetinné číslo deseti, stem a přirozeným číslem menším než 10 • řeší jednoduché úlohy na užití desetinných čísel • užívá desetinné číslo v praktických situacích	- slovní úlohy s desetinnými čísly		

INFORMAČNÍ TECHNOLOGIE - I. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení vzdělávacího oboru

Ve vyučovacím předmětu Informační technologie získávají žáci 5. ročníku 1. stupně počáteční úroveň informační gramotnosti. Průběžně jsou zde naplňovány také některé části průřezového tématu *Osobnostní a sociální výchova* – rozvoj schopností poznávání, kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti. Dále se tento předmět podílí na realizaci průřezového tématu *Mediální výchova* – tvorba mediálního sdělení.Vzdělávací obor je rozdělen na prvním stupni do třech tematických celků: *Základy práce s počítačem, Vyhledávání informací a komunikace, Zpracování a využití informací*.

Základní organizační formou při výuce IT je vyučovací hodina. Hodinová dotace tohoto předmětu je v 5 ročníku 1 hodina týdně. Výuka probíhá v počítačové učebně.

2. Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vedeme žáky k vyhledávání, třídění a propojování informací
- vedeme žáky k používání odborné terminologie
- vedeme žáky k nalézání souvislostí mezi získanými daty
- tím, že žáci mohou využívat svých poznámek při praktických úkolech, učíme žáky pořizovat si takové poznámky, které jim pak pomohou při praktické práci s technikou

Kompetence k řešení problémů

- zadáváním úloh a projektů vedeme žáky k tvořivému přístupu při jejich řešení, učíme je chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více
- vedeme žáky nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce

Kompetence komunikativní

- učíme žáky pro komunikaci na dálku využívat vhodné technologie – některé práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty
- učíme žáky při komunikaci dodržovat vžité konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.)

Kompetence sociální a personální

- při práci vedeme žáky ke kolegiální radě či pomoci, případně při projektech je učíme pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod.
- snažíme se žáky zapojit do hodnocení prací - učíme žáky hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci vedeme žáky k ohleduplnosti a taktu, učíme je chápat, že každý člověk je různě chápavý a zručný

Kompetence občanské

- seznamujeme žáky s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla ...)
- při zpracovávání informací vedeme žáky ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím Internetu i jinými cestami

Kompetence pracovní

- učíme žáky dodržovat bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou
- umožňujeme žákům využít ICT pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst

2. Očekávané výstupy v RVP ZV – I. stupeň

Základy práce s počítačem

Žák:

- využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie
- respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závad
- chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím

Vyhledávání informací a komunikace

Žák:

- při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty
- vyhledává informace na portálech, knihovnách a databázích
- komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení

Zpracování a využití informací

Žák:

- pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru

Informační technologie			
5. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • korektně zapne a vypne stanici a přihlásí se do a odhlásí ze sítě • vysvětlí význam pojmu HARDWARE, pojmenuje a zařadí nejběžnější součásti a zařízení počítače • orientuje se na klávesnici, zná funkce nejdůležitějších kláves (Enter, Esc, Delete, Shift …) • s myší ovládá základní operace: klik - výběr, tažení se stisknutým levým tlačítkem, dvojklik, klik pravým tlačítkem – místní menu. • užívá ve správném významu základní pojmy (informace, informatika, …) • vysvětlí význam pojmů SOFTWARE a operační systém • orientuje se ve struktuře složek, rozlišuje místní a síťové disky • vytvoří složku a soubor, přejmenuje je, zkopíruje, přesune, případně je odstraní • dodržuje zásady bezpečnosti práce s počítačem • používá e-mail • na webu vyhledá stránku o určitém tématu, z webové stránky uloží text nebo obrázek • v grafickém editoru nakreslí obrázek a uloží jej	**Základy práce s počítačem** Základní úkony Struktura, funkce a popis PC Základní funkce klávesnice Základní funkce myši Základní pojmy ICT Software Stromová struktura Bezpečnost práce s PC **Vyhledávání informací a komunikace** Komunikace Vyhledávání informací **Zpracování a využití informací** Grafický editor	**MV** – tvorba mediálního sdělení	

• v textovém editoru napíše krátký text včetně dodržení základních typografických pravidel, otevře existující soubor, upraví vlastnosti písma a odstavce, příp. vloží obrázek, změní jeho vlastnosti a umístí jej v textu • uloží změny na stejné místo nebo jinam, příp. pod jiným názvem	Textový editor		

PRVOUKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Prvouka je vyučovací předmět, který se podílí na realizaci vzdělávací oblasti *Člověk a jeho svět* a průřezových témat *Výchova demokratického občana, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech*. Průběžně jsou zde naplňovány také některé části průřezového tématu *Osobnostní a sociální výchova* - rozvoj schopností poznávání, kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti. Žáci si utváří prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své okolí a vnímají lidi kolem sebe a vztahy mezi nimi. Pozorují věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Hlavním cílem je poskytnout žákům základní informace o zákonitostech přírody živé i neživé, o společnosti v současnosti i minulosti. Velký důraz klademe na aktivní účast žáků při osvojování poznatků (vyhledávání materiálů k učivu, práce s encyklopediemi, třídění a porovnávání získaných dat, práce v týmech při plnění krátkodobých projektů.)

Vzdělávací obsah je členěn do pěti tématických okruhů. *Místo, kde žijeme* (orientace ve škole, v blízkém okolí školy, v obci, dopravní výchova, poznávání místních a regionálních skutečností). *Lidé kolem nás* (vzájemné seznamování lidí, podobnost a odlišnost lidí, upevňování základů vhodného chování a jednání mezi lidmi). *Lidé a čas* (orientace v čase a dějích). *Člověk a jeho zdraví* (základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i první pomoci a o bezpečném chování v různých životních situacích, poznávání sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti). *Rozmanitosti přírody* (poznávání Země jako planety sluneční soustavy, poznávání proměnlivosti a rozmanitosti živé a neživé přírody).

Výuka probíhá v prvním, druhém ročníku dvě hodiny týdně.Ve třetí ročníku se vyučují tři hodiny týdně. Na výuku předmětu Prvouka ve čtvrtém a pátém ročníku navazuje výuka předmětů Přírodověda a Vlastivěda. Žáci se učí ve svých kmenových třídách. Dle potřeby učitel využívá vycházek do okolní krajiny, návštěv botanických a zoologických zahrad, historických památek, výletů a besed.

2. Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vedeme žáky k objevování a poznávání všeho, co je zajímá
- učíme žáky volit efektivní metody učení
- učíme žáky vyhledávat a třídit informace podle zvolených nebo zadaných kritérií

Kompetence k řešení problémů

- podněcujeme žáky k tvořivému a kritickému myšlení
- pomáháme žákům, aby došli k samostatným objevům, řešením a závěrům

Kompetence komunikativní

- klademe důraz na rozšiřování slovní zásoby
- učíme žáky formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory, vedeme je ke kultivovanému projevu

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky pracovat ve skupině, efektivně spolupracovat na řešení problémů, respektovat názory druhých, přispívat k diskusi
- vedeme děti k věcné argumentaci

Kompetence občanské

- utváříme ohleduplný vztah k přírodě i kulturním výtvorům
- motivuje žáky k hledání možností aktivního uplatnění ochrany přírody
- vedeme žáky k respektování dohodnutých pravidel

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- učíme žáky používat různé materiály a jednoduché nástroje

3. Očekávané výstupy v RVP ZV – I. stupeň/ 1. období

Místo, kde žijeme

Žák:

- vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí
- začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)
- rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost

Lidé kolem nás

Žák:

- rozlišuje blízké a příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků a jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům
- odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností
- projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům

Lidé a čas

Žák:

- využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije
- uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost

Rozmanitost přírody

Žák:

- pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
- roztřídí některé přírodniny posle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě
- provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů

Člověk a jeho zdraví

Žák:

- uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví
- rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek
- reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Prvouka			
1. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • orientuje se v prostředí školy a v jejím blízkém okolí • samostatně dojde do školy a zpět, uvědomuje si riziková místa a situace • uvede adresu svého bydliště, název města a část města, ve kterém žije • vypráví o některých významných místech v okolí školy • připravuje si pomůcky do školy • rozlišuje příbuzenské vztahy v rodině, seřadí členy rodiny podle věku • přijímá svá práva a povinnosti v rodině • respektuje spolužáky řídí se základními pravidly slušného chování, ohleduplnost, etické zásady • orientuje se v základních časových pojmech • rozlišuje čas práce a odpočinku • orientuje se v čase • rozlišuje časové pojmy současnost, minulost, budoucnost • pozoruje a porovnává proměny v přírodě • pojmenovává předměty kolem sebe, určuje materiály • charakterizuje jednotlivá roční období	**Místo, kde žijeme** - domov - obec - škola **Lidé kolem nás** - rodina - soužití lidí - chování lidí **Lidé a čas** - orientace v čase - současnost a minulost v našem životě **Rozmanitosti přírody** - látky a jejich vlastnosti - Vesmír a Země	**OSV** – poznávání lidí, komunikace, mezilidské vztahy **VDO** – občanská společnost a škola	

• rozliší den a noc, části dne (dopoledne, odpoledne, poledne večer) • rozliší vybrané rostliny a popíše stavbu těla rostlin • rozliší volně žijící a domácí zvířata pole způsobu života, pojmenuje jejich mláďata • popíše jednoduchou stavbu těla savce a ptáka • roztřídí odpad na papír, sklo a plast a přiřadí správný kontejner • uplatňuje základní hygienické návyky a dovednosti • akceptuje zdravý životní styl • pečuje vědomě o své zdraví • pojmenuje části lidského těla • orientuje se v elementárních znalostech o lidském těle • dodržuje základní pravidla bezpečného chování, i v silničním provozu • poradí si ve výjimečné situaci, požádá o pomoc • prakticky nacvičí při modelových situacích chování při setkání s cizí osobou a při situaci ohrožení	- rostliny a živočichové - ochrana přírody **Člověk a jeho zdraví** - péče o zdraví, zdravý životní styl - lidské tělo - osobní bezpečí, krizové situace - mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená	**PČ –** skládání barevných papírových kontejnerů	Rozšiřující učivo: základy ekologického chování
2. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • žák se orientuje v okolí školy a svého bydliště • dodržuje školní řád • připravuje se na vyučování podle rozvrhu • respektuje pravidla silničního provozu • pojmenuje důležité dopravní značky • pojmenujte a ukáže specifické orientační body v okolí bydliště	**Místo, kde žijeme** - domov - škola - obec - okolní krajina	**MKV** – lidské vztahy **VDO –** občanská společnost a škola	Dopravní hřiště

• vyjmenuje další rodinné příslušníky nad rámec vlastní rodiny, pojmenuje členy rodiny a další příbuzné • vysvětlí povolání rodičů a jiná jemu známá povolání • seznámí se se školním řádem a respektuje ho • posoudí nesprávné chování a vysvětlí správný postup nápravy • konkretizuje svá práva a povinnosti • obhajuje své názory • komunikuje s lidmi • zvládá vlastní emocionalitu • vyjmenuje měsíce, rozlišuje pojmy hodina, den, týden, měsíc, rok, roční období • posoudí posloupnost včera, dnes , zítra • rozpozná na hodinách celou, půl, čtvrt • vyznačí čas na digitálním displeji • využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě s přihlédnutím k minulosti, přítomnosti a budoucnosti • porovnává zvyky a práce v minulosti a současnosti • pojmenuje některé kulturní či historické památky místa, kde žije • uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě • určí a roztřídí vybrané přírodniny podle nápadných určujících znaků • pozoruje, popíše a porovná viditelné změny v přírodě v jednotlivých ročních období • provádí jednoduché pokusy, pozoruje, upevňuje si a rozšiřuje poznatky o rostlinách • pozná dané rostliny ve známé lokalitě	**Lidé kolem nás** - rodina - soužití lidí - chování lidí - právo a spravedlnost **Lidé a čas** - orientace v čase - současnost a minulost v našem životě - regionální památky, báje mýty, pověsti **Rozmanitosti přírody** - látky a jejich vlastnosti - vesmír a Země - rostliny - živočichové	**OSV** – poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace	

• opakuje a upevňuje si poznatky o určených savcích a ptácích • popíše jednotlivé části těla živočichů (savci a ptáci) • rozliší a porovná chování živočichů v závislosti na ročním období • třídí živočichy na domácí a volně žijící, monitoruje a prověřuje jejich význam pro člověka • dodržuje pravidla správného chování v přírodě, podílí se na ochraně přírody a životního prostředí • dodržuje základní hygienické návyky • orientuje se v denním režimu, rozpozná dobu práce a povinností od doby odpočinku • shromáždí a porovná kladné a záporné poznatky ve vztahu ke zdraví • ukáže základní části lidského těla, základní funkce a projevy • upevňuje základní postupy při preventivní péči o své zdraví a o své tělo (správná výživa, vhodná skladba stravy, pitný režim) • rozlišuje nemoc a úraz • dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své ani zdraví jiných • důsledně dbá na uplatňování pravidel silničního provozu (chodí po krajnici, přechází bezpečně přes železniční přejezd, chrání své bezpečí za snížené viditelnosti – „vidět a být viděn“, používání reflexních materiálů, používá přilbu na kolo) • chová se obezřetně při setkání s neznámými lidmi, analyzuje možnost nebezpečí a závažnost situace • seznamuje se s modelovými situacemi při styku s neznámou osobou • dokáže přivolat pomoc pro sebe i jiné v případě nebezpečí uposlechne pokynu dospělých při mimořádných situacích, respektuje je a řídí se jimi	- ochrana přírody **Člověk a jeho zdraví** - péče o zdraví, zdravá výživa - lidské tělo, stavba těla - osobní bezpečí, krizové situace - návykové látky a zdraví - mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená	**Pč** – setí semínek, sázení rostlin a péče **Vv** – zakreslení jednotlivých částí těla rostlin a živočichů **EV** – ekosystémy, vztah člověka k prostředí	ZOO Botanická zahrada

3. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy a cestu na určené místo • začlení obec do příslušného kraje • pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci • rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině • určí světové strany na mapě, v turistické mapě blízkého okolí dokáže vyznačit trasu • při určování světových stran používá buzolu • řídí se podle zásad bezpečného pobytu a pohybu v přírodě • vyjádří na základě vlastní zkušeností základní vztahy mezi lidmi • vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, rodině, v obci • rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi • obhájí při konkrétní činnosti své názory, předchází konfliktům • přizná svou chybu, učí se domluvě na společném postupu, řešení problému v kolektivu • snaží se rozpoznat ve svém okolí jednání a chování, která nelze tolerovat a která porušují základní lidská práva • poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny v kladném i záporném smyslu a přemýšlí o možnostech zlepšování životního prostředí obce • v místě bydliště nabídne možnosti kulturního vyžití • určí čas jako fyzikální veličinu • přesně určí jakýkoli čas	**Místo, kde žijeme** - domov - škola - obec - okolní krajina - mapy **Lidé kolem nás** - rodina - soužití lidí - chování lidí - právo a spravedlnost - kultura **Lidé a čas** - orientace v čase	**VDO** – občanská společnost a škola **OSV** – poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace **MKV** – kulturní diference	

• orientuje se bezpečně v kalendářním a školním roce • objasňuje odlišnosti způsobu života dříve a nyní • vyhledává a shromažďuje poznatky o památkách svého regionu a využívá jich • seznámí se s pověstmi daného regionu • konkretizuje pojmy rodný kraj, domov, vlast	- současnost a minulost v našem životě - regionální památky - báje mýty, pověsti		**ČJ** – čtení
• rozlišuje prvky živé a neživé přírody • určí a roztřídí vybrané přírodniny podle určujících znaků • uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě • provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek • určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti • změří základní veličiny pomocí jednotkových nástrojů • podrobně zkoumá vlastnosti vody, vzduchu a půdy • hodnotí a uvědomuje si význam vody, vzduchu a půdy pro život • vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti Vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období • zkoumá základní společenstva v daných lokalitách regionu • zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy • porovnává základní projevy života na konkrétních organismech • prakticky třídí organismy do známých skupin a využívá k tomu jednoduché klíče a atlasy • zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě • rozlišuje aktivity přispívající životnímu prostředí a zdraví člověka a naopak	**Rozmanitosti přírody** - látky a jejich vlastnosti - voda a vzduch - půda - Vesmír a Země - rostliny - živočichové - ochrana přírody	**M** – jednotky hmotnosti, délky a teploty **EV** – základní podmínky života **EV** – ekosystémy	
• účelně organizuje čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek dle vlastní potřeb • uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně	**Člověk a jeho zdraví** - péče o zdraví, zdravá výživa		

preventivní návyky na základě znalostí o lidském těle • využívá znalosti lidského těla k vysvětlení základní funkcí jednotlivých orgánových soustav • rozlišuje jednotlivé etapy lidského života • orientuje se vývoji dítěte před a po jeho narození • chová se ohleduplně k druhému pohlaví, objasní a respektuje rozdíly mezi chlapci a děvčaty v daném věku • aplikuje naučené způsoby chování na modelových situacích ohrožujících zdraví • uplatňuje základní dovednosti a návyky související s rozvojem zdraví a jeho preventivní ochranu • dokáže přivolat lékařskou pomoc a ošetří drobná poranění (krvácení z nosu, odřenina, opařenina, popálenina a řezná rána) • ovládá přiměřeně svému věku pravidla silničního provozu v rolích chodce a cyklisty (správně reaguje na světelné signály, používá stezky pro chodce a cyklisty, správně reaguje na vozidla se zvláštními výstražnými znameními, zná pravidla jízdy na in-line, skateboardu a koloběžce, používá přilbu) • seznamuje se s krizovými situacemi (šikana, týrání, sexuální zneužívání) • chrání své bezpečí, případně vyhledá čísla linky důvěry • osvojuje si modelových situacích odmítání návykových látek • řídí se důsledně pokyny dospělých při mimořádných situacích • využívá poznatků z medií a nacvičuje chování při modelových situacích • používá důležitá telefonní čísla (155, 150, …)	- lidské tělo - partnerství a rodičovství - základy sexuální výchovy - osobní bezpečí, krizové situace - návykové látky a zdraví - mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená		

PŘÍRODOVĚDA

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Přírodověda je vyučovací předmět navazující na prvouku, který se podílí na realizaci vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Vzdělávací obsah této oblasti je rozdělen do pěti tematických okruhů: *Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas, Rozmanitost přírody a Člověk a jeho zdraví.*

V předmětu přírodověda se plně realizují dva okruhy – *Rozmanitost přírody* (Země - planeta sluneční soustavy, rozmanitost i proměnlivost živé a neživé přírody, znaky a podmínky života, životní potřeby, rovnováha v přírodě, rostliny, houby, živočichové, vliv lidské činnosti na přírodu, ochrana přírody a životního prostředí, likvidace odpadů, živelné pohromy, ekologické katastrofy) *a Člověk a jeho zdraví* (lidské tělo, biologické a fyziologické funkce a potřeby člověka, vývoj jedince, základy lidské reprodukce, partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy, péče o zdraví, bezpečí, první pomoc, zdraví jako bio-psycho-sociální rovnováhy člověka, odpovědnost člověka za své zdraví, situace hromadného ohrožení).

Částečně se učivem přírodovědy prolínají také okruhy *Místo, kde* žijeme (okolní krajina a pozorování přírody a změn v přírodě během roku, působení lidí na okolní krajinu a životní prostředí, rozšíření půd, rostlinstva a živočišstva), *Lidé kolem nás* (základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, svět financí, základní globální problémy přírodního prostředí) a *Lidé a čas* (orientace v čase – roční období, den a noc, měření času, denní režim, biorytmus, současnost a minulost v našem životě).

Součástí daného předmětu jsou průřezová témata – *Osobnostní a sociální výchova* – rozvoj schopností poznávání, kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, psychohygiena a poznávání lidí, *Environmentální výchova* – ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí a *Multikulturní výchova* – lidské vztahy.

Výuka probíhá ve 4. ročníku 1 hodinu týdně a v 5. ročníku 2 hodiny týdně. Vyučuje se v kmenové třídě, popř. v terénu, s využitím všech dostupných didaktických pomůcek, atlasů, encyklopedií, …

2. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učíme žáky provádět pozorování v přírodě, sledovat v ní změny během roku, výsledky svého pozorování zaznamenávat a hodnotit
- umožňujeme žákům používat vhodné učební pomůcky, encyklopedie a odbornou literaturu
- zařazujeme do výuky praktická cvičení a jednoduché pokusy
- zapojujeme žáky do výkladu učiva a aktivní práci v hodinách
- rozvíjíme u žáků pozitivní vztah k přírodě

Kompetence k řešení problémů

- zařazujeme metody, při kterých žáci docházejí k objevům, řešením a závěrům sami
- učíme žáky pracovat s encyklopediemi, odbornými knihami aj.

- vedeme žáky k orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- vedeme žáky zadáváním samostatných prací k hledání vhodného řešení problému

Kompetence komunikativní
- vedeme žáky ke správnému používání terminologie
- umožňujeme žákům vyjádřit své vlastní myšlenky a postoje
- klademe důraz na rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech
- vedeme žáky k samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání

Kompetence sociální a personální
- umožňujeme žákům pracovat ve skupině a spolupracovat s ostatními při řešení daného úkolu
- učíme žáky respektovat názory a zkušenosti druhých
- zajímáme se o názory, náměty a zkušenosti žáků
- pozitivně hodnotíme vzájemnou spolupráci
- oceňujeme snahu
- vedeme žáky k přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i k okolnímu prostředí

Kompetence občanské
- učíme žáky tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- budujeme u žáků ohleduplný vztah k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- vyžadujeme od žáků dodržování pravidel slušného chování
- umožňujeme žákům zažít úspěch
- vedeme žáky k zvládnutí první pomoci vzhledem k jejich věku
- vedeme žáky k poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech

Kompetence pracovní
- vytváříme u žáků pracovní návyky v jednoduché samostatné nebo skupinové činnosti
- umožňujeme žákům pozorovat, manipulovat a experimentovat,
- vedeme žáky ke správnému použití pomůcek, vybavení a techniky
- učíme žáky dodržovat obecná pravidla bezpečnosti a hygieny
- vedeme žáky k poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení

3. Očekávané výstupy v RVP ZV – I. stupeň / 2. období

<u>Místo, kde žijeme</u>

Žák:
- vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí
- vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního

- zprostředkuje ostatním své zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích

Lidé kolem nás

Žák:

- rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení
- poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)

Lidé a čas

Žák:

- pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy
- zdůvodní základní význam chráněných částí přírody

Rozmanitost přírody

Žák:

- objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka
- vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období
- zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organizmy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí
- porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu jednoduché klíče a atlasy
- zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat
- založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu
- stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit

Člověk a jeho zdraví

Žák:

- využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života
- rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození
- účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob
- uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista

- předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek
- uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou
- rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc
- uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku

Přírodověda			
4. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • stručně vysvětlí rovnováhu v přírodě • rozlišuje základní ekosystémy – les, louka, voda, u lidských obydlí, apod., uvede jejich charakteristiku • pojmenovává a zná běžně se vyskytující živočichy v jednotlivých společenstvech • popíše stavbu jejich těla a jejich způsob života • pojmenuje a zná běžně se vyskytující rostliny a houby (jedlé, jedovaté) v jednotlivých společenstvech • rozliší některé rostliny dle charakteristických znaků • uvede příklady kulturních a planých rostlin • uvede rozdíl mezi výživou zelených rostlin a hub • rozliší základní orgány rostlin a jejich funkce • uvědomuje si funkci jednotlivých částí rostliny • vyjmenuje některé jarní rostliny • popíše etapy vývoje rostliny • popíše vnější i vnitřní stavbu těl živočichů • vysvětlí rozdíl mezi obratlovci a bezobratlými • používá atlasy a encyklopedie,dokáže bezpečně pojmenovat druhy trav, léčivých rostlin, ptáků, hmyzu, ryb a vybraných druhů plodů	**Rozmanitost přírody** Rovnováha v přírodě - význam - společenstva živých organismů (ekosystémy) - rozšíření rostlinstva a živočichů společenstva okolí lidských obydlí - společenstva polí, vod, lesů Rostliny, houby, živočichové - znaky života - stavba těla	**EV –** ekosystémy, základní podmínky života **PRV** – důležitá telefonní čísla **VL** - okolní krajina, vycházky	Vycházky do okolí

• popíše některé změny v přírodě během dne i roku • o pozorování si vede stručné záznamy • pozoruje život rostlin a živočichů dle ročního období, vyvozuje z pozorování závěry • prakticky si ověří a popíše podmínky potřebné k růstu rostlin (pokus – klíčení semen různých rostlin)	Životní podmínky Změny v přírodě během dne i roku		
• objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody • založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu • změří hmotnost na vahách (v g a kg), objem odměrným válcem (v ml a l), teplotu teploměrem (°C), čas hodinkami a stopkami	Látky a jejich vlastnosti - třídění látek - změny látek a skupenství - vlastnosti - porovnávání a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek	**VL** – orientace v krajině	
• objevuje a zjišťuje princip rovnováhy přírody a nachází souvislost mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	Voda a vzduch - výskyt, vlastnosti a formy vody - oběh vody v přírodě - vlastnosti, složení, proudění vzduchu - význam pro život	Práce s atlasy a encyklopediemi	
• formuluje základní pravidla ochrany před povodněmi	Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody - živelní pohromy a ekologické katastrofy	**EV** – lidské aktivity a problémy životního prostředí	
• popíše rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi	Rizika v přírodě Mimořádné události		

• rozpozná vybrané nerosty (sůl kamennou, křemen) a horniny (žula, pískovec), vysvětlí příčiny zvětrávání • vysvětlí vznik půdy • vyjmenuje běžné zemědělské plodiny ze svého okolí, zná jejich význam a použití • vyjmenuje běžné druhy živočichů volně žijících v okolní krajině • specifikuje přírodní zajímavosti ve svém okolí • s využitím různých zdrojů uvede příklady přírodních míst ve svém okolí • • uvědomuje si význam zázemí v rodině (ohleduplnost, bezpečí, důvěra, úcta) • respektuje základní práva a povinnosti členů rodiny, etické zásady • chápe uspořádání partnerských vztahů v rodině • chrání své zdraví dodržováním základních hygienických zásad • dbá na pravidelnou hygienu a uvědomuje si důsledky zanedbání hygieny • uvědomuje si význam zdravého životního stylu • dbá na výběr a způsoby uchování potravin, vhodnou skladbu stravy, pitný režim • poskytuje první pomoc při drobných poraněních, rozpozná život ohrožující zranění • použije v případě nutnosti telefonní čísla tísňového volání	Nerosty a horniny, půda - hospodářsky významné horniny a nerosty - vznik půdy **Místo, kde žijeme** Okolní krajina - rozšíření rostlinstva a živočichů - přírodní zajímavosti v nejbližším okolí **Lidé kolem nás** - rodina - soužití lidí - chování lidí **Člověk a jeho zdraví** Péče o zdraví - zdravý životní styl - správná výživa - drobné úrazy a poranění, první pomoc při drobných poraněních	**OSV -** psychohygiena	

• rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času • učí se rozpoznávat možná nebezpečí, seznamuje se s asertivním řešením, dokáže říci jednoznačně ne a předcházet konfliktům • uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu • učí se vhodně argumentovat, chovat se asertivně, být empatický • účastní se modelových situací zaměřených na nácvik dovedností, jak odmítat různé návykové látky • rozpozná možná nebezpečí ohrožující zdraví, označování nebezpečných látek • zná svá práva, ví, na koho se může obrátit v krizové situaci (kontaktní osoby a důležitá čísla)	Osobní bezpečí, krizové situace - vhodná a nevhodná místa pro hru - bezpečné chování v silničním provozu - dopravní značky Návykové látky a zdraví - návykové látky, odmítání návykových látek	**OSV** – poznávání lidí	
5. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • rozezná přírodniny a lidské výtvory • popíše rozdíl mezi živou a neživou přírodou, uvede příklad • vyjmenuje a vysvětlí základní podmínky nezbytné pro život • pojmenuje důležité nerosty a horniny • vysvětlí proces zvětrávání hornin • vysvětlí využití některých nerostů v hospodářství v ČR	**Rozmanitost přírody** Člověk v přírodě Voda a vzduch - význam pro život - živá a neživá příroda Podmínky života na Zemi Nerosty a horniny - stavební kámen, rudy, energetické suroviny	**EV** – ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí	

• zná složení a význam půdy , využití, druhy a princip ochrany	Půda - složení a její význam		Exkurze do planetária, hvězdárny
• objasní pojmy vesmír, planeta, hvězda, souhvězdí, družice, zemská přitažlivost • podá základní informace o postavení Země ve vesmíru • uvědomuje si podmínky života na Zemi • vysvětlí střídání dne a noci a ročních období jako důsledek pohybu Země ve vesmíru (ukáže na globusu) • popíše fáze Měsíce • charakterizuje význam Slunce pro život na Zemi	Vesmír a Země - sluneční soustava - pohyby Země (den a noc, roční období)	**VV, PČ** – modelování, kreslení	
• uvede příklady organismů žijících v různých oblastech světa • charakterizuje vlastními slovy některé z příčin přizpůsobování organismů vnějším podmínkám • charakterizuje život v různých podnebných pásech • vysvětlí význam zoologických a botanických zahrad	Životní podmínky - rozmanitost podmínek života na Zemi - podnebné pásy - význam zoologických a botanických zahrad		
• třídí organismy do skupin podle společných znaků • vysvětlí pojem potravní řetězec a pyramida, uvede příklad • uvědomuje si prospěšnost a škodlivost zásahů člověka do přírody a krajiny a umí uvést příklad	Rovnováha v přírodě - vzájemné vztahy mezi organismy		
• uvědomuje si význam zdravého životního prostředí pro člověka • uvede hlavní znečišťovatele vody, vzduchu, půdy atd. • rozumí pojmu recyklace • objasní svými slovy význam čističek odpadních vod • interpretuje pravidla chování v CHKO a NP, umí objasnit tyto pojmy	Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody - odpovědnost lidí - ochrana životního prostředí - ochrana rostlin a živočichů - likvidace odpadů	**VL** – CHKO, NP v ČR	

• popíše rizika spojená s ročním obdobím a sezónními činnostmi • vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody • využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života • rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození • popíše části lidského těla, důležité orgány a jejich funkci, smyslová ústrojí • uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou • dbá o pravidelnou tělesnou a intimní hygienu	Rizika v přírodě - rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi **Místo, kde žijeme** Okolní krajina - příroda v blízkém okolí - pozorování změn během roku apod. **Člověk a jeho zdraví** Lidské tělo - stavba těla, základní funkce a projevy - životní potřeby člověka - pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou - biologické a psychické změny v dospívání - základy lidské reprodukce, vývoj jedince Péče o zdraví - denní režim - nemoci přenosné a nepřenosné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS) - prevence nemocí a úrazů - osobní, intimní a duševní hygiena		

• uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku • předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek • aplikuje zásady bezpečného chování v různém prostředí – škola, domov, styk s cizími osobami, silniční provoz a řídí se jimi • dokáže zjistit a použít telefonní číslo služby odborné pomoci, krizového centra	Partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy - rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů a sexuality Návykové látky a zdraví - návykové látky a jejich odmítání, hrací automaty a počítače, závislost - nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií Osobní bezpečí, krizové situace - bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek - bezpečné chování v dopravním provozu - šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví - služby odborné pomoci - čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku	**OSV** – psychohygiena **OSV** – mezilidské vztahy	

• je si vědom nutnosti kázně a dodržování pokynů v případě obecného ohrožení • rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která porušují základní lidská práva • pojmenuje pozitiva a problémy životního prostředí ve své obci • rozpozná environmentální problém ve svém okolí a navrhne řešení ke zlepšení¨ • orientuje se v základních formách vlastnictví • používá peníze v běžných situacích • odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze • vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená - postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén) - požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace) - IZS **Lidé kolem nás** Právo a spravedlnost - Právní ochrana občanů a majetku, základní lidská práva a práva dítěte Základní globální problémy - problémy životního prostředí Vlastnictví - soukromé, veřejné, osobní, společné - hmotný a nehmotný majetek - rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti - hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení - banka jako správce peněz, úspory, půjčky	Mezipředmětové vztahy - MA	

VLASTIVĚDA

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vlastivěda je vyučovací předmět, který se podílí na realizaci vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a průřezových témat – *Osobnostní a sociální výchova* – rozvoj schopností poznávání, kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, poznávání lidí, mezilidské vztahy, *Výchova demokratického občana* – občanská společnost a škola, občan, občanská společnost a stát, formy participace občanů v politickém životě, principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování, *Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech* – Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané, *Multikulturní výchova* – lidské vztahy, etnický původ, *Environmentální výchova* – vztah člověka k prostředí.Vzdělávací obsah oblasti Člověk a jeho svět je rozdělen do pěti tematických okruhů – *Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas, Člověk a jeho zdraví, Rozmanitosti přírody.* Ve vlastivědě se realizují tři okruhy:

Místo, kde žijeme - chápání organizace života v obci, ve společnosti, praktické poznávání místních, regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (např. v dopravní výchově), postupné rozvíjení vztahu k naší zemi, národní cítění.

Lidé kolem nás - upevnění základů vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomování si významu a podstaty pomoci, solidarity, úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen, seznamování se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy), směřování k výchově budoucího občana demokratického státu.

Lidé a čas - orientace v dějích čase, postup událostí a utváření historie věcí a dějů, snaha o vyvolání zájmu žáků samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z historie a současnosti.

Výuka probíhá ve 4. ročníku – 2 hodiny týdně , v 5. ročníku – 2 hodiny týdně. Žáci se učí ve svých kmenových třídách, v počítačové učebně nebo v terénu. Během vyučování učitel zařazuje různé formy práce a používá dostupné didaktické pomůcky.

2. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- vedeme žáky k objevování a poznávání světa, který je obklopuje
- rozvíjíme u žáků orientaci ve světě informací
- vedeme žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- učíme žáky hledat v jednoduchých plánech a mapách
- vytváříme u žáků orientaci v časovém a místním propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- srozumitelně vysvětlujeme žákům, co se mají učit, jak informace získávat a vhodným způsobem zpracovávat
- motivujeme žáky k celoživotnímu učení

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k účelnému rozhodování a jednání

- vytváříme žákům dostatečný prostor k tomu, aby došli k samostatným objevům, řešením a závěrům
- objektivně a se zřetelem k věku seznamujeme žáky s historickými událostmi naší země a se současným životem našeho státu
- dáváme žákům dostatečný prostor k vyjádření svých názorů a postojů
- vedeme žáky k ověřování informací a podněcujeme je k argumentaci

Kompetence komunikativní
- vedeme žáky k samostatnému vystupování a jednání, k efektivní, bezkonfliktní komunikaci
- podporujeme u žáků prezentaci svých vlastních myšlenek a názorů
- vedeme žáky k přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě a okolnímu prostředí
- rozšiřujeme slovní zásobu žáků
- vedeme žáky k vzájemné toleranci

Kompetence sociální a personální
- vedeme žáky k vzájemné pomoci a spolupráci při učení
- učíme žáky respektovat názory druhých
- vytváříme u žáků pracovní návyky v samostatné a skupinové práci

Kompetence občanské
- poskytujeme žákům informace o aktuálním dění u nás i ve světě
- pomáháme žákům vybudovat si své vlastní postoje a názory
- vedeme žáky k respektování národnostních, kulturních a jiných rozdílů mezi lidmi
- učíme žáky dodržovat stanovená pravidla
- vytváříme u žáků pozitivní vztah k přírodnímu a kulturnímu bohatství naší vlasti

Kompetence pracovní
- vedeme žáky k plánování úkolů a postupů
- učíme žáky objektivnímu sebehodnocení
- učíme žáky pracovat s odbornou literaturou, encyklopediemi a jinými informačními zdroji

3. Očekávané výstupy v RVP ZV – I. stupeň/ 2. období

<u>Místo, kde žijeme</u>
Žák:
- určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu
- určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě
- rozlišuje náčrty, plány a základní typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí
- vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického
- zprostředkuje ostatním své zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích
- rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam

Lidé kolem nás

Žák:

- vyjádří na základě svých zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (v městě)
- rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení
- rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy
- orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy

Lidé a čas

Žák:

- pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a jevy
- využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti, zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek
- rozeznává současné i minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik
- srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik
- objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů

Vlastivěda			
4. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • rozlišuje pojmy - globus, mapa, plánek • najde a ukáže na globusu poledníky a rovnoběžky, kontinenty a vodstvo • uvede několik druhů map (vlastivědná, příruční, nástěnná, turistická, automapa) • používá a vysvětlí význam měřítka mapy • poznává základní geografické značky • vyjmenuje hlavní a vedlejší světové strany • čte z vlastivědné mapy • používá plán svojí obce • používá kompas (buzolu) pro orientaci v terénu • přibližně určuje směr svět. stran podle přírodních úkazů • vyhledá ČR na mapě Evropy • uvede oficiální název ČR a správně ho píše • rozlišuje s porozuměním pojmy vlast a cizina • má vědomost, že Praha je hlavní město ČR • vypráví pověst o založení Prahy • ukáže na mapě státní hranici • ukáže na mapě Evropy sousední státy naší vlasti • dává do vztahu ČR a členství v EU	**Místo, kde žijeme** Mapy a plány - globus - druhy map - měřítko mapy - legenda mapy - světové strany - vlastivědná mapa - plán obce Orientace v krajině - kompas - určování světových stran v přírodě Naše vlast ČR - poloha a základní údaje ČR Sousední státy		Vycházky do okolí, výlet do centra Prahy

• rozdělí ČR na tři historické země - Čechy, Morava, Slezsko • vysvětlí pojem národnost a národnostní menšiny • vysvětlí proč je úředním jazykem ČR čeština • analyzuje rozdíl mezi městem a vesnicí • podle mapy rozdělí ČR do krajů • bezpečně přiřadí název svého kraje a krajské město • orientuje se v místě sídla obecního úřadu , zná jméno starosty své obce • orientuje se v místní krajině,pozná významné objekty, přírodní a historické zajímavosti, tradice a zvyky • vyjmenuje významné kulturní, vzdělávací a historické instituce ve svém regionu • vyjmenuje okolní obce • bezpečně se pohybuje ve svém okolí vzhledem k dopravní situaci v obci • vyjmenuje státní symboly • vyhledá v kalendáři státní svátky, chápe jejich význam • stanoví kdy vznikla ČR • vysvětlí pojem demokracie (ČR – demokratický stát) • uvede jméno prezidenta ČR a premiéra ČR • popíše státní uspořádání v ČR • zdůvodní pojem zákon, nejvyšší zákon – Ústava ČR • rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy	Obyvatelstvo - národnostní menšiny Členění území ČR - město x vesnice - práce s mapou – kraje ČR Místní region - náš MÚ - orientace v místní krajině - život v obci - okolní obce Dopravní výchova ČR – demokratický stát - státní symboly - státní svátky - vznik ČR - demokratický stát - představitelé státu - státní uspořádání - Ústava ČR - armáda ČR **Lidé kolem nás** Právo a spravedlnost - základní lidská práva a práva	**ČJ** – vlastní jména **MKV** - lidské vztahy, etnický původ **OSV** - poznávání lidí,mezilidské vztahy,komunikace **VDO** - občanská společnost,občan, škola	

	dítěte, práva a povinnosti žáků školy - protiprávní jednání a korupce, právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamaci, soukromého vlastnictví, duševních hodnot	**EV** - vztah člověka k prostředí	
• rozliší pojem nadmořská výška, výška • podle nadmořské výšky rozlišuje typy krajiny a pozná je v mapách podle barev • na mapě ukáže a pojmenuje pohraniční pohoří, vrchoviny a nížiny • uvede název a výšku nejvyšší hory ČR	**Místo, kde žijeme** Povrch ČR - nadmořská výška - barvy na mapách - typy krajiny		
• rozčlení vody v krajině – podzemní, půdní povrchové vody • vysvětlí pojmy – pramen řeky, přítok, soutok, horní a dolní tok, pravý a levý břeh řeky • vysvětlí pojmy povodí, rozvodí, úmoří • vyhledá na mapě významné řeky ČR, jezera, rybníky v ČR a v blízkosti svého bydliště a školy • uvede rozdíl mezi jezerem a rybníkem	Vodstvo ČR - členění vodstva v krajině - řeka a související pojmy - rybníky, jezera		
• popíše svými slovy rozdíl mezi počasím a podnebím • charakterizuje podnebí ČR	Počasí a podnebí		
• vysvětlí pojem zemědělství • objasní pojem půda a některé její druhy (hlinité, písčité,	Půda a zemědělství - zemědělství - půda		

kamenité,…) • vysvětlí pojem humus, úrodná (černozem) a neúrodná půda • jmenuje významné hospodářské rostliny a hospodářská zvířata • popíše rozdílné zemědělství v nížinách a vysočinách • vyjmenuje významné hospodářské rostliny a zvířata, která se objevují v našem regionu • ve vlastivědné mapě ukáže významná naleziště nerostných surovin na území ČR • uvede na příkladech, k čemu nerostné suroviny člověku slouží • vysvětlí rozdíl mezi hlubinnými doly a povrchovými lomy • vyjmenuje významná naleziště ve svém regionu • vysvětlí pojmy průmysl a výroba • člení průmysl na různá průmyslová odvětví • ve vlastivědné mapě ukáže významná střediska průmyslu u nás • vyjmenuje významné průmyslové podniky ve svém regionu • poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města) • uvědomuje si nutnost ochrany přírody • na mapě vyhledá chráněná území a národní parky ČR • aplikuje vhodné chování v chráněných oblastech • měří čas, orientuje se v čase • vysvětlí pojem století, tisíciletí	- hospodářské rostliny a živočichové Nerostné suroviny - hledání významných nalezišť nerostných surovin u nás podle mapy - využití nerostných surovin - lomy, doly Průmysl - práce s mapou – průmyslové oblasti ČR - místní krajina a průmysl **Lidé kolem nás** Základní globální problémy - významné sociální problémy, problémy konzumní společnosti, nesnášenlivost mezi lidmi - globální problémy přírodního prostředí **Lidé a čas** Měření času, kalendář České země v pravěku		

• svými slovy charakterizuje život v době pravěku	- doba kamenná, železná, bronzová		
• popíše příchod a život Slovanů • charakterizuje pohanské náboženství	Příchod Slovanů		
• rozlišuje pověst a historickou skutečnost	Naše nejstarší minulost v pověstech - české pověsti		
• posoudí význam Velkomoravské říše • vysvětlí význam příchodu slovanských věrozvěstů	Velkomoravská říše, příchod Konstantina a Metoděje		
• uvede významné představitele Přemyslovců, • jméno prvního historicky doloženého knížete z rodu Přemyslovců • popíše život lidí za vlády prvních Přemyslovců • orientuje se v období vlády Přemyslovců • vysvětlí význam pojmů – vymřeli po meči, po přeslici	Vznik českého státu, - vláda rodu Přemyslovců - Slavníkovci - knížata rodu Přemyslovců - vznik českého království - konec rodu Přemyslovců		
• pozná hlavní znaky románského slohu, popíše rotundu • popíše středověké město a vesnici	Románský sloh Život ve středověku		
• charakterizuje období nástupu Lucemburků • uvědomuje si význam Karla IV. – Otce vlasti • charakterizuje rozkvět naší vlasti za jeho vlády • jmenuje několik významných staveb z dob jeho vlády	České země za vlády Lucemburků		
• charakterizuje podle několika znaků gotické stavby • uvede příklad gotické stavební památky • popíše středověká řemesla a rozdílný život lidí na vesnici a ve městě	Gotický sloh		

• popíše situaci po smrti Karla IV. • zařadí do časové osy husitské hnutí, chápe jeho význam • vyjmenuje významné osobnosti / Jan Hus, Jan Žižka/ • stručně charakterizuje situaci po husitských válkách • osobnost Jiřího z Poděbrad – nadčasovost názorů • uvede významné památky a orientuje se v období panování Jagellonců • charakterizuje osobnost Rudolfa II. • vysvětlí pojmy – alchymie, astrologie • popíše renesanční stavbu, uvede příklady renesančních staveb • vysvětlí pojem cech • porovná přínos vynálezu knihtisku pro rozvoj vzdělanosti oproti dřívějšímu psaní knih ručně	Jan Hus Husitské války Jiří z Poděbrad Jagellonci na českém trůně První Habsburkové na českém trůně Renesanční sloh (novověk) Vynález knihtisku		
5. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • člení ČR na 14 krajů • najde na mapě jednotlivé kraje ČR a popíše jejich polohu • ukáže krajská města, významná města a místa, kulturní a historické památky, lázně, rekreační střediska, řeky, jezera, hornatiny, nížiny apod. • vyjmenuje významné průmyslové podniky a zemědělství v jednotlivých krajích ČR • s pomocí mapy porovná hustotu osídlení jednotlivých oblastí	**Místo, kde žijeme** Kraje naší vlasti - práce s mapou – kraje ČR - kraje a krajská města - významná města a místa, historické a přírodní zajímavosti	**ČJ** – vlastní jména **EV** - vztah člověka k prostředí	

• vyhledává a zpracovává údaje o svém kraji z různých informačních zdrojů • dává do souvislostí důležité historické události i současný život ve svém kraji • podle mapy určí polohu, povrch, vodstvo svého kraje • významné průmyslové podniky a zemědělské produkty • popíše významné zajímavosti kulturní, historické i přírodní • orientuje se ve svém kraji podle mapy • vysvětlí tradice a zvyky svého kraje	Kraj, v němž žijeme	**OSV** – poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace	
• dodržuje dopravní pravidla a bezpečnost v okolí školy i jinde	Dopravní výchova		
• na mapě Evropy ukáže polohu ČR • svými slovy vysvětlí pojem vnitrozemský stát • stanoví, kdy vznikla ČR • používá s porozuměním základní státoprávní pojmy prezident, parlament, senát, vláda, demokratický stát, svobodné volby • uvede jméno prezidenta ČR a některých představitelů naší země • charakterizuje státní uspořádání v ČR • specifikuje pojem zákon, nejvyšší zákon – Ústava ČR • popíše význam Prahy – hlavního města ČR • stanoví, že ČR je členem mezinárodních organizací: OSN, NATO, EU • na mapě Evropy najde a uvědomí si, kde se nachází sídlo EU	**Lidé kolem nás** ČR – demokratický stát - poloha ČR - vznik ČR - státoprávní pojmy - představitele naší země - státní uspořádání v ČR - Ústava ČR - hlavní město Praha - ČR a mezinárodní organizace Soužití lidí - principy demokracie	**VDO -** občanská společnost, občan, škola,stát,formy participace v politickém životě,principy demokracie	
• orientuje se na mapě Evropy • stručně charakterizuje státy EU • na mapě Evropy určí polohu evropských států k ČR, najde hlavní města	Žijeme v Evropě - státy EU - práce s atlasy - práce s encyklopediemi	**EGS –** Evropa a svět,objevujeme Evropu,Jsme Evropané	

• podle informací z učebnice, map, internetu, encyklopedií a jiné literatury vyhledává údaje o sousedních zemích • podle atlasů, map, encyklopedií a vlastních zážitků poznává místa v Evropě nejčastěji navštěvovaná a turisty vyhledávaná • popíše události v českých zemích kolem bitvy na Bílé hoře • vybere významnou osobnost českých dějin J.A. Komenského • porovná tehdejší a dnešní školu • porovná život na zámku a život poddaných, život ve městě a na vesnici • charakterizuje několika hlavními znaky barokní sloh • vybere nějakou významnou barokní památku • popíše vztahy mezi šlechtou a poddanými • na přiměřené úrovni popisuje reformy nejvýznamnějších představitelů habsburské monarchie (Marie Terezie, Josef II.) • vyloží svými slovy význam vědy a techniky pro rozvoj výroby • vysvětlí svými slovy a popíše rozdíl mezi řemeslnickou dílnou, manufakturou a továrnou • vyjmenuje některé významné české vynálezce a objevitele • svými slovy vysvětlí pojem – Národní obrození, uvede některé významné představitele • objasní význam revolučního roku 1848 • porovnává a popisuje rozdíl života lidí za Rakouska-Uherska a dnes • charakterizuje svými slovy společenský, politický a kulturní život v českých zemí koncem 19. a počátkem 20. století	**Lidé a čas** Bílá hora J. A. Komenský Život na zámku, ve městě a na vesnici Barokní sloh Osvícenství Habsburkové na českém trůně Období průmyslové revoluce - manufaktura - významní čeští vynálezci a objevitelé Národní obrození Rok 1848 Život v 19. století a počátek 20. století	**MVK -** lidské vztahy, multikulturalita	

• popíše na přiměřené úrovni události a život lidí za první sv. války • objasní vznik ČSR a posoudí s porozuměním demokratické principy státu • vysvětlí význam státního svátku – 28. 10. • uvede nejvýznamnější osobnosti tohoto období (T. G. Masaryk, E. Beneš) • stručně popisuje život lidí za první republiky • srovnává dobu první republiky se současností • popisuje na přiměřené úrovni průběh druhé světové války • posoudí život v českých zemích v době nacistické okupace • formuluje název Protektorát Čechy a Morava, pojmy fašismus, koncentrační tábor, gestapo • charakterizuje způsob života lidí v poválečném období • vyhledává a porovnává rozdíly života lidí v období vlády komunistické strany s dneškem • svými slovy popisuje události sametové revoluce, stanoví její význam • pamatuje si datum 17. 11. jako Den boje za svobodu a demokracii • pamatuje si letopočet vzniku samostatné ČR • uvede jména prezidentů současné doby • vyhledává informace o naší minulosti v encyklopediích, muzeích, kronikách apod.	První světová válka Vznik ČSR - 28. říjen 1918 - T. G. Masaryk, E. Beneš Druhá světová válka - počátek 2.světové války - Protektorát Čechy a Morava - život lidí za války - osvobození - poválečný vývoj Období totality Obnova demokracie v ČR		

HUDEBNÍ VÝCHOVA - I. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Hudební výchova je vyučovací předmět, ve kterém je ve všech ročnících 1.stupně realizována vzdělávací oblast Umění a kultura. Přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem. Rozvíjí specifické cítění, tvořivost, vnímavost k uměleckému dílu, k sobě samému i k okolnímu světu. Zároveň napomáhá vcítit se do kulturních potřeb ostatních lidí a jimi vytvořených hodnot. Výuka hudební výchovy doplňuje poznávání umění jako systému a přispívá k pochopení významu hudby v životě jednotlivce i celé společnosti. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu a zvuku, gesta a mimiky. Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností a porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako prostředku komunikace.Vzdělávací obsah hudební výchovy je rozdělen do čtyř oblastí – *Vokální činnosti*, jejichž obsahem je práce s hlasem, kultivace mluvního i pěveckého projevu a osvojování a posilování správných pěveckých návyků, obsahem *Instrumentálních činností* je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci, *Hudebně pohybové činnosti* učí ztvárnit hudbu a reagovat na ni pomocí pohybu, tance a gest, obsahem *Poslechových činností* je aktivní vnímání znějící hudby a poznávání hudby ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách. Žák se učí hudbu analyzovat a interpretovat.

Výuka hudební výchovy probíhá v 1. – 5. ročníku 1 hodinu týdně. Základní vyučovací formou při výuce hudební výchovy je vyučovací hodina. Kromě vyučovacích hodin se žáci s hudbou setkávají při návštěvách koncertů, divadel či hudebních pořadů.

Z průřezových témat do hudební výchovy prolínají během celého období z oblasti *Osobnostní a sociální výchova* témata Rozvoj schopností poznávání, Kreativita, Kooperace a kompetice a Řešení problémů a rozhodovací dovednosti.

2. Výchovně vzdělávací strategie uplatňované při výuce hudební výchovy

Kompetence k učení

- žáky vedeme k pochopení umění jako specifického způsobu poznávání skutečnosti
- na základě individuálního přístupu dáváme každému žákovi šanci prožít úspěch, umožňujeme realizovat vlastní nápady

Kompetence k řešení problémů

- vedeme k učení prostřednictvím vlastní tvorby, opírající se o subjektivní vnímání a prožívání
- učíme tvořivému přístupu ke světu, překonávání problémů

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k pochopení umění jako svébytného prostředku komunikace
- učíme žáky vhodnou formou vyjádřit a obhajovat svůj názor a postoj, argumentovat a naslouchat názorům druhých
- pěstujeme toleranci a vzájemnou spolupráci

Kompetence sociální a personální
- vedeme ke spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry a k vzájemné podpoře
- při skupinové práci učíme jednotlivce odpovědnosti za výsledek snahy všech

Kompetence občanská
- učíme žáky uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince
- přispíváme k poznání a pochopení uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k rozdílným kulturním hodnotám, projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- vedeme k obohacování emocionálního života

Kompetence pracovní
- učíme žáky využívat pohybové dovednosti při praktických činnostech
- rozvíjením mechanických dovedností podporujeme zručnost

1. Očekávané výstupy v RVP ZV – I. stupeň / 1. období

Žák:
- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase
- rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem
- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře
- reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
- rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby
- rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální,instrumentální a vokálně instrumentální

Očekávané výstupy v RVP ZV – I. stupeň / 2. období

Žák:
- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlase v durových i molových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti
- realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem,
- doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not
- využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché, popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní
- rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby
- vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace
- rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální,instrumentální a vokálně instrumentální, rozpozná některé z užitých výrazových prostředků, upozorní na metrorytmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny
- ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace

Hudební výchova – I. stupeň			
1. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • dbá na správné dýchání a držení těla • provádí hlasová a dechová cvičení • rozlišuje tón, zvuk, hlas mluvený a zpěvní • rozlišuje krátké a dlouhé tóny • rozlišuje pojmy notová osnova, noty, houslový klíč • rozpozná stoupavou a klesavou melodii • vytleská rytmus podle vzoru říkadel a písní • zpívá vybrané lidové i umělé písně • pozná a pojmenuje základní hudební nástroje (klavír, kytaru,flétnu,..) • používá ozvučené předměty (ořechové skořápky, plastové láhve,..) • používá drobný bicí instrumentář k jednoduchému hudebnímu doprovodu • používá hru na tělo • zvládne některé taneční a pohybové hry • předvede správné držení těla, různé druhy chůze, pochod • zvládá pohyb podle hudby na místě ve 3/4 taktu • vyjádří hudbu pohybem	**Vokální činnost** - pěvecký a mluvní projev (pěvecké dovednosti, hlasová hygiena, dynamicky odlišný zpěv, rozšiřování hlasového rozsahu) - hudební rytmus (realizace písní ve 2/4 a 3/4 taktu) - rytmické hry - lidové a umělé písně-jednohlas **Instrumentální činnost** - práce s ozvučenými předměty - rytmizace, hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď), hudební improvizace **Hudebně pohybové činnosti** - hra na tělo - taneční a pohybové hry - správné držení těla, taneční chůze, pochod - pohybové vyjádření znějící hudby (pohybová improvizace)		

• rozezná na obrázku vybrané hudební nástroje • seznámí se s významnými hudebními ukázkami • poslouchá různé hudební styly • pozná hymnu ČR	**Poslechové činnosti** - lidský hlas, hudební nástroj - čeští i světoví autoři(základní informace, poslech úryvků z některých jejich děl) - hudební výrazové prostředky - hudební prvky (pohyb melodie, rytmus) - hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální - hudební styly (hudba pochodová, taneční, ukolébavka,…) - hymna ČR	**EGS** – Evropa svět nás zajímá	
2. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • dbá na správné dýchání a držení těla • provádí hlasová a dechová cvičení • zřetelně vyslovuje • používá pojmy notová osnova, noty, houslový klíč, takt	**Vokální činnost** - pěvecký a mluvní projev (pěvecké dovednosti, hlasová hygiena, dynamicky odlišný zpěv, rozšiřování hlasového rozsahu) - hudební rytmus (realizace písní ve 2/4 a 3/4 taktu) - sledování melodické linky		

• vytleská rytmus podle grafického záznamu • zpívá vybrané lidové i umělé písně	- rytmické hry - lidové a umělé písně-jednohlas		
• rozliší podle zvuku jednotlivé hudební nástroje • používá drobný bicí instrumentář k rytmickým cvičením a jednoduchému hudebnímu doprovodu	**Instrumentální činnost** - pozorování velikosti, tvaru jednotlivých hudebních nástrojů a materiálu, ze kterých jsou vyrobeny - rytmizace, hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď), hudební improvizace		
• zvládá hru na tělo • ovládá některé taneční a pohybové hry • dodržuje správné držení těla, různé druhy chůze, pochod • rozliší rytmus valčíku a polky • vyjádří hudbu pohybem	**Hudebně pohybové činnosti** - hra na tělo - taneční a pohybové hry - správné držení těla, taneční chůze, pochod - pohybový doprovod znějící hudby - pohybové vyjádření znějící hudby (pohybová improvizace)		
• rozliší jednotlivé vlastnosti tónů • rozezná na obrázku vybrané hudební nástroje • seznámí se s významnými českými skladateli a jejich dílem • poslouchá hudbu vážnou, slavnostní i zábavnou	**Poslechové činnosti** - lidský hlas - hudební nástroj - B. Smetana, A. Dvořák,… základní informace, poslech úryvků z některých jejich děl - hudební výrazové prostředky - hudební prvky (pohyb melodie, rytmus)	Tv – pochod a druhy chůze	

	- hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální - hudební styly (hudba pochodová, taneční, ukolébavka,…)	**EGS** – Evropa svět nás zajímá	
3. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • dbá na správné dýchání a držení těla • provádí hlasová a dechová cvičení • vysvětlí význam not • pracuje s pojmy houslový klíč, noty, pomlky, takty • rozpozná stoupavou a klesavou melodii podle notového zápisu • vytleská a taktuje 2/4 a 3/4 takt • zpívá vybrané lidové i umělé písně • používá drobný bicí instrumentář k rytmickým cvičením a jednoduchému hudebnímu doprovodu	**Vokální činnost** - pěvecký a mluvní projev (pěvecké dovednosti, hlasová hygiena, dynamicky odlišný zpěv, rozšižování hlasového rozsahu) - hudební rytmus (realizace písní ve 2/4 a 3/4 taktu) - zápis not, pomlk, sestavování jednoduchých taktů - rytmické hry, taktovací schéma - lidové a umělé písně-jednohlas - počátky dvojhlasu (lidový dvojhlas,kánon) **Instrumentální činnost** - hra na hudební nástroje (reprodukce motivů, temat, pomocí orffových nástrojů,		

• používá hru na tělo • používá taktovací schéma 2/4 a 3/4 taktu • využívá správné držení těla, různé druhy chůze, pochod • rozliší valčík, polku, pochod a některé další tance • zvládá dvoudobou chůzi a tanec (přísuvný krok), pohyb podle hudby ve 3/4 taktu • vyjádří hudbu pohybem • seznámí se s důležitými hudebními skladateli a jejich dílem • rozlišuje hudbu vážnou, slavnostní i zábavnou • zazpívá hymnu ČR	zobcové flétny) - hudební improvizace **Hudebně pohybové činnosti** - hra na tělo - taneční a pohybové hry - taktování - správné držení těla, taneční chůze, pochod - pohybové vyjádření znějící hudby (pohybová improvizace) **Poslechové činnosti** - kvality tónů, vztahy mezi tóny - B. Martinů, J.S. Bach,W.A Mozart - základní informace, poslech úryvků z některých jejich děl - hudební výrazové prostředky - hudební prvky (pohyb melodie, rytmus) - hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální - hudební styly (hudba pochodová, taneční, ukolébavka,…) - hymna ČR		

4. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • dbá na správnou hlasovou hygienu • upevňuje a zdokonaluje již získané vědomosti a dovednosti • zdokonaluje správné dýchání při zpěvu • upevňuje vokální dovednosti osvojené v nižších ročnících • používá pojmy stupnice C dur, repetice, zesílení, zeslabení • rozliší délky not a zapíše je • pozná dynamická znaménka p, mf, f a použije je • čte noty v rozsahu c1 – g2 v houslovém klíči • seznámí se s krajovými lidovými tanci • předvede taktovací schéma 2/4 taktu • seznámí se s hudebními nástroji v symfonickém orchestru • používá ozvučené předměty (ořechové skořápky, plastové láhve) • zvládne rytmizaci dětských a lidových říkadel • doprovodí písně na rytmické a melodické hudební nástroje	**Vokální činnosti** - pěvecký a mluvní projev (pěvecké dovednosti, hlasová hygiena) - prodlužování výdechu, vázání tónů - sjednocování hlasového rozsahu - dvojhlas a vícehlas (lidový dvojhlas, kánon) - intonace a rozlišení durové a mollové tóniny) - orientace v notovém zápisu - lidové tance - nácvik jednoduchého dirigování **Instrumentální činnosti** - symfonický orchestr - práce s ozvučenými předměty - hra na hudební nástroje (tvorba doprovodu, hudební a rytmické hry)	**PŘ –** lidské tělo **M –** sčítání	

• předvede složitější hru na tělo • předvede správné držení těla, různé druhy chůze, pochod • zvládne náročnější taneční a pohybové hry • předvede taktovací schéma 2/4 taktu • rozliší rytmus valčíku a polky • zvládne polkový a valčíkový krok, mazurku • pohybově vyjádří hudbu, nálady • seznámí se s relaxací • poslechem rozezná vybrané hudební nástroje • seznámí se se základními informacemi o životě B. Smetany a A. Dvořáka, a poslechne si některá jejich díla • seznámí se s vybranými klasiky a některými jejich díly • poslouchá hudbu vážnou, slavnostní i zábavnou • pozná vánoční hudbu a vánoční koledy	**Hudebně pohybové činnosti** - rytmická hra na tělo, rytmizovaná řeč - taneční a pohybové hry - taktování - pohybový doprovod znějící hudby - tance, orientace v prostoru(paměťové uchování tanečních pohybů) - pohybové vyjádření znějící hudby (pantomima a pohybová improvizace) **Poslechové činnosti** lidský hlas, hudební nástroj - B. Smetana, A. Dvořák – základní informace o jejich životě, poslech úryvků z jejich dalších děl - někteří světoví klasici (Mozart, Vivaldi, …) a krátké ukázky z jejich děl - hudební výrazové prostředky, hudební prvky (pohyb melodie, rytmus) - hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální	**TV** – pochod, druhy chůze **EGS** – Evropa svět nás zajímá	

	- hudební styly (hudba pochodová, taneční, ukolébavka,…) - interpretace hudby (slovní vyjádření)		
5. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • dbá na správnou hlasovou hygienu • upevňuje a zdokonaluje již získané vědomosti a dovednosti • zdokonaluje správné dýchání při zpěvu • upevňuje vokální dovednosti osvojené v nižších ročnících • pozná basový klíč • orientuje se ve stupnici C dur • provede rozbor zapsané písně – druh písně, notový zápis, takt, melodie • předvede taktovací schéma 2/4, 3/4 i 4/4 taktu • zná původ státní hymny • vypracuje notový záznam „svých melodií“	**Vokální činnosti** - pěvecký a mluvní projev (pěvecké dovednosti, hlasová hygiena) - prodlužování výdechu, vázání tónů - sjednocování hlasového rozsahu - dvojhlas a vícehlas (lidový dvojhlas, kánon) - intonace a rozlišení durové a mollové tóniny - grafický záznam vokální hudby (čtení a zápis rytmického schématu písně, orientace v notovém záznamu) - práce s písní - nácvik jednoduchého dirigování - hymna ČR - vlastní tvorba-jednoduché motivy	**PŘ –** lidské tělo **M –** sčítání	

• rozliší a pozná nástroje dechové, smyčcové, klávesové, drnkací, bicí • používá ozvučené předměty (ořechové skořápky, plastové láhve) • doprovodí písně na rytmické a melodické hudební nástroje • obměňuje a vytvoří hudební motivy a aplikuje je při hře předvětí a závětí • používá složitější hru na tělo • zvládne náročnější taneční a pohybové hry • pohybově vyjádří hudbu, nálady • seznámí se s relaxací • rozlišuje a pojmenuje jednotlivé vlastnosti tónů • poslechem rozezná vybrané hudební nástroje	**Instrumentální činnosti** - rozlišování nástrojů, dělení do skupin - práce s ozvučenými předměty - rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace (tvorba hudebního doprovodu, hudební hry) - grafický záznam melodie (rytmické schéma jednoduché skladby) - tvorba doprovodů **Hudebně pohybové činnosti** - rytmická hra na tělo, rytmizovaná řeč - taneční a pohybové hry - pohybový doprovod znějící hudby - tance orientace v prostoru (pamětné uchování tanečních pohybů) - pohybové vyjádření znějící hudby (pantomima a pohybová improvizace) - relaxace **Poslechové činnosti** - kvality tónů, vztahy mezi tóny (akord) - lidský hlas, hudební nástroj	**Tv** – pochod, druhy chůze	

• seznámí se s informacemi o životě a díle významných českých skladatelů • seznámí se s vybranými klasiky a některými jejich díly • poslouchá hudbu vážnou, slavnostní i zábavnou • rozezná varhanní hudbu • seznamuje se jednoduchými hudebními formami • chápe základní společenské funkce hudby	- L. Janáček, B. Martinů – základní informace o jejich životě, poslech úryvků z jejich děl - někteří světoví klasici (Mozart, Vivaldi, Bach, Haydn…) a ukázky z jejich děl - hudební výrazové prostředky, hudební prvky (pohyb melodie, rytmus) - hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální - hudební styly (hudba pochodová, taneční, ukolébavka,…) - hudební formy (malá a velká písňová forma, rondo, …) - interpretace hudby (slovní vyjádření) - význam hudby	**EGS** – Evropa svět nás zajímá	

VÝTVARNÁ VÝCHOVA – I. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět výtvarná výchova přináší umělecké osvojování světa. V tomto procesu dochází k rozvíjení specifického cítění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu. V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci.

Výtvarná výchova patří do vzdělávacího oboru Umění a kultura, který je na 1. stupni rozdělen do tří tematických okruhů: *Rozvíjení smyslové citlivosti, Uplatňování subjektivity a Ověřování komunikačních účinků.*

Vyučovací předmět Výtvarná výchova se vyučuje jako samostatný předmět v 1., 2. a 3. ročníku 1 hodinu týdně, ve 4. a 5. ročníku 2 hodiny týdně.

Žáci v každém ročníku pracují ve svých kmenových třídách, výtvarné dílně nebo v terénu, využívají různé techniky a formy práce, používají všechny dostupné materiály a pomůcky.

Předmět výtvarná výchova je úzce spjat s ostatními vyučovacími předměty a realizují se v něm průběžně tři části průřezového tématu *Osobnostní a sociální výchova* – rozvoj schopností poznávání, kooperace a kompetice a kreativita, jedna část průřezového tématu *Environmentální výchova* - ekosystémy, která prolíná všemi ročníky. Realizace průřezového tématu *Mediální výchova* se uskuteční v rámci projektu 1. stupně.

2. Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení
- vedeme žáky k samostatnému pozorování, vnímání reality a řešení výtvarných problémů
- rozšiřujeme u žáků poznatky v dalších výtvarných činnostech
- učíme žáky zaujímat a vyjadřovat svůj postoj k vizuálně obraznému vyjádření

Kompetence k řešení problémů
- vedeme žáky ke kombinování vizuálně obrazných elementů pro dosažení vlastních obrazných vyjádření
- učíme žáky přemýšlet o různorodosti interpretací téhož vizuálně obrazného vyjádření a zaujímat k nim svůj postoj
- vedeme žáky k využití získaných poznatků při vlastní tvorbě
- učíme žáky tvořivému přístupu při řešení výtvarných úkolů

Kompetence komunikativní
- umožňujeme žákům zapojovat se do diskuze
- učíme žáky respektovat názory jiných
- vedeme žáky k pojmenovávání, porovnávání a oceňování vizuálně obrazných vyjádření
- rozvíjíme u žáků slovní zásobu o odborné termíny z výtvarné oblasti

Kompetence sociální a personální
- zapojujeme žáky do tvořivé práce ve skupině
- vedeme žáky k respektování různorodosti téhož vizuálně obrazného vyjádření
- vedeme žáky ke kolegiální pomoci

Kompetence pracovní
- učíme žáky k samostatnému užívání výtvarných technik
- vedeme žáky k dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel
- vedeme žáky k používání návyků a znalostí v další praxi

Kompetence občanské
- učíme žáky chápat a respektovat estetické požadavky na životní prostředí
- pomáháme žákům vytvořit si postoj k výtvarným dílům

3 Očekávané výstupy v RVP ZV – I. stupeň/ 1. období

Žák:
- rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty), porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ
- v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti, uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace
- vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky
- interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření, odlišné interpretace, porovnává se svojí dosavadní zkušeností
- na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

Očekávaná výstupy v RVP ZV – I. stupeň/ 2. období

Žák:
- při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy aj.)
- užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy, v objemovém vyjádření modelování a skulpturální postup, v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model
- při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy
- nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly, uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě
- osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření, pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)
- porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace
- nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

Výtvarná výchova – I. stupeň			
1. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • osvojuje si základy hygieny a bezpečnosti při práci, dodržuje zásady a domluvená pravidla, organizuje si práci • seznamuje se základními výtvarnými postupy • seznamuje se s pojmem barvy základní, zkouší barvy míchat, poznává vlastnosti barev, experimentuje s linií a barvou • uspořádá objekty do celku na základě velikosti • pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, barvy); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ • vyjadřuje vlastní prožitky • rozvíjí své vlastní pozorování, vyjadřovací schopnosti a výtvarné vyprávění • zjišťuje vlastnosti plastických materiálů při modelování • modeluje z různých materiálů • pozoruje přírodu i své okolí	- rozvoj pracovních návyků **Malba** - rozvíjení smyslové citlivosti - rozlišování různých materiálů a nástrojů - teorie barvy – barvy základní a doplňkové, teplé a studené barvy a jejich kombinace - hra s barvou **Kresba** - rozvíjení smyslové citlivosti, výrazové vlastnosti linie, tvaru, jejich kombinace v ploše, uspořádání objektů do celků, vnímání velikosti **Techniky plastického vyjádření** - vnímání hmatových a pohybových podnětů - modelování - lepení, stříhání, skládání, trhání **Další výtvarné techniky** (motivace založené na fantazii a	**M** – základní geometrické obrazce a tělesa	Tématické celky *Rozvíjení smyslové citlivosti* a *Uplatňování subjektivity* se prolíná celým obsahem učiva

• vyhledává a dotváří přírodniny • rozvíjí pozorovací schopnosti a paměť • pojmenovává a zobrazuje tvary a funkce věcí • aktivně pracuje s ilustrací • přiřadí ilustraci k ilustrátorovi	smyslovém vnímání) - kombinování přírodních materiálů **Ilustrátoři dětské knihy** - známí dětští ilustrátoři	**PRV** – živá a neživá příroda **ČJ** – autoři dětských knih	
2. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny při práci • zná a rozumí pojmu barvy základní, teplé a studené, řídké a husté, světlé a tmavé a umí jich využívat v praxi • přiměřeně ředí a míchá barvy • rozvíjí svůj cit pro barvu, proporce a prostor • ztvárňuje vlastní prožitky a představy • rozvíjí své pozorovací schopnosti • snaží se o postižení jednoduchých proporcí postavy i předmětů v různém prostředí • prohlubuje cit pro výtvarný rytmus • rozvíjí svá praktické znalosti a zkušenosti při modelování • ověřuje si vliv své činnosti na okolí	- upevňování správných pracovních návyků **Malba** - rozvíjení smyslové citlivosti, teorie barvy (barvy základní a doplňkové, teplé a studené barvy a jejich výrazové vlastnosti, kombinace barev) **Kresba** - rozvíjení smyslové citlivosti, výrazové vlastnosti linie, tvaru, jejich kombinace v ploše, uspořádání objektu do celků, vnímání velikosti **Techniky plastického vyjádření** (reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – hmatové, pohybové podněty) - modelování, lepení, stříhání, skládání	**OSV** - rozvoj schopností poznávání, kooperace a kompetice a kreativita	Podle možnosti návštěva artotéky, výstavy, galerie…

• rozliší různorodé přírodní a umělé materiály • vystavuje své práce, podílí se na zlepšení prostředí školy • aktivně pracuje s ilustrací • prohlubuje si znalosti o různých vyjadřovacích prostředcích • porovnává ilustrace a popisuje obrázky • pokouší se o výtvarné vyprávění děje pohádek a příběhů rozlišuje tvary a funkce předmětů • vyjadřuje se k tvorbě své a druhých, toleruje jejich způsoby výtvarného vyjádření	**Další výtvarné techniky** (motivace založené na fantazii a smyslovém vnímání) - kombinace a rozlišování neobvyklých materiálů - vliv člověka na okolí **Ilustrátoři dětské knihy** - interpretace a seznámení s ilustracemi v dětských knihách **Utváření osobních postojů v komunikaci** - vysvětlování výsledků tvorby, záměr tvorby	**PRV** – živá a neživá příroda **ČJ** – tvůrci dětských knih	
3. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • kategorizuje vlastnosti barev a jejich výrazové možnosti • rozpozná různé druhy tvarů, porovnává vlastnosti, jejich podobnost či odlišnost, jejich vztahy • záměrně využívá a kombinuje vizuálně obrazné elementy a prostředky (barva, linie, modelování), tvůrčím způsobem experimentuje s barvami	**Malba** - rozvíjení smyslové citlivosti, teorie barvy (barvy základní a doplňkové, teplé a studené barvy a jejich výrazové vlastnosti, kombinace barev) - rozlišování různých materiálů a nástrojů (ruka, dřívko, pero, vatový tampon, špejle...)	**M** – geometrické tvary, základní prvky výtv. vyjádření (bod, linie)	

• seznamuje se s proporcemi lidské postavy • rozvíjí svůj smysl pro výtvarný rytmus rytmické řazení prvků • ztvárňuje vlastní prožitky a představy • rozvíjí své pozorovací schopnosti	**Kresba** - rozvíjení smyslové citlivosti, výrazové vlastnosti linie, tvaru, jejich kombinace v ploše, uspořádání objektu do celků, vnímání velikosti		
• demonstruje základní vlastnosti plastických materiálů • objem vytváří modelováním	**Techniky plastického vyjádření** (reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – hmatové, pohybové podněty) - modelování - stříhání, lepení		
• rozpozná lidské výtvory, pozoruje a porovnává jejich tvar • výtvarně ztvárňuje své prožitky • pojmenuje různorodé přírodní a umělé materiály, seznamuje se s rozličnými postupy, technikami a nástroji	**Další výtvarné techniky** - motivace založené na fantazii a smyslovém vnímání - práce s netradičními materiály	**PRV** – přírodní materiál jako vyjadřovací prostředek, netradiční zpracování materiálu	
• vyjadřuje se výtvarně na základě svého pohybového a sluchového vnímání, vnímá událost různými smysly, uvědomuje si podíl zraku na jejím vnímání	**Vývoj výtvarného umění** - významní malíři – seznámení - ilustrátoři dětské knihy	**HV** – hudba - inspirace pro výtvarné vyjádření	
• zdůvodní a obhájí výtvarné pojetí, vede dialog, vyjadřuje se k tvorbě své a druhých, toleruje jejich způsoby výtvarného vyjádření, porovná vlastní interpretaci s interpretací uznávanou, inspiruje se jí • ověřuje si vliv své činnosti na okolí, podílí se na zlepšení prostředí školy	**Utváření osobních postojů v komunikaci** - v rámci skupin spolužáků, rodinných příslušníků apod. - vysvětlování výsledků tvorby, záměr tvorby	**ČJ** – vyjadřování, komunikace v týmu, význam gest	

4. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • aplikuje získané dovednosti při výtvarném tvoření • respektuje daná pravidla a zásady při práci • vyjadřuje prostřednictvím barev své pocity a nálady • výtvarně zachytí citový prožitek, využívá barevnou paletu	**Malba** – hra s barvou, experiment – emocionální malba – míchání barev	**EV** – ekosystémy (prolíná výukou VV během celého období)	
• výtvarně zachytí pozorované vjemy a objekty • dokáže kresbou vystihnout tvar • zvládne práce s linií • zdokonaluje se v kresbě figury(proporce, detaily)	**Kresba** – výrazové vlastnosti linie – kompozice v ploše – kresba různým materiálem (pero a tuš, dřívko a tuš, rudka, uhel, křída)		
• rozeznává a používá grafické techniky • zobrazuje svoji fantazii • aplikuje prakticky získané vědomosti a zkušenosti	**Grafické techniky** – otisky – vosková technika – klovatinová technika		
• získává cit pro prostorové ztvárnění (pohybem a hmatem) • zdokonaluje se při zpracování různého materiálu • využívá získané dovednosti a vhodně je kombinuje	**Techniky plastického vyjadřování** – modelování – tvorba z papíru – tvorba z hlíny, sádry, těsta .		
• seznamuje se s různými technikami ve výtvarných činnostech	**Další výtvarné techniky** – koláž – malování na sklo – ubrousková technika		

• pozná ilustrace známých českých ilustrátorů (J.Lady, O.Sekory, H.Zmatlíkové, J.Trnky, J.Čapka a dalších) • porovná různé interpretace a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace • používá výtvarné techniky na základě vlastní životní zkušenosti • hodnotí výsledky tvorby podle svých schopností a zaměření • komunikuje na základě vlastní zkušenosti	**Ilustrátoři dětské knihy** – kvízy a hádanky – rozlišování různých výtvarných technik – vlastní ilustrace k příběhům či knihám (čtenářský deník) **Ověřování komunikačních účinků** – osobní postoj v komunikaci – výstavy dětských prací – společné hodnocení a sebehodnocení – vnímání svého okolí jako inspirativního prostředku (vycházky, média, výstavy, historické památky,)	**ČJ** – autoři dětské literatury	

5. ročník

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • prohloubí si a zdokonalí techniky malby,používá získané dovednosti • kombinuje různé malířské techniky • experimentuje s barvou • pojmenuje a porovná světlostní poměry, barevné kontrasty a proporční vztahy	**Malba** – hra s barvou – emocionální malba – míchání barev – Goethův barevný kruh – akvarel	**EV** – ekosystémy (prolíná výukou VV během celého období)	

• zvládá obtížnější práci s linií • dokáže kresbou vystihnout tvar a strukturu materiálu • kombinuje prvky obrazného vyjádření v ploše • konfrontuje představu se skutečností • seznamuje se s funkcí písma a možnostmi jeho využití při výtvarné tvorbě	**Kresba** – výrazové vlastnosti linie – kompozice v ploše – kresba různým materiálem (pero a tuš, dřívko , rudka, uhel) – písmo jako výtvarný prostředek		
• rozeznává a používá grafické techniky • zobrazuje svoji fantazii a životní zkušenosti • dokáže řešit úkoly dekorativního charakteru (symetrické i asymetrické)	**Grafické techniky** – tisk z matrice – otisky – vosková technika – suchá jehla		
• prohlubuje své cítění pro prostorové ztvárnění • výtvarně zpracuje přírodní materiály • aplikuje získané dovednosti a vědomosti při zpracování různorodého materiálu	**Techniky plastického vyjadřování** – modelování (těsto, hlína) – práce s kartonem,drátem, látkou, vlnou, přírodním materiálem – reliéfní řešení plochy – urbanistické studie		
• kombinuje různé techniky, volí vhodné náměty • seznamuje se s novými moderními trendy ve výtvarných činnostech • uplatňuje fantazii a rozvíjí smyslové vnímání	**Další výtvarné techniky** – koláž, frotáž – kašírování, lept – pastelová vitráž – batika – základy aranžování		

• rozlišuje charakteristický rukopis vybraných ilustrátorů (J.Trnky, J.Čapka, Z.Mullera, A.Borna, R.Pilaře a dalších) • porovná různé interpretace a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace • přiměřeně hodnotí vnímaná výtvarná díla • dokáže vlastními slovy vysvětlit některé výtvarné techniky • hodnotí výsledky tvorby podle svých schopností a zaměření • komunikuje na základě vlastní zkušenosti a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil	**Ilustrátoři dětské knihy** – rozlišování různých výtvarných technik – ilustrace jako výrazový prostředek – návštěva knihovny, konfrontace různých způsobů ilustrací knih **Ověřování komunikačních účinků** – prezentace vlastní práce, vysvětlení záměru a volby techniky – proměny obsahu vlastních děl – výstavy dětských prací, třídní vernisáž – společné hodnocení a sebehodnocení výtvarných prací – využití inspirace a znalostí o barvách při vytváření estetického prostředí třídy a školy	**ČJ** – literatura pro děti a mládež ČJ –umění naslouchat, vhodně argumentovat, různé způsoby komunikace	

TĚLESNÁ VÝCHOVA – I. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

V rámci výuky předmětu Tělesná výchova je průběžně realizováno průřezové téma *Osobnostní a sociální výchova* – rozvoj schopností poznávání, kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednost, seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena. Předmět Tělesná výchova je z hlediska vývoje žáků, jejich motorického rozvoje, adaptace na pracovní zátěž, zvýšené potřeby zdravotní prevence oslabení hybného systému, jejich konkrétní pohybové úrovně, zájmů, atd. členěn do jednotlivých ročníků. 1.-2.ročník (vstup do školy, adaptace na pracovní režim a zátěž, utváření elementárních pohybových dovedností, základní zdravotně pohybové, hygienické a organizační návyky, převážně hravé pojetí s důrazem na prožitek a zdravotní účinek pohybových činností). 3.-5. ročník (předpoklady pro bouřlivý rozvoj nových pohybových dovedností, pro uplatnění obratnostních a rychlostních předpokladů, zvýšené nebezpečí svalových oslabení, nárůst zájmu o pohybové aktivity). Všechny aktivity realizované při výuce tělesné výchovy zdokonalují pohybové schopnosti a dovednosti, přispívají k harmonickému rozvoji osobnosti žáků. Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě. Učí se účelnému chování v rizikových situacích i při ohrožení v každodenním životě.

Žáci si osvojují základní pravidla míčových her, seznamují se s akrobatickými cviky, s jednotlivými disciplínami atletiky a tím získávají náměty pro zdravotní, rekreační i sportovní využití pohybu. Součástí výuky je i turistika, kurz plavání a zimní sporty.
Tělesná výchova je důležitou součástí sebepoznání, neboť si žáci uvědomují své možnosti a schopnosti.Cílem je podporovat a rozvíjet pohybové dovednosti žáků a zdokonalovat jejich fyzickou zdatnost, posilovat kladné morální vlastnosti a harmonizovat jejich osobnost.

Výuka probíhá v 1.-5. ročníku dvě hodiny týdně a je společná pro chlapce i dívky. Žáci s přihlédnutím k určité sportovní aktivitě cvičí v tělocvičně, na hřišti, na stadionu, ve volné přírodě nebo v plaveckém bazénu. V úvodu hodiny všichni absolvují nástup, rozcvičku a dále se věnují v hlavní části danému sportování. Ke konci hodiny dochází k závěrečnému zklidnění – relaxaci. Žáci cvičí ve vhodném sportovním oblečení a obuvi. Učitel v hodinách využívá různé metody a formy práce, spolu s dětmi používá veškeré dostupné náčiní a nářadí. Velmi důležité je motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce.

2. Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení
- žáci jsou vedeni k osvojování si základního tělocvičného názvosloví
- učíme žáky cvičit podle jednoduchého popisu cvičení, změřit základní pohybové výkony a porovnat je s předchozími, orientovat se v informačních zdrojích o aktivitách a sportovních akcích

Kompetence k řešení problému
- učíme uplatňovat zásady bezpečného chování ve sportovním prostředí a adekvátně reagovat v situaci úrazu spolužáka
- vedeme žáky k řešení problémů v souvislosti s nesportovním chováním, nevhodným sportovním prostředím a nevhodným sportovním náčiním a nářadím
- dodáváme žákům sebedůvěru, podle potřeby žákům v činnostech pomáháme

Kompetence komunikativní

- žáci jsou vedeni ke spolupráci při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích
- učíme je reagovat na základní povely a pokyny a samotné je i vydávat, zorganizovat jednoduché pohybové soutěže, činnosti a jejich varianty
- vedeme žáky k vzájemnému naslouchání a oceňování přínosu druhých, vytváření příležitosti pro relevantní komunikaci

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k jednání v duchu fair-play (dodržování pravidel), označování přestupků, respektování opačného pohlaví, zvládání pohybové činnosti ve skupině
- zadáváme úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat, umožňujeme každému žákovi zažít úspěch

Kompetence občanské

- vedeme žáky k podílu na realizaci pravidelného pohybového režimu a projevů přiměřené samostatnosti a vůle po zlepšení své zdatnosti
- učíme žáky spojovat pohybovou činnost se zdravím a zařazovat si do vlastního pohybového režimu korektivní cvičení
- vedeme žáky ke kritickému myšlení, schopnosti hodnotit cvičení a schopnosti být ohleduplný a taktní
- umožňujeme žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k uplatňování hlavních zásad hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v běžném životě
- učíme žáky užívat jednotlivé tělocvičné nářadí a náčiní

3 Očekávané výstupy v RVP ZV – I. stupeň/

<u>Činnosti ovlivňující zdraví</u>

Žák:

- spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti
- uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy

<u>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</u>

Žák:

- zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení

<u>Činnosti podporující pohybové učení</u>

Žák:

- spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích
- reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci

Tělesná výchova - I. stupeň			
1. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • dodržuje pravidla bezpečnosti při veškerých pohybových aktivitách • reaguje na smluvené povely a signály • používá vhodné oblečení a obuv • uplatňuje hlavní zásady hygieny • uvědomuje si a respektuje zásady fair play	Poznatky z TV a sportu	OSV –seberegulace psychohygiena	
• snaží se o správné provádění cviků pod vedením učitele • v souladu se svými schopnostmi provádí cviky zaměřené na koordinaci pohybů , držení těla, využívá podle pokynů overball (malé míče) • vnímá rytmus a zvládne jednoduchý taneční krok	Průpravná, kondiční, rytmická, kompenzační a relaxační cvičení		
• dodržuje zásady bezpečnosti při pohybových činnostech • dokáže předvést v souladu se svými schopnostmi kotoul vpřed, přeskok, chůzi po kladině, šplh o tyči (spouštění ručkováním) předvede cvičení s náčiním	Gymnastika - akrobacie – převaly, kolébka, kotoul vpřed - přeskok – lavička - kladina – chůze bez dopomoci - šplh o tyči s přírazem - cvičení s náčiním		
• zvládá v souladu se svými individuálními předpoklady různé běhy • seznámí se s různými startovacími polohami • zvládne techniku skoku do dálky a hodu míčkem	Atletika - běžecká abeceda - rychlé běhy - vytrvalostní běh - běh v terénu		

• svoje výkony dle svých dispozic průběžně zlepšuje • seznámí se základními pravidly míčových her (zvolených) • zvládá manipulaci s míčem, techniku přihrávek • spolupracuje v týmu • dodržuje pravidla fair play respektuje ochranu životního prostředí • dokáže překonávat přírodní překážky • orientuje se v terénu	- skok do dálky z místa - hod míčkem Sportovní hry - vybíjená - florbal Turistika		
2. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • správně reaguje na jednoduché povely a signály • dokáže nastoupit s ostatními do řadu, dvojřadu, do družstev • používá vhodné oblečení a obuv na sport • dokáže vysvětlit, proč se rozcvičuje • dodržuje zásady fair play a pozná přestupek • dodržuje pokyny pro bezpečnost při pohybových činnostech • správně provádí cviky pod vedením učitele • předvede 2 jednoduché taneční kroky s hudbou • dodržuje zásady bezpečnosti při pohybových činnostech • předvede v souladu se svými individuálními schopnostmi pády vzad a stranou, kotoul vpřed, přeskok přes lavičku, chůzi po kladině bez dopomoci, šplh o tyči s přírazem s úkolem vyšplhat co nejvýš, sestavu se zvoleným náčiním	Poznatky z TV a sportu Průpravná, kondiční, rytmická, kompenzační a relaxační cvičení Gymnastika - akrobacie - pády vzad, pády stranou - kotoul vpřed - přeskok – lavička - kladina – chůze bez dopomoci	OSV, seberegulace psychohygiena	**Sportovní akce**: Turnaj šesti míčů, minifotbalový turnaj, turnaj ve vybíjené - tyto sportovní akce je možné provádět i na ozdravných pobytech

• opakuje přesně po učiteli běžeckou abecedu • předvede základní pohybové výkony usiluje o jejich zlepšení • ovládá a dodržuje základní pravidla • snaží se spolupracovat s ostatními hráči • dodržuje pravidla fair play a pozná zjevný přestupek, adekvátně na přestupek reaguje • respektuje ochranu životního prostředí • dokáže překonat přírodní překážky	- šplh o tyči s přírazem - cvičení s náčiním Atletika - běžecká abeceda - rychlé běhy - vytrvalostní běh - běh v terénu - skok do dálky s rozběhem - hod míčkem bez rozběhu Sportovní hry - minifotbal - vybíjená - minikošíková - florbal Turistika		
3. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • pozná vhodné oblečení a obuv na sport. • dodržuje zásady fair play chování. • okáže odpovědět na otázku: "Proč se rozcvičujeme?" • přesně reaguje na povely:pozor, pohov, rozchod. • dokáže nastoupit s ostatními do: řadu,dvojřadu,zástupu, dvojstupu • pod vedením učitele přesně opakuje cviky	Poznatky z TV a sportu Pořadová cvičení Průpravná, kondiční,kompenzační a relaxační cvičení		**Rozšiřující učivo:** přeskočí laťku stylem skrčným nebo střižným **Sportovní akce:** Turnaj šesti míčů, minifotbalový

• předvede pády vzad a stranou • předvede kotoul vpřed • předvede kotoul vzad • provede rozběh odraz z můstku snožmo • předvede průvlek přes 2 – 3 díly švéd. bedny • přejde kladinu bez dopomoci • vyšplhá 3m na tyči • pod vedením učitele přesně opakuje cviky. • po předvedení opakuje:krok přísunný, poskočný, přeměnný, cval • po učiteli opakuje běžeckou abecedu (lifting, skiping, zakopávání) • na povely odstartuje z polovysokého a nízkého startu • při krátkém běhu nekříží dráhu a nezastavuje před cílem • skočí do dálky po rozběhu a odrazu z jedné nohy • odhodí míček z místa ze správného odhodového postoje • přihraje vnitřním nártem, proběhne slalom s míčem • chytá míč "do košíčku",odhazuje míč jednou rukou • ovládá pravidla vybíjené • používá správné držení míče (oběma rukama) • předvede základní hráčský postoj a obrátku s míčem	Gymnastika - akrobacie - přeskok - kladina - šplh Rytmická a kondiční gymnastika Atletika - běh - skok daleký - hod Sportovní hry - minifotbal - vybíjená - minibasketbal		turnaj, turnaj ve vybíjené - tyto sportovní akce je možné provádět i na ozdravných pobytech

• přihrává obouruč i jednoruč trčením a o zem • dribluje na místě a za pohybu • odehraje míč tahem a příklepem • vede míč za pohybu • ovládá základní pravidla florbalu • zvládne techniku jednoho až dvou plaveckých stylů – prsa, kraul, případně techniku dalšího plaveckého stylu (znak…)	- florbal Plavání – plavecký výcvik - zákl. plaveckých dovedností, stylu, hygiena plavání a adaptace na vodní prostředí		Plavecký výcvik vyučují metodici plavání PF UK Praha
4. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • pozná vhodné oblečení a obuv na sport • dodržuje zásady fair play chování • dokáže odpovědět na otázky: "Proč se rozcvičujeme?" • "Proč po cvičení děláme protahovací a relaxační cviky?" • rychle a přesně reaguje na povely:pozor, pohov, rozchod • dokáže nastoupit s ostatními do: řadu,dvojřadu,zástupu, dvojstupu • pod vedením učitele přesně opakuje cviky • předvede pády vzad a stranou • předvede kotoul vpřed • předvede kotoul vzad • předvede spojení kotoulu vpřed a vzad	Poznatky z TV a sportu Pořadová cvičení Průpravná, kondiční,kompenzační a relaxační cvičení Gymnastika - akrobacie		**Sportovní akce:** Turnaj šesti míčů, turnaj ve vybíjené

• provede rozběh a odraz z můstku snožmo • předvede průvlek přes 3-4 díly švéd. Bedny	- přeskok		
• přejde kladinu bez dopomoci	- kladina		
• vyšplhá 3m na tyči	- šplh		
• pod vedením učitele přesně opakuje cviky • po předvedení opakuje:krok přísunný, poskočný, přeměnný, cval, polkový • zatancuje mazurku	Rytmická a kondiční gymnastika		
• na povely odstartuje z polovysokého a nízkého startu. • podle učitele předvede lifting, skiping,zakopávání	Atletika - běh		
• skočí do dálky po rozběhu a odrazu z jedné nohy (rozmezí odrazu cca 1m)	- skok daleký		
• odhodí míček z rozběhu ze správného odhodového postoje	- hod		
• přihraje vnitřním nártem, proběhne slalom s míčem • ovládá základní pravidla minifotbalu	Sportovní hry - minifotbal		
• chytá míč "do košíčku",odhazuje míč jednou rukou. • přehodí hřiště přihrávkou jednou rukou. • spolupracuje se svými spoluhráči • ovládá pravidla vybíjené	- vybíjená		
• používá správné držení míče (oběma rukama) • předvede základní hráčský postoj a obrátku s míčem • přihrává obouruč i jednoruč trčením a o zem • dribluje na místě a za pohybu	- minibasketbal		

• ovládá základní pravidla minibasketbalu • odehraje míč tahem a příklepem • předvede střelbu po vedení míče • ovládá základní pravidla florbalu • samostatně se obuje, bezpečně vstoupí na led,dodržuje bezpečnost při bruslení, předvede chůzi a skluz • samostatně jezdí popředu (zdatnější žáci) • dokáže zastavit • zdokonaluje techniku jednoho až dvou plaveckých stylů , prsa, kraul, případně techniku dalšího plaveckého stylu (znak…) • prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucímu	- florbal Bruslení – za vhodných zimních podmínek Plavání – plavecký výcvik - zákl. plaveckých dovedností, stylu, hygiena plavání a adaptace na vodní prostředí, prvky sebezáchrany		Plavecký výcvik vyučují metodici plavání PF UK Praha
5. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • pozná vhodné oblečení a obuv na sport • dodržuje zásady fair play chování • dokáže odpovědět na otázky: „Proč se rozcvičujeme?“ „Proč po cvičení děláme protahovací a relaxační cviky?" „Co hrozí tělu při jednostranném posilování?“ • rychle a přesně reaguje na povely:pozor, pohov, rozchod • s ostatními nastoupí do: řadu,dvojřadu,zástupu, dvojstupu • rozcvičí se • předvede 4 posilovací cviky na různé části těla	Poznatky z TV a sportu Pořadová cvičení Průpravná, kondiční,kompenzační a relaxační cvičení	**OSV-** psychohygiena seberegulace	**Sportovní akce:** turnaj sedmi míčů, florbalový turnaj

• předvede 2 relaxační cviky • předvede pády vzad a stranou • předvede kotoul vpřed • předvede kotoul vzad • předvede spojení kotoulu vpřed a vzad • zkouší stoj na rukou s dopomocí učitele • provede rozběh a odraz z můstku snožmo • předvede průvlek přes 3-4 díly švéd. bedny • předvede roznožku přes kozu • přejde kladinu bez dopomoci • vyšplhá 3m na tyči • pod vedením učitele přesně opakuje cviky • po předvedení opakuje:krok přísunný, poskočný, přeměnný, cvalpolkový a valčíkový • zatancuje mazurku a polku • předvede běžeckou abecedu (lifting, skiping, zakopávání) • na povely odstartuje z polovysokého a nízkého startu • skočí do dálky po rozběhu a odrazu z jedné nohy (odraz od prkna) • podle pokynů učitele si dovede rozměřit rozběh • upravuje doskočiště • odhodí míček z rozběhu ze správného odhodového postoje • přihraje vnitřním nártem, proběhne slalom s míčem	Gymnastika - akrobacie - přeskok - kladina - šplh Rytmická a kondiční gymnastika Atletika - běh - skok daleký - hod Sportovní hry - minifotbal		

• spolupracuje se svými spoluhráči při hře • ovládá základní pravidla minifotbalu			
• chytá míč "do košíčku",odhazuje míč jednou rukou • přehodí hřiště přihrávkou jednou rukou • spolupracuje se svými spoluhráči při hře • ovládá pravidla vybíjené	- vybíjená		
• používá správné držení míče (oběma rukama) • předvede základní hráčský postoj a obrátku s míčem • přihrává obouruč i jednoruč trčením a o zem • dribluje na místě a za pohybu • ovládá základní pravidla minibasketbalu	- minibasketbal		
• odehraje míč tahem a příklepem • předvede střelbu po vedení míče • spolupracuje se svými spoluhráči při hře • ovládá základní pravidla florbalu	- florbal		
• přehodí hřiště na přehazovanou • spolupracuje se svými spoluhráči při hře • ovládá pravidla přehazované	- přehazovaná		
• samostatně se obuje, bezpečně vstoupí na led • samostatně jezdí popředu • dokáže zastavit	Bruslení - při vhodných přírodních podmínkách		

PRACOVNÍ ČINNOSTI - I. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Pracovní činnosti patří do vzdělávacího oboru Člověk a svět práce, který je na 1.stupni rozdělen do čtyř tematických okruhů: *Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů*. Průběžně je do výuky začleněno průřezové téma: *Osobnostní a sociální výchova* – komunikace a kreativita.

Vzdělávací obsah je realizován ve všech ročnících 1 stupně. Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky, učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i ve skupině. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.
Předmět pracovní činnosti se vyučuje v 1. – 5. ročníku po jedné hodině týdně,
často prolíná předmětem výtvarná výchova, se kterým je úzce spjat. Výuka se uskutečňuje ve třídách, v dílnách, školní zahradě a v okolním terénu formou samostatné nebo skupinové práce.

2. Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení
- vytváříme u žáků základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí
- učíme žáky používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci v běžném životě
- umožňujeme žákům používat různé materiály, vhodné nástroje a nářadí

Kompetence k řešení problémů
- zadáváme žákům úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- rozvíjíme u žáků jejich vlastní tvořivost
- vedeme žáky k uplatňování vlastních nápadů

Kompetence komunikativní
- rozšiřujeme u žáků slovní zásobu v oblasti pracovních nástrojů, nářadí a pomůcek
- vedeme žáky k užívání správné terminologie
- učíme žáky popsat postup práce

Kompetence sociální a personální
- umožňujeme žákům pracovat ve skupině a vytvářet společné práce
- učíme žáky spolupracovat a respektovat nápady druhých
- vedeme žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci, ke snaze o dosažení kvalitního výsledku

Kompetence občanské
- vytváříme u žáků pozitivní vztah k práci
- vedeme žáky k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- umožňujeme žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky
- umožňujeme žákům zažít úspěch
-

Kompetence pracovní

- vedeme žáky ke správnému a zodpovědnému používání pracovních pomůcek učíme žáky dodržovat obecná pravidla bezpečnosti a hygieny včetně používání ochranných pracovních prostředků
- vedeme žáky ke správným způsobům užití materiálu a pracovních nástrojů a pomůcek
- zohledňujeme rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků a podle potřeby žákům v činnostech pomáháme

Očekávané výstupy v RVP ZV – I. stupeň/ 1.období

Práce s drobným materiálem

Žák:

- vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů
- pracuje podle slovního návodu i předlohy

Konstrukční činnosti

Žák:

- zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi

Pěstitelské práce

Žák:

- provádí pozorování přírody, zaznamenává a hodnotí výsledky
- pečuje o nenáročné rostliny

Příprava pokrmů

Žák:

- připraví tabuli pro jednoduché stolování
- chová se vhodně při stolování

Očekávané výstupy v RVP ZV – I. stupeň/ 2. období

Práce s drobným materiálem

Žák:

- vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu
- využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic
- volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
- udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu

Konstrukční činnosti

Žák:

- provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž
- pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu

Pěstitelské práce

Žák:

- provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování
- ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny
- volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu

Příprava pokrmů

Žák:

- orientuje se v základním vybavení kuchyně
- připraví samostatně jednoduchý pokrm
- dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování
- udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti
- práce, poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni

Pracovní činnosti			
1. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • mačká a trhá papír, lepí, stříhá, vystřihuje • překládá a skládá papír • obkresluje šablony • vytváří jednoduché prostorové tvary z papíru • si osvojuje základy bezpečnosti • udržuje čistotu a pořádek na svém pracovním místě	**Práce s drobným materiálem** Papír – skládanky z papíru – koláže a muchláže – zápichy z papíru	**OSV** – komunikace, kreativita (průběžně začleněno)	
• lisuje, otiskuje, slepuje navléká, propichuje přírodní materiály • provádí frotáž listů • pracuje podle jednoduchého slovního návodu • osvojuje si pravidla bezpečnosti práce • udržuje pořádek a čistotu na svém pracovním místě dovede jednoduše ošetřit drobné poranění	Přírodniny – navlékání přírodnin – koláže, frotáže	**PRV** – rostliny, plody, listy, pozorování přírody a jejich změn během roku	Vycházky do okolí školy – sběr přírodního materiálu
• stříhá a lepí textil • osvojuje si pravidla hygieny a bezpečnosti práce	Textil – textilní koláž v kombinaci s papírem (přírodninami)		
• sestavuje stavebnicové prvky • popíše jednoduchý pracovní postup • dokáže pracovat podle jednoduchého návodu • montuje a demontuje stavebnici	**Konstrukční činnosti** – hry se stavebnicemi	**M** – prostorová představivost	
• pečuje o pokojové květiny – otírání listů, zalévání • zaseje semena, sleduje klíčivost a růst rostlin • dodržuje bezpečnost a hygienu při práci • udržuje v čistotě své pracovní místo	**Pěstitelské činnosti** – péče o květiny ve třídě – setí semen (jarní osení, řeřicha na vatu)		

• ošetří drobná poranění • připraví jednoduchý pokrm (studená kuchyně) • dodržuje pravidla bezpečnosti při práci ve školní kychyňce • udržuje čistotu a pořádek na svém pracovním místě • osvojuje si pravidla společenského chování ve školní jídelně	**Příprava pokrmů** – příprava ovocného salátu – hry na osvojení základů společenského chování	**PRV** – ovoce	
2. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • mačká a trhá papír, lepí, stříhá, vystřihuje • překládá a skládá papír • obkresluje šablony • vytváří jednoduché prostorové tvary z papíru a kartonu • dodržuje zásady bezpečnosti • udržuje čistotu a pořádek na svém pracovním místě • lisuje, spojuje, navléká, propichuje, aranžuje přírodniny • provádí otisky, frotáže přírodnin • opracovává přírodní materiál (kůra stromů, větve, listí, plody aj.) • vytváří jednoduché ozdoby a šperky z přírodních materiálů • objevuje prvky lidových tradic a řemesel • dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny • ošetří drobná poranění • stříhá, lepí textil • navléká jehlu, vytvoří uzel • přišije knoflík	**Práce s drobným materiálem** Papír – skládanky z papíru – vystřihovánky z papíru – nejrůznější motivy podle šablon – koláže a muchláže – prostorová práce – např.: roboti z krabiček Přírodniny – navlékání přírodnin – koláže, frotáže – výroba zvířátek z přírodnin a špejlí – otisky přírodních materiálů – jednoduché aranžmá např. vánoční či velikonoční Textil – nácvik odměřování a navlékání nitě, vytvoření uzlíku	**OSV** – kreativita, komunikace (průběžně začleněno) **PRV** – rostliny, pozorování přírody a jejich změn během roku	Vycházky do okolí školy – sběr přírodního materiálu Výlet – tradice, řemesla; skanzen, Toulcův dvůr

• šije stehem zadním a předním • vyrobí jednoduchý textilní výrobek • osvojuje si pravidla hygieny a bezpečnosti práce • sestavuje stavebnicové prvky • popíše jednoduchý pracovní postup • dokáže pracovat podle jednoduchého návodu • montuje a demontuje stavebnici • ovládá bezpečně základy péče o pokojové květiny – otírání listů, zalévání, kypření • zasévá semena, sleduje klíčivost a růst rostlin • provádí pozorování přírody a změn v přírodě během roku a hodnotí výsledky pozorování • dodržuje bezpečnost a hygienu při práci • udržuje v čistotě své pracovní místo • ošetří drobná poranění • chová se vhodně při stolování • připraví jednoduchý pokrm (studená kuchyně) • prostře tabuli pro jednoduché stolování • udržuje čistotu a pořádek na svém pracovním místě • dodržuje pravidla společenského chování ve školní jídelně	– technika přišití knoflíku – nácvik stehů, sešívání předním a zadním stehem – výroba jednoduchého zvířátka, polštářku aj. **Konstrukční činnosti** – stavby ze stavebnicových prvků – město, domy, ulice – popis pracovního postupu – montážní a demontážní práce **Pěstitelské činnosti** – péče o květiny ve třídě – setí semen (jarní osení, hrách, řeřicha, …) – pozorování v přírodě – první pomoc **Příprava pokrmů** – příprava jednoduchého zeleninového salátu – hry na osvojení společenského chování	**PRV** – rostliny, změny v přírodě během roku, pozorování	Vycházka do lesoparku – pozorování přírody na jaře Návštěva Botanické zahrady

3. ročník

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • mačká a trhá papír, lepí, stříhá, vystřihuje, prostřihuje motivy	**Práce s drobným materiálem** Papír a karton	**OSV** – kreativita, komunikace	

• překládá a skládá papír • obkresluje šablony • vytváří jednoduché prostorové tvary z papíru a kartonu, skládanky a origami • dodržuje zásady bezpečnosti • udržuje čistotu a pořádek na svém pracovním místě • určuje vlastnosti materiálů – tvar, barva, povrch , tvrdost • využívá a rozlišuje pracovní pomůcky (děrovačka, sešívačka, krejčovské nůžky, lepicí pistole aj.) • opracovává, dotváří a aranžuje přírodní materiál (kůra stromů, větve, listí, plody aj.), provádí frotáže listů, koláže • vytváří jednoduché ozdoby a šperky z přírodních materiálů • využívá a rozlišuje pracovní pomůcky (jehla, drátek, špejle, lepicí pistole, různé druhy lepidel aj.) • rozlišuje přírodní a technické materiály • objevuje prvky lidových tradic a řemesel • dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny • ošetří drobná poranění • navléká jehlu, vytvoří uzel, stříhá textil • vyšívá jednoduchý motiv na papíru šije stehem zadním a předním vyrobí jednoduchý textilní výrobek osvojuje si pravidla hygieny a bezpečnosti práce • sestavuje modely podle předlohy, jednoduchého návodu • popíše jednoduchý pracovní postup • vytváří vlastní plošné i prostorové kompozice ze stavebnicových	– skládanky z papíru, origami – vystřihovánky z papíru – nejrůznější motivy podle šablon – koláže a muchláže – prostorová práce – např.: město z krabiček, dětské hřiště apod. Přírodniny – koláže, frotáže – výroba šperků a ozdob (vánočních) z přírodních materiálů – jednoduché aranžmá např. vánoční či velikonoční – „oživení kůry stromů“ dle fantazie dětí apod. Textil – sešívání předním a zadním stehem v jednoduchý šev – výroba přání s výšivkou (velikonoční motiv, přání ke Dni matek apod.) – výroba jednoduché látkové hračky **Konstrukční činnosti** – stavby ze stavebnic – práce podle návodu – popis pracovního postupu	(průběžně začleněno)	Vycházky do okolí školy – sběr přírodního materiálu Výlet – tradice, řemesla; skanzen - Vánoce nebo Velikonoce, Toulcův dvůr

prvků i volného materiálu • montuje a demontuje stavebnici • pečuje o pokojové květiny – otírání listů, zalévání, kypření, přesazování • zasévá semena, sleduje klíčivost a růst rostlin • pozná a používá jednoduchá pěstitelská náčiní • dodržuje bezpečnost a hygienu při práci • udržuje v čistotě své pracovní místo • ošetří drobná poranění • provádí pozorování přírody a změn v přírodě během roku a hodnotí výsledky pozorování • připraví jednoduchý pokrm (studená kuchyně) • orientuje se v základním vybavení kuchyně • udržuje čistotu a pořádek pracovních ploch • dodržuje pravidla bezpečnosti při práci ve školní kychyňce • prostře tabuli pro jednoduché stolování • dodržuje pravidla společenského chování ve školní jídelně	– montážní a demontážní práce **Pěstitelské činnosti** – péče o květiny ve třídě – setí semen (jarní osení, hrách, řeřicha, …) – práce s nářadím – první pomoc – pozorování v přírodě **Příprava pokrmů** – příprava jednoduchého pohoštění v kuchyňce – používání kuchyňského nádobí		Vycházka do lesoparku – pozorování přírody na jaře Návštěva Botanické zahrady

4. ročník

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • si vytváří návyk organizace a plánování práce • důsledně dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce • rozlišuje formát a druhy zpracovávaného papíru (balicí, novinový, karton, aj.) • určuje vlastnosti materiálu – tvar, barva, povrch, tvrdost • specifikuje základní nástroje a pomůcky, účelně a vhodným způsobem je používá	**Práce s drobným materiálem** Papír a karton – japonské origami – vystřihované a prostříhávané motivy dle šablon a vlastních návrhů – koláže a muchláže – prostorová práce – např.: naše		

• manipuluje s nůžkami, vyřezává, děruje, polepuje, odměřuje, sešívá • vytváří prostorové konstrukce • uvědomuje si nutnost ochrany našich lesů, šetří papírem	třída, můj pokoj, návrh mého bydlení, domu apod.		
• vytváří jednoduchá aranžmá ze sušených i živých rostlin • využívá přírodní materiál pro dekoraci • provádí frotáž a otisky přírodnin (listy, kůra) • udržuje pořádek na svém pracovním místě • dodržuje pravidla bezpečnosti a hygieny při práci • používá při tvorbě prvky lidových tradic a řemesel	Přírodniny – výroba šperků, ozdob a předmětů z přírodních materiálů – výzdoba třídy (podzimní) – suchá vazba podle fantazie dětí (podzimní, jarní) – práce s přírodninou dle fantazie dětí apod.		Vycházka – sběr přírodnin, pozorování přírody
• rozlišuje některé textilní materiály a textilie • dokáže přišít knoflíky, různé druhy stehů – zadní, přední, aj. • vyšívá jednoduché motivy křížkovým stehem na kanavu (panamu) • zhotoví textilní výrobek (loutka) • batikuje (pod vedením učitele) • objevuje prvky lidových tradic a řemesel • bezpečně dodržuje bezpečnost a hygienu při práci • ošetří drobná poranění	Textil – sešívání předním a zadním stehem – výroba dečky s výšivkou, vyšití přáníčka křížkovým stehem – výroba jednoduché látkové loutky		
• sestavuje složitější stavebnicové modely podle návodu dle představy • vytváří vlastní plošné a prostorové kompozice ze stavebnicových prvků i volného materiálu (špejle, karton, lepenka,aj.) • sestaví jednoduchý pohyblivý model z konstrukčních stavebnic • montuje a demontuje stavebnice	**Konstrukční činnosti** – práce montážní a demontážní – práce s návodem, práce se stavebnicí Merkur aj. – samostatná práce podle návodu	**PŘ** – první pomoc	

• pracuje a vytváří podle návodu • popíše pracovní postup • pečuje o pokojové rostliny • popíše svými slovy množení rostlin odnožemi a řízkováním • samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování • pěstuje některé zemědělské plodiny • objasní rozdíl mezi setím a sázením • správně volí vhodné nářadí, nástroje a pomůcky při práci na pozemku • důsledně dodržuje bezpečnost a hygienu při práci • samostatně zaznamenává pozorování v přírodě a změny v přírodě během roku • orientuje se v základním vybavení kuchyně • připraví jednoduchý pokrm, pohoštění • dokáže demonstrovat a používat pravidla stolování a společenského chování • udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti • poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni	– popis pracovního postupu **Pěstitelské činnosti** – péče o květiny ve třídě, znalost jedovatých a nebezpečných pokojových rostl. – setí semen (jarní osení, hrách, řeřicha, …) – zahradnické práce na školním pozemku (setí ředkviček,…) – práce s nářadím a jeho použití **Příprava pokrmů** – příprava jednoduchého pohoštění v kuchyňce – používání kuchyňského nádobí a spotřebičů – jednoduché i slavnostní prostírání	**PŘ** – rostliny, životní podmínky, pozorování přírody, ochrana rostlinstva	Práce na školním pozemku, vycházky do okolí školy
5. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • si vytváří návyk organizace a plánování práce • důsledně dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce • rozlišuje formát a druhy zpracovávaného papíru (balicí, novinový, karton, aj.) • bezpečně určuje vlastnosti materiálu – tvar, barva, povrch, tvrdost	**Práce s drobným materiálem** Papír a karton – japonské origami – vystřihované a prostříhávané motivy dle šablon a vlastních návrhů – koláže a muchláže		

• pozná základní nástroje a pomůcky, účelně a vhodným způsobem je používá • manipuluje s nůžkami, vyřezává, děruje, polepuje, odměřuje, sešívá • vytváří prostorové konstrukce • uvědomuje si nutnost ochrany našich lesů, šetří papírem • vytváří jednoduchá aranžmá ze sušených i živých rostlin • využívá přírodní materiál pro dekoraci • provádí frotáž a otisky přírodnin (listy, kůra) • udržuje pořádek na svém pracovním místě • dodržuje pravidla bezpečnosti a hygieny při práci • používá při tvorbě prvky lidových tradic a řemesel • rozlišuje textilní materiály a textilie • zvládne přišít knoflíky, různé druhy stehů – zadní, přední, aj. • vyšívá jednoduché motivy křížkovým stehem na kanavu (panamu) • zhotoví textilní výrobek (loutka) • vytváří jednoduché výrobky technikou drhání, splétání provázků • batikuje (pod vedením učitele) • využívá při tvorbě prvky lidových tradic a řemesel • bezpečně dodržuje bezpečnost a hygienu při práci • ošetří drobná poranění • sestavuje složitější stavebnicové modely podle návodu i podle představy • vytváří vlastní plošné a prostorové kompozice ze stavebnicových prvků i volného materiálu (špejle, karton, lepenka,aj.)	– prostorová práce – např.: naše třída, můj pokoj, návrh mého bydlení, domu apod. Přírodniny – výroba šperků, ozdob a předmětů z přírodních materiálů – výzdoba třídy (podzimní) – suchá vazba podle fantazie dětí (podzimní, jarní) – práce s přírodninou dle fantazie dětí apod. Textil – sešívání předním a zadním stehem – výroba dečky s výšivkou, vyšití přáníčka křížkovým stehem – výroba jednoduché látkové hračky, loutky **Konstrukční činnosti** – práce montážní a demontážní – práce s návodem, práce se stavebnicí Merkur aj. – samostatná práce podle návodu	**PŘ** – první pomoc	Vycházka – sběr přírodnin, pozorování přírody

• sestaví jednoduchý pohyblivý model z konstrukčních stavebnic • montuje a demontuje stavebnice • pracuje a vytváří podle návodu, manipuluje dle instrukcí • popíše pracovní postup • pečuje o pokojové rostliny • samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování • pěstuje některé zemědělské plodiny • správně volí vhodné nářadí, nástroje a pomůcky při práci na pozemku • důsledně dodržuje bezpečnost a hygienu při práci • samostatně zaznamenává pozorování v přírodě a změny v přírodě během roku • orientuje se v základním vybavení kuchyně • připraví jednoduchý pokrm, pohoštění • používá v praxi pravidla stolování a společenského chování • udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti • poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni	– popis pracovního postupu **Pěstitelské činnosti** – péče o květiny ve třídě, znalost jedovatých a nebezpečných pokojových rostl. – setí semen (jarní osení, hrách, řeřicha, …) – zahradnické práce na školním pozemku (setí ředkviček,…) – práce s nářadím **Příprava pokrmů** – příprava jednoduchého pohoštění v kuchyňce – používání kuchyňského nádobí a spotřebičů – jednoduché i slavnostní prostírání	**PŘ** – rostliny, životní podmínky, pozorování přírody, ochrana rostlinstva	Práce na školním pozemku, vycházky do okolí školy

5.2 Učební osnovy vyučovacích předmětů II. stupně

ČESKÝ JAZYK – II. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět Český jazyk naplňuje učivo vzdělávací oblasti *Jazyk a Jazyková komunikace*, z ní vzdělávacího oboru *Český jazyk a literatura*. Vzdělávací obsah tohoto předmětu má komplexní obsah, pro přehlednost je rozdělen do tří složek: *Jazyková výchova, Literární výchova, Komunikační a slohová výchova*. Ve výuce se vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

V *Jazykové výchově* žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Žáci jsou vedeni k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného a srozumitelného vyjadřování. V rámci této složky se také uplatňují a prohlubují obecné intelektové dovednosti.

V *Literární výchově* žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich znaky, postihovat záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle, učí se rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí čtenářské návyky a schopnosti tvořivé percepce, interpretace a produkce literárního textu. Dále získávají základní informace o vývoji literatury a o významných autorech literárních textů.

V *Komunikační a slohové výchově* se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah.

Výuka českého jazyka probíhá v 6. a 8. ročnících 2. stupně 4 hodiny týdně a v 7. a 9. ročnících 5 hodin týdně ty jsou rozděleny podle schématu 2, nebo 3 hodiny jazyk, 1 hodina literatury a 1 hodina stylistiky nebo v týdenních blocích. Základní organizační formou při výuce je vyučovací hodina, v rámci které jsou žáci seznamováni s jazykem (pravopis, jazykové rozbory), literaturou českou i světovou a stylistickými útvary, které sami vytvářejí.

Vyučovací předmět Český jazyk se svým obsahem podílí na realizaci průřezového tématu *Mediální výchova* a průběžně jsou zde naplňovány také některé části průřezového tématu *Osobnostní a sociální výchova* – rozvoj schopností poznávání, kreativita, komunikace, kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti.

2. Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- klademe důraz na práci s textem, čtení s porozuměním a reprodukování přečteného
- vedeme žáky k sebehodnocení
- dáváme šanci prožít úspěch
- podněcujeme vlastní tvořivost
- poskytujeme žákům dostatek informačních zdrojů (žákovská knihovna, počítačová učebna)
- vedeme žáky ke kultivovanému projevu písemnému i slovnímu

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k hledání řešení problémů a možnosti své názory obhájit
- podněcujeme kreativitu
- vedeme k analyzování chyb a odůvodnění správného řečení
- pracujeme s chybou jako s ukazatelem ke správnému řešení

Kompetence komunikativní

- umožňujeme diskutovat o svých názorech,
- podněcujeme žáky k obhajobě svých názorů, argumentaci vhodnou formou a naslouchání názorům jiných
- rozšiřujeme slovní zásobu a umožňujeme prezentaci vlastní tvorby (soubory pohádek pro nejmenší, ...)

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky ke spolupráci ve skupině a pozitivně ovlivňujeme kvalitu společné
- práce
- rozvíjíme schopnost objektivně ocenit vlastní práci i výsledky druhých
- vytváříme pozitivní vztahy mezi mladšími a staršími žáky
- podněcujeme žáky k tomu, aby uměli nejen požádat o pomoc, ale také ji poskytli

Kompetence občanské

- vedeme žáky k toleranci odlišností každého jedince
- učíme žáky chovat se jako zodpovědné osoby (KMD)
- požadujeme dodržování stanovených pravidel a plnění povinností
- chceme, aby žáci znali i svá práva a uměli si je prosadit
- seznamujeme žáky s naším kulturním dědictvím

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení a posouzení jejich reálných možností
- vedeme ke zdokonalování písemného i slovního projevu
- vedeme žáky k dodržování kvality, termínů, ... jako další formy výuky

3. Očekávané výstupy v RVP ZV – II. stupeň

Žák:

- spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova
- samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími příručkami
- správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci
- rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí
- v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí
- rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití
- uceleně vlastními slovy reprodukuje přečtený text a rozumí smyslu díla
- formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo

- tvoří vlastní literární text podle znalostí základů literární teorie
- rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní
- rozlišuje základní literární druhy a žánry
- uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře
- porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování
- vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně, na internetu i v dalších informačních zdrojích
- odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji
- rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení
- rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj
- odlišuje spisovný a nespisovný projev
- v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních i nonverbálních prostředků řeči
- zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu
- využívá základy studijního čtení – vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu
- využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů

Český jazyk			
6. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • rozlišuje pojmy: spisovný jazyk, nářečí, obecná čeština • seznamuje se s pojmy: tvarosloví, skladba, stylistika, ... • používá jazykové příručky • rozlišuje pojmy - přízvuk a melodie věty • rozebere slova a vysvětlí jejich pravopis • určuje mluvnické kategorie ohebných slov • pozná základní větné členy, rozvíjející větné členy a jejich vzájemné vztahy • rozeznává větu hlavní a vedlejší • provádí rozbor věty jednoduché a souvětí • seznamuje se s výrazovými formami a literárními druhy	**Jazyková výchova** Jazyk a jeho útvary Složky jazykovědy Jazykové příručky (Pravidla českého pravopisu, Slovník spisovného jazyka, ...) Zvuková stránka jazyka Stavba slova a pravopis Tvarosloví – ohebné slovní druhy – druhy – skloňování – časování Skladba – základní větné členy – rozvíjející větné členy (Pt, Pk, Puč, Pum, Puz) – hlavní a vedlejší věty – věta jednoduchá, souvětí **Literární výchova** Próza, poezie, drama (komedie, tragédie, monolog, dialog)		

• seznamuje se s epickými žánry a dokáže k žánru přiřadit literární text • reprodukuje přečtený text • samostatně vytváří epické texty • rozliší lyricko-epické a lyrické žánry • přiřazuje literární text k příslušnému žánru • vysvětlí typy rýmů a umí je aplikovat • vytváří vlastní poezii • recituje s důrazem na interpunkci a souvislost • vede čtenářský deník • orientuje se ve filmové a televizní tvorbě pro děti a mládež • rozlišuje žánry dramatu, jeho dílčí jednotky a nejznámější autory • dramatizuje libovolný text • určí práce nejznámějších ilustrátorů dětských knih • prohlubuje poznatky o vhodných jazykových prostředcích používaných při písemných stylistických pracích • popíše jednoduchými prostředky předměty, osoby, děje a pracovní postupy • sestaví oznámení a zprávu • pracuje s odborným textem a pořizuje výpisky či výtah • nastylizuje dopis soukromého charakteru a pozná rozdíly dopisu úředního	Epika a její žánry: – pohádky, bajky, mýty, báje, pověsti, legendy, povídky, cestopis, kronika, lidová slovesnost – Lyrika a její žánry a formy – píseň, báseň, epigram, balada – verš, strofa, typy rýmů Filmová a televizní tvorba pro děti a mládež – oblíbení hrdinové Knižní ilustrace – práce různých ilustrátorů **Komunikační a slohová výchova** Vypravování Popis Zpráva a oznámení Hlavní myšlenky textu – výpisky, výtah Dopis	**Vv** – ilustrace textu (přebal oblíbené knihy) **MV** – tvorba mediálního sdělení **MV** – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	...

7. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • prohlubuje znalosti o ohebných slovních druzích • pojmenuje typy neohebných slovních druhů • prokáže znalost pravopisu vlastních jmen • seznamuje se se synonymy, homonymy, antonymy • odvozuje slova pomocí předpon a přípon • určuje věty dvojčlenné, jednočlenné a větné ekvivalenty • pojmenuje typy přísudku a podmětu • rozlišuje rozvíjející větné členy • provede rozbor větný, rozbor jednoduchého souvětí podřadného • seznamuje se na ukázkách chronologicky s vývojem české i světové literatury od starověku až po období renesance a humanismu • formou referátu seznámí své spolužáky s vybraným autorem a jeho dílem • orientuje se ve struktuře literárního textu a rozumí jeho smyslu • vede čtenářský deník • recituje poezii s důrazem na interpunkci a souvislosti	**Jazyková výchova** Tvarosloví – ohebné slovní druhy – příslovce, předložky, spojky, částice, citoslovce – pravopis vlastních jmen Význam slov Slovní zásoba a tvoření slov Skladba – věty dvojčlenné, jednočlenné, větné ekvivalenty – typy přísudku (slovesný, složený, jmenný se sponou) – typy podmětu (nevyjádřený, všeobecný) – rozvíjející větné členy – vedlejší věty **Literární výchova** Vývoj literatury světové i české od starověku po renesanci a humanismus – autoři a jejich díla – reprodukce ukázek dokumentujících vývojová stadia literatury	**Z** – zeměpisné názvy	

• sestaví vyprávění ve stylu prostě sdělovacím s jeho typickými atributy • popisuje umělecké dílo, pracovní postup a finální výtvor • pozná subjektivně zabarvený popis • seznamuje se s užitím odborných názvů v popisu a charakteristikou • sestaví vlastní životopis • napíše žádost a pozvánku	**Komunikační a slohová výchova** Vyprávění Popis – uměleckých děl, pracovních postupů a výrobků, líčení, charakteristika Životopis Žádost Pozvánka	**MV** – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	
8. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • seznamuje se se slovanskými jazyky • prohlubuje svou znalost o slovní zásobě • seznamuje se s obecnými podstat. jmény přejatými, cizími vlastními jmény a zvládá jejich skloňování • určuje všechny slovesné kategorie • rozebere jednoduchá souvětí podřadná • pojmenuje poměry mezi větami hlavními, vedlejšími a několikanásobnými větnými členy	**Jazyková výchova** Obecné výklady o českém jazyce Nauka o slovní zásobě Tvarosloví – podstatná jména (obecná přejatá, cizí, vlastní) – slovesa (slovesný vid, slovesné třídy a vzory) Skladba – jednoduchá souvětí podřadná – jednoduchá souvětí souřadná – poměry mezi vedlejšími větami	**D –** návaznost vlastních jmen na historické události	

• seznamuje se na ukázkách chronologicky s vývojem české i světové literatury od období baroka po realismus a naturalismus • formou referátu seznamuje své spolužáky s autorem a jeho dílem • orientuje se ve struktuře literárního textu a rozumí jeho smyslu • vede čtenářský deník • recituje poezii s důrazem na interpunkci a souvislosti • charakterizuje literární postavu • odlišuje prvky vypravování, líčení a popisu • rozliší výklad a výtah • vyjadřuje postoj a názor odpovídajícími stylistickými a jazykovými prostředky	– poměry mezi několikanásobnými větnými členy **Literární výchova** Vývoj literatury světové i české od období baroka po realismus a naturalismus – autoři a jejich díla – reprodukce ukázek dokumentujících vývojová stadia literatury **Komunikační a slohová výchova** Charakteristika literárních postav Subjektivně zabarvený popis Výtah a výklad Úvaha	**D** – slohy (románský, gotika, renesance, baroko, ...) **MV** – vnímání autora mediál. sdělení **MV** – stavba mediálních sdělení	
9. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • používá účelně veškerý pravopis	**Jazyková výchova** Opakování a procvičování pravopisu – stavba slova – koncovky ohebných slovních druhů – vlastní jména		

• určuje všechny mluvnické kategorie ohebných slovních druhů • skloňuje cizí vlastní jména i jména obecná • seznamuje se s příčestími a přechodníky • rozebere věty i složitá souvětí • orientuje se v interpunkci • seznamuje se na ukázkách chronologicky s vývojem české i světové literatury od konce 19. století až do současnosti • recituje poezii 20. století • vede čtenářský deník • seznamuje své spolužáky s díly spisovatelů 20. století • přiřadí literární text k autorovi a literárnímu žánru • vytvoří s důrazem na detail vypravování v umělecké oblasti • používá charakteristiku vnitřní i vnější • orientuje se s v různých slohových útvarech a umí využívat vhodné slovní zásoby • objektivně hodnotí životní situace kolem sebe • řídí diskuzi, argumentuje a prosadí svůj názoru, je tolerantní k názorům druhých	Tvarosloví – slovní druhy – obecná i vlastní cizí jména – přechodníky Skladba – stavba věty a souvětí – stavba textová – zásady slovosledu **Literární výchova** Vývoj literatury světové i české od konce 19. století po současnost (próza, poezie, drama) – autoři a jejich díla – rozbory textů **Komunikační a slohová výchova** Vypravování Charakteristika Tiskopisy, životopis, výklad, výtah, inzerát, reklama, Úvaha Diskuze	**D** – kultura přelomu 19. a 20. století **MV** – vnímání autora mediálních sdělení **MV** – fungování a vliv médií ve společnosti **MV** – tvorba mediálního sdělení	

ANGLICKÝ JAZYK – II. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Anglický jazyk je předmět, který se podílí na vzdělávací oblasti *Jazyk a jazyková komunikace*. Anglický jazyk poskytuje živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa. Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance. Vzdělávání v předmětu Anglický jazyk předpokládá dosažení úrovně A2 Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Výuka předmětu je realizována ve vyučovacích hodinách. Časová dotace předmětu činí ve všech ročnících 2. stupně 3 hodiny týdně. Na výuku se žáci jednoho ročníku dělí do skupin, kde jejich počet nepřesahuje 24.

Při výuce jsou uplatňována průřezová témata *Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní* výchova a průběžně jsou zde naplňovány také některé části průřezového tématu *Osobnostní a sociální výchova* – rozvoj schopnosti poznávání, kooperace, kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti.

2. Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované při výuce anglického jazyka

Kompetence k učení

- klademe důraz na práci s textem, čtení s porozuměním, vyhledávání informací, užívání Internetu, vytváříme motivující prostředí a vhodný pracovní režim
- individuálním přístupem dáváme každému žákovi šanci prožít úspěch
- vycházíme z dřívějších znalostí a dovedností žáků, opakujeme je a zdokonalujeme
- umožňujeme ve vhodných případech žákům realizovat vlastní nápady

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky vyhledávat, shromažďovat, zpřehledňovat a zpracovávat informace z různých informačních zdrojů
- ve vhodných oblastech vzdělávání používáme netradiční a problémové úlohy
- dáváme žákům dostatečný prostor pro vyjádření vlastních názorů a postojů

Kompetence komunikativní

- snažíme se o otevřenou komunikaci
- učíme žáky argumentovat a vhodnou formou obhajovat svůj názor a zároveň naslouchat názorům druhých
- vedeme žáky k toleranci
- k osvojování komunikačních technik a způsobů jednání používáme různých situačních her a modelových situací
- do výuky začleňujeme kooperativní metody učení a jejich prostřednictvím vedeme žáky ke vzájemné spolupráci

Kompetence sociální a personální

- během vzdělávání používáme skupinovou práci, jejímž prostřednictvím vedeme žáky ke vzájemné pomoci při učení
- otevřenou komunikací se snažíme vést žáky k utváření přátelských kontaktů mezi třídami i ve třídě a k odmítání negativních vztahů mezi žáky různého věku a etnik

Kompetence občanské

- vedeme žáky k respektování národnostních, kulturních a dalších rozdílů mezi lidmi
- učíme žák jednat v krizových situacích
- umožňujeme žákům spolupodílet se na akcích školy
- v modelových situacích učíme žáky domýšlet následky svého jednání a být zodpovědný za své jednání

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení a posouzení svých reálných možností
- žáky motivujeme k aktivnímu zapojení do světa práce a seznámení se s náplní práce z různých profesí

3 Očekávané výstupy v RVP ZV – II. stupeň

Poslech s porozuměním

Žák:

- rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně
- rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat

Mluvení

Žák:

- se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích
- mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojených tématech
- vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života

Čtení s porozuměním

Žák:

- vyhledává požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech
- rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledává v nich požadované informace

Psaní

Žák:

- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat
- reaguje na jednoduché písemné sdělení

Anglický jazyk			
6. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • používá základní fráze, jejichž cílem je se představit a pozdravit osoby jiné národnosti, těmto frázím rozumí • podává základní informace • popíše osoby a předměty kolem sebe • popíše jednoduchými frázemi a větami místo, kde žije, a lidi, které zná • tvoří tvary sloves v přítomném čase a používá je ve větách • popíše jednoduchými frázemi a větami svůj volný čas a svoje záliby • tvoří a používá řadové číslovky a ukazovací zájmena • popíše základními frázemi a slovními spojeními druhy zvířat • tvoří tvary minulého času sloves a používá je ve větách • vytvoří jednoduché věty a fráze, kterými poskytne informace o zdraví a péči o tělo, jakožto i o osobách a institucích, které poskytují zdravotní péči • seznamuje se se systémem zdravotnické péče v anglicky mluvících zemích, jednoduše ho popíše • tvoří věta s vazbou going to	Pozdravy a představení Poskytování osobních údajů Popis osob a věcí kolem žáka, škola Tematický okruh: Já a moje rodina, moji přátelé Přítomný čas prostý a přítomný čas průběhový Vazba there is/there are Tematický okruh: Můj volný čas a záliby Řadové číslovky a data Zájmena ukazovací, some/any Tematický okruh: Zvířata Minulý čas prostý Tematický okruh: Zdraví Budoucí čas – going to		

• používá podstatná jména a jejich tvary, řadí k nim členy • domluví se v základních pojmech, větách a frázích v restauraci a v obchodě • seznamuje se s kulturou a obyčeji anglicky mluvících zemí na dané téma • popíše je jednoduše • reaguje na informace, které mu sděluje mluvčí • rozumí známým slovům a zcela základním frázím týkajícím se jeho osoby, rodiny, bezprostředního okolí, zdravotnictví a situacím v restauracích a obchodě, pokud lidé hovoří pomalu a zřetelně, s dlouhými pomlkami, aby mohl student pochopit jejich význam • rozumí jednoduchým frázím v krátkých, jednoduchých textech • vyhledává známá slova a fráze a podle potřeby se vrací ve čtení zpět • v hrubých rysech pochopí obsah textu, zejména má-li k dispozici i vizuální podpůrný materiál • píše krátké a jednoduché vzkazy, například pozdrav z dovolené a formulář se základními osobními údaji	Počitatelná a nepočitatelná podstatná jména Členy Tematický okruh: Restaurace a jídlo Poslechy s porozuměním v souladu s tematickými okruhy na úrovni A1 Čtení s porozuměním v souladu s tematickými okruhy na úrovni A1 Psaní na úrovni A1		
7. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • stupňuje přídavná jména a používá je při porovnávání	Stupňování přídavných jmen a porovnávání		

• domluví se v základních pojmech, větách a frázích • poskytne základní informace týkající se Velké Británie a USA • orientuje se v geografických a historických oblastech • domluví se v základních pojmech, větách a frází týkajících se oblečení a nakupování v obchodech • používá přídavná jména • používá příslovce • tvoří věty s vazbou have to • vytvoří jednoduché věty a fráze, kterými poskytne informace o svém volném čase, jak ho tráví • pohovoří o formách zábavy, které preferuje • používá tvary minulého času sloves • komunikuje prostřednictvím jednoduchých vět a slovních spojení • formuluje krátké sdělení týkající se jeho osobního zážitku • vytvoří jednoduché věty a fráze • poskytne informace a základní charakteristiku sportů • formuluje krátké sdělení o vlastní činnosti v oblasti sportu • používá tvary přítomného a budoucího času sloves a používá je ve větách	Tematický okruh: Kontinenty a státy – Velká Británie, USA Tematický okruh: Oblečení a nakupování Přídavná jména Příslovce Použití have to Tematický okruh: Zábava a volný čas Opakování a prohlubování znalostí minulého času prostého, použití ago Tematický okruh: Příběhy ze života – společnost a její problémy Tematický okruh: Sport Opakování a prohlubování znalostí přítomných časů a času budoucího a jejich rozdíly v užití ve větách (like + ing, going to)	**EGS** – objevujeme Evropu a svět	

• napíše v souvislých větách esej o sobě, své rodině, přátelích, svých koníčcích, své minulosti • vyprávění propojuje základními spojovacími výrazy (and, then, but, because) • formuluje krátké sdělení týkající se jeho budoucnosti • tvoří tvary budoucího času a používá je ve větách • domluví se v základních pojmech, větách a frází týkající se dopravy a míst • rozumí známým slovům a zcela základním frázím týkajícím se jeho osoby, rodiny, bezprostředního okolí, zájmů, sportu, nakupování, oblečení, dopravy, míst, krátkého vyprávění o vlastních zážitcích a plánech do budoucna, pokud lidé hovoří pomalu a zřetelně, s dlouhými pomlkami • rozumí jednoduchým frázím v krátkých, jednoduchých textech • vyhledá známá slova a fráze • podle potřeby se vrací ve čtení zpět • v hrubých rysech pochopí obsah textu, zejména má-li k dispozici i vizuální podpůrný materiál • píše krátké a jednoduché vzkazy, například posílá pozdrav z dovolené a vyplní formulář se základními osobními údaji • píše jednoduché poznámky a vzkazy	Psaní eseje Tematický okruh: Moje budoucnost Budoucí čas - will Tematický okruh: Doprava a místa Poslech s porozuměním v souladu s tematickými okruhy na úrovni A1-A2 Čtení s porozuměním v souladu s tematickými okruhy na úrovni A1-A2 Psaní na úrovni A1-A2		
8. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • používá tvary minulého času a tvoří s nimi věty • vytvoří jednoduché věty a fráze	Minulý čas průběhový		

• poskytne informace a základní charakteristiku svého domova a bydlení obecně • domluví se v základních pojmech, větách a frázích • poskytne základní informace týkající se Kanady • prokáže základní orientaci v geografických a historických oblastech • domluví se v základních pojmech, větách a frázích • poskytne základní informace týkající se Londýna • orientuje se v geografických a historických oblastech • tvoří tvary přítomného času a používá je ve větách • používá určité a neurčité členy • domluví se v základních pojmech, větách a frázích • poskytne základní informace týkající se orientace v prostoru a údajů o směru • tvoří tvary předpřítomného času a používá je ve větách • používá modální slovesa ve větách • domluví se v základních pojmech, větách a frázích • poskytne a formuluje vyjádření pomoci, rady nebo návrhu • sestaví charakteristiku lidí • přednese krátké a nacvičené vyprávění týkající se probíraných osob • popíše a vylíčí životní příběh známých lidí pomocí jednoduchých vět a frází	Tematický okruh: Moje bydlení, můj dům Tematický okruh: Canada Tematický okruh: Londýn Přítomný čas prostý pro vyjádření budoucnosti Členy určité a neurčité Tematický okruh: Orientace a uvádění směru Předpřítomný čas Modální slovesa a jejich použití Podání návrhu, rady a pomoci Tematický okruh: Známí a slavní lidé našeho světa	**EGS** – objevujeme Evropu a svět	

• porozumí natolik, aby vyhověl konkrétním potřebám • rozumí podstatným informacím v krátkých pasážích za předpokladu, že jde o jasně formulovanou a pomalou řeč • rozumí frázím a nejběžnější slovní zásobě, vztahující se k probíraným tématům • pochopí smysl textu • vyhledává konkrétní informace v každodenních materiálech, jako je inzerát, prospekt, jízdní řád, jídelní lístek atd. • píše krátké a jednoduché poznámky a vzkazy • napíše velmi jednoduchý osobní dopis nebo někomu za něco poděkuje	Poslech s porozuměním v souladu s tematickými okruhy na úrovni A2 Čtení s porozuměním v souladu s tematickými okruhy na úrovni A2 Psaní na úrovni A2		
9. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • tvoří tvary předpřítomného času a používá je ve větách • používá tvary minulého času a tvoří věty v minulém čase • popíše své zážitky • vypráví nebo vylíčí příběh • porozumí hlavním myšlenkám neformální diskuse, i když reaguje bez přípravy • používá modální slovesa a tvoří s nimi věty • formuluje a napíše krátkou zprávu ve standardizované konvenční formě, která sděluje běžné faktografické informace • domluví se v základních pojmech, větách a frázích	Předpřítomný čas – for + since Minulý prostý a průběhový čas v kontrastu Tematický okruh: Práce a povolání, zkušenosti Modální slovesa Psaní – inzerátu a formálního dopisu Tematický okruh: Fitness a zdraví		

• poskytne základní informace týkající se zdraví a témat s ním spojených • domluví se v základních pojmech, větách a frázích • poskytne základní geograficko-historickou charakteristiku Velké Británie	Tematický okruh: Velká Británie		
• tvoří věty s vazbou there is/are + -ing	Vazba there is/are + ing		
• domluví se v základních pojmech, větách a frázích • poskytne základní informace týkající se Austrálie • orientuje se v geografických a historických oblastech	Tematický okruh: Austrálie	**EGS** – objevujeme Evropu a svět	
• používá frázová slovesa	Frázová slovesa		
• domluví se v základních pojmech, větách a frázích • poskytne základní informace týkající se přírody a počasí	Tematický okruh: Příroda a počasí		
• tvoří a používá věty se slovesy v trpném rodě	Trpný rod Podmínkové věty - první	**EGS** – objevujeme Evropu a svět	
• rozumí podstatným informacím v krátkých pasážích ve standardní rychlosti a plynulosti řeči	Poslech s porozuměním v souladu s tematickými okruhy na úrovni A2		
• rozumí jednoduchým textům vztahujícím se k běžným tématům • rozumí popisům událostí a pocitů • najde důležité informace v materiálech každodenního života, jako jsou dopisy, brožury, krátké úřední dokumenty a porozumí jim	Čtení s porozuměním v souladu s tematickými okruhy na úrovni A2		
• popíše velmi jednoduše různá témata v oblasti jeho zájmu, vylíčí své pocity a zážitky, vypráví příběh	Psaní na úrovni A2		

DALŠÍ CIZÍ JAZYK
- NĚMEKÝ JAZYK, RUSKÝ JAZYK, FRANCOUZSKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Další cizí jazyk je od školního roku 2013/2014 povinnou součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Umožňuje žákům osvojit si základy komunikace v dalším cizím jazyce, přispívá k rozšíření jejich jazykového vzdělání a tím i k jejich celkovému intelektuálnímu a sociálnímu rozvoji.

Obsahem výuky je rozvíjení řečových dovedností, které se realizují na základě osvojení přiměřeného rozsahu jazykových prostředků, a to v běžných situacích i tématických okruzích blízkých zájmům a věku žáka. Při výuce předmětu je kladen důraz především porozumění, správné vyslovování a čtení jednoduchých textů a zapojení do jednoduché konverzace prostřednictvím běžných výrazů

Žáci 7. ročníku si povinně vybírají jeden cizí jazyk z aktuální nabídky. Ve školním roce 2016/2017 ve škole probíhá výuka **Německého jazyka** a **Ruského jazyka a Francouzského jazyka**. Výuka vybraného jazyka pokračuje až do konce 9. ročníku v rozsahu dvou vyučovacích hodin týdně, celkem je tedy výuce těchto předmětů věnováno na 2. stupni 6 disponibilních hodin.

Výuka Dalšího cizího jazyka probíhá obvykle se skupinou 12 – 16 žáků. Při výuce jsou uplatňována průřezová témata *Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Multikulturní* výchova.

2. Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- klademe důraz na práci s textem, čtení s porozuměním, vyhledávání informací a užívání příruček a slovníků
- vedeme k používání vhodných a obecně známých termínů
- vytváříme motivující prostředí
- individuálním přístupem dáváme každému žákovi šanci prožít úspěch
- vhodnou motivací (možností se dorozumět v Evropě) vytváříme pozitivní vztah k učení

Kompetence k řešení problémů

- ve vhodných oblastech používáme netradiční a problémové úlohy
- učíme žáky hledat nutné informace vhodné k řešení problému z různých zdrojů
- vedeme k tomu, aby se nenechal zviklat nezdarem
- podporujeme sledování svých zlepšení a kritické hodnocení svých výsledků

Kompetence komunikativní

- učíme žáky formulovat své myšlenky a názory, vyjadřovat se v logickém sledu, výstižně a kultivovaně jak v ústním tak i v písemném projevu
- vedeme k naslouchání promluvám jiných, porozumění a vhodné reakci
- předkládáme přiměřenou slovní zásobu a dbáme na její rozšiřování
- učíme porozumění různým typům textů, jejich využití

- umožňujeme využití získaných komunikativních dovedností k vytváření mezilidských vztahů
- začleňujeme metody kooperativního učení a jejich prostřednictvím vedeme žáky ke vzájemné spolupráci

Kompetence sociální a personální
- používáme skupinovou práci a práci ve dvojicích, jejím prostřednictví vedeme žáky k účinné spolupráci a vzájemné pomoci při učení
- vedeme žáky k vytváření dobrých vztahů mezi sebou i mezi třídami
- umožňujeme přispívat k diskusi v malé skupině

Kompetence občanské
- učíme žáky dodržovat stanovená pravidla chování a plnit své povinnosti
- předkládáme žákům možnosti využití cizího jazyka v běžném životě
- pomáháme respektovat tradice a kulturu vlastní i jiného národa
- vedeme k respektování přesvědčení druhého

Kompetence pracovní
- vedeme žáky k využití znalostí pro svůj další rozvoj
- učíme, aby získané znalosti a schopnosti žáci uplatnili při své přípravě na budoucnost a rozhodování o dalším profesním zaměření

3. Očekávané výstupy v RVP ZV – II. stupeň

Poslech s porozuměním
Žák:
- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
- rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat

Mluvení
Žák:
- se zapojí do jednoduchých rozhovorů
- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat
- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat

Čtení s porozuměním
Žák:
- rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům
- rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledává v něm požadovanou informaci

Psaní
Žák:
- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři

Německý jazyk			
7. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • říká abecedu a hláskuje slova • pozdraví a rozloučí se • představí sebe, členy své rodiny • sdělí základní údaje o sobě • zeptá se na jméno, bydliště a telefonní číslo • vyplní jednoduchý formulář • omluví svou nepřítomnost, zapomínání • napíše jednoduchou pozvánku • sestaví jednoduchou žádost • napíše jednoduchý e-mail o sobě • počítá od 0 do 20 • zjistí telefonní číslo • vyjmenuje dny v týdnu • napíše několik informací na sobě • popíše rodinnou fotografii • získá základní informace o rodinných příslušnících • zeptá se, kdy někdo přijde a jak dlouho tam zůstane • jednoduše popíše kamarády a jiné osoby • vyjádří, co rád dělá • řekne, co má nebo nemá rád • pojmenuje předměty, školní potřeby • hovoří o svých koníčcích • popíše koníčky svých kamarádů • vyjmenuje některé evropské státy	**Zvuková a grafická podoba jazyka** - fonetické znaky (pasivně) - základní výslovnostní návyky - vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov **Jednoduchá sdělení** - adresa - omluva - žádost **Tematické okruhy** - domov - rodina - škola - volný čas - reálie zemí příslušných jazykových oblastí		

• postupně rozšiřuje svou slovní zásobu • používá základní matematické úkony • orientuje se v základních časových údajích • užívá přiměřenou slovní zásobu k jednotlivým tematickým okruhům • porozumí krátkému textu • vypráví krátký příběh podle obrázků • tvoří jednoduché věty • používá správný slovosled • vytvoří otázku • vytvoří protiklad u jednoduchých slov • odpovídá na jednoduché otázky • jednoduše popíše věci, osoby • vyjádří souhlas i nesouhlas • vyjádří zápor	**Slovní zásoba –** osvojení a používání v komunikačních situacích, práce se slovníkem **Mluvnice** – základní gramatické struktury a typy vět		
8. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • sdělí podrobnější údaje o sobě • umí poblahopřát • sestaví krátký pozdrav na pohlednici • napíše dopis z prázdnin nebo dovolené • domluví si telefonicky program • odmítne navržený program • napíše dopis o sobě • napíše více informací na sobě • získá základní informace o rodinných příslušnících	**Jednoduchá sdělení** - blahopřání - pozdrav a dopis z prázdnin **Tematické okruhy** - volný čas a zájmová činnost - počítač - zvířata - příroda - svátky		

• jednoduše popíše kamarády a jiné osoby • pojmenuje předměty, školní potřeby • hovoří o svých koníčcích • popíše koníčky svých kamarádů • popíše činnost během týdne • sdělí, co kdo fotografuje • popíše, co kdo dělá na počítači • řekne, že někdo něco má nebo kupuje • hovoří o domácích mazlíčcích • popíše, kde se nachází on a jeho přátelé • koupí si jízdenku • zajistí si ubytování • vyjádří cíl cesty • zeptá se, kolik co stojí • zná důležité informace o Německu	- obec - dopravní prostředky		
• postupně rozšiřuje svou slovní zásobu • rozumí složeným slovům • napočítá do 100 • používá základní matematické úkony • zná základní časové údaje • užívá přiměřenou slovní zásobu k jednotlivým tematickým okruhům • porozumí krátkému textu	**Slovní zásoba –**osvojení a používání v komunikačních situacích, práce se slovníkem		
• tvoří jednoduché věty se správným slovosledem (včetně záporu a otázky) • odpovídá na jednoduché otázky • jednoduše popíše věci, osoby a zvířata • vyjádří souhlas i nesouhlas • přikáže někomu něco	**Mluvnice** – základní gramatické struktury a typy vět		

9. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • popíše svůj pokoj a zařízení • mluví o svém domě, pojmenuje jednotlivé místnosti a jejich zařízení • vypráví, co dělá během roku • charakterizuje jednotlivá roční období • hovoří o činnostech během roku, v jednotlivých ročních obdobích a měsících • jednoduše charakterizuje počasí • zeptá se na směr cesty a jednoduše popíše cestu • pozve kamaráda do kina, divadla… • přijme a odmítne pozvání • vypráví o průběhu svého dne • pracuje s časovými údaji během dne • mluví o svém jídelníčku • popíše základní oblečení • předvede jednoduchý nákup • uvede známý svátek a popíše tradice a zvyky během něj • rozšiřuje znalosti o zeměpisných údajích • sdělí, kam jezdí o prázdninách	**Tematické okruhy** - domov - rodina - škola - povolání - lidské tělo - zdraví - oblékání - jídlo - nákupy - příroda a počasí - tradice a zvyky - svátky - reálie zemí příslušných jazykových oblastí		
• rozšiřuje přiměřeně svou slovní zásobu • odhadne význam některých slov v kontextu • vyjádří synonymum a antonymum k jednoduchým výrazům	**Slovní zásoba –**osvojení a používání v komunikačních situacích, práce se slovníkem		
• užívá správný slovosled v jednoduchých větách • seznámí se s rámcovou konstrukcí sloves s odlučitelnou předponou • užívá ve správné souvislosti „nein“, „nicht“ a „kein“	**Mluvnice** – základní gramatické struktury a typy vět		

Ruský jazyk			
7. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • pozdraví a rozloučí se • představí sebe • sdělí základní údaje o sobě • omluví svou nepřítomnost, zapomínání • poděkuje, omluví se • vyjádří základní časové údaje • vyjmenuje dny v týdnu • počítá od 0 do100	**Jednoduchá sdělení** - pozdrav - představení při seznamování - adresa - omluva - žádost - časové údaje - čísla		
• sdělí několik informací o sobě • popíše rodinnou fotografii • zeptá se na jméno, bydliště	Tematický okruh: Já, rodina, přátelé		
• rozlišuje přízvučné a nepřízvučné slabiky • používá správnou intonaci oznamovacích a tázacích vět • říká abecedu a hláskuje slova • píše jednotlivá písmena, jednoduchá slova	**Zvuková a grafická podoba jazyka** - fonetické znaky (pasivně) - základní výslovnostní návyky - vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov - písmena abecedy	**EGS** - Evropa a svět nás zajímá	
• vyjmenuje některé evropské státy • říká odkud kdo je, jakou řečí mluví • pozve na návštěvu • sdělí, zeptá se na telefonní číslo	Tematický okruh: Evropské státy a příslušné jazyky		

• řekne kdo kde studuje, kdo kam chodí do školy • pojmenuje předměty, školní potřeby • vyjmenuje různá povolání • sdělí a zeptá se, čím se kdo chce stát	Tematický okruh: Škola, povolání		
• sdělí co kdo dělá ve volném čase, koho co zajímá • napíše jednoduché pozvání • napíše několik informací o sobě • zeptá se, kdy někdo přijde a jak dlouho tam zůstane • jednoduše popíše kamarády a jiné osoby • vyjádří, co rád dělá • řekne, co má nebo nemá rád • hovoří o svých koníčcích • popíše koníčky svých kamarádů	Tematický okruh: Volný čas, záliby		
• postupně rozšiřuje svou slovní zásobu	**Slovní zásoba –** osvojení a používání v komunikačních situacích, práce se slovníkem		
• vytvoří protiklad u jednoduchých slov • užívá přiměřenou slovní zásobu k jednotlivým tematickým okruhům • porozumí krátkému textu • vypráví krátký příběh podle obrázků • tvoří jednoduché věty • používá správný slovosled • vytvoří otázku • odpovídá na jednoduché otázky • jednoduše popíše věci, osoby • vyjádří souhlas i nesouhlas • vyjádří zápor	**Mluvnice** – základní gramatické struktury a typy vět **Čtení** s porozuměním v souladu s tematickými okruhy **Poslech** s porozuměním v souladu s tematickými okruhy		

8. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • pojmenuje a popíše jednotlivé části školní budovy • řekne, kdy začíná a končí vyučování • vyjmenuje školní předměty, pomůcky • popíše rozvrh hodin	Tematický okruh: Škola		
• hodnotí práci svou i svých spolužáků • jednoduše popíše kamarády a jiné osoby • hovoří o svých koníčcích • popíše koníčky svých kamarádů • popíše činnost během týdne • popíše, kde se nachází on a jeho přátelé	Tematický okruh: Volný čas, kamarádi		
• vysvětlí, jak se kam dostat • odpoví na dotaz, který autobus, tramvaj kam jede • vyjmenuje druhy dopravních prostředků	Tematický okruh: Orientace ve městě, městská hromadná doprava, dopravní prostředky		
• osloví prodavače • vyjádří své přání • pojmenuje různé druhy zboží • posoudí, co komu sluší, nesluší • zeptá se na cenu • předvede jednoduchý nákup	Tematický okruh: Nakupování, oblečení		
• orientuje se v geografických a historických oblastech • zná důležité informace o Rusku • poskytne základní informace týkající se Moskvy, Petrohradu • doporučí, co si prohlédnout • přednese krátké nacvičené vyprávění	Tematický okruh: Cestování, Moskva, Petrohrad	EGS-Evropa a svět nás zajímá	

• sestaví krátký pozdrav na pohlednici • poskytne informace o Praze • odpoví na otázky turistů • popíše nejvýznamnější kulturní památky • doporučí prohlídku zajímavých míst • postupně rozšiřuje svou slovní zásobu • rozumí složeným slovům • napočítá do 1000 • zná základní časové údaje • užívá přiměřenou slovní zásobu k jednotlivým tematickým okruhům • porozumí krátkému textu • tvoří věty se správným slovosledem (včetně otázky a záporu) • odpovídá na jednoduché otázky • popíše věci, osoby a zvířata	Tematický okruh: Praha **Slovní zásoba –**osvojení a používání v komunikačních situacích, práce se slovníkem **Mluvnice** – základní gramatické struktury a typy vět **Čtení** s porozuměním v souladu s tematickými okruhy **Poslech** s porozuměním v souladu s tematickými okruhy		
9. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • dokáže reagovat v neformálním rozhovoru • vyjádří své přání • mluví o svém domě • poblahopřeje • vypráví, co dělá během roku • pozve kamaráda do kina, divadla… • přijme pozvání • vypráví o průběhu svého dne • uvede známý svátek a popíše tradice a zvyky během něj	Tematický okruh: Setkání, přátelský dialog		

• popíše vzhled a náladu osoby • posoudí, kdo je komu podobný • popíše základní oblečení • pojmenuje módní doplňky a různé barevné odstíny • vyjádří komu co sluší • popíše povahové vlastnosti člověka • posoudí a vyjádří, komu se dá/nedá důvěřovat, s kým je/není možné souhlasit a proč, komu je třeba pomáhat • charakterizuje jednotlivá roční období • pojmenuje jednotlivé měsíce • hovoří o činnostech během roku, v jednotlivých ročních obdobích a měsících • jednoduše charakterizuje počasí • popíše různé přírodní oblasti • rozšiřuje znalosti o zeměpisných údajích • rozšiřuje přiměřeně svou slovní zásobu • odhadne význam některých slov v kontextu • vyjádří synonymum a antonymum k jednoduchým výrazům • tvoří věty se správným slovosledem	Tematický okruh: Popis osoby, oblékání, móda Tematický okruh: Charakter člověka, mezilidské vztahy Tematický okruh: Počasí a příroda **Slovní zásoba –**osvojení a používání v komunikačních situacích, práce se slovníkem **Mluvnice** – základní gramatické struktury a typy vět **Čtení** s porozuměním v souladu s tematickými okruhy **Poslech** s porozuměním v souladu s tematickými okruhy		

Francouzský jazyk			
7. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • pozdraví a rozloučí se • představí sebe • sdělí základní údaje o sobě, jak se má • poděkuje, omluví se • počítá od 0 do 20 • popíše základní osobní věci a školní pomůcky • říká foneticky abecedu • hláskuje slova	**Tematický okruh**: Představuji sebe		
• sdělí základní informace o sobě • zeptá se na jméno, věk a totéž sdělí o sobě • popíše rodinnou fotografii • představí přátele • pojmenuje zvířata • říká, co má či nemá • vyjmenuje měsíce v roce • počítá od 0 do 39	**Tematický okruh**: Já a moje rodina	**EGS** - Evropa a svět nás zajímá	
• vyjádří, co mu chutná a nechutná, co nesnáší • vyjmenuje běžné potraviny a pokrmy, nápoje, ovoce, zeleninu,… • zeptá se, co si kdo přeje (k jídlu a pití)	**Tematický okruh:** Co mi chutná		

• sdělí, co kdo dělá ve volném čase, koho co zajímá • řekne o sobě, kterým činnostem dává přednost, vyjmenuje své koníčky • vyjádří, co rád dělá a naopak, co nemá rád • popíše koníčky svých kamarádů	**Tematický okruh**: Volný čas, záliby		
• sdělí a napíše adresu • popíše, kde bydlí • popíše okolí, vysvětlí umístění vzhledem k okolí • zeptá se na cestu a také umí poradit, kudy jít • vyjmenuje různé dopravní prostředky • pojmenuje budovy, obchody, služby, nemocnici apod. • počítá od nuly do 69 •	**Tematický okruh**: Moje město		
• vyjmenuje dny v týdnu • řekne, jaký je den, jaká část dne a kolik je hodin • pojmenuje místa, kde se během dne obvykle vyskytuje • zná školní předměty, umí říct svůj školní rozvrh hodin • počítá od nuly do 69	**Tematický okruh**: Můj denní rozvrh		
• užívá přiměřenou slovní zásobu k jednotlivým tematickým okruhům • používá správnou intonaci oznamovacích a tázacích vět • porozumí krátkému textu • vypráví krátký příběh podle obrázků • tvoří jednoduché věty • používá správný slovosled • vytvoří otázku • odpovídá na jednoduché otázky • vyjádří souhlas i nesouhlas • vyjádří zápor	**Slovní zásoba –** osvojení a používání v komunikačních situacích, práce se slovníkem **Mluvnice** – základní gramatické jevy a typy vět Jednoduchá sdělení : - pozdrav a představení - omluva - členy určité a neurčité - sloveso „být“, „mít“, „jít“ - základní výslovnostní návyky		

	- vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov - členy určité a neurčité - rozkazovací způsob sloves - vyjádření záporu - význam a užití dělivého členu - časování sloves - zájmena tázací, přivlastňovací, ukazovací **Čtení** s porozuměním v souladu s tematickými okruhy **Poslech** s porozuměním v souladu s tematickými okruhy		

8. ročník

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • popíše sebe a jinou osobu • vyjmenuje části hlavy a těla a popíše, jaké jsou, použije vhodná přídavná jména • řekne, jaké oblečení má právě na sobě, co nosí rád či nerad • popíše oblečení pro jednotlivé roční doby • popíše, jaké oblečení se nosí pro určité příležitosti • poznává barvy • popíše, kde bydlí, zda v domě či v bytě, a jak vypadá • vyjmenuje a stručně popíše jednotlivé místnosti • popíše svůj pokoj, jaký je a co v něm je • počítá od nuly do 100	**Tematický okruh**: Můj portrét **Tematický okruh**: Oblečení **Tematický okruh**: Můj dům		

• vyjádří svou náladu a pocity • řekne, jak se právě cítí, zda je mu teplo, zima, apod. • řekne, jaká část těla ho bolí a jak (málo, hodně…) • popíše, co jí a pije • objedná si v restauraci jídlo a pití • řekne, která jídla se obvykle jedí a jaké nápoje pijí v různou denní dobu • řekne, jaké jídlo / nápoj chutná či nechutná • popíše, jaké je právě počasí • vyjmenuje základní meteorologické jevy • řekne, jaké počasí je dnes, jaké bude zítra • zeptá se na počasí • postupně rozšiřuje svou slovní zásobu • používá správnou intonaci oznamovacích a tázacích vět • užívá přiměřenou slovní zásobu k jednotlivým tematickým okruhům • porozumí krátkému textu • tvoří věty se správným slovosledem (včetně otázky a záporu) • odpovídá na jednoduché otázky • popíše věci, osoby, místo	**Tematický okruh**: Moje pocity **Tematický okruh**: Moje jídlo **Tematický okruh**: Počasí **Slovní zásoba –** osvojení a používání v komunikačních situacích, práce se slovníkem **Mluvnice** – základní gramatické jevy a typy vět - časování sloves - vyjádření záporu - budoucí čas - příslovce kdy, kde, jak - předložky při popisu místa - synonyma, antonyma **Čtení** s porozuměním v souladu s tematickými okruhy **Poslech** s porozuměním v souladu s tematickými okruhy	EGS-Evropa a svět nás zajímá	

9. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • představí se, řekne, odkud pochází a kde bydlí, kdy se narodil • popíše svou rodinu • vykládá o svých přátelích, zálibách a koníčcích ve volném čase • vysloví svá přání, popíše své pocity • popíše své úkoly a povinnosti • přivítá návštěvu • omluví se	**Tematický okruh**: To jsem já!		
• v obchodě požádá o konkrétní zboží a zeptá se na cenu • sdělí cenu, popíše zboží • vysvětlí, proč si vybral či nevybral určitou věc • doporučí a poradí ostatním	**Tematický okruh**: Nakupování		
• popíše sebe a ostatní • charakterizuje povahové vlastnosti • charakterizuje fyzické vlastnosti	**Tematický okruh**: Moje vlastnosti a povaha		
• popíše školu a příslušné prostory • popíše osoby působící ve škole • pohovoří o jednotlivých školních předmětech, v čem vyniká a v čem se potřebuje polepšit • popíše běžné školní aktivity	**Tematický okruh**: Moje škola - popis		
• telefonuje – představí se, sdělí, s kým chce hovořit a ohledně čeho volá, požádá o přepojení • domluví se na termínu, určí místo a čas	**Tematický okruh**: Moji přátelé		

• požádá o pomoc • popíše situaci • vyjádří názor • vyjádří obavy, znepokojení • rozšiřuje přiměřeně svou slovní zásobu • odhadne význam některých slov v kontextu • tvoří věty se správným slovosledem	**Tematický okruh**: Pomoc! **Slovní zásoba –**osvojení a používání v komunikačních situacích, práce se slovníkem **Mluvnice** – základní gramatické struktury a typy vět - podmiňovací způsob - budoucí časy - příslovce určení množství - množná čísla vybraných podstatných jmen **Čtení** s porozuměním v souladu s tematickými okruhy **Poslech** s porozuměním v souladu s tematickými okruhy		

MATEMATIKA – II. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Matematika je vyučovací předmět, ve kterém je na 2. stupni realizována vzdělávací oblast Matematika a její aplikace. V 6. ročníku se na realizaci této oblasti podílí také volitelný předmět Cvičení z matematiky. Výuka matematiky je založena na aktivních činnostech typických pro práci s matematickými objekty a směřuje ke schopnosti využívat matematiku v reálných situacích. Klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Poskytuje žákům vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a vytváří u nich předpoklady pro další studium. Vzdělávací obsah tohoto předmětu je na 2. stupni rozdělen do čtyř tematických okruhů – *Číslo a proměnná, Závislosti, vztahy a práce s daty, Geometrie v rovině a v prostoru, Nestandardní aplikační úlohy a problémy.* Poslední z těchto okruhů prolíná celým učivem matematiky. Úlohy tohoto typu jsou také náplní matematických soutěží, kterých se žáci účastní.

Výuka matematiky probíhá ve všech ročnících 2. stupně. Týdenní hodinová dotace je podle učebního plánu v 6.-8. ročníku 4 hodiny a v 9. ročníku 5 hodin. Základní organizační formou při výuce matematiky je vyučovací hodina. Jako doplněk lze použít projektové vyučování.

Ve vyučovacím předmětu Matematika jsou průběžně naplňovány některé části průřezového tématu *Osobnostní a sociální výchova* – rozvoj schopností poznávání, kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti.

2. Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení
- rozvíjíme paměť žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojování si nezbytných matematických vzorců a algoritmů
- využíváním základních matematických pojmů a vztahů rozvíjíme abstraktní a exaktní myšlení žáků
- vedeme žáky k systematičnosti, vytrvalosti a přesnosti
- zapojujeme žáky do matematických soutěží (Matematická olympiáda, Pythagoriáda, Klokan)

Kompetence k řešení problémů
- řešením matematických úloh dáváme žákům návod, jak postupovat při řešení problému (provést rozbor problému, odhad výsledku, zvolit vhodný postup řešení a vyhodnotit správnost výsledku vzhledem k daným podmínkám)
- učíme žáky vnímat složitost reálného světa, matematizovat reálné situace a vyhodnocovat význam a hranice použití matematických modelů

Kompetence komunikativní
- vedeme žáky k přesnému a stručnému vyjadřování s užitím matematického jazyka a matematické symboliky
- při řešení matematických problémů rozvíjíme schopnost srozumitelné a věcné argumentace

Kompetence sociální a personální

- při výuce zařazujeme skupinovou práci žáků, zejména při řešení problémových a aplikovaných úloh
- vedeme žáky ke vzájemné pomoci při učení

Kompetence občanské
- rozvíjením logického myšlení vedeme žáky ke kritickému hodnocení reality

Kompetence pracovní
- učíme žáky využívat matematické poznatky a dovednosti při praktických činnostech
- vedeme žáky k užívání vhodných pracovních pomůcek
- rozvíjíme zručnost žáků a zdokonalujeme jejich grafický projev

3. Očekávané výstupy v RVP ZV – II. stupeň

Číslo a proměnná
Žák:
- provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu
- zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor
- modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti přirozených čísel
- užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)
- řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů
- řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)
- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkání
- formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav
- analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel

Závislosti, vztahy a práce s daty
Žák:
- vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data
- porovnává soubory dat
- určuje vztah přímé nebo nepřímé úměrnosti
- vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem
- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů

Geometrie v rovině a v prostoru
Žák:
- zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku
- charakterizuje a třídí základní rovinné útvary
- určuje velikost úhlu měřením a výpočtem
- odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů

- využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh
- načrtne a sestrojí rovinné útvary
- užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků
- načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar
- určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti
- odhaduje a vypočítá objem a povrch těles
- načrtne a sestrojí síť základních těles
- načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině
- analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu

Nestandardní aplikační úlohy a problémy

Žák:

- užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situacích
- řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí

Matematika			
6. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • čte, zapisuje, porovnává a zaokrouhluje desetinná čísla • zobrazí desetinné číslo na číselné ose • násobí a dělí desetinná čísla 10, 100 a 1000 • užívá desetinná čísla při převodech jednotek • provádí písemné početní operace v oboru desetinných čísel včetně odhadu a kontroly výsledku • při výpočtech respektuje pořadí početních operací • řeší slovní úlohy v oboru desetinných čísel • při složitějších výpočtech účelně užívá kalkulátor	**Číslo a proměnná** Desetinná čísla - pojem desetinné číslo - porovnávání desetinných čísel - zaokrouhlování desetinných čísel - sčítání a odčítání desetinných čísel - násobení desetinných čísel - dělení desetinných čísel - užití kalkulátoru	**F** – jednotky fyzikálních veličin **OSV** – řešení problémů a rozhodovací dovednosti	
• formuluje jednoduchá tvrzení s použitím pojmů násobek, dělitel, být dělitelný • rozhoduje o dělitelnosti čísel na základě výpočtu a pomocí znaků dělitelnosti • formuluje a zdůvodňuje jednoduchá tvrzení obsahující pojmy prvočíslo, číslo složené, soudělná a nesoudělná čísla • rozloží přirozené číslo na součin prvočísel • užívá tabulku prvočísel • určí největšího společného dělitele a nejmenší společný násobek dvou přirozených čísel • užívá dělitelnost přirozených čísel při řešení praktických a slovních úloh	Dělitelnost přirozených čísel - násobek, dělitel - znaky dělitelnosti - prvočíslo a číslo složené - čísla soudělná a nesoudělná - nejmenší společný dělitel - největší společný dělitel		
• načrtne, narýsuje, označí a zapíše úhel • vyjadřuje velikost úhlu ve stupních a minutách a dle potřeby	**Geometrie v rovině a prostoru** Úhel - pojem úhel - velikost úhlu, úhloměr		

tyto jednotky převádí • měří velikost úhlu pomocí úhloměru • narýsuje úhel dané velikosti • sestrojí osu úhlu • třídí úhly podle velikosti • graficky i početně porovnává, sčítá a odčítá úhly, násobí úhel přirozeným číslem a dělí úhel dvěma • užívá tyto postupy při konstrukci úhlu dané velikosti bez pomoci úhloměru • rozpozná a znázorní úhly vedlejší, vrcholové a určí jejich velikost	- ostrý, pravý, tupý, přímý a nekonvexní úhel - osa úhlu - sčítání a odčítání úhlů - násobení úhlu přirozeným číslem - dělení úhlu dvěma - úhly vedlejší a vrcholové		Rozšiřující učivo: úhly souhlasné a střídavé
• načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osové souměrnosti • rozpozná osově souměrný geometrický útvar a určí jeho osu (osy) souměrnosti	Shodná zobrazení - osová souměrnost - osově souměrné útvary		
• načrtne trojúhelník a označí jeho vrcholy, strany a vnitřní úhly • rozhodne o existenci trojúhelníku na základě trojúhelníkové nerovnosti • určí velikost vnitřního úhlu trojúhelníku výpočtem • třídí trojúhelníky dle velikosti vnitřních úhlů a shodnosti stran • provádí základní konstrukce trojúhelníků (sss, sus, usu) včetně rozboru a zápisu postupu • sestrojí výšky a těžnice trojúhelníku	Trojúhelník - vnitřní úhly trojúhelníku - trojúhelníková nerovnost - rovnostranný trojúhelník - rovnoramenný trojúhelník - konstrukce trojúhelníku (sss, sus, usu) - výška trojúhelníku - těžnice a těžiště trojúhelníku	**F** – těžiště tělesa	Rozšiřující učivo: střední příčky trojúhelníku
• rozhodne o shodnosti geometrických útvarů na základě jejich vhodného přemístění • rozhodne o shodnosti trojúhelníků pomocí vět o shodnosti trojúhelníků	Shodnost geometrických - pojem shodnost - věty o shodnosti trojúhelníků		
• načrtne a narýsuje obraz krychle a kvádru ve volném rovnoběžném promítání • orientuje se v pojmech vrchol, hrana a stěna krychle a kvádru	Krychle, kvádr - volné rovnoběžné promítání		

• načrtne a narýsuje síť krychle a kvádru • vypočítá povrch krychle a kvádru • užívá a převádí jednotky obsahu: mm^2, cm^2, dm^2, m^2, ha, km^2 • vypočítá objem krychle a kvádru • užívá a převádí jednotky objemu: mm^3, cm^3, dm^3, m^3, ml, l, hl • řeší úlohy z praxe využívající objem a povrch krychle a kvádru • určí aritmetický průměr skupiny číselných údajů a užívá pojem průměrná hodnota při řešení úloh z praxe • orientuje se v matematických tabulkách a v případě potřeby je užívá při řešení úloh • užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů • řeší úlohy na prostorovou představivost	- síť krychle a kvádru - povrch krychle a kvádru - jednotky obsahu - objem krychle a kvádru - jednotky objem **Závislosti, vztahy a práce s daty** - aritmetický průměr - matematické tabulky **Nestandardní aplikační úlohy a problémy**	**F –** objem tělesa **OSV** – řešení problémů a rozhodovací dovednosti Pythagoriáda Klokan	
7. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • vyjádří zlomkem danou část celku, znázorní zlomek na číselné ose • rozšiřuje a krátí zlomky • převede zlomek na desetinné či periodické číslo a desetinné číslo zapíše zlomkem v základním tvaru • porovnává zlomky a uspořádá skupinu zlomků podle velikosti • zlomek větší než 1 zapíše smíšeným číslem a naopak • provádí základní početní operace se zlomky včetně zjednodušování složených zlomků • řeší slovní úlohy se zlomky	**Číslo a proměnná** Zlomky - pojem zlomku - rozšiřování a krácení zlomků - zlomky a desetinná čísla - porovnávání zlomků - smíšené číslo - početní operace se zlomky - složený zlomek		

• používá kladná a záporná čísla k popisu reálných situací • znázorní celá čísla na číselné ose • porovnává celá čísla a uspořádá skupinu celých čísel podle velikosti • určí absolutní hodnotu celého čísla • provádí početní operace v oboru celých čísel • užívá celá čísla a početní operace s nimi při řešení slovních úloh	Celá čísla - číselná osa - porovnávání celých čísel - absolutní hodnota - početní operace s celými čísly		
• používá k zápisu racionálních čísel zlomky, smíšená, desetinná a periodická čísla • znázorní racionální číslo na číselné ose • porovnává racionální čísla a seřadí skupinu racionálních čísel podle velikosti • provádí základní početní operace s racionálními čísly • řeší slovní úlohy v oboru racionálních čísel	Racionální čísla - číselné množiny - porovnávání racionálních čísel - početní operace s racionálními čísly		Rozšiřující učivo: úlohy s větším počtem početních operací
• užívá poměr k porovnání dvou i více údajů • rozšiřuje a krátí poměr • řeší jednoduché slovní a praktické úlohy na změnu a rozdělení v daném poměru • užívá měřítko plánu a mapy při řešení úloh	Poměr - poměr v základním tvaru - postupný poměr - rozdělení a změna v daném poměru - měřítko plánu a mapy	**OSV** – řešení problémů a rozhodovací dovednosti	
• vyjádří vztah části a celku pomocí procent a promilí • při rozboru úloh užívá pojmy základ, počet procent a procentová část a vypočítá chybějící údaj • řeší aplikační úlohy na procenta včetně jednoduchého úrokování	Procenta - pojem procento a promile - výpočet procentové části, základu a počtu procent - jednoduché úrokování		Rozšiřující učivo: složené úrokování

• orientuje se ve sloupcovém a kruhovém diagramu a vhodně užívá tyto diagramy ke zpracování konkrétních dat • rozpozná vztah přímé a nepřímé úměrnosti • doplní tabulku a v pravoúhlé soustavě souřadnic sestrojí graf přímé resp. nepřímé úměrnosti • vypočítá neznámý člen úměry • řeší slovní úlohy pomocí trojčlenky • načrtne a sestrojí obraz geometrického útvaru ve středové souměrnosti • rozpozná středově souměrný geometrický útvar a určí jeho střed • třídí čtyřúhelníky dle rovnoběžnosti stran, jednotlivé typy načrtne, označí a zapíše jejich vrcholy, strany a vnitřní úhly • formuluje a dokládá tvrzení o vlastnostech stran, vnitřních úhlů a úhlopříček i o souměrnostech jednotlivých typů rovnoběžníků a lichoběžníků • užívá vlastnosti jednotlivých typů čtyřúhelníků při jejich konstrukcích; u úloh provádí rozbor, konstrukci a zápis postupu • vypočítá obvod a obsah rovnoběžníku, trojúhelníku a lichoběžníku • řeší jednoduché úlohy z praxe s užitím obvodu a obsahu rovnoběžníku, trojúhelníku a lichoběžníku • užívá logickou úvahu při řešení úloh a nalézá jejich různá řešení	**Závislosti, vztahy a práce s daty** - sloupcový a kruhový diagram Přímá a nepřímá úměrnost - přímá úměrnost - nepřímá úměrnost - úměra - trojčlenka **Geometrie v rovině a prostoru** Shodná zobrazení - středová souměrnost - středově souměrné útvary Čtyřúhelníky - rovnoběžníky (čtverec, obdélník, kosočtverec, kosodélník) - lichoběžníky (rovnoramenný, pravoúhlý) - konstrukce čtyřúhelníků - obvod a obsah rovnoběžníku, trojúhelníku a lichoběžníku **Nestandardní aplikační úlohy a problémy**	Pythagoriáda Klokan	Rozšiřující učivo: deltoid

8. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • určí druhou mocninu a odmocninu daného čísla zpaměti, pomocí tabulek a kalkulátoru • při určování druhé mocniny a odmocniny užívá vztah pro výpočet druhé mocniny a odmocniny součinu a podílu • řeší jednoduché slovní úlohy s užitím druhé mocniny a odmocniny • charakterizuje reálné číslo • charakterizuje mocninu s přirozeným mocnitelem, s mocnitelem nula a se záporným celočíselným mocnitelem • zapíše číslo pomocí mocnin deseti	**Číslo a proměnná** Mocniny - druhá mocnina - druhá odmocnina - druhá mocnina a odmocnina součinu a podílu - reálná čísla - mocniny s přirozeným mocnitelem - mocniny s celočíselným mocnitelem		
• matematizuje jednoduché reálné situace pomocí výrazů s proměnnou • určí hodnotu číselného výrazu i výrazu s proměnnou • rozliší jednočlen a mnohočlen a určí počet členů mnohočlenu • sčítá, odčítá, násobí, dělí a umocňuje jednočleny • sčítá, odčítá a násobí mnohočleny	Výrazy - číselný výraz a jeho hodnota - výraz s proměnnou - jednočlen a mnohočlen - početní operace s jednočleny a mnohočleny		Rozšiřující učivo: rozklad mnohočlenu na součin
• řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav, provádí zkoušku a diskusi počtu řešení • řeší slovní úlohy pomocí lineárních rovnic • vyjádří neznámou ze vzorce	Lineární rovnice - ekvivalentní úpravy rovnic - řešení lineárních rovnic - diskuse počtu řešení		Rozšiřující učivo: slovní úlohy o pohybu, o směsích, o společné práci
• formuluje Pythagorovu větu a její obrácení • rozpozná pravoúhlý trojúhelník podle obrácené Pythagorovy věty	**Geometrie v rovině a prostoru** Pythagorova věta - Pythagorova věta a její obrácení		

• užívá Pythagorovu větu k výpočtu délek stran v pravoúhlém trojúhelníku • řeší jednoduché geometrické a aplikační úlohy na Pythagorovu větu	- výpočet délek stran v pravoúhlém trojúhelníku		
• charakterizuje, načrtne a popíše hranol • třídí hranoly dle tvaru podstavy • načrtne a sestrojí síť trojbokého a čtyřbokého hranolu • vypočte objem a povrch hranolu • řeší jednoduché úlohy z praxe užívající objem a povrch hranolu	Hranoly - síť hranolu - povrch hranolu - objem hranolu	**OSV** – řešení problémů a rozhodovací dovednosti	
• charakterizuje kruh a kružnici jako množiny bodů dané vlastnosti • rozlišuje a charakterizuje různé vzájemné polohy dvou kružnic a vzájemné polohy přímky a kružnice • formuluje Thaletovu větu a užívá ji při řešení konstrukčních úloh • vypočítá délku kružnice a obsah kruhu • řeší jednoduché aplikační úlohy s užitím délky kružnice a obsahu kruhu	Kruh, kružnice - definice kruhu a kružnice - vzájemná poloha přímky a kružnice - vzájemná poloha dvou kružnic - Thaletova věta - délka kružnice a obsah kruhu		Rozšiřující učivo: kruhová výseč a kruhová úseč
• načrtne obraz válce, charakterizuje jeho podstavu, plášť a výšku • načrtne a sestrojí síť válce • vypočítá objem a povrch válce • řeší jednoduché aplikační úlohy na válec	Válec - síť válce - objem válce - povrch válce		
• provádí jednoduché konstrukce a dodržuje pravidla rýsování • znázorní a charakterizuje množiny bodů dané vlastnosti • řeší konstrukční úlohy pomocí množin bodů dané vlastnosti; provádí rozbor, konstrukci, zápis postupu a diskusi počtu řešení	Konstrukční úlohy - jednoduché konstrukce - množiny bodů dané vlastnosti - konstrukční úlohy	Klokan - Kadet	

• aplikuje a kombinuje poznatky z různých oblastí	**Nestandardní aplikační úlohy a problémy**		
9. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • rozloží mnohočlen na součin pomocí vzorců a vytýkáním • uvede podmínky, za kterých má lomený výraz smysl • rozšiřuje a krátí jednoduché lomené výrazy • sčítá a odčítá lomené výrazy s jednočlenem ve jmenovateli • násobí a dělí jednoduché lomené výrazy • řeší lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli • řeší slovní úlohy pomocí rovnic s neznámou ve jmenovateli • řeší soustavu dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými pomocí dosazovací a sčítací metody, provádí zkoušku a diskusi počtu řešení • řeší slovní úlohy pomocí lineárních rovnic i soustav dvou lineárních rovnic (včetně úloh o pohybu, směsích a společné práci) • rozpozná funkční vztah od jiných vztahů • určí definiční obor a obor hodnot funkce	**Číslo a proměnná** Výrazy - vytýkání - vzorce: $(a + b)^2$, $(a – b)^2$, a^2-b^2 - definiční obor lomeného výrazu - rozšiřování a krácení lomených výrazů - početní operace s lomenými výrazy - lineární rovnice neznámou ve jmenovateli Soustavy lineárních rovnic - soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými - dosazovací a sčítací metoda řešení - slovní úlohy **Závislosti, vztahy a práce s daty** Funkce - pojem funkce - definiční obor a obor hodnot funkce		Rozšiřující učivo: úpravy složitějších lomených výrazů Rozšiřující učivo: funkce s absolutní hodnotou

• sestaví tabulku a sestrojí graf lineární funkce, kvadratické funkce a nepřímé úměrnosti • rozpozná lineární funkci, kvadratickou funkci a nepřímou úměrnost v konkrétních příkladech z reálného života a užívá je při řešení úloh z praxe	- tabulka a graf funkce - lineární funkce a její vlastnosti - nepřímá úměrnost - kvadratická funkce		
• orientuje se v základních statistických pojmech (soubor, šetření znak, četnost) • zpracuje výsledky jednoduchého statistického šetření do tabulky, sestaví sloupcový nebo kruhový diagram • vypočítá průměrnou hodnotu	Základy statistiky - základní statistické pojmy - zpracování výsledků statistického šetření		
• orientuje se v základních pojmech finanční matematiky (vklad, úvěr, úrok, úroková míra, úrokovací období, úrokovací doba, daně, leasing, …) • řeší úlohy z praxe pomocí jednoduchého a složeného úrokování	Základy finanční matematiky - základní pojmy - jednoduché a složené úrokování	**OSV** – řešení problémů a rozhodovací dovednosti	
• rozpozná a charakterizuje podobné geometrické útvary • určí poměr podobnosti dvou podobných geometrických útvarů • rozhodne o podobnosti trojúhelníků na základě vět o podobnosti trojúhelníků • graficky změní a rozdělí úsečku v daném poměru	**Geometrie v rovině a prostoru** Podobnost - pojem podobnost - poměr podobnosti - podobnost trojúhelníků		Rozšiřující učivo : stejnolehlost
• charakterizuje goniometrické funkce ostrého úhlu pomocí poměrů stran v pravoúhlém trojúhelníku • určí k dané velikosti ostrého úhlu hodnoty goniometrických funkcí a naopak (pomocí tabulek a kalkulátoru) • užívá goniometrické funkce ostrého úhlu při výpočtech délek stran velikostí vnitřních úhlů v pravoúhlém trojúhelníku • užívá goniometrické funkce při řešení úloh z praxe	Goniometrické funkce - funkce sinus, kosinus a tangens v pravoúhlém trojúhelníku		

• načrtne a charakterizuje jehlan, kužel a kouli • načrtne síť jehlanu a kužele • vypočítá objem a povrch jehlanu, kužele a koule • řeší úlohy z praxe s užitím objemu a povrchu těles • aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	Jehlan, kužel, koule - jehlan, objem a povrch jehlanu - kužel, objem a povrch kužele - koule, objem a povrch koule **Nestandardní aplikační úlohy a problémy**	Klokan	

INFORMAČNÍ TECHNOLOGIE - II. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení vzdělávacího oboru

Informační a komunikační technologie je vzdělávací předmět, ve kterém je ve všech ročnících 2. stupně realizováno zvládnutí základní úrovně informační gramotnosti a průběžně jsou zde naplňovány také některé části průřezového tématu *Osobnostní a sociální výchova* (rozvoj schopností poznávání, kooperace a kompetice). Dále se tento předmět podílí na částečné realizaci průřezového tématu *Mediální výchova* (tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu).Vzdělávací obor je rozdělen do dvou tématických celků : *Vyhledávání informací a komunikace, Zpracování a využití informací*.

Základní organizační formou při výuce ICT je vyučovací hodina. Týdenní hodinová dotace předmětu je ve všech ročnících 2. stupně 1 hodina týdně. Výuka může být realizována ve dvouhodinových blocích, třídy se při větším počtu žáků dělí na dvě skupiny. Jako doplněk lze použít projektové vyučování.

2. Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- vedeme žáky k vyhledávání, třídění a propojování informací
- vedeme žáky k používání odborné terminologie
- vedeme žáky k nalézání souvislostí mezi získanými daty
- tím, že žáci mohou využívat svých poznámek při praktických úkolech, učíme žáky pořizovat si takové poznámky, které jim pak pomohou při praktické práci s technikou

Kompetence k řešení problémů

- zadáváním úloh a projektů vedeme žáky k tvořivému přístupu při jejich řešení, učíme je chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více
- vedeme žáky nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce

Kompetence komunikativní

- učíme žáky pro komunikaci na dálku využívat vhodné technologie – některé práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty
- učíme žáky při komunikaci dodržovat vžité konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.)

Kompetence sociální a personální

- při práci vedeme žáky ke kolegiální radě či pomoci, případně při projektech je učíme pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod.
- snažíme se žáky zapojit do hodnocení prací - učíme žáky hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci vedeme žáky k ohleduplnosti a taktu, učíme je chápat, že každý člověk je různě chápavý a zručný

Kompetence občanské

- seznamujeme žáky s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla ...)
- při zpracovávání informací vedeme žáky ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím Internetu i jinými cestami

Kompetence pracovní

- učíme žáky dodržovat bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou
- umožňujeme žákům využít ICT pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst

3. Očekávané výstupy v RVP ZV – II. Stupeň

Vyhledávání informací a komunikace

Žák:

- ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost

Zpracování a využití informací

Žák:

- ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací
- uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem
- pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví
- používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje vztahy mezi údaji
- zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě

Informační technologie			
6. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • používá základní typografická pravidla • orientuje se v základním menu textového editoru • vytvoří rozsáhlejší dokument a využívá nástroje pro jeho úpravu a formátování • do textu vhodně umístí obrázek a upraví jeho parametry • vytvoří jednoduchou tabulku, naplní ji údaji, upraví její vzhled podle potřeb a umístí ji do textu • samostatně si spravuje data na místě mu vyhrazeném • rozlišuje pojmy hardware a software • vysvětlí funkce procesoru, operační paměti a pevného disku a uvede jakým způsobem ovlivňují výkon počítače, uvede jednotky, kterými se označuje výkon procesoru a kapacita paměti • vysvětlí pojem periferie a zařadit sem nejběžnější zařízení • vysvětlí pojem software, uvede základní skupiny software a vysvětlí jaké programy sem zařazujeme, k čemu takové programy slouží • rozumí pojmu zabezpečení informací • charakterizuje autorské právo a zákon na ochranu dat • zná programy na tvorbu obrázků • uvede rozdíl mezi obrázkem vytvořeným v rastrovém a vektorovém programu • vytváří obrázky, ukládá je, přemisťuje, upravuje,…	**Zpracování a využití informací** Word - typografická pravidla - menu textového editoru - tvorba dokumentu a využití nástrojů - vkládání obrázku - tabulka Správa dat Komponenty PC a jejich funkce - hardware - software Zabezpečení informací - autorské právo Grafika - rastrová a vektorová grafika - tvorba a úprava obrázků		

• vysvětlí pojem síť	**Vyhledávání informací a komunikace** Síť		
7. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • charakterizuje pojem internet a vyjmenuje, jaké služby nabízí • ovládá e-mail včetně náročnějších prvků (posílání přílohy, tvorba a údržba adresáře) • používá další komunikační prostředky internetu • vysvětlí pojem www • užívá www jako zdroj informací • charakterizuje prezentaci a uvede k čemu slouží • vytvoří prezentaci, včetně přechodů snímků a časování • orientuje se v Excelovském okně, sešitě apod. • vytvoří tabulku, naplní ji daty a upraví její vzhled • pomocí vzorců provádí jednoduché početní operace s daty • na základě tabulky vytvoří graf a upraví jeho vzhled graf i tabulku vloží do Wordu	**Vyhledávání informací a komunikace** Internet - služby internetu - e-mail - další komunikační prostředky internetu - www **Zpracování a využití informací** PowerPoint - pojem prezentace - tvorba prezentace Excel - orientace v Excelu - tvorba tabulky - vzorce - graf propojení Wordu a Excelu	**MV –** kritické čtení a tvorba mediálních sdělení, stavba mediálních sdělení	Rozšiřující učivo: psaní všemi deseti
8. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • vytváří rozsáhlejší prezentace (MS PowerPoint) na zadané téma (*Moje prázdniny, Vyučovací hodina…*)	**Zpracování a využití informací**	**MV** – tvorba mediálního sdělení,	Rozšiřující učivo: psaní

• vytvoří rozsáhlejší dokument Mé studijní výsledky (MS Excel, MS Word) – tabulka (známky jedn. předmětů, průměry), graf, obrázky + další úpravy a formátování. • užívá internetu jako zdroje informací a prostředku pro komunikaci (e-mail, chat…) • prezentuje svou práci před druhými • pracuje s interaktivní tabulí, skenerem, flash diskem, digitálním fotoaparátem.	Internet, MS Word, MS Excel, MS PowerPoint a jejich vzájemné propojení **Další technické prostředky**	práce v realizačním týmu	všemi deseti
9. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • v týmu vytvoří rozsáhlejší projekt (MS PowerPoint) na zadané téma (*Kniha pohádek, Neuvěřitelné příběhy…*) • užívá internetu jako zdroje informací a prostředku pro komunikaci, obchod…ladí svá stanoviska k problematice duševního vlastnictví • vytvoří rozsáhlejší prezentaci (MS PowerPoint) o sobě (od narození po současnost, zájmy, rodina, přátelé, plány do budoucna…), pracuje s digitální i klasickou fotografií (skener) • v realizačním týmu (redakce) vytvoří rozsáhlejší projekt (MS Word) – přílohu školního časopisu zaměřenou na uplynulých 9 let na základní škole (fotografie, zajímavosti, příběhy, úspěchy, sport, rozhovory, statistiky…) • prezentuje svou / týmovou práci před druhými • pracuje s interaktivní tabulí, skenerem, digitálním fotoaparátem	**Zpracování a využití informací** Internet, MS Word, MS Excel, MS PowerPoint a jejich vzájemné propojení **Další technické prostředky**	**MV** – tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu	Rozšiřující učivo: psaní všemi deseti

DĚJEPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu

1 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Dějepis je vyučovací předmět, ve kterém je ve všech ročnících 2. stupně realizována vzdělávací oblast Člověk a společnost. Vzdělávací obor dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti a snaží se o kultivaci historického i kulturního vědomí jedince. Důraz je kladen také na poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do naší společnosti. Žáci pátrají po kořenech palčivých problémů současnosti, získané znalosti jim slouží k co nejobjektivnější orientaci v současném dění u nás i ve světě. Vzdělávací obsah dějepisu je rozdělen do sedmi tématických okruhů: *Počátky lidské společnosti, Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury, Křesťanství a středověká Evropa, Objevy a dobývání. Počátky nové doby, Modernizace společnosti, Moderní doba, Rozdělený a integrující se svět.*

Základní organizační formou při výuce dějepisu je vyučovací hodina. Týdenní hodinové dotace dějepisu jsou učeny učebním plánem ŠVP. Jako doplněk lze použít projektové vyučování v rámci Dnů projektů, tématické exkurze a přednášky.

Vyučovací předmět Dějepis se svým obsahem podílí na realizaci průřezového tématu *Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech* a *Multikulturní výchova*. Průběžně jsou zde naplňovány také některé části průřezového tématu *Osobnostní a sociální výchova* – rozvoj schopností poznávání, kooperace a kompetice.

2. Výchovně vzdělávací strategie uplatňované při výuce dějepisu

Kompetence k učení
- rozvíjíme paměť žáků prostřednictvím předávaných historických údajů, dat a faktů
- snažíme se vyvolat u žáků zájem o historii a jí příbuzné vědní obory
- učíme žáky pracovat s učebním textem, extrahovat z daného textu důležité údaje a z nich vytvořit funkční zápisy

Kompetence k řešení problémů
- získáváním či vyhledáváním informací o naši minulosti pomáháme žákům rozvíjet jejich všeobecný přehled i vlastní názor

Kompetence komunikativní
- vedeme žáky k věcnému a srozumitelnému vyjadřování
- pomocí tématických diskuzí pomáháme žákům rozvíjet jejich schopnosti argumentovat při prosazování svého názoru na svět, jeho současnost i minulost.

Kompetence sociální a personální
- vedeme žáky ke vzájemné pomoci při učení
- při výuce zařazujeme skupinovou práci žáků

Kompetence občanské
- vysvětlujeme žákům složitý vývoj lidské společnosti, snahu lidského rodu o vybudování co nejspravedlivější společnosti, jeho úspěchy i neúspěchy na cestě za demokracií a svobodou, občanskými i dalšími právy

- pomáháme žákům vybudovat si vlastní zdravé občanské i lidské postoje a názory, předkládáním historických faktů dáváme žákům možnost poučit se z chyb našich předků

Kompetence pracovní
- vedeme žáky k systematické a co nejvíce efektivní práci
- rozvíjíme schopnost žáků vyhledávat historická fakta v literatuře či prostřednictvím internetu a s takto získanými informacemi dále pracovat

3. Očekávané výstupy v RVP ZV – II. stupeň

Člověk v dějinách
Žák:
- uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků
- orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu
- uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány

Počátky lidské společnosti
Žák:
- charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu
- objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost
- uvede příklady archeologických kultur na našem území

Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury
Žák:
- rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací
- uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví
- demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem
- porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie

Křesťanství a středověká Evropa
Žák:
- popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států
- porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti
- objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech
- vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám
- ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury

Objevy a dobývání. Počátky nové doby
Žák:

- vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky
- vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život
- popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky
- objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie
- objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky
- na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchii, parlamentarismus
- rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek

Modernizace společnosti
Žák:

- vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti
- objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé
- porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů
- charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích
- na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy
- vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií

Moderní doba
Žák:

- na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky
- rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů
- charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu
- na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv
- zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a její vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí

Rozdělený a integrující se svět
Žák:

- vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků
- vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce
- posoudí postavení rozvojových zemí
- prokáže základní orientaci v problémech současného světa

Dějepis			
6. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu • objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost • rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací • uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví • demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem • porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie	**Počátky lidské společnosti** - člověk a lidská společnost v pravěku **Nejstarší civilizace** - nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz **Kořeny evropské kultury** - antické Řecko a Řím - Střední Evropa a její styky s antickým Středomořím	**MV** – etnický původ **EGS** – Evropa a svět nás zajímá, jsme Evropané	
7. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států • porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti • objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech	**Křesťanství a středověká Evropa** - nový etnický obraz Evropy - utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj	**MV** – etnický původ **EGS** –Evropa a svět nás zajímá, jsme Evropané	

• vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám • ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury • vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky • vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život • popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky • objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie • objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky • na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus • rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek	- islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci) - Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě - křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy - struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev - kultura středověké společnosti - románské a gotické umění a vzdělanost - renesance, humanismus, husitství, reformace a jejich šíření Evropou **Objevy a dobývání** - zámořské objevy a počátky dobývání světa - český stát a velmoci v 15. – 18. století - barokní kultura a osvícenství		

8. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti • objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé • porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů • charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích • na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy • vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií • na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	**Počátky nové doby** **Modernizace společnosti** - Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět; vznik USA - industrializace a její důsledky pro společnost; sociální otázka - národní hnutí velkých a malých národů; utváření novodobého českého národa - revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů - politické proudy, ústava, politické strany, občanská práva - kulturní rozrůzněnost doby - konflikty mezi velmocemi, kolonialismus - První světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky	**EGS** – Evropa a svět nás zajímá, jsme Evropané	

9. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • uvede klady a nedostatky demokratických systémů • charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu • na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv • zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí • popíše průběh 2. světové války, vysvětlí jaký vliv měla na budoucí uspořádání světa a vývoj lidského myšlení. • vysvětlí pojem holocaust • vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků • vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce	**Moderní doba** - nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě; vznik Československa, jeho hospodářsko- politický vývoj, sociální a národnostní problémy - mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech; totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus – důsledky pro Československo a svět - Druhá světová válka, holocaust; situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj; politické, mocenské a ekonomické důsledky války **Rozdělený a integrující svět** - studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi; politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření - vnitřní situace v zemích východního bloku (na vybraných příkladech srovnání s charakteristikou	**EGS** – Evropa a svět nás zajímá, jsme Evropané	

• prokáže základní znalosti o éře komunismu u nás • posoudí postavení rozvojových zemí • prokáže základní orientaci v problémech současného světa	západních zemí) - vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989, vznik České republiky - rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět - problémy současnosti - věda technika a vzdělání jako faktory vývoje; sport		

VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Charakteristika předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět je tvořen vzdělávacími obsahy – *Člověk ve společnosti, Člověk jako jedinec, Člověk, stát a hospodářství, Člověk, stát a právo, Mezinárodní vztahy, globální svět.* Ve větší či menší míře se uplatňují všechna průřezová témata. Průřezové téma *Výchova demokratického občana* je součástí předmětu Výchova k občanství a jeho jednotlivá témata budou probírána současně s tématy tohoto předmětu.

Výchova k občanství směřuje k postupnému formování a rozvíjení občanského profilu žáků. Navazuje na učivo prvouky, vlastivědy a dalších předmětů, orientuje žáky ve významných okolnostech společenského života a seznamuje s postavením jednotlivců ve struktuře společenských vztahů. Integruje poznatky, dovednosti a zkušenosti z výuky a osobního života s informacemi z dalších zdrojů, dílčí podněty hlouběji objasňuje, zdůvodňuje a rozšiřuje. Pomáhá utvářet vztahy žáků ke skutečnosti, formuje jejich vnitřní postoje k důležitým oblastem života, pozitivní hodnotové orientace a žádoucí modely chování. Seznamuje žáky se vztahy v rodině i v širších společenstvích, s hospodářským životem, rozvíjí orientaci žáků vše světě financí. Utváří a rozvíjí způsobilost žáků k mravně odpovědnému jednání, formuje u žáků vědomí odpovědnosti za vlastní život a další životní dráhu, za důsledky svého rozhodování, za kvalitu svěřené práce, mezilidských vztahů a životního prostředí. Otevírá cestu k sebepoznávání a k přijímání pozitivních životních hodnot. Přibližuje žákům důležité politické instituce a orgány, včetně armády. Utváří právní vědomí žáků, osobní i občanskou odpovědnost.

Výuka v předmětu bude realizovaná ve vyučovacích hodinách, popřípadě formou projektů. Časová dotace v 6.-8. ročníku je 1 vyučovací hodina týdně, v 9. ročníku 2 hodiny týdně, obvykle celá třída. Při projektech se žáci rozdělí do skupin.

2. Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení
- klademe důraz na práci s textem, vyhledávání informací, užívání příruček a internetu
- individuálním přístupem dáváme každému žákovi prožít úspěch
- ve vhodných případech umožňujeme žákům realizovat vlastní nápady
- ve výuce reagujeme na aktuální dění ve světě

Kompetence k řešení problémů
- vedeme žáky k hledání různých řešení problémů a dovednosti obhájit si je
- učíme žáky vyhledávat, shromažďovat, zpřehledňovat a zpracovávat informace z různých zdrojů
- dáváme žákům dostatečný prostor k vyjádření svých názorů a postojů

Kompetence komunikativní
- vedeme žáky k vhodnému způsobu komunikace se spolužáky, učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo ni
- učíme žáky argumentovat a vhodnou formou obhajovat svůj názor a zároveň naslouchat názorům druhých
- k osvojení komunikačních technik a způsobů jednání využíváme různých situačních her a modelových situací

Kompetence sociální a personální
- prostřednictvím skupinové práce vedeme žáky ke vzájemné pomoci při učení
- vedeme žáky k respektování dohodnutých pravidel chování
- usilujeme, aby žáci prokázali schopnost uplatnit sebe sama ve skupině a v různých sociálních rolích

Kompetence občanské
- žáci se učí znát svá práva, dodržovat stanovená pravidla chování a plnit své povinnosti
- vedeme žáky k respektování národnostních, kulturních a dalších rozdílů mezi lidmi
- v modelových situacích učíme žáky domýšlet následky svého chování, být zodpovědný za své jednání
- vytváříme pozitivní vztah k přírodě
- vychováváme žáky k ochraně životního prostředí

Kompetence pracovní
- žáky učíme objektivnímu sebehodnocení
- učíme žáky využívat informační technologie v různých oblastech

4. Očekávané výstupy v RVP ZV – II. stupeň

Člověk ve společnosti
Žák:
- objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání
- rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu
- zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje
- zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají
- kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí
- zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu
- uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem
- objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám
- rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobií a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti
- posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci

Člověk jako jedinec
Žák:
- objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života
- posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek

- rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání
- popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru

Stát a hospodářství

Žák:

- rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany
- sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi
- na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení
- vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít
- uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu
- na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz
- rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směruje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané
- rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané
- rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti

Stát a právo

Žák:

- rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky
- rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu
- objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů
- vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů
- přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu
- objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství
- provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci
- dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování
- rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů
- rozpoznává protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady

- diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání

Mezinárodní vztahy, globální svět

Žák:

- popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování
- uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích
- uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory
- uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva
- objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu
- uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru

Výchova k občanství			
6. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • chápe řád, pravidla a zákonitosti života společenství a uplatňuje je při rozhodování • zařazuje různé školy k jednotlivým typům škol • prosazuje dodržování lidských práv a svobod • uvede příklady místních tradic, zdůvodní jejich význam • vyjmenuje správní orgány obce, zná jejich hierarchii, funkci a význam • ctí minulost a přítomnost regionu i vlasti • vyjmenuje důležité památky, pověsti, místa, události, osobnosti • má přehled o vývoji mateřského jazyka, vyjmenuje národnostní menšiny žijící v jeho vlasti • vysvětlí význam národních svátků, zvyků, tradic	**Člověk ve společnosti** Naše škola - život v naší škole – školní řád, význam ZŠ pro život, žákovská samospráva - vzdělání jako příprava na osobní, rodinný, pracovní a občanský život - typy školních zařízení v ČR Naše obec - naše obec v minulosti a přítomnosti - zájmová činnost, kulturní a veřejný život obce - správní orgány obce, jejich úkoly, obecní samospráva a zastupitelstvo, komunální volby Náš region, naše vlast - region v minulosti a přítomnosti - Co nás spojuje? (řeč, dějiny, území, zvyky) - vztah k vlasti - mateřský jazyk, národnostní menšiny	**OSV** – mezilidské vztahy **EV** – vztah člověka k prostředí **ČJ** – jazyk a jeho útvary	

• vyjmenuje a popíše státní instituce a symboly • vysvětlí pojem kultura • vyjmenuje a popíše jednotlivé oblasti kultury • respektuje rozdíly mezi kulturou a přírodou • zapojuje se do ochrany kulturního dědictví • rozpozná svoje sociální role • systematicky pracuje na utváření svých životních hodnot (hodnotovém žebříčku) • respektuje pravidla společenského chování • pojmenuje, rozliší a používá různé dorozumívací prostředky • rozlišuje různé druhy vlastnictví • popíše způsoby nakládání s majetkem a penězi	- pověsti o počátcích národa, slavní předkové, významná místa, národní bohatství - státní instituce a symboly Kulturní dědictví - kultura a její projevy, druhy a součásti kultury - vztah kultury a přírody - kulturní instituce - kulturní bohatství národa - člověk mezi kulturami - tvorba a ochrana kulturních hodnot Život ve společnosti - typy sociálních útvarů - společenské vztahy, role, normy, hodnoty, vzorce chování - zásady společenského styku, pravidla kulturního chování mezilidské vztahy – dorozumívání mezi lidmi **Stát a hospodářství** Majetek, vlastnictví a hospodaření - peníze a majetek v životě člověka - majetek, jeho vlastnictví a druhy majetku	**ČJ** – literární výchova – pověsti, spisovatelé **MKV** – kulturní diference	

• vysvětlí funkci a význam bank a peněžních ústavů • porovná vhodné a nevhodné způsoby využívání osobního (rodinného) rozpočtu • zhodnotí přínos racionálního hospodaření	- peníze – funkce a podoby peněz, formy placení - zdroje získávání majetku, jeho tvorba, využívání, ochrana - majetek, vlastnictví – formy vlastnictví, hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana - hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví - rozpočet, příjmy a výdaje, úspory, účty - majetková nerovnost, kupní možnosti, životní úroveň - racionální způsoby hospodaření - rozpočet domácnosti (úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing)		
7. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • objasní význam mravních hodnot a posoudí jejich uplatňování v každodenním životě • rozvíjí a podporuje vlastní rozvoj mravního rozhodování, odpovědnosti, svědomí, sebekontroly a sebeovládání	**Člověk ve společnosti** Člověk a morálka - mravnost, mravní hodnoty, způsoby jejich uplatňování v praktickém životě - mravní rozhodování, odpovědnost, svědomí - význam osobní kázně, sebekontroly a sebeovládání	**OSV** – hodnoty, postoje, praktická etika	

• uvede příklady morálního a nemorálního jednání, zaujme k nim vlastní postoj • vyloží, na čem je založena svoboda • posoudí lidská práva, na příkladech objasní příčiny nerovnosti mezi lidmi • vyjmenuje základní dokumenty upravující lidská práva, jejich obsah a vysvětlí jejich význam • rozpozná netolerantní chování a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti • uvede příklady globálních problémů současnosti, vyjádří na ně svůj názor, popíše jejich příčiny a důsledky pro lidstvo	- morálka v osobním a veřejném životě, její význam - morálka a právo, svoboda člověka, morální a právní normy **Stát a právo** Člověk a lidská práva - vztahy ve společenství, svoboda, soukromí, důstojnost člověka - rovnost a nerovnost lidí - lidská práva - konkrétní úprava lidských práv v dokumentech - péče o lidská práva, jejich poškozování, ochrana, současné problémy **Mezinárodní vztahy, globální svět** Globální problémy lidstva - domov, širší domov, planeta Země jako náš nejširší domov - globální ekologické a společenské problémy, způsoby jejich řešení - odpovědnost člověka za osud naší planety - důsledky lidských zásahů do přírody - problémy osidlování (devastace životního	**EGS** – jsme Evropané – mezinárodní organizace a jejich přispění k řešení problémů dětí a mládeže **EV** – lidské aktivity a problémy životního prostředí	

• uvede zapojení ČR do mezinárodních iniciativ • uvede příklady různých netolerancí a aktivně uplatňuje svůj názor na jejich potírání	prostředí, zakládání skládek, odpady atd., problémy přelidnění) - společnost a globální problémy – tradiční a moderní společnost, problémy konzumní společnosti - řešení globálních problémů - národnostní, náboženské problémy, nesnášenlivost rasismus x tolerance	**MKV** – Kulturní diferenciace, Etnický původ	
8. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • posoudí předpoklady pro uzavření manželství • rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností • posoudí kladné či záporné projevy chování rodičů vůči dítěti • pojmenuje základní právní úpravy manželství a rodinného života • posoudí a na příkladech vyloží příčiny rozvodovosti a vyjmenuje důsledky rozvodů	**Člověk ve společnosti** Člověk a rodinný život - mravní a právní předpoklady pro uzavření manželství, zodpovědný výběr partnera - zodpovědné rodičovství, problémy nezralého rodičovství, způsoby jejich řešení - vztah rodičů k dítěti, právní a mravní odpovědnost rodičů za výchovu dětí a péči o ně - práva dítěte v rodině - konflikty v rodinných vztazích, způsoby řešení neshod a konfliktů v rodině - příčiny rozvodovosti, právní a mravní důsledky rozvodu	**VkZ –** vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity **MV** – lidské vztahy **OSV** – osobnostní rozvoj – psychohygiena – hledání pomoci při potížích **OSV** – morální	

• popíše nejdůležitější články zákona o rodině • určí funkci předmanželských a manželských poraden • posoudí příklady zanedbání rodinné výchovy • objasní význam náhradní rodinné péče	- Zákon o rodině – jeho význam, péče státu o rodinu, právní a mravní ochrana manželství - manželské a předmanželské poradny – jejich funkce a význam - zanedbání rodinné výchovy - náhradní rodičovská péče, její právní a mravní aspekty, orgány sociální péče o matku a dítě	rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti	
• uvede příklady podobnosti a odlišnosti lidí • vysvětlí pojem charakter • uvede příklady vrozených předpokladů • uvede svůj systém hodnot • je schopen hodnocení sebe sama a odhalí stereotypy v posuzování druhých lidí • uvede své životní cíle a plány	**Člověk jako jedinec** Podobnost a odlišnost lidí - projevy chování - rozdíly v prožívání, myšlení a jednáni - osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter - vrozené předpoklady, osobní potenciál Vnitřní svět člověka - vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí - systém osobních hodnot - sebehodnocení, stereotypy v posuzování lidí Osobní rozvoj - životní cíle a plány, životní		

• dá příklad, jak lze změnit sebe sama • vysvětlí význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně opři dosahování osobních cílů. • rozlišuje občanská práva • vysvětlí význam dodržování pravidel občanského soužití pro život jednotlivců a společnosti jako celku • na příkladech popíše případy porušování pravidel občanského soužití a objasní jejich možné důsledky • objasní význam občanského zákoníku pro občanský život člověka • uvede právní dokumenty obsahující důležité informace o občanskoprávních vztazích • uvede základní občanské povinnosti • na příkladech vysvětlí, jakým sankcím občan podléhá při nedodržování a porušování svých povinností • vyloží smysl různých druhů smluv, sociálních příspěvků a sociálního zabezpečení • zhodnotí a na příkladech doloží rozdíly mezi náboženstvími • vysvětlí pojem ateismus	perspektiva - adaptace na životní změny, sebezměna - význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji **Stát a právo** Člověk a občanský život - člověk jako občan – práva a povinnosti - pravidla občanského soužití - způsoby nabývání občanství, podmínky jeho udělování - základní práva a povinnosti občanů ČR - význam občanského zákoníku pro občanský život člověka - funkce občanskoprávních vztahů v životě společnosti - podmínky péče o občanská práva, jejich poškozování, ochrana - druhy sociálních příspěvků, sociální zabezpečení Člověk, víra a přesvědčení - různé podoby víry - víra v pozitivní životní hodnoty, sebejistota, náboženská víra - náboženství a ateismus	**VDO** – občan, občanská společnost a stát **D** – občanská práva **OSV** – hodnoty, postoje, praktická etika	

• popíše nebezpečí a následky působení některých sekt na život lidí • uvede příklady možných způsobů účinné ochrany před vlivy náboženských sekt - jak jim čelit, jak je překonat.	- světová náboženství, křesťanství, kořeny naší kultury - působení náboženských sekt v ČR a ve světě - možná nebezpečí a následky působení sekt na děti a dospívající	**D** – vývoj náboženství - návaznost na 7. ročník	
9. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • rozlišuje nejčastější typy a formy státu a na příkladech porovná jejich znaky • objasní rozdíl mezi pojmy norma, zákon, na příkladech vysvětlí jejich způsoby jejich dodržování a porušování • vyloží Ústavu ČR • rozlišuje hlavní druhy právních norem a jejich uplatňování	**Stát a právo** Člověk a právo - úloha práva v životě společnosti, právní kultura, právní vědomí - vztah práva a spravedlnosti, právní stát - právní norma, zákon, jejich dodržování a porušování - Ústava – struktura, obsah, význam, ústavní zákony a jejich funkce - hlavní druhy práva a jejich uplatňování - Právní řád ČR - člověk jako subjekt právních vztahů, způsobilost k právním úkonům - základní nástroje práva - ochrana veřejného pořádku,	**VDO** – občan, občanská společnost a stát, formy participace občanů v politickém životě	

• dodržuje právní ustanovení, která jsou pro něj závazná, uvědomuje si rizika jejich porušování • rozpozná protiprávní jednání, uvede rozdíly mezi přestupkem a trestným činem, uvede jejich příklady • vyjmenuje a popíše základní nástroje práva, vysvětlí jejich funkci a význam	orgány právní ochrany občanů - úloha soudů, prokuratury, advokacie, notářství - protiprávní jednání – druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postižitelnost, porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví - právo v každodenním životě – význam právních vztahů, důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající, základní práva spotřebitele, styk s úřady		
• popíše různé podoby a formy státu • vyjmenuje symboly suverenity státu • rozdělí a popíše státní moc, objasní rozdíly v činnosti zákonodárných, výkonných, správních a soudních orgánů státu • • vymezí příklady nejdůležitějších způsobů, jakými se může občan podílet na veřejných záležitostech • vysvětlí význam voleb do různých orgánů státu • charakterizuje příklady důležitých politických stran ČR,	Stát a právo - stát, státní příslušnost – vznik státu, typy států, politické zřízení, symboly suverenity státu - právo – státem vymezená norma, právní režimy států - demokratické základy státu, principy uplatňování státní moci - dělba státní moci – moc zákonodárná, výkonná, soudní - zastupitelské orgány, jejich význam, volby do zastupitelských sborů, volební soustava ČR	**Z** – sídelní politické a hospodářské poměry současného světa, sídelní systémy **VDO** – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	

rozlišuje jejich programy, zasadí jejich politickou činnost do správných souvislostí • vyjmenuje národy a národnosti ve státě • objasní význam vnější a vnitřní ochrany státu, uvede příklady typických úkolů orgánů vnější a vnitřní ochrany státu • v souvislostech používá pojmy nabídka a poptávka, na příkladech vzájemného vztahu poptávky a nabídky popíše a vysvětlí, jak fungují jednotlivé typy trhu • vyjmenuje příklady významných výrobních a nevýrobních odvětví národního hospodářství • vysvětlí fungování hospodářské a sociální politiky státu	- pluralita politického života společnosti, politické spektrum ČR, politické strany a jejich programy - národy a národnosti ve státě, jejich rovnoprávnost a rovnocennost, národnostní menšiny v ČR - význam vnější a vnitřní ochrany státu – policie, armáda, obrana státu **Stát a hospodářství** - lidské potřeby, význam a funkce peněz - trh, typy trhu, vztah ceny a hodnoty, trh a ceny - dělba práce, hospodářské sektory - podnikání, cena zboží, výrobní náklady, investice, zisk, neziskové organizace - principy tržního hospodářství (nabídka, poptávka, trh, tvorba ceny, inflace, podstata fungování trhu, nejčastější právní formy podnikání) - banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků - výroba, obchod, služby –		

• na příkladu ČR vyloží a zdůvodní podmínky členství v mezinárodních institucích a strukturách, v EU • uvede výhody i nevýhody členství • vyjmenuje různé druhy mezinárodní spolupráce na úrovni vládních a nevládních organizací • popíše funkce a objasní význam OSN a NATO • uvede příklady činnosti významných mezinárodních společenství (ES, OSN, UNESCO, UNICEF, WHO)	jejich funce a návaznost - hospodářská politika státu – cíle, nástroje, daňový systém, státní rozpočet - hospodaření – rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti, význam daní - sociální politika státu - postavení českého hospodářství ve světové ekonomice **Mezinárodní vztahy, globální svět** - evropská integrace – podstata, význam, výhody - mezinárodní spolupráce – ekonomická, politická a bezpečností spolupráce mezi státy, její výhody, významné mezinárodní organizace (Rada Evropy, NATO, OSN, aj.) - globalizace (projevy, klady a zápory, významné globální problémy včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení)	**EGS** – jsme Evropané, objevujeme Evropu a svět	

FYZIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Fyzika je vzdělávací předmět, ve kterém je na 2. stupni ZŠ realizována část vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Průběžně jsou zde naplňovány také některé části průřezového tématu *Osobnostní a sociální výchova* – rozvoj schopností poznávání, kooperace a kompetice i některé části průřezového tématu *Environmentální výchova* – základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí. Navazuje na výuku zejména matematiky, prvouky, vlastivědy a přírodovědy na stupni prvním. Výuka fyziky směřuje k podpoře hledání a poznávání fyzikálních faktů a jejich vzájemných souvislostí. Vede k rozvíjení a upevňování dovedností objektivně pozorovat a měřit fyzikální vlastnosti a procesy. Směřuje k osvojení základních fyzikálních pojmů a odborné terminologie. Výuka fyziky podporuje vytváření otevřeného a kritického myšlení a logického uvažování, přispívá k poznávání přírody a ukazuje možnosti a způsoby využití fyzikálních zákonitostí pro život člověka. Důležitou součástí výuky fyziky jsou jednoduché fyzikální pokusy. Vzdělávací obsah předmětu je rozdělen do sedmi tématických celků: *Látky a tělesa, Pohyb těles a síly, Mechanické vlastnosti tekutin, Energie, Zvukové děje, Elektromagnetické a světelné děje, Vesmír.* Některé očekávané výstupy fyziky z RVPZV jsou naplňovány v předmětu Přírodovědná praktika.

Základní organizační formou při výuce fyziky je vyučovací hodina. Laboratorní práce, složitější úlohy a náročnější projekty jsou zařazeny do předmětu Přírodovědná praktika. Týdenní hodinové dotace fyziky určuje učební plán ŠVP. Jako doplněk lze použít projektové vyučování v rámci projektových dnů.

2. Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- učíme žáky vyhledávat, třídit a propojovat informace
- vedeme žáky k používání odborné terminologie
- rozvíjíme schopnost žáků samostatně měřit, experimentovat a porovnávat získané informace
- vedeme žáky k nalézání souvislostí mezi získanými daty

Kompetence k řešení problémů

- zadáváme takové úkoly, při kterých se žáci učí využívat základní postupy badatelské práce, tj. nalezení problému, formulace, hledání a zvolení postupu jeho řešení, vyhodnocení získaných dat

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě

Kompetence sociální a personální

- využíváme skupinového vyučování, které vede žáky ke spolupráci při řešení problémů
- navozujeme situace, které vedou k posílení sebedůvěry žáků a jejich pocitu zodpovědnosti
- vedeme žáky k ochotě pomoci

Kompetence občanské

- vedeme žáky k šetrnému využívání elektrické energie, k posuzování efektivity jednotlivých energetických zdrojů
- podněcujeme žáky k upřednostňování obnovitelných zdrojů ve svém budoucím životě (např. tepelná čerpadla jako vytápění novostaveb)

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování a upevňování bezpečného chování při práci s fyzikálními přístroji a zařízeními

3. Očekávané výstupy v RVP ZV – II. stupeň

Látky a tělesa

Žák:

- změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa
- uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí
- předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty
- využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů

Pohyb těles, Síly

Žák:

- rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu
- využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles
- změří velikost působící síly
- určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici
- využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích
- aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů

Mechanické vlastnosti tekutin

Žák:

- využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů
- předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní

Energie

Žák:

- určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa
- využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací, časem
- využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh
- určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem

- zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí

Zvukové děje

Žák:

- rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku
- posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí

Elektromagnetické a světelné děje

Žák:

- sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu
- rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí
- rozliší vodič a izolant na základě analýzy jejich vlastností
- využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů
- využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní
- zapojí správně polovodičovou diodu
- využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh
- rozhodne ze znalosti rychlosti světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami

Vesmír

Žák:

- objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet
- odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností

Fyzika			
6. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • rozlišuje látku a těleso, uvede příklady látek a těles • doloží na příkladech, že působení dvou těles je vždy vzájemné • charakterizuje gravitační sílu jako působení gravitačního pole, které je kolem každého tělesa, objasní pojem gravitační pole Země, určí směr gravitační síly	**Látky a tělesa** - těleso a látka - vzájemné působení těles - gravitační síla, gravitační pole		
• popíše rozdíl mezi látkou pevnou, kapalnou a plynnou a vlastnosti, kterými se od sebe liší • porovná vlastnosti pevných, plynných a kapalných látek (křehkost, pružnost, tvárnost, pevnost, tekutost, stlačitelnost, rozpínavost)	- vlastnosti pevných, kapalných a plynných látek	**CH** –vlastnosti látek	
• správně používá pojmy atom, molekula, iont • uvede, z čeho se skládá atom • uvede druh elektrického náboje protonu, elektronu a neutronu • určí ze znalosti počtu protonů v jádře a počtu elektronů v atomovém obalu, zda jde o kladný či záporný iont nebo neutrální atom	Částicové složení látek - atomy, molekuly, ionty - stavba atomu	**CH** – složení atomu	
• charakterizuje pojem neustálého a neuspořádaného pohybu částic a uvede jevy, které jej potvrzují	- Brownův pohyb		
• na základě znalosti druhu náboje určí, zda se dvě tělesa budou přitahovat, odpuzovat, či zda na sebe nebudou elektricky působit • objasní pojem: elektrování těles • popíše elektrické pole pomocí siločar	Elektrické vlastnosti látek - elektrování těles při vzájemném dotyku - elektrické pole		

• stanoví rozdíl mezi magnety přírodními a umělými • popíše póly magnetu a stanoví, jaké póly magnetu se vzájemně přitahují a jaké se odpuzují • vysvětlí pojem magnetické pole a určí, jak se projevuje • objasní pojem: magnetizace látky • vysvětlí pojem: indukční čáry • objasní princip kompasu	Magnetické vlastnosti látek - magnety přírodní a umělé - póly magnetu - magnetické pole - magnetizace látky - indukční čáry magnetického pole - magnetické pole Země	**Z** – magnetické pole Země, kompas	
• uvede hlavní jednotku délky, její díly a násobky • změří danou délku délkovým měřidlem a zapíše výsledek • vyjádří výsledek měření veličiny číselnou hodnotou a jednotkou • určí průměrnou délku z naměřených hodnot • vyjádří délku při dané jednotce jinou jednotkou délky	Délka - jednotky délky, délková měřidla - měření délky s různou přesností - opakované měření délky	**M** – převody jednotek, desetinná čísla, aritmetický průměr	
• uvede hlavní jednotku objemu, její díly a násobky • změří objem (kapalného, pevného tělesa) při použití odměrného válce a zapíše výsledek • vyjádří výsledek měření veličiny číselnou hodnotou a jednotkou • vyjádří objem při dané jednotce jinou jednotkou objemu	Objem - jednotky objemu, měření objemu kapalin - měření objemu pevného tělesa	**M** – jednotky objemu	
• uvede hlavní jednotku hmotnosti její díly a násobky • zváží dané těleso na rovnoramenných vahách a hmotnost zapíše • vyjádří výsledek vážení číselnou hodnotou a jednotkou • vyjádří hmotnost při dané jednotce jinou jednotkou hmotnosti	Hmotnost - hmotnost tělesa - rovnoramenné váhy - jednotky hmotnosti - měření hmotnosti pevných těles a kapalin	**M** – jednotky hmotnosti	
• uvede jednotku hustoty a vyjádří hustotu při dané jednotce jinou jednotkou hustoty	Hustota - hustota látky - jednotky hustoty		

• experimentálně určí hustotu látky ze změřené hmotnosti a objemu • vyhledá hustotu dané látky v tabulkách • k výpočtům používá vztah mezi hustotou, hmotností a objemem • uvede hlavní jednotku času, její díly a násobky • změří čas a vyjádří výsledek měření číselnou hodnotou a jednotkou • vyjádří čas při dané jednotce jinou jednotkou času • posoudí, zda se objem tělesa při dané změně teploty zvětší či zmenší • posoudí, zda se délka kovové tyče při dané změně teploty zvětší či zmenší • popíše princip teploměru, uvede některé typy teploměrů • uvede jednotku teploty • změří teplotu i rozdíl teplot teploměrem a zapíše výsledek	- vztah mezi hustotou, hmotností a objemem látky Čas - jednotky času - měření času Teplota - změna objemu pevných těles při zahřívání a ochlazování - změna objemu kapalin a plynů při zahřívání a ochlazování - teploměr, jednotky teploty - měření teploty tělesa - změna teploty vzduchu v průběhu času	**VkZ** – teplota a zdravotní stav	
7. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • rozhodne, zda je dané těleso v klidu či pohybu vzhledem k jinému tělesu • objasní pojem trajektorie, vysvětlí rozdíl mezi trajektorií a dráhou • změří dráhu uraženou tělesem a odpovídající čas • používá s porozuměním vztah pro rychlost rovnoměrného pohybu tělesa • znázorní grafem závislost dráhy rovnoměrného pohybu na čase a určí z něj k danému času dráhu a naopak	**Pohyb těles** - klid a pohyb tělesa - trajektorie a dráha, druhy pohybu - rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb - rychlost rovnoměrného pohybu - dráha při rovnoměrném pohybu - průměrná rychlost nerovnoměrného pohybu	**M** – závislosti a práce s daty	

• posoudí v konkrétní situaci, zda na těleso působí síla a pomocí prodloužené pružiny porovná podle velikosti dvě síly • změří danou sílu siloměrem • užívá s porozuměním vztah mezi gravitační silou působící na těleso a hmotností tělesa při řešení jednoduchých úloh • vysvětlí, kdy dochází k rovnováze sil a určí, jako velikost má výslednice • charakterizuje těžiště tělesa, experimentálně určí polohu těžiště	**Síla** - síla a její znázornění, jednotky síly - gravitační síla a hmotnost tělesa - skládání sil stejného směru - skládání sil opačného směru - rovnováha dvou sil - těžiště tělesa	**M** – těžiště trojúhelníku	
• objasní podstatu pohybových zákonů • použije znalosti pohybových zákonů při objasňování běžných situací	Posuvné účinky síly. Pohybové zákony - urychlující a brzdné účinky síly na těleso - zákon setrvačnosti - zákony vzájemného působení těles (zákon síly, zákon akce a reakce)		
• určí rameno síly, je-li dáno působiště síly a osa otáčení • používá vztah pro moment síly: M = F . r • vyjádří rovnováhu na páce, kladce pomocí momentu sil • objasní funkci páky, kladky v praxi, princip vážení na rovnoramenných vahách • porovná kladku (pevnou, volnou) a kladkostroj	Otáčivé účinky síly - účinek síly na těleso otáčivé kolem pevné osy, páka - rovnovážná poloha páky - užití páky, rovnoramenné váhy - kladky		
• charakterizuje tlakovou sílu, používá vztah pro výpočet tlaku p = F / S • na praktických příkladech uvede, jak lze zvětšit (zmenšit) tlak, uvede hlavní jednotku tlaku, její díly a násobky • při výpočtech používá vztah pro výpočet síly: F = S . p	Deformační účinky síly - tlaková síla, tlak - tlak v praxi		

• využívá poznatek, že třecí síla je přímo úměrná tlakové síle, souvisí s materiálem a drsností stykových ploch • na konkrétních příkladech objasní, jak můžeme třecí sílu zvětšit (zmenšit) • objasní podstatu Pascalova zákona • charakterizuje hydrostatický tlak • objasní využití Pascalova zákona v hydraulickém zařízení • popíše účinky gravitační síly na kapalinu • objasní vznik vztlakové síly při ponoření tělesa do kapaliny • objasní podstatu Archimédova zákona, vyvodí (z porovnání vztlakové a gravitační síly), zda se těleso potopí, bude se vznášet, bude plovat • charakterizuje atmosférický tlak • určí (porovnáním tlaku v uzavřené nádobě a tlaku atmosférického). Zda bude v nádobě přetlak či podtlak • uvede, jak se mění atmosférický tlak s nadmořskou výškou, určí tzv. normální tlak • objasní pojem: vztlaková síla v atmosféře, uvede příklady praktického využití vztlakové síly • uvede, k čemu se používá manometr, popíše, jak tento přístroj funguje	Tření - třecí síla - měření třecí síly - význam třecí síly pro pohyb těles v denní i technické praxi **Mechanické vlastnosti tekutin** Mechanické vlastnosti kapalin - přenášení tlaku v kapalinách (Pascalův zákon) - hydrostatický tlak - hydraulické zařízení - účinky gravitační síly Země na kapalinu - vztlaková síla působící na těleso v kapalině - Archimédův zákon - potápění, plování a vznášení stejnorodého tělesa v kapalině - plování nestejnorodých těles Mechanické vlastnosti plynů - atmosféra Země, atmosférický tlak - měření atmosférického tlaku - změny atmosférického tlaku - vztlaková síla působící na těleso v atmosféře Země - tlak plynu v uzavřené nádobě, manometr		

8. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • uvede hlavní jednotku práce (joule) a výkonu (watt), uvede některé jejich díly a násobky • vyjádří práci, resp. výkon při dané jednotce jinou jednotkou, při řešení úloh používá vztahy: W = F : S , P = W / t • objasní souvislost mezi konáním práce a pohybovou, resp. polohovou energií tělesa • při řešení problémů a úloh používá vztah pro výpočet polohové gravitační energie tělesa: Ep = m . g . h • v konkrétních příkladech „na pohyb tělesa v gravitačním poli Země“ určí, kdy dojde k poklesu (vzrůstu) polohové (pohybové) energie tělesa • charakterizuje vnitřní energii tělesa jako celkovou polohovou a pohybovou energii jeho částic • v konkrétních úlohách určí, jak se mění vnitřní energie tělesa při konání práce a při tepelné výměně • určí množství přijatého či odevzdaného tepla tělesem (při stálém skupenství) ze znalosti hmotnosti a změny teploty tělesa a měrné tepelné kapacity • vyhledá v tabulkách měrné tepelné kapacity vybraných látek • rozpozná v přírodě a i v praktickém životě některé formy tepelné výměny (vedením, tepelným zářením) • rozpozná základní skupenské poměry (tání, tuhnutí, zkapalnění, vypařování, sublimace, desublimace, var) ve svém okolí a	**Energie** Práce a výkon - práce - výkon - výpočet práce z výkonu a času, účinnost Pohybová a polohová energie - pohybová energie tělesa - polohová energie tělesa - přeměna pohybové a polohové energie tělesa Vnitřní energie. Teplo - zahřívání těles při tření - změna teploty těles tepelnou výměnou - teplo - měření tepla přijatého a odevzdaného při tepelné výměně - měrná tepelná kapacita látky - tepelná výměna prouděním - tepelné záření - využití energie slunečního záření Změny skupenství látek - tání a tuhnutí - vypařování		

přírodě • určí skupenské teplo tání tělesa • vymezí hlavní faktory, na nichž závisí rychlost vypařování kapaliny a teplota varu kapaliny a využívá tyto poznatky k řešení problémů a úloh • vymezí podmínky, za nichž nastává zkapalnění vodní páry ve vzduchu a využívá tyto poznatky k řešení problémů a úloh • uvede vlastnosti, kterými se voda liší od ostatních kapalin • zjistí, kdy nastává kapalnění vodní páry ve vzduchu, vysvětlí základní meteorologické děje • ověří, zda na těleso působí elektrická síla a zda v jeho okolí existuje elektrické pole • vymezí podmínky chování elektrického vodiče a izolantu v elektrickém poli • pokusně ověří, za jakých podmínek prochází obvodem elektrický proud • objasní účinky elektrického proudu (tepelné, světelné, pohybové) • změří elektrický proud ampérmetrem a elektrické napětí voltmetrem • dodržuje pravidla bezpečné práce při zacházení s elektrickými zařízeními, objasní nebezpečí vzniku zkratu a popíše možnosti ochrany před zkratem	- var - kapalnění - sublimace a desublimace - var za sníženého a zvýšeného tlaku - anomálie vody Počasí kolem nás - meteorologie - atmosféra Země a její složení - základní meteorologické jevy a jejich měření - problémy znečišťování atmosféry **Elektromagnetické děje** Elektrické jevy - elektrický náboj, elektrická síla, elektrické pole - elektroskop, jednotka elektrického náboje - vodič a izolant v elektrickém poli - siločáry elektrického pole Elektrický proud - účinky elektrického proudu Elektrické napětí - zdroje elektrického napětí	**EV** – základní podmínky života	

• v úlohách používá Ohmův zákon pro kovy • vysvětlí, na čem závisí odpor vodiče • správně sestaví jednoduchý a rozvětvený elektrický obvod podle schématu • volí k jednotlivým spotřebičům vhodný zdroj napětí • odliší zapojení spotřebičů v obvodu za sebou a vedle sebe a určí výsledné elektrické napětí, výsledný elektrický proud a výsledný odpor spotřebičů • popíše způsob výroby a přenosu elektrické energie • popíše některé nepříznivé vlivy při výrobě elektrické energie v elektrárnách na životní prostředí • určí, zdroje zvuku v okolí • využívá s porozuměním poznatek, že rychlost zvuku závisí na prostředí, kterým se zvuk šíří • objasní závislost výšky tónu na kmitočtu • chápe odraz zvuku jako odraz zvukového vzruchu od překážky a objasní vznik ozvěny • rozumí pojmu hlasitost zvuku a má představu, jak hlasité jsou různé zdroje zvuku v jeho okolí • uvede možnosti omezení nepříznivého vlivu nadměrně hlasitého zvuku na člověka	Ohmův zákon, elektrický odpor - závislost elektrického odporu na vlastnostech vodiče - rezistory (spojení za sebou a vedle sebe) - reostat, dělič napětí (potenciometr) - elektrická práce, elektrická energie - výkon elektrického proudu **Zvukové děje** - zvuk, zdroje zvuku, šíření zvuku - tón, výška tónu - ucho jako přijímač zvuku - nucené chvění, rezonance - odraz zvuku - hlasitost zvuku, ochrana před nadměrným hlukem		
9. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • určí, že okolo vodiče s proudem a v cívce vzniká magnetické pole • využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a na cívku s proudem	**Elektromagnetické děje** Magnetické pole - magnetické pole cívky s proudem - elektromagnet a jeho užití		

• pokusem ukáže vznik indukovaného napětí v cívce • využívá prakticky poznatky o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	- působení magnetického pole na cívku s proudem - elektromotor - elektromagnetická indukce		
• charakterizuje princip elektromagnetického záření • rozliší typy záření podle vlnové délky a jejich využití	Elektromagnetické záření - elektromagnetické vlny a záření - zdroje záření		
• odliší zdroje stejnosměrného a střídavého proudu • popíše princip vzniku střídavého proudu (napětí) • charakterizuje střídavé napětí pomocí periody a kmitočtu • rozliší stejnosměrný proud od střídavého na základě jejich časového průběhu • určí periodu střídavého proudu (napětí) z jeho kmitočtu a naopak • objasní činnost transformátoru	Střídavý proud - vznik střídavého proudu - měření střídavého proudu a střídavého napětí - transformátory - rozvodná elektrická síť		
• vysvětlí, kdy a jak prochází proud v kapalinách a v plynech	Vedení elektrického proudu v kapalinách a plynech - vedení elektrického proudu v kapalinách - vedení elektrického proudu v plynech		
• odliší polovodič od vodiče a nevodiče • charakterizuje vedení elektrického proudu v polovodičích (jako usměrněný pohyb volných elektronů a děr) • rozliší polovodičovou diodu v závěrném či propustném směru	Vedení elektrického proudu v polovodičích - jak lze měnit odpor polovodičů - polovodiče typu N a P - polovodičová dioda - dioda jako usměrňovač - další součástky s jedním přechodem PN		

• vysvětlí funkci pojistky v elektrickém obvodu • odliší ochranný vodič podle barvy izolace • v jednoduchých případech rozhodne,zda určité zacházení s elektrickým zařízením je bezpečné, nebo ne • rozhodne, případně předvede, co dělat v případné mimořádné události související s elektrickým zařízením	Bezpečné zacházení s elektrickými zařízeními - elektrické spotřebiče v domácnosti - ochrana před úrazem elektrickým proudem - první pomoc při úrazu elektrickým proudem		
• popíše model atomu a atomového jádra • rozliší jadernou reakci od chemické • vysvětlí, jak se štěpí atomové jádro, vysvětlí pojem řetězová reakce a popíše, na jakém principu funguje jaderný reaktor • popíše princip jaderné elektrárny a její výhody i nevýhody • popíše nepříznivý vliv radioaktivního záření na lidský organismus	Jaderná energie - atomová jádra - radioaktivita - využití jaderného záření - jaderné reakce - uvolňování jaderné energie - jaderný reaktor - jaderná energetika - ochrana před zářením	**EV** – lidské aktivity a problémy životního prostředí	
• charakterizuje zdroj světla • rozliší zdroj světla od tělesa, které světlo odráží • charakterizuje bodový a plošný zdroj světla • na konkrétních příkladech rozliší různá optická prostředí (průhledné, průsvitné, neprůhledné) • objasní a načrtne vznik rozbíhavého a rovnoběžného svazku paprsků pomocí clony • objasní vznik stínů za tělesem • objasní vznik zatmění Slunce a Měsíce • uvede vlastnosti rychlosti světla	**Světelné děje** - přímočaré šíření světla - světelné zdroje, optické prostředí, šíření světla - stín, - zatmění Slunce a Měsíce - rychlost světla		
• vysvětlí zákon odrazu světla • aplikuje tento zákon při objasňování principu zobrazení předmětu rovinným zrcadlem	Odraz světla - odraz světla, zákon odrazu - zobrazení rovinným zrcadlem -		

• rozpozná duté a kulové zrcadlo, objasní pojmy: ohnisko, ohnisková vzdálenost (dutého i kulového zrcadla) • popíše, jak se chovají paprsky význačného směru na kulovém zrcadle a aplikuje tuto znalost při objasnění principu zobrazení předmětu kulovým zrcadlem • rozpozná spojku a rozptylku, objasní pojmy: ohnisko, ohnisková vzdálenost (spojky a rozptylky) • určí (ze znalostí úhlu dopadu a úhlu lomu paprsku na rozhraní dvou prostředí nebo ze znalosti rychlosti světla v těchto prostředích), zda nastává lom od kolmice nebo ke kolmici • objasní princip zobrazení lupou a oční čočkou • objasní krátkozrakost a dalekozrakost oka a podstatu jejich korekce • objasní lom světla na optickém hranolu a rozklad bílého světla optickým hranolem • vysvětlí vznik duhy v přírodě • popíše sluneční soustavu a pohyb vesmírných těles • odliší planetu a hvězdu • charakterizuje hlavní součásti sluneční soustavy (planety, měsíce, planetky, komety) • popíše děje odehrávající se na Slunci • objasní střídání dne a noci, ročních období a vznik jednotlivých měsíčních fází	- duté a kulové zrcadlo - ohnisko zrcadla Lom světla. - čočky - zobrazení předmětu čočkami - optické vlastnosti oka - užití čoček v praxi Rozklad světla - rozklad slunečního světla optickým hranolem Vesmír - sluneční soustava - naše Galaxie - kosmonautika	**Př** – lupa. mikroskop **Př** – orgánové soustavy člověka **Př** – postavení Země ve vesmíru **Z** – Země jako vesmírné těleso	

CHEMIE

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Chemie je vyučovací předmět, ve kterém je realizována část vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Výuka chemie doplňuje poznávání přírody jako systému a přispívá k pochopení významu udržování přírodní rovnováhy. Žáci poznávají vlastnosti a složení látek, seznamují se s chemickými ději a jejich zákonitostmi. Důležitou součástí výuky jsou jednoduché chemické pokusy. Výuka směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o obor, ukazuje možnosti a způsoby využití chemických látek a chemických dějů i rizika s tím spojená. Vzdělávací obsah chemie je rozdělen do sedmi tematických okruhů - *Pozorování, pokus a bezpečnost práce, Směsi, Částicové složení látek a chemické prvky, Chemické reakce, Anorganické sloučeniny, Organické sloučeniny, Chemie a společnost.* Tyto okruhy se ale při výuce na mnoha místech prolínají. Některé očekávané výstupy chemie v RVP ZV jsou naplňovány ve vyučovacím předmětu Přírodovědná praktika.

Výuka chemie probíhá v 8. a 9. ročníku. Týdenní hodinová je dotace 2 hodiny Základní organizační formou při výuce chemie je vyučovací hodina. Laboratorní práce jsou většinou zařazeny do předmětu Přírodovědná praktika. V rámci vyučovacích hodin chemie provádíme pouze demonstrační pokusy a jednoduché žákovské pokusy či pozorování. Doplňující formou při výuce chemie je projektové vyučování v podobě příležitostných krátkodobých projektů.

Vyučovací předmět Chemie se svým obsahem podílí na realizaci průřezového tématu *Environmentální výchova* a průběžně jsou zde naplňovány také některé části průřezového tématu *Osobnostní a sociální výchova* – rozvoj schopností poznávání, kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti.

2. Výchovně vzdělávací strategie uplatňované při výuce chemie

Kompetence k učení
- učíme žáky správně využívat základní empirické metody poznávání (pozorování, měření, experiment)
- rozvíjíme schopnost logicky vyvozovat závěry z přírodovědných zákonů a dalších obecných pravidel

Kompetence k řešení problémů
- rozvíjíme schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení
- učíme žáky získané poznatky zobecňovat a aplikovat v různých oblastech života
- klademe důraz na vyhledávání informací z různých pramenů a učíme žáky tyto informace hodnotit z hlediska důležitosti a objektivity

Kompetence komunikativní
- vedeme žáky k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování a argumentaci
- učíme stručně, přehledně a objektivně sdělovat postup a výsledky pozorování a experimentů

Kompetence sociální a personální
- vytváříme u žáků dovednost kooperace a společného řešení problémů

Kompetence občanské
- vedeme k poznání možností rozvoje i zneužití chemie
- vychováváme k odpovědnosti za zachování životního prostředí
- učíme vhodně se chovat v případě havárie spojené s únikem nebezpečných látek

Kompetence pracovní
- seznamujeme žáky se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci
- učíme žáky plánovat a provádět experimenty a správně používat základní laboratorní pomůcky

3. Očekávané výstupy v RVP ZV – II. stupeň

Pozorování, pokus a bezpečnost práce
Žák:
- určí společné a rozdílné vlastnosti látek
- pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými nebezpečnými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí
- objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek

Směsi
Žák:
- rozlišuje směsi a chemické látky
- vypočítá složení roztoků
- vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek
- navrhne postupy oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi
- rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití
- uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění

Částicové složení látek a chemické prvky
Žák:
- používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech
- rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy používá ve správných souvislostech
- orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti

Chemické reakce
Žák:
- rozliší výchozí látky produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání
- přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu
- aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu

Anorganické sloučeniny
Žák:

- porovnává vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí
- vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet
- orientuje se na stupnici pH a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi

Organické sloučeniny
Žák:

- rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití
- zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy
- rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití
- orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktech biochemického zpracování především bílkovin, tuků, sacharidů
- určí podmínky potřebné pro aktivní fotosyntézu
- uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů

Chemie a společnost
Žák:

- zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi
- aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe
- orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka

Chemie			
8. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • uvede, čím se zabývá chemie • popíše vlastnosti vybraných látek a vyhledá v tabulkách hodnoty jejich hustoty, teploty tání a teploty varu • charakterizuje změny skupenství látek • rozpozná u běžně známých dějů, zda dochází k přeměnám látek • uvede příklady nebezpečných chemických látek a zásady bezpečné práce s nimi • dodržuje zásady bezpečné práce v chemické pracovně	**Pozorování, pokus a bezpečnost práce** - vymezení chemie - vlastnosti látek a metody jejich zkoumání - změny skupenství - chemický děj - zásady bezpečné práce s chemickými látkami	**F** - látky a tělesa **PP** - práce v chemické laboratoři	
• vysvětlí rozdíl mezi směsí a chemickou látkou • rozliší různorodou a stejnorodou směs • rozliší suspenzi, emulzi, pěnu, dým a mlhu; uvede jejich příklady z běžného života • uvede příklad pevné, kapalné a plynné stejnorodé směsi • používá ve správných souvislostech pojmy: složka roztoku, rozpuštěná látka, rozpouštědlo, rozpustnost, koncentrovanější, zředěnější a nasycený roztok • vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek	**Směsi** - směs a chemická látka - směsi stejnorodé a různorodé - složky směsi - složení roztoků		
• vypočítá hmotnostní zlomek rozpuštěné látky v roztoku a připraví roztok požadovaného složení • popíše jednoduchou destilační aparaturu a vysvětlí princip destilace • vysvětlí princip filtrace, usazování a krystalizace • navrhne postup oddělování složek směsí v běžném životě	- hmotnostní zlomek - oddělování složek směsi	**PP** - složení roztoku **PP** - oddělování složek směsi	

• zhodnotí význam vody pro život na Zemi • rozliší vodu destilovanou, pitnou, užitkovou, odpadní a uvede příklady jejich výskytu a použití • popíše postup při výrobě pitné vody ve vodárně • charakterizuje složení vzduchu a význam jeho hlavních složek • vysvětlí princi hašení a uvede telefonní číslo hasičů • popíše, co je teplotní inverze a smog a uvede, kde lze získat informace o čistotě ovzduší • uvede příklady znečišťování vody a vzduchu a navrhne, jak lze znečišťování vody a vzduchu omezovat	- voda destilovaná, pitná, odpadní - výroba pitné vody - vzduch, jeho složení a vlastnosti - čistota ovzduší - ozonová vrstva	**EV** - lidské aktivity a problémy životního prostředí **Z** - přírodní sféry **EV** - lidské aktivity a problémy životního prostředí **VkO** - globální problémy lidstva	
• používá ve správných souvislostech pojmy atom a molekula • popíše složení atomu a vznik kationů a anionů z neutrálních atomů • používá značky a názvy vybraných chemických prvků • vyhledá v tabulkách název prvku k danému protonovému číslu a naopak • používá ve správných souvislostech pojmy chemická látka, chemický prvek, chemická sloučenina a chemická vazba • odvodí ze vzorce složení chemické sloučeniny	**Částicové složení látek a chemické prvky** - atom, stavba atomu - molekula - ionty - chemické prvky, jejich názvy a značky - protonové číslo - chemická vazba - chemická sloučenina	**F** - stavba atomu **F** - ionty	Rozšiřující učivo: Elektronegati-vita
• rozliší kovy a nekovy a uvede příklady vlastností a praktického využití vybraných kovů, slitin a nekovů • zhodnotí vliv činnosti člověka na obsah kyslíku a ozonu v atmosféře • rozliší periody a skupiny v periodické soustavě prvků • vyhledá v periodické soustavě prvků prvky s podobnými vlastnostmi	- kovy, jejich vlastnosti - slitiny kovů - nekovy, jejich vlastnosti - periodická soustava prvků	**F** - vodič a izolant **PP** - chemické prvky	
• rozliší výchozí látky a produkty chemické reakce a určí je v konkrétních příkladech	**Chemické reakce** - výchozí látky a produkty		

• zapíše chemickými rovnicemi vybrané chemické reakce • formuluje zákon zachování hmotnosti a využije ho při řešení úloh • řeší úlohy s užitím veličin látkové množství, hmotnost, molární hmotnost a chemických rovnic • na základě znalosti faktorů ovlivňujících průběh chemických reakcí navrhne, jak předcházet jejich nebezpečnému průběhu	- jednoduché chemické rovnice - zákon zachování hmotnosti - látkové množství - molární hmotnost - faktory ovlivňující průběh chemických reakcí	**F** - značky a jednotky základních veličin	
• určí oxidační číslo atomů prvků v oxidech • zapíše z názvu vzorec oxidu a naopak • popíše vlastnosti a použití vybraných oxidů a posoudí vliv těchto látek na životní prostředí	**Anorganické sloučeniny** Oxidy - názvosloví oxidů, oxidační číslo - významné oxidy		
• rozliší kyselé a zásadité roztoky pomocí indikátorů pH a změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem • zapíše z názvů kyselin vzorce a naopak • popíše vlastnosti a použití vybraných kyselin a bezpečné ředění jejich koncentrovaných roztoků • vysvětlí vznik kyselých dešťů, zhodnotí jejich vliv na životní prostředí a uvede příklady opatření, kterými jim lze předcházet • zapíše z názvů hydroxidů vzorce a naopak • popíše vlastnosti a použití vybraných hydroxidů a jejich bezpečné rozpouštění • zvládne první pomoc při zasažení lidského těla kyselinami a hydroxidy	Kyseliny a hydroxidy - kyselost a zásaditost roztoku - pH, indikátory pH - názvosloví kyselin - významné kyseliny - kyselé deště - názvosloví hydroxidů - významné hydroxidy	**PP** - kyseliny a hydroxidy **EV** - lidské aktivity a problémy životního prostředí	
• rozliší, které látky patří mezi soli • uvede příklady chemických reakcí, při kterých vznikají soli • provede a zapíše neutralizaci velmi zředěných roztoků známých kyselin a hydroxidů • charakterizuje halogenidy	Soli - vznik solí - neutralizace - halogenidy		

• popíše vlastnosti, použití a význam chloridu sodného • určí oxidační číslo atomů prvků v halogenidech • zapíše z názvu vzorec halogenidu a naopak • uvede příklady významných solí kyslíkatých kyselin a jejich uplatnění v praxi • vysvětlí rozdíl mezi tvrdou a měkkou vodou • uvede význam průmyslových hnojiv a posoudí jejich vliv na životní prostředí • popíše složení, vlastnosti a použití nejznámějších stavebních pojiv	- významné halogenidy - názvosloví halogenidů - soli kyslíkatých kyselin **Chemie a společnost** - průmyslová hnojiva - stavební pojiva	**EV -** lidské aktivity a problémy životního prostředí	Rozšiřující učivo: názvosloví solí kyslíkatých kyselin

9. ročník

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • uvede příklady nejrozšířenějších výbušných, hořlavých a toxických látek a způsob jejich označování • uvede a zdůvodní nejúčelnější jednání v případě havárie s únikem nebezpečných látek • vysvětlí pojmy oxidace a redukce • určí, které ze známých reakcí patří mezi redoxní reakce • popíše princip výroby železa a oceli a zhodnotí jejich význam pro národní hospodářství • vysvětlí pojem koroze a uvede příklady činitelů ovlivňující její rychlost • uvede hlavní způsoby ochrany ocelových výrobků před korozí • rozliší podstatu galvanických článků a elektrolýzy a uvede příklady jejich praktického využití	**Pozorování, pokus a bezpečnost práce** - látky výbušné, hořlavé, toxické - zásady chování při úniku nebezpečných látek **Chemické reakce** Redoxní reakce - oxidace a redukce - výroba železa a oceli - koroze - galvanický článek - elektrolýza	**F -** vedení el. proudu v kapalinách a plynech	

• charakterizuje exotermické a endotermické reakce a uvede příklady těchto reakcí • popíše a zdůvodní správné jednání v případě vzniku požáru	Reakce exotermická a endotermická		
	Organické sloučeniny Paliva		
• rozliší obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie • uvede příklady fosilních a průmyslově vyráběných paliv, popíše jejich vlastnosti, zhodnotí jejich využívání a posoudí vliv jejich spalování na životní prostředí	- obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie - fosilní paliva (uhlí ropa, zemní plyn) - průmyslově vyráběná paliva	**F** - energie **EV** - lidské aktivity a problémy životního prostředí **Př** - lithosféra **Z** - světové hospodářství	
• rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich vzorce, vlastnosti a použití • vysvětlí princip polymerace a uvede příklady jejího využití	Uhlovodíky - alkany - alkeny - polymerace - alkiny - areny		
• popíše princip zpracování ropy v ropné rafinérii, uvede jeho hlavní produkty a způsob jejich využití • vysvětlí rizika spojená s únikem ropy, ropných produktů a zemního plynu	- průmyslové zpracování ropy	**EV** - lidské aktivity a problémy životního prostředí	
	Deriváty uhlovodíků		
• vysvětlí rozdíl mezi uhlovodíkem a derivátem uhlovodíku • ve vzorci látky rozliší uhlovodíkový zbytek a charakteristickou skupinu • uvede příklady halogenových derivátů uhlovodíků a jejich užití v praxi	- halogenové deriváty		
• zapíše vzorce nejjednodušších alkoholů a organických kyselin, uvede vlastnosti a příklady užití těchto látek • uvede výchozí látky a produkty esterifikace • uvede příklad dusíkatých derivátů, jejich význam a užití	- alkoholy - organické kyseliny - esterifikace, estery - aminosloučeniny, aminokyseliny	**VkZ** - autodestruktivní závislosti	Rozšiřující učivo: aldehydy, ketony, nitrosloučeniny

• orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy • uvede podmínky pro průběh fotosyntézy a její význam pro život na Zemi • charakterizuje tuky, sacharidy, bílkoviny a vitamíny • uvede hlavní zdroje tuků, sacharidů, bílkovin a vitamínů a jejich význam pro člověka	Přírodní látky - fotosyntéza - sacharidy, tuky, bílkoviny, vitamíny	**Př** - základní životní děje rostlin **Př** - orgánové soustavy člověka **VkZ** - podpora zdraví a její formy	
• uvede příklady chemických výrob v ČR • uvede příklady prvotních a druhotných surovin chemické výroby • zhodnotí ekologický a ekonomický význam recyklace odpadů • vysvětlí pojem biotechnologie a uvede její příklady • rozliší plasty od dalších látek, uvede příklady plastů, jejich vlastnosti a použití • posoudí vliv používání plastů na životní prostředí • rozliší přírodní a syntetická vlákna, uvede výhody a nevýhody jejich používání • zhodnotí význam detergentů a jejich vliv na životní prostředí • zhodnotí význam pesticidů a jejich vliv na životní prostředí • uvede příklady otravných látek a způsoby boje proti nim	**Chemie a společnost** - chemické výroby - biotechnologie - plasty a syntetická vlákna - detergenty - pesticidy - otravné látky	**EV** - lidské aktivity a problémy životního prostředí **EV** - vztah člověka k prostředí	

PŘÍRODOPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět Přírodopis je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda a poskytuje ucelený pohled na přírodu a její části, na život, jeho rozmanité projevy, podmínky a vývoj, na lidský organismus, předpoklady jeho zdravého vývinu a na vztahy člověka k přírodě. Žáci poznávají přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Učí se chápat důležitost udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav včetně člověka. Při studiu si žáci osvojují dovednosti objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat, srovnávat, ověřovat a vyvozovat závěry. Poznávají příčiny přírodních procesů, souvislostí a vztahy mezi nimi. Vysvětlují pozorované jevy, hledají a řeší poznávací nebo praktické problémy, využívají poznané zákonitosti přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování, zkoumají změny probíhající v přírodě, odhalují příčiny a následky. Využívají své přírodovědné poznání ve prospěch ochrany životního prostředí a principů udržitelného rozvoje.

Přírodopis se svým obsahem podílí na realizaci průřezového tématu *Enviromentální výchova* a *Multikulturní výchova*; průběžně jsou zde naplňovány také některé části průřezového tématu *Osobnostní a sociální výchova* – rozvoj schopností poznávání, kooperace a kompetice.
Základní organizační formou při výuce je vyučovací hodina. Týdenní hodinová dotace předmětu je v 6.,7. a 8. ročníku 2 hodiny, v 9. ročníku 1 hodina. Jako doplnění výuky lze využít vycházky, exkurze a projektové vyučování.

2. Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení
- vedeme žáky k praktickému pozorování přírody
- zapojujeme žáky do výkladu učiva na základě využívání znalostí z přímého pozorování okolní skutečnosti, samostatného získávání informací a jejich prezentace
- vedeme žáky k vyhledávání a třídění informací
- vedeme žáky k využívání základních pojmů, spirálovitému rozvíjení jejich obsahu, sestavování zobecňujících schémat
- rozvíjíme zájem o poznávání přírody

Kompetence k řešení problémů
- vedeme žáky k předkládání otázek, hledání odpovědí, využívání zkušeností, úsudků a souvislostí
- zadáváme zpracování samostatných individuálních nebo skupinových referátů a vyžadujeme jejich prezentaci
- ukládáme samostatné zpracování závěrů z pozorování přírody
- vedeme žáky k vyhledávání a shromažďování informací z různých zdrojů a zvyšujeme nároky na množství a kvalitu informací a jejich přehlednost

Kompetence komunikativní
- vedeme žáky k formulování a vyjadřování svých myšlenek a názorů v logickém sledu, výstižnému, souvislému a kultivovanému písemnému i ústnímu projevu
- organizujeme besedy s odborníky, diskuse v rámci třídy/ročníku, školy/
- vedeme žáky k využívání a porovnávání odborných textů

- organizujeme diskuse, respektujeme obhajobu vyjadřovaných názorů
- diskutujeme o výsledcích práce v okolí z hledisek ochrany přírody a zdraví
- hodnotíme ekonomické aktivity v bydlišti, regionu, ve světě

Kompetence sociální a personální
- organizujeme práci ve skupinách tak, aby se zapojili všichni členové skupiny
- pozitivně hodnotíme dobrou vzájemnou spolupráci, oceňujeme snahu, zručnost, pečlivost
- vytváříme pocit spolupráce, oceňujeme postřehy a šikovnost při praktických cvičení, rozdělujeme úkoly ve skupinách
- pozitivně hodnotíme zájem, snahu a spolupráci

Kompetence občanské
- zdůrazňujeme rovnost a ohleduplnost mezi lidmi
- vedeme žáky k zvládání první pomoci při úrazech, nemoci, přírodních katastrofách a probíráme jednání v různých krizových situacích
- vedeme žáky ke zdůvodňování významu ochrany organismů, rozmanitosti přírody, zdraví a odpovědnosti lidí za zdraví své i dalších, právo na zdravé životní prostředí
- učíme žáky myslet v souvislostech, chápat ekologické vazby v prostředí, uvědomovat si ohrožování základních životních podmínek života

Kompetence pracovní
- vedeme žáky k dodržování bezpečnosti při pobytu v přírodě, při praktických cvičeních, při styku s různými organismy
- upozorňujeme na možnosti i problémy spojené s různými pracovními činnostmi, v přírodě, při využívání k rekreaci a pro turistiku, nezbytnosti omezování negativních vlivů (doprava, urbanizace, odpady)

3. Očekávané výstupy v RVP ZV – II. stupeň

Obecná biologie a genetika

Žák:
- rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů
- popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel
- rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů
- třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek
- vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti
- uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů
- uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka

Biologie hub

Žák:
- rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků

- vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích
- objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků

Biologie rostlin

Žák:

- odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům
- porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku
- vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin
- rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů
- odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí

Biologie živočichů

Žák:

- porovná základní vnitřní a vnější stavbu těla vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů
- rozlišuje a porovná skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin
- odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí
- zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy

Biologie člověka

Žák:

- určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy, orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka
- objasní vznik a vývin nového jedince od početí do stáří
- rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života
- aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla

Neživá příroda

Žák:

- objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života
- rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek
- rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody
- porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě
- rozlišuje jednotlivá geologických období podle charakteristických znaků

- uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi

Základy ekologie

Žák:

- uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi
- rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy – a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému
- vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam
- uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému

Praktické poznávání přírody

Žák:

- aplikuje praktické metody poznávání přírody
- dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody

Přírodopis			
6. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života • rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků • orientuje se v daném přehledu vývoje organismů • rozliší základní projevy a podmínky života • odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin a živočichů podmínkám prostředí • uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi • vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam • aplikuje praktické metody poznávání přírody • dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody • popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů, bakterií a objasní funkci základních organel	**Neživá příroda** - planeta Země - vznik života na Zemi **Obecná biologie a genetika** - projevy života - podmínky života **Základy ekologie** - vztahy mezi organismy **Praktické poznávání přírody** - jak zkoumáme přírodu - mikroskop **Obecná biologie a genetika** - buňka = základní stavební a funkční jednotka - srovnání rostlinné a živočišné	**EV –** ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí	

• objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů • třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek • rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje do hlavních taxonomických skupin • uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka • uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému • rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků • vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích • objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníku • uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí • dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chová ní při poznávání živé a neživé přírody • odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí • aplikuje praktické metody poznávání přírody	buňky - jednobuněčné a mnohobuněčné organismy - soustava organismů - viry, bakterie - sinice - houby - lišejníky		

• uvede na příkladech z běžného života význam řas v přírodě i pro člověka • porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů • odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí • objasní termín hermafrodit • rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin • uvede základní členění těla, vysvětlí pojem vnější kostra • zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka • rozlišuje a uvede příklady systému organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému • uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému • dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při pozorování živé a neživé přírody	- řasy - prvoci, žahavci, ploštěnci, hlístice - měkkýši - kroužkovci - členovci – pavoukovci, korýši, vzdušnicovci - hmyz - vážky, stejnokřídlí, vši, ploštice, rovnokřídlí, blechy, síťokřídlí, motýli, brouci, dvoukřídlí, blanokřídlí - ostnokožci **Základy ekologie** - společenstvo organismů - ekosystém - člověk zasahuje do přírody - ochrana přírody		

7. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) živočichů a rostlin • orientuje se v daném přehledu vývoje organismů • třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických skupin • zná společné znaky strunatců, odliší vývojově nižší od vyšších • porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů • rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje do hlavních taxonomických skupin • odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí • zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy • zhodnotí biotopní nároky ptáků • odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům • porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku	**Obecná biologie a genetika** **Biologie živočichů** - strunatci (stavba a funkce těla) - obratlovci - kruhoústí, paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci - etologie - biomy ptáků **Biologie rostlin** - přehled systému rostlin, přechod rostlin na souš - výtrusné rostliny (mechorosty, plavuně, přesličky, kapradiny)	**EV** – ekosystémy, lidské aktivity a problémy životního prostředí **EV** – ekosystémy, základní podmínky života, vztah člověka k prostředí	

• vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostli • rozlišuje základní systematické skupina rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů • odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí • popíše odlišnosti ve stavbě těla nižších a vyšších rostlin • vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti	- semenné rostliny (nahosemenné a krytosemenné) Stavba, rozmnožování, čeledi rostlin - cizokrajné rostliny - společenstva (les, voda a mokřady, louky, pastviny a travnaté stráně, pole a sídelní aglomerace)		
8. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • třídí a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických skupin • rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) živočichů • porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů • rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje do hlavních taxonomických skupin • odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	**Biologie živočichů** - savci - vývoj savců - vnitřní stavba těla - přehled hlavních skupin - vejcorodí - živorodí – vačnatci - živorodí – placentálové: hmyzožravci letouni chudozubí hlodavci zajíci šelmy	**EV** – lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí	

• zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	ploutvonožci kytovci chobotnatci lichokopytníci, sudokopytníci primáti		
• rozpozná různou složitost chování savců • jmenuje ohrožené druhy živočichů ČR i ve světě • uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	- savci biomů světa - etologie		
• rozlišuje a uvede příklady systému organismu (populace, společenstva, ekosystémy) a objasní na příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému • vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam • uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému • aplikuje praktické metody poznávání přírody • dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	**Základy ekologie**		
• charakterizuje jednotlivé vědy o člověku, orientuje se v nich, používá jejich názvy • orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka • určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	**Biologie člověka** - původ a vývoj člověka - lidská plemena - stavba lidského těla – buňka, tkáně - kosterní soustava, - svalová soustava - oběhová soustava - mízní soustava. - dýchací soustava - trávicí soustava - vylučovací soustava	**MV** – etnický původ	

• vysvětlí podstatu řízení lidského organismu a jeho vztah k prostředí • objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří • chápe podstatu přenosu dědičných informací, vysvětlí význam dědičnosti a proměnlivosti • aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla • rozlišuje příčiny, případně příznaky nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života	- kožní soustava - nervová soustava - smyslové orgány - hormonální soustava - pohlavní soustava - nitroděložní vývin člověka - období lidského života - genetika - první pomoc - zdraví	**VkZ** – ochrana před přenosnými nemocemi **VkZ** – sexuální dospívání, reprodukční zdraví **VkZ** – první pomoc **VkZ** – dětství, puberta, dospívání	
9. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • orientuje se v postavení geologických věd ve skupině věd o Zemi • prezentuje jednotlivé geologické vědy z hlediska jejich předmětu zkoumání • uvede příklady využití geologických věd v praktickém životě • objasní, co je pracovní náplní geologa, vyjmenuje pomůcky pro terénní práci geologa • rozlišuje způsoby vzniku minerálů • chápe vztah mezi krystalovou strukturou a vlastnostmi minerálů	**Neživá příroda** - geologické vědy - práce geologa v terénu - minerály a horniny - krystalová struktura minerálů - vlastnosti minerálů	**CH** – chemické prvky, anorganické sloučeniny **Z** – přírodní sféry **EV** – základní podmínky života	

• rozpozná podle charakteristických vlastností (fyzikálních a chemických) vybrané nerosty • orientuje se v kritériích pro rozdělení minerálů do skupin mineralogického systému	- nejdůležitější minerály (prvky,sulfidy, halogenidy, oxidy, uhličitany, sírany, fosforečnany, křemičitany)		
• odvodí obecnou charakteristiku hornin • chápe pojem horninotvorný materiál a vysvětlí horninový cyklus	- magma horniny		
• objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života • rozlišuje jednotlivé geosféry	- stavba Země		
• rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických, dějů, včetně geologického oběhu hornin	- vnitřní geologické děje - litosféra (desky v pohybu) - zemětřesení - sopky - vyvřelé (magmatické) horniny - tektonické jevy, přeměna hornin (přeměněné h.)		
• uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi	- vnější geologické děje - zvětrávání, činnost vody, ledovců, větru - usazené (sedimentární) horniny	**EV** – lidské aktivity a problémy životního prostředí **EV** –vztah člověka k prostředí	
• porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě	- půda		
• vysvětlí oběh vody v přírodě a určí princip vzniku krasových oblastí	- voda na Zemi - atmosféra		
• rozumí pojmu nerostná surovina	- přírodní zdroje – nerostné suroviny, obnovitelné zdroje		

• rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků • objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému • uvede příklady kladných a záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému	- historie Země - vývoj života v jednotlivých geologických érách - geologický vývoj a stavba území ČR (Český masív a Západní Karpaty) **Základy ekologie** - ochrana přírody - příroda nejbližšího okolí - ochrana okolní krajiny - chráněná území ČR		

ZEMĚPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět Zeměpis je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Obsah vyučovacího předmětu Zeměpis má přírodovědný a společenskovědný charakter. Žáci poznávají přírodu jako systém, snaží se porozumět zákonitostem přírodovědných procesů, mapovat je, zkoumat a vyhodnocovat. Poznávají složitost a mnohotvárnost skutečnosti, podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, závislost člověka na přírodních zdrojích a vliv lidské činnosti na stav životního prostředí. Seznamují se s planetou Země jako celkem, krajinou i jejími sférami, s topografií a podrobněji zkoumají jednotlivé kontinenty. Některé výstupy učiva jsou realizovány v předmětu přírodovědná praktika.

Základní organizační formou při výuce zeměpisu je vyučovací hodina; týdenní dotaci určuje učební plán ŠVP. Jako doplněk je uplatňována zeměpisná část přírodovědných praktik. Vyučovací předmět Zeměpis se svým obsahem podílí na realizaci průřezových témat: *Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech*, *Environmentální výchova*, a *Multikulturní výchova.* Průběžně jsou zde naplňovány také některé části průřezového tématu *Osobnostní a sociální výchova* – rozvoj schopností poznávání, kooperace a kompetice.

2. Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení
- vytváříme podmínky ke zkoumání přírody a s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment)
- vedeme žáky k používání metod racionálního uvažování a zvažování
- umožňujeme žákům pracovat s textem, vyhledávat informace a využívat různé příručky a internet

Kompetence k řešení problému
- učíme žáky vnímat složitost a mnohotvárnost skutečnosti, řešit problémy okolí v souvislostech a hledat různá řešení těchto problémů
- vedeme žáky ke kladení otázek o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, správné formulaci a hledání adekvátních odpovědí

Kompetence komunikativní
- vedeme žáky k vhodné a otevřené komunikaci
- učíme žáky prezentovat výsledky svého poznávání stručně, výstižně, přehledně, objektivně, věcně správně a profesionálně

Kompetence sociálně personální
- skupinovou prací vedeme žáky ke spolupráci a respektu
- vytváříme podmínky ke vzájemné pomoci při učení
- poznáváním různých světových kulturních i rasových a jazykových skupin učíme toleranci mezi lidmi

Kompetence občanské
- zapojujeme žáky do aktivit směřujících k šetrnému zacházení k přírodním systémům
- učíme porozumět souvislostem mezi činností člověka a stavem přírodního a životního prostředí

- utváříme dovednosti vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí

Kompetence pracovní
- seznamujeme žáky se zásadami bezpečnosti a zdraví v ohrožujících situacích
- učíme žáky využívat počítače a využívat informační technologie

3. Očekávané výstupy v RVP ZV – II. stupeň

Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie
Žák:
- organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů
- používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii
- přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině
- vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu

Přírodní obraz Země
Žák:
- zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy
- prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů
- rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu
- porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost

Regiony světa
Žák:
- rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa
- lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny
- porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států
- zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají a mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich

Společenské a hospodářské prostředí

Žák:

- posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa
- posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel
- zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje
- porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit
- porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků
- lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech

Životní prostředí

Žák:

- porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin
- uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)
- uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí

Česká republika

Žák:

- vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy
- hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům
- hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit
- uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států

Terénní geografická výuka, praxe a aplikace

Žák:

- ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu
- aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny
- uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech

Zeměpis			
6. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii • chápe a umí vlastními slovy vysvětlit, k čemu potřebuje v praktickém životě mapu • vysvětlí, co je mapa a její užití • zná různé druhy map a jejich praktické využití; pochopí rozdíl mezi obecně zeměpisnou a tematickou mapou • orientuje mapu, určí v ní vlastní stanoviště, měří na vybraných mapách • zná rozdíl mezi mapou a plánem • dokáže vysvětlit a prakticky použít termín měřítko mapy • přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných geografických produktů • rozliší na glóbu či mapě jednotlivé polokoule • porozumí systému orientace na Zemi pomocí zeměpisných souřadnic a pochopí význam tohoto systému • určí zeměpisnou polohu	**Komunikační geografický a kartografický jazyk** – vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy – základní topografické útvary – hlavní kartografické produkty: plán, mapa – jazyk mapy; symboly, smluvené značky, vysvětlivky – statistická data a jejich grafická vyjádření, tabulky – základní informační geografická média a zdroje dat **Geografická kartografie a topografie** – glóbus, měřítko glóbu – zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy		

• vysvětlí a prakticky použije termín měřítko mapy	v zeměpisné síti – měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám	**Pp** –zeměpisná část	
• vyjmenuje součásti sluneční soustavy a některé další objekty (př. komety, meteory), které k vesmíru patří • zná základní údaje o Měsíci • umí přibližně popsat polohu Země ve vesmíru • popíše tvar Země a podat o něm některé důkazy • zná dva základní pohyby, které vykonává Země; vysvětlí důsledky otáčení Země okolo osy a jejího oběhu kolem Slunce • definuje důvody střídání dne a noci, příčiny odlišné délky světlého dne a noci v různých zeměpisných šířkách, důvody vytvoření časových pásem na Zemi • přepočítává čas ve stejném okamžiku v každém z nich • vysvětlí pojem datová hranice • definuje pojem krajinná sféra jako soubor všech krajin na zemském povrchu tvořený přírodou a lidskou společností a výsledky její činnosti	**Země jako vesmírné těleso** – tvar, velikost a pohyby Země – střídání dne a noci – střídání ročních období – světový čas, časová pásma, pásmový čas, datová hranice, smluvený čas		
• určí jednotlivé složky přírodní sféry • seznámí se se stavbou Země, vyjmenuje a svými slovy charakterizuje její jednotlivé části • uvědomí si vliv pohybu litosferických desek na život člověka (zejména v oblastech jejich styku • chápe základní příčiny vzniku pohoří a další změny zemského povrchu • chápe základní pojmy z hydrologie a dokáže je ve správném kontextu používat • vysvětlí vlastními slovy oběh vody v přírodě, jeho příčiny a důsledky	**Krajinná sféra** – přírodní sféra – společenská a hospodářská sféra – složky a prvky přírodní sféry **Systém přírodní sféry na planetární úrovni** – geografické pásy, geografická (šířková) pásma – výškové stupně	**EV** – ekosystémy, základní podmínky života	

• chápe význam vody, umí porovnat objem jednotlivých zásob vody na Zemi • rozumí pojmům atmosféra, počasí, podnebí, meteorologické prvky a jejich charakteristiky • vysvětlí pojmy přírodní krajina a ekosystém • podle obrázků či příslušné mapy vyjmenuje jednotlivé přírodní krajiny na zemském povrchu a podá jejich základní charakteristiku (polární kraje, tundry, lesy mírného pásu, stepi, subtropická biota, pouště, savany, tropický prales) • charakterizuje změny přírodního prostředí v závislosti na stoupající nadmořské výšce • uvede příklady přírodních katastrof a možnosti ochrany lidí v těchto případech	**Systém přírodní sféry na regionální úrovni** – přírodní sféry	**Př** - les	
7. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • vyjmenuje a vyhledá na mapě světa jednotlivé světadíly a oceány na Zemi, určí jejich zeměpisnou polohu a porovná jejich rozlohu • vysvětlí význam a hospodářské využití oceánů • charakterizuje jednotlivé světadíly (Afrika, Austrálie, Amerika, Asie) z hlediska polohy, rozlohy, členitosti pobřeží, podnebí, povrchu, vodstva, a obyvatelstva a hospodářství • vyhledá a stručně charakterizuje jednotlivé zeměpisné oblasti kontinentů • určí, vyhledá v mapě a charakterizuje nejdůležitější státy	**Světadíly, oceány, makroregiony světa** – určující a porovnávající kritéria – jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, jazykové oblasti, kulturní oblasti) **Modelové regiony světa** – vybrané modelové přírodní, společenské, politické,	**EGS** - Evropa a svět nás zajímá **EGS** - objevujeme Evropu a svět **Pp** –zeměpisná část	

světadílů, jejich hospodářská specifika a úroveň, hlavní města, obyvatelstvo a kulturní zajímavosti • vytvoří textovou a obrázkovou prezentaci vybraného státu světa	hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení		
8. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • charakterizuje světadíl Evropa z hlediska polohy, rozlohy, členitosti pobřeží, podnebí, povrchu, vodstva, obyvatelstva a hospodářství • vyhledá a stručně charakterizuje jednotlivé zeměpisné oblasti Evropy • určí, vyhledá v mapě a charakterizuje nejdůležitější státy Evropy, jejich hospodářská specifika a úroveň, hlavní města, obyvatelstvo a kulturní zajímavosti • rozumí pojmu Evropská unie, vyjmenuje její členy a stručnou historii, posoudí její význam pro Evropu i Českou republiku • charakterizuje zeměpisnou polohu a rozlohu regionu, ve kterém žije • vymezí a lokalizuje místní region, analyzuje vazby regionu k vyšším územním celkům • charakterizuje zeměpisnou polohu a rozlohu České republiky • určí sousední státy, vyhodnotí postavení ČR v kontextu Evropy • posoudí výhody začlenění ČR do Evropské unie • orientuje se v přírodních podmínkách ČR, popíše její povrch a členění, reliéf, určí a vyhledá na mapě hlavní horopisné celky • charakterizuje podnebí, vodstvo a biotu ČR	**Světadíly, oceány, makroregiony světa** – určující a porovnávající kritéria – jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, jazykové oblasti, kulturní oblasti) **Místní region** – zeměpisná poloha – kritéria pro vymezení místního regionu, vztahy k okolním regionům **Česká republika** – zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje	**EGS –** Evropa a svět nás zajímá **EGS –** objevujeme Evropu a svět **EV** – lidské aktivity a problémy životního prostředí **EV** – vztah člověka k prostředí **VGS** – jsme Evropané	

• posoudí aktuální otázky životního prostředí, sleduje lokální environmentální problémy a učí se vlastní odpovědnosti ve vztazích k prostředí • uvede hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva a sídlech v ČR a současné trendy ve vývoji složení obyvatel • zhodnotí hlavní hospodářské aktivity v ČR; průmysl, zemědělství, dopravu a spoje, služby a cestovní ruch • na konkrétních příkladech uvede nejen ekonomické výhody a nevýhody, ale i ekologické výhody a nevýhody využití jednotlivých druhů dopravy • naplánuje dovolenou dle svých zájmů a časových a finančních možností, tuto práci prezentuje • pojmenuje a na mapě vyhledá jednotlivé samosprávné celky • charakterizuje jejich přírodní a hospodářské předpoklady, osobitosti, zvláštnosti a kulturní zajímavosti • uvědomuje si možnost spolupráce se sousedními státy • charakterizuje zahraniční obchod ČR, rozumí pojmům aktivní a pasivní bilance zahraničního obchodu	– obyvatelstvo: základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry – rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství – hospodářské a politické postavení ČR v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu – regiony České republiky – územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, kraj místního regionu – přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech	**VkO** – náš region, naše vlast **Pp** –zeměpisná část	Přesah do předmětu Přírodovědná praktika
9. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • vytvoří si představu o počtu lidí na Zemi, rychlosti jeho růstu, rozložení obyvatelstva a jeho struktuře z hlediska věku a pohlaví • posuzuje a srovnává rozmístění obyvatelstva podle různých kritérií a dalších společenských, hospodářských a politických	**Obyvatelstvo světa** – základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické, hospodářské a kulturní charakteristiky	**MKV** – etnický původ, odlišnost a rovnost etnických skupin	

jevů ve vlastní zemi a světových regionech • chápe podstatu struktury lidí podle ras, jazyků, náboženství, vzdělání, zaměstnání • vytváří si správné občanské postoje k příslušníkům těchto skupin • srovnává kulturní zvláštnosti různých ras, národů a kultur a posuzuje jejich přínos pro světovou civilizaci • vysvětlí pojmy sídlo, vesnice, město, urbanizace • charakterizuje jednoduché příklady obydlí v různých oblastech světa ve vztahu k přírodním podmínkám a stupni rozvoje společnosti • charakterizuje jednotlivé hospodářské sektory a chápe obsah jejich jednotlivých částí • uvědomuje si význam zemědělství pro zabezpečení obživy lidí; zná hlavní zemědělské oblasti světa, vysvětlí rozdílná zaměření zemědělské výroby v různých podnebných pásech a jejich příčiny • chápe vazbu mezi průmyslem a nerostnými surovinami, vysvětlí hlavní změny v průmyslové výrobě v dnešní době • získá základní znalosti o výrobě elektrické energie, obnovitelných a neobnovitelných zdrojích surovin • seznámí se s hlavními průmyslovými odvětvími • vyjmenuje jednotlivé druhy dopravy, srovná jejich přednosti a nevýhody • vysvětlí, jak posuzujeme vyspělost států, která kritéria můžeme volit (co je to HDP, ve kterých oblastech světa jsou více a kde méně vyspělé země – příklady) • chápe a vysvětlí podstatu termínu rozvojová země, vyspělá země • porovnává státy podle polohy, správního členění, státního zřízení a formy vlády, politického systému	**Globalizační společenské, politické a hospodářské procesy** – aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa, – sídelní systémy, urbanizace, suburbanizace **Světové hospodářství** – sektorová a odvětvová struktura – územní dělba práce, – ukazatelé hospodářského rozvoje a životní úrovně **Regionální společenské, politické a hospodářské útvary** – porovnávací kritéria: národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace – hlavní a periferní hospodářské oblasti světa – politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států	**Ch -** Paliva **VkO –** Stát a právo **EGS –** objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané, instituce Evropské	

• zná důvody integrace států, charakterizuje nejdůležitější světová seskupení • sleduje hlavní ohniska světových konfliktů, zařazuje aktuální informace ze života • charakterizuje základní typy krajin • chápe oboustranný vztah mezi přírodou a člověkem, možné vzájemné kladné i záporné působení nezbytnost šetrného přístupu k přírodě • charakterizuje základní globální problémy světa • učí se ekologickému přístupu k životnímu prostředí	– geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska **Krajina** – přírodní a společenské prostředí **Vztah příroda a společnost** – trvale udržitelný život a rozvoj – principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody – globální ekologické a environmentální problémy lidstva	unie a její fungování **VkO –** Globální problémy lidstva **Př –** Současná litosféra; Naše příroda a ochrana životního prostředí **F –** vliv výroby el. energie na životní prostředí **EV** – lidské aktivity a problémy život, prostředí; vztah člověka k prostředí	

PŘÍRODOVĚDNÁ PRAKTIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení

Přírodovědná praktika jsou vyučovací předmět, který se podílí na realizaci vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Svou náplní doplňují výuku fyziky, chemie, přírodopisu a zeměpisu o časově náročnější činnosti (praktická cvičení, laboratorní práce, krátkodobé projekty,…), na které není v běžných vyučovacích hodinách dostatek prostoru. Vzdělávací obsah je rozdělen na přírodopisnou, fyzikální, chemickou a zeměpisnou část a naplňuje některé očekávané výstupy v RVP ZV těchto předmětů. Výuka tohoto předmětu směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu žáků o přírodu a přírodní vědy. Svým badatelským charakterem umožňuje žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů. Zeměpisná část učí hodnotit geografické informace a vytvářet ucelené přehledy o vybraných regionech světa.

Přírodovědná praktika jsou zařazena do učebního plánu 7. a 8. ročníku s jednohodinovou týdenní dotací. Výuka je organizovaná ve dvouhodinových blocích se skupinou nejlépe 12 až 16 žáků. Uskutečňuje se formou laboratorních prací, praktických cvičení a krátkodobých projektů.

Přírodovědná praktika se svým obsahem podílejí na realizaci průřezového tématu *Environmentální výchova* a průběžně jsou zde naplňovány také některé části průřezových témat: *Osobnostní a sociální výchova* – rozvoj schopností poznávání, kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti; *Mediální výchova* – práce v realizačním týmu, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality a *Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech* – Evropa a svět nás zajímá.

2. Výchovně vzdělávací strategie

Kompetence k učení
- učíme žáky užívat empirické metody poznávání (pozorování, měření, experiment)
- dáváme žákům možnost ověřit si získané teoretické poznatky
- vedeme k tvořivému přístupu při řešení úloh a zpracovávání projektů

Kompetence k řešení problémů
- učíme hodnotit výsledky pozorování, měření a experimentů z hlediska objektivnosti a opakovatelnosti a vyvozovat z nich obecnější závěry
- vedeme žáky k pochopení, že často problémy nemají jen jedno správné řešení nebo že ke správnému řešení vedou různé cesty

Kompetence komunikativní
- učíme stručně, přehledně a objektivně sdělovat postup a výsledky pozorování a experimentů

Kompetence sociální a personální
- vytváříme u žáků dovednost kooperace a společného řešení problémů
- pozitivně hodnotíme dobrou vzájemnou spolupráci mezi žáky, zájem o zkoumání přírody, snahu a pečlivost při praktických činnostech

Kompetence občanské
- učíme žáky správně se chovat v krizových situacích a poskytovat první pomoc nemocným a zraněným

- vedeme žáky k poznání a hodnocení nejbližšího okolí a k odpovědnosti za jeho ochranu a rozvoj

Kompetence pracovní
- seznamujeme žáky se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a vedeme je k užívání ochranných pracovních prostředků
- učíme žáky správně používat základní laboratorní pomůcky a měřící přístroje

3. Očekávané výstupy v RVP ZV – II. stupeň

Přírodopisná část
Žák:
- rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů
- aplikuje předlékařskou první pomoc při poranění a jiném poškození těla
- rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích podmínek
- aplikuje praktické metody poznávání přírody
- dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody

Fyzikální část
Žák:
- změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny
- využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem
- změří velikost působící síly
- určí v konkrétní situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici
- aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů
- využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh
- určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem
- sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu
- změří elektrický proud a napětí

Chemická část
Žák:
- pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými nebezpečnými látkami a hodnotí jejich rizikovost
- připraví prakticky roztok daného složení
- navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení
- rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti
- aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu
- orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem
- uvede příklady zdrojů sacharidů

- orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka

Zeměpisná část

Žák:

- porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti vybraných (modelových) států
- vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy
- hodnotí na přiměřené úrovni poměry místního regionu a možnosti jeho dalšího rozvoje
- uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států
- ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu
- aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny
- uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu ve volné přírodě

Přírodovědná praktika			
7. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • vytvoří mikroskopický preparát • používá mikroskop při pozorování řas, mechů, kapradin a nálevníků • zaznamená výsledky pozorování do protokolu • popíše části krytosemenné rostliny • určí rostliny pomocí botanického klíče • založí herbář • pomocí klíče určí běžné druhy jehličnatých stromů a keřů • rozpozná jehličnany v okolí školy • změří dráhu uraženou tělesem a čas, po který se těleso pohybovalo • vypočte průměrnou rychlost nerovnoměrného pohybu tělesa z naměřené dráhy a času • změří hustotu kapaliny hustoměrem • vypočítá velikost vztlakové síly při ponoření daného tělesa do dané kapaliny • porovnáním vztlakové a gravitační síly předpoví, zda se těleso potopí, bude se vznášet či plovat v dané kapalině a svůj předpoklad experimentálně ověří • změří velikost atmosférického tlaku aneroidem	**Přírodopisná část** Mikroskopování - části mikroskopu - použití mikroskopu Krytosemenné rostliny - klíč k určování rostlin - herbář Nahosemenné rostliny - klíč k určování jehličnanů **Fyzikální část** Průměrná rychlost pohybu - rychlost, dráha, čas Vztlaková síla - měření hustoty kapalin - výpočet vztlakové síly - Plování, vznášení se a potápění - těles v kapalině Tlak - atmosférický tlak - tlak v uzavřené nádobě	**Př** – metody zkoumání přírody **Př** – ekosystémy (les, voda a její okolí, pastviny a pole) **EV** - ekosystémy **F** – pohyb těles **F** – mechanické vlastnosti tekutin	

• změří tlak v uzavřené nádobě pomocí manometru • vysvětlí pojmy podtlak a přetlak • experimentálně ověří souvislost mezi velikostí třecí a tlakové síly • experimentálně ověří vztah mezi velikostí třecí síly a materiálem a obsahem třecích ploch • určí graficky i výpočtem výslednici dvou sil působících na těleso • charakterizuje a experimentálně určí těžiště tělesa • vyjádří rovnovážnou polohu na páce pomocí sil působících na její ramena a momentů těchto sil • užívá vztah pro rovnovážnou polohu na páce při řešení praktických úloh • vyhledá a posoudí informace o vybraném regionu a vytvoří textovou a obrázkovou prezentaci dané oblasti	Třecí síla - třecí a tlaková síla Skládání sil Těžiště tělesa Páka - moment síly - rovnovážná poloha na páce **Zeměpisná část** Světadíly - modelová oblast nebo stát Asie a Evropy	**F –** síla **Z –** světadíly **EGS –** Evropa a svět nás zajímá	

8. ročník

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • demonstruje postup umělého dýchání a nepřímé masáže srdce na resuscitační loutce • zná tlakové body a předvede použití tlakového obvazu • předvede postup při fixaci zlomenin • použije standardní a improvizovaný obvazový materiál k ošetření různých částí těla	**Přírodopisná část** První pomoc - resuscitace - zástava krvácení - zlomeniny - obvazová technika	**Př –** ochrana zdraví a zásady 1. pomoci **OSV –** hodnoty, postoje, praktická etika	

• určí vhodnou polohu pro různá zranění a vhodný způsob transportu zraněného	- polohování a transport		
• zná a respektuje hlavní zásady práce v chemické laboratoři • rozliší, pojmenuje a účelně užívá základní laboratorní pomůcky • rozpozná nebezpečné látky dle označení na obalu; vyhledá druh rizika a bezpečný způsob zacházení a uskladnění těchto látek	**Chemická část** Práce v chemické laboratoři - laboratorní řád - laboratorní pomůcky - nebezpečné látky	**Ch –** pozorování, pokus a bezpečnost práce **EV** – vztah člověka k prostředí	
• ověří rozpustnost látky jednoduchým pokusem • určí na základě experimentu teplotu tání a teplotu varu vybrané látky a výsledek porovná s údajem v tabulkách	Vlastnosti látek - rozpustnost - teplota tání a varu	**Ch –** vlastnosti látek **Ch -** směsi	
• sestaví jednoduchou filtrační aparaturu a provede filtraci suspenze • navrhne postup a prakticky provede oddělení složek dané směsi • sestaví jednoduchou destilační aparaturu	Oddělování složek směsi - filtrace - krystalizace - destilace		
• připraví roztok látky o daném hmotnostním zlomku	Složení roztoku - hmotnostní zlomek	**Ch –** chemické prvky	
• na základě experimentu seřadí vybrané kovy podle jejich reaktivnosti • ověří adsorpční vlastnosti aktivního uhlí • na základě pozorování popíše vlastnosti vybraných nekovů	Chemické prvky - kovy, řada reaktivnosti kovů - nekovy		
• pomocí univerzálního indikátorového papírku změří pH různých látek a rozhodne o míře jejich kyselosti (resp. zásaditosti) • provede neutralizaci velmi zředěných roztoků běžných kyselin a hydroxidů	Kyseliny a hydroxidy - kyselost a zásaditost roztoku - měření pH - neutralizace	**Ch –** anorganické sloučeniny	

• sestaví elektrický obvod podle schématu a naopak • změří elektrické napětí a elektrický proud a určí elektrický odpor rezistoru • experimentálně ověří vznik indukovaného elektrického proudu v elektrickém obvodu • objasní podstatu funkce a činnost transformátoru • užívá vztah mezi počtem závitů na cívkách transformátoru a napětím na nich při řešení úloh • vyhledá, utřídí a přehledně zpracuje informace o elektrické energii a seznámí s nimi své spolužáky • se spolužáky provede výzkum sektoru služeb ve svém bydlišti • navrhne možné způsoby zlepšení současného stavu • naplánuje dovolenou dle svých zájmů a časových a finančních možností • sestaví projekt, jak zvýšit cestovní ruch	**Fyzikální část** Elektrický obvod - schéma elektrického obvodu - elektrický proud, napětí a odpor Transformátor - indukovaný elektrický proud - činnost transformátoru Elektrická energie - význam, spotřeba a zdroje **Zeměpisná část** Služby a jejich druhy - obchod, zdravotnictví, školství, volný čas, státní správa Cestovní ruch - rekreační a poznávací cesty - podmínky jeho rozvoje	**F** - elektromagnetické jevy **Z –** Česká republika **MV –** práce v realizačním týmu, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	

HUDEBNÍ VÝCHOVA - II. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Hudební výchova přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem. Dochází v ní k rozvíjení specifického cítění, tvořivosti, vnímavosti k uměleckému dílu, k sobě samému i k okolnímu světu. Zároveň napomáhá vcítit se do kulturních potřeb ostatních lidí a jimi vytvořených hodnot. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu a zvuku, gesta a mimiky. Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace. Tím rozvíjí celkovou osobnost žáka. Obsahem *Vokálních činností* je práce s hlasem, kultivace pěveckého i mluvního projevu a posilování správných pěveckých návyků. Obsahem *Instrumentálních činností* je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci. Obsahem *Hudebně pohybových činností* je ztvárnění hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest. Obsahem *Poslechových činností* je aktivní vnímání znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat.

Hudební výchova je předmět, ve kterém se ve všech ročnících 2. stupně částečně realizuje vzdělávací oblast Umění a kultura. Základní organizační formou při výuce je vyučovací hodina. Týdenní dotace je vymezena učebním plánem ŠVP. Výuka je doplňována návštěvami kulturních akcí, např. koncertů nebo vzdělávacích pořadů.

Ve vyučovacím předmětu Hudební výchova naplňujeme některé části průřezových témat: *Multikulturní výchova* a *Osobnostní a sociální výchova* - průběžně se zaměřujeme na témata: kreativita, komunikace, rozvoj schopností poznávání, kooperace a kompetice.

2. Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení
- žáky vedeme k pochopení umění jako specifického způsobu poznávání skutečnosti
- na základě individuálního přístupu umožňujeme každému žákovi šanci prožít úspěch
- podporujeme realizaci vlastních nápadů
  vedeme k učení prostřednictvím vlastní tvorby, opírající se o subjektivně jedinečné vnímání a prožívání

Kompetence k řešení problémů
- učíme tvořivému přístupu ke světu
- vedeme žáky k překonávání a hledání vlastních řešení problémů

Kompetence komunikativní
- vedeme žáky k pochopení umění jako svébytného prostředku komunikace
- učíme žáky vhodnou formou obhajovat svůj názor a postoj, argumentovat a naslouchat názorům druhých
- pěstujeme toleranci, vzájemnou spolupráci

Kompetence sociální a personální
- vedeme ke spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry a k vzájemné podpoře
- při skupinové práci učíme jednotlivce odpovědnosti za výsledek snahy všech
- podporujeme obohacování emocionálního života

Kompetence občanské
- učíme žáky uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince
- přispíváme k poznávání a pochopení uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k rozdílným kulturním hodnotám, projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností

Kompetence pracovní
- učíme žáky využívat pohybové dovednosti při praktických činnostech
- rozvíjením mechanických dovedností podporujeme zručnost

3. Očekávané výstupy v RVP ZV – II. stupeň

Žák:
- využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách
- uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého
- reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace
- realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů
- rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních pohybových schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu
- orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku
- zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami
- vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění

Hudební výchova			
6. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • upevňuje vokální dovednosti osvojené v nižších ročnících • umí nasadit tón, procvičuje správné dýchání, vokalizaci a pěvecké dělení not – frázování • uplatňuje podle individuálních schopností intonační dovednosti převážně v durovém tónorodu • zná pojem lidový dvojhlas, podle svých možností ho uplatňuje • pracuje s jednoduchými rytmy, vytleskává podle poslechu i notového záznamu • pokouší se o jednoduché rytmické improvizace formou dovětku • zná a používá notový záznam v jednočárkované oktávě	**Vokální činnosti** Pěvecký a mluvní projev - rozšiřování hlasového rozsahu - hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy Intonace a vokální improvizace - diatonické postupy v durových tóninách Hudební rytmus - odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby - využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu Orientace v notovém záznamu vokální skladby - notový zápis jako opora při realizaci písně či složitější vokální nebo vokálně instrumentální skladby	OSV – kreativita	

• jednoduše doprovodí skladbu na rytmický nástroj • procvičuje hudební paměť opakováním melodických postupů • chápe pojem takt, dokáže taktovat jednoduchou píseň	**Instrumentální činnosti** Hra na hudební nástroje - nástrojová reprodukce melodií (motivků, témat písní, jednoduchých skladeb) **Hudebně pohybové činnosti** Pohybový doprovod znějící hudby - taktování	OSV - komunikace	
7. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • upevňuje osvojené pěvecké dovednosti hlasové, rytmické a intonační • rozumí hlasové hygieně v době mutace • osvojuje si základní pěvecký repertoár • uplatňuje individuální intonační dovednosti v durovém i mollovém tónorodu • snaží se o jednoduchý doprovod pomocí nástrojů Orffova	**Vokální činnosti** Pěvecký a mluvní projev - deklamace - techniky vokálního projevu (scat, falzet apod.), jejich individuální využití při zpěvu i společných vokálně instrumentálních aktivitách Intonace a vokální improvizace - diatonické postupy v durových a mollových tóninách **Instrumentální činnosti** Hra na hudební nástroje - hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova	OSV – kreativita	

instrumentáře rytmických a podle technických možností i melodických • obměňuje jednoduché doprovody, vytváří prosté variace • orientuje se v notovém záznamu v houslovém klíči, dokáže zaznamenat jednoduchou melodii • poznává hudbu jednotlivých slohových období; rozumí pojmům chorál, polyfonie a homofonie, instrumentální a vokální hudba • uvede příklad nejznámějších hudebních skladatelů jednotlivých období vážné hudby (renesance, baroko, klasicismus), učí se vnímat poslechem jejich dílo, pozná typickou skladbu, nabývá povědomí o skladatelském významu autorů stěžejních děl, s kterými se seznámí • chápe rozdílnost funkcí a forem spojení hudby a slova • poznává některé hudební formy	instrumentáře - nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy) Záznam hudby - noty, notační programy **Poslechové činnosti** Orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby - postihování hudebně výrazových prostředků - významné sémantické prvky užité ve skladbě zvukomalba, dušemalba, pohyb melodie, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy) a jejich význam pro pochopení hudebního díla	OSV - komunikace	

8. ročník

Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • upevňuje pěvecké návyky • podle svých individuálních možností se pokouší o improvizace jednoduchých hudebních forem • poznává nešvary v hudbě, vyhodnocuje je a snaží se o jejich nápravu u sebe	**Vokální činnosti** Intonace a vokální improvizace - improvizace jednoduchých hudebních forem Rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti - reprodukce tónů - převádění melodií z nezpěvné		

• zdokonaluje zachycování rytmu i jednoduché melodické linky v notovém záznamu • snaží se vyjádřit hudební pocity a představy autora pohybem • učí se jednoduché kroky k základním tancům ve dvoučtvrťovém a tříčtvrťovém taktu • pohybově doprovodí znějící hudbu vlastním pohybovým ztvárněním • pantomimicky vyjádří záměr hudebního díla • seznámí se s vážnou hudbou období romantismu, soustředí se hlavně na českou obrozeneckou hudbu • vysvětlí vznik a přínos Národního divadla pro české hudební dějiny • charakterizuje pojem opera, opereta; zná alespoň jednu operu; • zná pojem programní hudba • rozliší význam a funkci vážné a populární hudby a jejich výrazové prostředky a nástrojová seskupení • chápe proměnlivost estetických norem v hudbě • rozumí rozdílu mezi moderností a módností • seznámí se s kořeny moderní populární hudby a s počátky jazzu	do zpěvné polohy - zachycování rytmu popřípadě i melodie zpívané (hrané) písně pomocí grafického (notového) záznamu **Hudebně pohybové činnosti** Pohybový doprovod znějící hudby - taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění Pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla - pantomima **Poslechové činnosti** Hudební dílo a její autor - hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost)	**ČJ** – dramatizace OSV – kreativita OSV - komunikace	

9. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • na úrovni svého hudebního rozvoje vokálně i rytmicky interpretuje vybrané skladbičky • podle svých fyzických předpokladů transponuje melodii • uplatňuje originalitu projevu • učí se spolupráci při hudebních činnostech	**Vokální činnosti** Reflexe vokálního projevu - vlastní vokální projev a vokální projev ostatních - hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti (transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti)		
• reaguje na tempové, dynamické, rytmickometrické a harmonické změny v hudebním projevu	**Hudebně pohybové činnosti** Pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby - tempové, dynamické rytmickometrické, harmonické	OSV - kreativita	
• charakterizuje hlavní hudební styly a žánry 20. století, chápe jejich vývoj, význam a funkce • rozumí vývoji české populární hudby 20. století, zná hlavní osobnosti a představitele jednotlivých žánrů • zařadí a slovně popíše skladbu, vyjádří svůj soud o ní, učí se kulturnímu vyjadřování a toleranci odlišností v umění • chápe vznik a vývoj rocku, typické zakladatele a představitele tohoto žánru	**Poslechové činnosti** Hudební styly a žánry - chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům	**MKV** - kulturní diference	
• chápe vztah hudby a techniky, uplatnění elektroniky v hudbě, akustický a elektronický záznam hudby • zhodnotí význam, vývoj, výhody a nevýhody hudebních nosičů • poznává vztah člověk a hudební dílo (autor, interpret, posluchač) • je schopen formulovat své hodnotící soudy o hudbě	Interpretace znějící hudby - slovní charakterizování hudebního díla (slohové a stylové zařazení apod.) - vytváření vlastních soudů a preferencí	OSV - komunikace	

VÝTVARNÁ VÝCHOVA - II. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Výtvarná výchova na 2. stupni je vyučovací předmět, který se podílí na realizaci vzdělávací oblasti Umění a kultura. Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznání a prožívání lidské existence. Ve výuce jsou žáci vedeni k uplatňování tvořivého přístupu k práci s těmito systémy. Výtvarná výchova je postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Výuka výtvarné výchovy vede žáky ke kladnému vztahu k umění a napomáhá vytvářet obecný kulturní přehled, směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o výtvarné umění, vede také k toleranci odlišnosti ve výtvarném umění a ukazuje žákům možnosti a způsoby používání různých výtvarných technik. Výtvarná výchova se podílí na rozvoji kreativity, abstraktního myšlení, fantazie a představivosti. Žáci rozvíjejí individuální dovednosti pro kooperaci a komunikaci. Vzdělávací obsah výtvarné výchovy je rozdělen do tří tématických okruhů – *Rozvíjení smyslové citlivosti, Uplatnění subjektivity, Ověřování komunikačních účinků.*

Ve vyučovacím předmětu Výtvarná výchova jsou průběžně naplňovány některé části průřezového tématu *Osobnostní a sociální výchova* – kreativita, rozvoj schopností poznávání, kooperace a kompetice. Dále jsou ve výuce realizovány části těchto průřezových témat: *Mediální výchova, Výchova demokratického občana* a *Environmentální výchova*

Výuka předmětu Výtvarná výchova probíhá v 6. až 9. roč. podle učebního plánu ŠVP. Základní organizační formou výtvarné výchovy je vyučovací hodina. Ve výuce se využívají výtvarné řady a výtvarné projekty. Doplňující formou je projektové vyučování v podobě příležitostných, celoškolních a krátkodobých projektů.

2. Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení
- vedeme žáky k samostatnému pozorování a vnímání reality
- vedeme žáky k aktivnímu vizuálně obraznému vyjádření
- učíme žáky využívat poznatky v dalších výtvarných činnostech
- klademe důraz k užívání informačních zdrojů (literatura, média, internet, výstavy, přednášky, workshop apod.)

Kompetence k řešení problémů
- vedeme žáky k tvořivému přístupu při řešení výtvarných úkolů a výtvarných problémů
- učíme žáky využívat získaná poznání při vlastní tvorbě
- vedeme žáky k využívání různých technik (brainstorming)
- učíme žáky přemýšlet o různorodostech interpretací téhož vizuálně obrazného vyjádření a zaujímat k nim svůj postoj
- učíme žáky samostatně kombinovat vizuálně obrazné elementy k dosažení obrazných vyjádření

Kompetence komunikativní
- rozvíjíme schopnost vyjádřit svůj názor, obhájit ho a argumentovat vhodnou formou
- učíme žáky respektovat názory jiných

- vedeme žáky k zapojování se do diskusí
- rozvíjíme schopnost pojmenovat vizuálně obrazné elementy, porovnávat je, umět ocenit vizuálně obrazné vyjádření
- vedeme žáky k obohacování slovní zásoby o odborné termíny z výtvarné oblasti
- vedeme žáky k rozvoji individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navázat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlení, pozitivní myšlení)
- vedeme žáky k zaujímání a vyjádření svého postoje k vizuálně obraznému vyjádření

Kompetence sociální a personální
- rozvíjíme schopnost umět tvořivě pracovat ve skupině
- vedeme žáky ke kolegiální pomoci
- učíme žáky respektovat různorodost téhož vizuálně obrazného vyjádření, možnost alternativního přístupu, individuálního přístupu
- vedeme žáky k rozvoji sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny)
- vedeme žáky k rozvoji individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence
- umožňujeme žákům ukázat v čem vynikají nebo jsou schopni uspět, dáváme individuálním přístupem šanci prožít úspěch

Kompetence pracovní
- učíme žáky užívat samostatně vizuálně obrazné techniky
- vedeme žáky k využívání návyků a znalostí v další praxi
- učíme žáky k dodržovat hygienická a bezpečnostní pravidla
- vedeme žáky k hospodárnosti, spořivosti
- doplňujeme výuku o praktické exkurze a výstavy
- vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení a posouzení jejich reálných možností

Kompetence občanské
- vychováváme žáky k pochopení a respektování estetických požadavků na životní prostředí
- pomáháme žákům vytvořit si postoj k výtvarným dílům
- umožňujeme žákům spolupodílet se na akcích školy i obce a tím poznávat realitu nejbližšího okolí (projektové dny, soutěže, výstavy, výzdoba školy)

3. Očekávané výstupy v RVP ZV – II. stupeň

Žák:
- Vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje různé vlastnosti prvků a jejich výsledků.
- Užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podmětu z představ a fantazie.
- Užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích, k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění digitálních mediálních – počítačová grafika, fotografie, video, animace.

- Vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již, existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádřeních.
- Rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu.
- Interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází přitom ze znalostí historických souvislostí a s osobních zkušeností a prožitků.
- Porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření, vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společensky kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů.
- Ověřuje své komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích, nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci.

Výtvarná výchova			
6. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • uplatňuje praktické,teoretické poznatky a dovednosti s výtvarnými prostředky – kresba, malba a další výtvarné techniky • seznámí se s tvorbou různých typů a forem písma • využívá funkci písma • zvládne základy perspektivy • výtvarně zobrazuje různými způsoby prostorové vztahy a jevy • seznámí se s proporcemi lidského těla • řeší úkoly dekorativního charakteru v ploše • vytváří ilustraci k čtenému nebo mluvenému textu • rozpozná významná období a osobnosti v českém a světovém výtvarném umění a architektuře	- kresba (tužka, tuž, křída, přírodní uhel, umělý uhel, rudka, pastel) - malba (temperové, akvarelové a vodové barvy) - další výtvarné techniky (koláž, mozaika, textilní aplikace, kašírování, prostorové objekty) - písmo (kreslené, vytrhávané), - písmo v krátkých nápisech, tvorba iniciály - kresba v plenéru - kresba zátiší - kresba lidského těla - ilustrace k pohádce, k oblíbené knížce, - pravěké umění, Velká Morava,	**M** – osová a středová souměrnost **EV** – ekosystémy **ČJ –** literatura **D** – umělecké slohy	Náročnost práce se bude postupně od 6. roč. úměrně zvyšovat dle věku žáků. Je nutné dodržovat určitou posloupnost v teoretických poznatcích (výtvarné techniky, dějiny umění-přednášky)

7. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • uplatňuje praktické,teoretické poznatky a dovednosti s výtvarnými prostředky – kresba, malba a další výtvarné techniky • zvládne grafické techniky a postupy • seznámí se s tvorbou různých typů a forem písma • využívá funkci písma • zvládne základy perspektivy • výtvarně zobrazuje různými způsoby prostorové vztahy a jevy • seznámí se s proporcemi lidské hlavy • řeší úkoly dekorativního charakteru v ploše • vytváří ilustraci k čtenému nebo mluvenému textu • rozpozná významná období a osobnosti v českém a světovém výtvarném umění a architektuře	- kresba (tužka, tuž, křída, přírodní uhel, umělý uhel, rudka, pastel) - malba (temperové, akvarelové a vodové barvy) - další výtvarné techniky (koláž, mozaika, textilní aplikace, kašírování, prostorové objekty) - grafické techniky (suchá jehla, linoryt, monotyp, frotáž) - písmo (stříhané, psané), - písmo v krátkých nápisech, tvorba iniciály - kresba v plenéru - kresba zátiší - kresba busty, portrét, - ornament - ilustrace k oblíbené knížce, - románský sloh, gotický sloh	**M** – osová a středová souměrnost **EV** – ekosystémy **ČJ –** literatura **D** – umělecké slohy	Náročnost práce se bude postupně od 6. roč. úměrně zvyšovat dle věku žáků. Je nutné dodržovat určitou posloupnost v teoretických poznatcích (výtvarné techniky, dějiny umění-přednášky)

8. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • prohloubí si a zdokonalí si znalosti kresby a malby lidského těla • prohloubí si a zdokonalí znalosti s využíváním písma a jeho funkcí • zvládne složitější perspektivu • uplatňuje poznatky z teorie užitého umění, architektury, kultury bydlení – umění v bytě, desingu, lidového umění, dekoru, oděvní kultury • rozpozná významná období a osobnosti v českém a světovém výtvarném umění a architektuře	- kresba a malba figury, podle modelu - kompozice písmen, variace na jedno písmeno (koláž, kresba), tvorba reklamních poutačů a plakátů - kresba předmětů denní potřeby - tvorba desingu – návrh desingu předmětu denní potřeby, obal na cd, obal na knihu - renesance, baroko, rokoko,	**Př** – lidské tělo **VDO** – občanská společnost a škola **MV** – tvorba mediálního sdělení **D** – umělecké slohy	

9. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • prohloubí si a zdokonalí si znalosti kresby a malby lidského těla • prohloubí si a zdokonalí znalosti s využíváním písma a jeho funkcí	- kresba a malba figury, podle modelu - kompozice písmen, variace na jedno písmeno (koláž,	**Př** – lidské tělo **VDO** – občanská společnost a škola	

• zvládne složitější perspektivu • uplatňuje poznatky z teorie užitého umění, architektury, kultury bydlení – umění v bytě, desingu, lidového umění, dekoru, oděvní kultury • rozpozná významná období a osobnosti v českém a světovém výtvarném umění a architektuře	kresba), tvorba reklamních poutačů a plakátů - kresba – kresba v plenéru, - tvorba desingu – návrh desingu předmětu denní potřeby, obal na cd, obal na knihu - umění 19. a 20. století	**MV** – tvorba mediálního sdělení **D** – umělecké slohy	

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Výchova ke zdraví jako předmět je součástí vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Předmět naplňuje obsah vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví a podílí se na realizaci průřezových témat: *Osobnostní a sociální výchova*, *Výchova demokratického občana*, *Multikulturní výchova, Environmentální výchova* a *Mediální výchova*.

Výchova ke zdraví směřuje k poznávání a praktickému ovlivňování rozvoje, podpory a ochrany zdraví jako jedné z priorit základního vzdělávání, nemocí či jiného poškozování zdraví. Žáci si osvojují dovednosti a způsoby chování, které vedou k zachování či posílení zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické, fyzické) a získávají potřebnou míru odpovědnosti za zdraví své i jiných. Postupně poznávají sebe sama jako živé bytosti a získávají základní podněty pro ovlivňování zdraví. Rozšiřují a prohlubují své poznatky o rodině, škole, společenství vrstevníků, vztazích mezi lidmi, o významu zdravotní prevence i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozování zdraví. Upevňují si hygienické, stravovací, pracovní návyky, rozvíjejí dovednost odmítat škodlivé látky, předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení v každodenních i mimořádných situacích a učí se rozhodovat ve prospěch zdraví**.**

Předmět je realizován na II. stupni v 6., 7. a 8. ročníku v rozsahu jedné hodiny týdně. Výuka probíhá v celé třídě najednou, většinou v kmenové učebně, popř. bude využita školní knihovna nebo učebna informačních technologií. Při výuce předmětu je kladen důraz především na praktické dovednosti a jejich aplikace v modelových situacích i běžném životě, proto bude výuka probíhat formou různých her, technik, interaktivních programů, projektů a skupinové práce; při těchto aktivitách bude využívána i školní knihovna nebo učebna informačních technologií. V průběhu školního roku bude výuka doplňována exkurzemi, přednáškami a besedami podle aktuální nabídky školy a potřeby třídy.

2. Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- umožňujeme žákům pozorovat praktické jevy a jednání lidí související se zdravím (především civilizačními chorobami)
- učíme žáky formulovat a klást si otázky v souvislosti se zdravím člověka a hledat na ně adekvátní odpovědi v textech, příručkách a praktickém životě
- vytváříme motivující prostředí a vhodný pracovní režim
- individuálním přístupem dáváme každému žákovi šanci prožít úspěch

Kompetence k řešení problémů

- výuku vedeme tak, aby žáci samostatně či ve spolupráci s ostatními žáky porovnávali odborné názory, mediální tvrzení a vlastní praktické zkušenosti o člověku a jeho zdraví a vyvozovali z nich praktické závěry a postupy, které si dokáží obhájit
- učíme žáky samostatně řešit problémy související se zdravím člověka v různých etapách života
- klademe důraz na hledání, navrhování a používání různých nezávislých způsobů řešení

- učíme žáky vyhodnotit na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv médií, sekt apod.

Kompetence komunikativní
- vedeme žáky k otevřené komunikaci a diskusi o problematice zdraví v kruhu vrstevníků, rodiny i nejbližším okolí
- učíme je argumentovat a vhodnou formou obhajovat svůj názor na problematiku zdraví a zároveň naslouchat názorům druhých
- k osvojení komunikačních technik a způsobů jednání využíváme různých situačních her a modelových situací, interaktivních programů, projektů a skupinové práce

Kompetence sociální a personální
- vedeme žáky ke vzájemné pomoci
- zdůrazňujeme žákům význam vyhledání odborné pomoci v případě potřeby pro sebe nebo druhé
- pozitivní komunikací a kooperací se snažíme přispívat k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství (rodině, komunitě) a k odmítání negativních vztahů mezi žáky různého věku a etnik
- vedeme žáky k respektování společně přijatých pravidel soužití mezi vrstevníky a partnery
- budujeme příjemnou atmosféru ve třídě, vytváříme pozitivní klima ve škole, vedeme žáky k toleranci
- prostřednictvím preventivního programu se snažíme bojovat proti sociálně patologickým jevům
- učíme žáky dávat do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňovat zdravé stravovací návyky
- usilujeme o to, aby žáci pochopili zdraví jako vyvážený stav tělesné, duševní i sociální pohody a radovali se z pohybu, zdravého prostředí a pozitivních mezilidských vztahů

Kompetence občanské
- vedeme žáky k uvědomění si odlišnosti i jedinečnosti každého člověka a k respektování národnostních, kulturních a dalších rozdílů mezi lidmi
- pomáháme žákům chápat a respektovat práva a povinnosti související se zdravím, partnerskými a rodinnými vztahy, umět je aplikovat v běžném životě i krizových situacích
- učíme žáky rozvíjet pozitivní sebedůvěru a vědomí vlastních možností; respektovat je i u druhých lidí
- v souvislosti se zdravím, etikou a morálkou a životními cíli učíme žáky domýšlet následky svého chování a přijímat odpovědnost především za bezpečné sexuální chování
- snažíme se o základní orientaci v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví poškozuje a ohrožuje
- učíme žáky projevovat odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, osobního nebezpečí, poskytnout adekvátní první pomoc

Kompetence pracovní
- v souvislosti s problematikou zdraví motivujeme žáky k aktivnímu zapojení do světa práce

- vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení a posouzení svých reálných možností, chápat zdraví, dobrý fyzický vzhled a duševní pohodu jako významný předpoklad pro výběr partnera i profesní dráhy, pro uplatnění ve společnosti
- rozvíjíme u žáků kompenzační a relaxační techniky k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím

3. Očekávané výstupy v RVP ZV – II. stupeň

Žák:

- respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě
- vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví
- vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví
- posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví
- usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví
- vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí
- dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky
- uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc
- projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce
- samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím
- respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje, kultivovaně se chová k opačnému pohlaví
- respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování
- uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým
- vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi
- projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc
- uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí

Výchova ke zdraví			
6. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • osvojuje si zásady zdravého stravování • vyjmenuje základní složky potravy • uvědomuje si nutnost udržení rovnováhy mezi příjmem a výdejem tekutin • dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s vlivem životních podmínek a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky • seznamuje se s energetickým příjmem člověka • analyzuje odlišnosti jídelníčků různých národů • rozlišuje působení vlivů na zdraví člověka • chápe a podle svých možností dodržuje zásady osobní, intimní a duševní hygieny • chápe nutnost organizace vlastního času (3x8) • objasní a uvede na příkladech význam pohybu na zdraví	**Zdravý způsob života a péče o zdraví** Výživa a zdraví - zásady zdravého stravování - pitný režim - vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví Vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví - kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota Tělesná a duševní hygiena, denní režim - zásady osobní, intimní a duševní hygieny - denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit - otužování, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim	**OSV** – seberegulace a sebeorganizace	

• rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a zásady jejich prevence a léčby • uplatňuje osvojené preventivní způsoby • upevňuje si hygienické návyky dětí pro preventivní ochranu proti vnějším parazitům • naslouchá druhým a respektuje jejich názory • v modelových situacích a formou interaktivních her si osvojuje zásady bezpečného chování v rizikovém prostředí a v krizových situacích • charakterizuje možná nebezpečí vyplývající z běžného života i z mimořádných událostí, uvede vhodné způsoby preventivního chování a ochrany • v modelových situacích volí vhodné způsoby jednání, které směřují k adekvátní ochraně • dodržuje školní řád a uvědomuje si pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví • aktivně se podílí na vytvoření školního řádu • ovládá a v běžném životě uplatňuje pravidla bezpečného silničního a železničního provozu	Ochrana před přenosnými chorobami - základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence - nákazy respirační, přenosné potravou - získané v přírodě, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty **Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence** Bezpečné chování a komunikace - komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi - bezpečný pohyb v rizikovém prostředí - sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení - nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií Dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví - bezpečné prostředí ve škole - ochrana zdraví při různých činnostech - rizika silniční a železniční dopravy	**MKV** – Kulturní diference	

• ovládá postup při dopravní nehodě • uvědomuje si, jak vznikají živelné pohromy, co mohou způsobit a jaký dopad mají na obyvatelstvo • zná varovné signály a jiné způsoby varování • chápe, jak se chovat a chránit za mimořádných situací • uvědomuje si význam evakuace • dovede vyjmenovat obsah evakuačního zavazadla	- postup v případě dopravní nehody Ochrana člověka za mimořádných událostí - klasifikace mimořádných událostí - varovný signál a jiné způsoby varování - základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace - činnost po mimořádné události - prevence vzniku mimořádných událostí		
• na základě sebereflexe dokáže sestavit obraz sebe sama • uvažuje o společenských hodnotách a osobních cílech • uvědomuje si rozdíly mezi lidmi a individuální zvláštnosti každého jedince • osvojuje si techniky asertivní komunikace (pozitivní dialog) • používá účelnou komunikace v různých modelových situacích i v běžném životě	**Osobnostní a sociální rozvoj** Sebepoznání a sebepojetí - utváření vědomí vlastní identity Seberegulace a sebeorganizace činnosti a chování - stanovení osobních cílů Mezilidské vztahy, komunikace a kooperace - dopad vlastního jednání a chování	**OSV** – seberegulace a sebeorganizace **OSV** – poznávání lidí, mezilidské vztahy	

7. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • vysvětlí role členů komunity • uvědomuje si nutnost norem v soužití s druhými lidmi • respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky • vyjmenuje zdravotní rizika způsobená poruchami příjmu potravy a uplatňuje zásady zdravého stravování • posoudí možnosti jiných způsobů stravování • uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými chorobami • rozlišuje příčiny, případně příznaky civilizačních nemocí • uplatňuje zásady prevence a léčby, svěří se se zdravotním problémem • v rámci svých možností používá první pomoc při poranění či jiném poškození těla • uvědomuje si důležitost relaxace a jejího zařazení do režimu dne • osvojuje si kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu a k překonávání únavy	**Vztahy mezi lidmi a formy soužití** Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity - rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek **Zdravý způsob života a péče o zdraví** Výživa a zdraví - poruchy příjmu potravy - alternativní směry Ochrana před chronickými chorobami a před úrazy - prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění - preventivní léčebná péče - odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů - základy první pomoci **Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence** Stres a jeho vztah ke zdraví - kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy a stresových reakcí	**OSV** – mezilidské vztahy, kooperace a kompetice	

• dává do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivy mladých lidí • v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc • uvědomuje si právo každého jedince na osobní svobodu • v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc • podle svých možností se podílí na vytváření pozitivního prostředí školy • v souvislostech uvažuje o společenských hodnotách a osobních cílech • samostatně vyhledá nové poznatky o ochraně životního prostředí a přednese referát • vyjádří vlastní názor k problematice zdraví, diskutuje o něm • podílí se na programech zdraví školy	Autodestruktivní závislosti - psychická onemocnění - rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet) - násilné chování - těžké životní situace a jejich zvládání - doping ve sportu Skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita - šikana a jiné projevy násilí - kriminalita mládeže, komunikace se službami odborné pomoci **Hodnota a podpora zdraví** Podpora zdraví a její formy - prevence a intervence - působení na změnu kvality prostředí a chování jedince - odpovědnost jedince za zdraví - podpora zdravého životního stylu - programy podpory zdraví	**VDO** – občanská společnost a škola **EV** – základní podmínky života, vztah člověka k prostředí	

• na základě sebereflexe dokáže sestavit obraz sebe sama • přispívá k utváření dobrých vztahů mezi lidmi • uvědomuje si rozdíly mezi lidmi a individuální zvláštnosti každého jedince • uvědomuje si důležitost sebeovládání pro sociální interakci a komunikaci • seznamuje se s metodami sebereflexe a sebekontroly a uplatňuje je v každodenním životě, dokáže zvládat problémové situace • dokáže využít sebepoznání pro vytvoření vyrovnaného sebepojetí a zdravého sebevědomí • rozliší druhy komunikace • v mezilidských vztazích respektuje přijatá pravidla soužití, používá verbální i neverbální komunikaci • osvojuje si účelnou komunikaci v různých modelových situacích i v běžném životě • zdokonaluje si komunikativní dovednosti	**Osobnostní a sociální rozvoj** Sebepoznání a sebepojetí - vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem - zdravé a vyrovnané sebepojetí Seberegulece a sebeorganizace činností a chování - cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací Mezilidské vztahy, komunikace a kooperace - respektování sebe sama i druhých - přijímání názoru druhého, empatie - chování podporující dobré vztahy - kooperace v různých situacích	**OSV** – sebepoznání a sebepojetí **MKV** – lidské vztahy	

8. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví • vnímá sebe sama jako bytost sociální • uvědomuje si hodnotu přátelství • respektuje pravidla soužití lidí, chápe partnerství, manželství a rodičovství jako přirozenou součást života • uvědomuje si vývojové změny fyzické, psychické a sociální a dokáže je rozlišit, přijímá rozdíly mezi lidmi jako přirozený jev • dokáže pojmenovat hlavní znaky jednotlivých vývojových období • respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje, kultivovaně se chová k opačnému pohlaví • projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k dospívání a plánovanému rodičovství • respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli, chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování vyjádří vlastní názor na odlišnosti v sexualitě • respektuje jedince s jinou pohlavní orientací	**Vztahy mezi lidmi a formy soužití** Vztahy ve dvojicích - kamarádství, přátelství, láska - partnerské vztahy, manželství, rodičovství **Změny v životě člověka a jejich reflexe** Dětství, puberta, dospívání - tělesné, duševní a společenské změny Sexuální dospívání a reprodukční zdraví - zdraví reprodukční soustavy - sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost - předčasná sexuální zkušenost, promiskuita - problémy těhotenství a rodičovství mladistvích - poruchy pohlavní identity	**OSV** – mezilidské vztahy, komunikace	

• projevuje odpovědný vztah k pravidlům zdravého životního stylu • v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a životními cíly mladých lidí přijímá odpovědnost za bezpečné sexuální chování • zaujímá odmítavý postoj ke všem formám násilí • uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu s různými formami násilí, zneužívání a kriminality • vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií a sekt • uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi • chápe hodnotu zdraví jako předpoklad životní pohody • dokáže vysvětlit základní pojmy spojené se zdravím, nemocí a postižením • vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím • vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví • snaží se zvládat náročné životní situace, umí se dle svých možností ovládat • ohleduplně, ale rozhodně prosazuje svá práva a názory	**Zdravý způsob života a péče o zdraví** Ochrana před přenosnými chorobami - nákazy přenosné krví a sexuálním kontaktem **Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence** Sexuální kriminalita Manipulativní reklama a informace - reklamní vlivy, působení sekt **Hodnota a podpora zdraví** Celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci - složky zdraví a jejich interakce - základní lidské potřeby a jejich hierarchie **Osobnostní a sociální rozvoj** Seberegulace a sebeorganizace činností a chování - zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích	**MV** – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, fungování a vliv médií ve společnosti **OSV** – psychohygiena, řešení problémů a rozhodovací dovednosti	

• využívá v praxi poznatky o psychohygieně • v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým	Psychohygiena v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech		

TĚLESNÁ VÝCHOVA - II.stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět Tělesná výchova je nejdůležitější formou pohybového učení a pohybové kultivace žáků. Je hlavním zdrojem poznatků a námětů pro zdravotní, rekreační i sportovní využití pohybu ve škole i mimo ni. Žák si osvojuje nové pohybové dovednosti, ovládá a využívá různé sportovní náčiní a nářadí, seznamuje se s prevencí či korekcí jednostranného zatížení nebo zdravotního oslabení. Učí se uplatňovat osvojené pohybové dovednosti v různém prostředí a s různými účinky, zvyká si na různé sociální role, které vyžadují spolupráci, tvořivost, překonávání zábran, objektivnost, rychlé rozhodování, organizační schopnosti i nutnou míru odpovědnosti za zdraví své i svých spolužáků. Hlavně však žákům umožňuje poznat vlastní pohybové možnosti, zdravotní a pohybová omezení, rozumět jim, respektovat je a aktivně využívat nebo ovlivňovat v rámci zlepšení své tělesné zdatnosti. Vede žáky od spontánního pohybu k řízené pohybové činnosti a zpět k vlastní seberealizaci v oblíbeném sportu nebo jiné pohybové aktivitě. Základem je vytvoření pozitivního vztahu žáka k pohybovým aktivitám, který je základním prostředkem k ovlivňování aktivního zdraví, k překonávání negativních tělesných či duševních stavů a využívání pohybových činností různého zaměření v každodenním životě moderního člověka. Průřezové téma *Osobnostní a sociální výchova* se zde uplatňuje v plné míře.

Výuka probíhá odděleně pro chlapce a dívky; respektuje fyzické možnosti jednotlivce. Základní organizační jednotkou je vyučovací hodina, dotace předmětu je 2 hodiny týdně. Žáci mohou být spojeni do skupin i z různých ročníků (pro malý počet žáků v ročníku). Podle ročního období se využívají vnitřní prostory (tělocvičny) a venkovní hřiště. Dle zájmu žáků a provozních možností školy je výuku Tělesné výchovy možno doplnit lyžařským výcvikovým kurzem.

2. Výchovně vzdělávací strategie uplatňované při výuce tělesné výchovy

Kompetence k učení

- vedeme žáky k opakování již zvládnutých pohybových dovedností, osvojování si a zlepšování nových
- vedeme žáky ke zvyšováni úrovně osobních výkonů
- učíme žáky poznávat a osvojovat si techniku herních činností jednotlivce a aplikovat ji ve hře, soutěži a rekreační činnosti
- vedeme žáky, aby se naučili osvojovat si názvosloví na různých úrovních (cvičence, diváka, čtenáře novin apod.)

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky čestně soupeřit
- učíme naplňovat ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky
- učíme žáky spolupracovat a jednoduchou taktikou vést k úspěchu družstva
- vedeme žáky, aby pravidelně a samostatně zařazovali do svého pohybového režimu speciální, vyrovnávací, protahovací a posilovací cvičení
- učíme zásady bezpečnosti v málo známém prostředí (hory, les)

Kompetence komunikativní
- učíme žáky rozlišovat a uplatňovat práva a povinnosti vyplývající z role hráče, diváka
- a organizátora
- vedeme žáky ke sledování určených prvků, výkonů, evidování a vyhodnocení
- učíme je komunikovat se soupeřem i rozhodčím
- učíme je respektovat opačné pohlaví
- vedeme k toleranci

Kompetence sociální a personální
- vedeme žáky ke vzájemné pomoci /dopomoc a záchrana cvičících/
- učíme žáky respektovat a tolerovat oslabené, hendikepované či méně šikovné spolužáky
- učíme žáky schopnost uplatnit sama sebe ve skupině v různých rolích
- učíme žáky rozvíjet respekt ke společně dohodnutým pravidlům chování

Kompetence občanské
- učíme žáky rozvíjet sebevědomí a potlačovat jejich podceňování
- učíme žáky vytvořit pozitivní vztah k přírodě a ochraně životního prostředí
- učíme žáky v různých rolích učit domýšlet následky svého chování a být odpovědný za své jednání
- učíme žáky naučit se jednat v krizových situacích

Kompetence pracovní
- učíme žáky využívat získané dovednosti při sportovních a pracovních činnostech
- učíme žáky rozvíjet schopnosti, praktické dovednosti a zručnost v životě
- pomáháme žákům při profesní orientaci
- vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení a posouzení svých reálných možností

3. Očekávané výstupy v RVP ZV – II stupeň

Činnosti ovlivňující zdraví
Žák:
- aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem
- usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti, z nabídky zvolí rozvojový program
- samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly
- odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím¨, upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší
- uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť,přírody, silničního provozu, předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost

Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
Žák:
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech
- posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny

Činnosti podporující pohybové učení

Žák:

- užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka,čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu
- naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu
- dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji
- rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka,organizátora
- sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí
- zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy, spolurozhoduje osvojované hry a soutěže
- zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci
- uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení
- zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení
- aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení

Tělesná výchova			
6. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • zorganizuje si svůj pohybový režim • uplatňuje zásady hygieny a zvládá praktické jednání a rozhodování i ve vypjatých situacích /úraz/ • rozezná základní způsoby rozvoje pohybových předpokladů i korekce svalových oslabení a dovede je převážně samostatně využívat • dovede se připravit samostatně pro různou pohybovou činnost • provádí průpravná cvičení s míčem • rozlišuje průpravná cvičení pro rozvoj specializovaného pohybu • zdůvodní vliv soutěživých her na rozvoj kondice a koordinace • dodržuje pravidla fair play • provádí kotoul vpřed a vzad a jeho modifikace • ovládá průpravná cvičení pro zvládnutí stoje na rukou a hlavě, realizuje je s dopomocí • provádí skoky a obraty • aplikuje cvičení pro nácvik odrazu z můstku	**Činnosti ovlivňující zdraví** - význam pohybu pro zdraví - kondiční programy - hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech - prevence a korekce jednostranného zatížení - příprava organizmu pro pohybové činnosti (průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení) **Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností** - pohybové hry, lokomoce, manipulace s náčiním, kondice, soutěživé hry Gymnastika - akrobacie	**OSV** – seberegulace a sebeorganizace, kreativita, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, kooperace a kompetice	

• zvládá s dopomocí přeskok přes nářadí • seznamuje se s průpravnými cvičeními, uplatňuje je • provádí komíhání ve svisu • využívá pohyb a hudební doprovod ke správnému držení těla • seznamuje se s principy uvolňování a zpevňování těla • správně dýchá • dodržuje zásady bezpečnosti • chápe význam atletiky jako vhodné průpravy pro jiné sporty • provádí specifická běžecká cvičení • seznamuje se s druhy startů • rozvíjí koordinaci pohybu těla a dýchání • seznamuje se se stupňovaným rozběhem a odrazem • uvědomuje si práci ruky, provádí hod na cíl • zná základní startovní povely • zlepšuje svou tělesnou zdatnost a úroveň svých výkonů • seznamuje se se základními rozdíly mezi jednotlivými druhy sportovních her /kolektivní, brankové, síťové, pálkovací/ • provádí přihrávky a zpracování na krátkou i delší vzdálenost • ovládá základní pravidla a rozhodování ve hře • rozpozná obranné a útočné dovednosti • prohlubuje dovednosti s míčem a uplatňuje je • zdokonaluje chytací a házecí dovednosti • zvládá základní herní činnosti jednotlivce a kombinace • volí taktiku hry a rozlišuje role v družstvu	- přeskoky - kruhy - estetické a kondiční cvičení Úpoly - přetlaky, přetahy Atletika - rychlý běh, starty, vytrvalý běh na dráze, SBC, štafetová předávka - skok do dálky a výšky - hod míčkem, - základní pravidla atletických soutěží Sportovní hry - vybíjená, přehazovaná, fotbal, volejbal, basketbal, florbal, softbal, friesbee - přihrávka a zpracování míče - pravidla, role, funkce, herní činnosti jednotlivce, kombinace - utkání podle pravidel žákovské kategorie		

• užívá sportovní terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu • sleduje aktuální sportovní dění doma i ve světě • uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotního stavu a oslabení a snaží se o dosažení co nejlepších osobních výkonů • rozlišuje signály a povely a vhodně na ně reaguje • zapojuje se do měření a evidence výsledků • porovnává jednotlivé výkony • orientuje se ve spolurozhodování	**Činnosti podporující pohybové učení** - komunikace v TV - názvosloví, signály, povely - organizace prostoru a pohybových činností - historie a současnost sportu - měření, evidence a vyhodnocování výkonů		
7. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • zorganizuje svůj pohybový režim v daném časovém období (týden) • rozlišuje vhodné pohybové činnosti • aktivně používá osvojené druhy cvičení • využívá vhodná cvičení pro úpravu jednostranného zatížení • předvede a zorganizuje cvičení pro spolužáky	**Činnosti ovlivňující zdraví** - význam pohybu pro zdraví - rozdíl mezi TV, rekreačním a výkonnostním sportem - rozvoj kloubní flexibility, rychlostní a silová cvičení prevence a korekce jednostranného zatížení, - příprava organizmu pro pohybové činnosti (průpravná,	**OSV** – seberegulace a sebeorganizace, kreativita, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, kooperace a kompetice	

• dodržuje základní hygienu při a po pohybových činnostech • aktivně se zapojuje při dopomoci a záchraně při cvičení • dodržuje pokyny s ohledem na bezpečnost • zvládne improvizovaný odsun raněného	kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení) - hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech	**OSV** – mezilidské vztahy	
• seznamuje se a zvládá nové pohybové hry • rozvíjí své dovednosti v manipulaci s náčiním • uvědoměle dodržuje pravidla her • má na zřeteli bezpečnost při kontaktních hrách	**Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností** - pohybové hry, zdokonalující pohybové dovednosti - manipulace s různým náčiním - soutěživé a kontaktní hry		
• ovládá kotouly a jejich napojení • zvládá stoj na hlavě a rukou s dopomocí • seznamuje se s průpravnými cvičeními pro nácvik přemetu stranou • sestaví samostatnou krátkou akrobatickou sestavu	Gymnastika - akrobacie		
• aplikuje cvičení pro nácvik odrazu z můstku • zvládá přeskok přes nářadí • s dopomocí ovládá svis vznesmo a střemhlav, houpání s obraty • seznamuje se s průpravnými cvičeními, uplatňuje je • procvičuje chůzi, obraty a rovnovážné cviky • používá základní taneční kroky, rozvíjí estetiku těla	- přeskoky - kruhy - kladina - estetické a kondiční cvičení		

• provádí pády vzad a vpřed • rozvíjí obratnost a koordinaci • ovládá techniku nízkého startu • zvládá techniku sprinterského běhu • využívá stupňovaný rozběh a správný odraz • zdokonaluje hod míčkem • dodržuje základní pravidla atletických soutěží • uvědoměle zvládá základní herní činnosti • seznamuje se s herními kombinacemi • uplatňuje osvojené dovednosti na dané prostorové podmínky • prohlubuje si dodržování herních pravidel • užívá nově osvojené názvosloví v roli cvičitele a pomocného rozhodčího • aktivně reaguje na povely a signály • vyhledá základní historická sportovní data • zajímá se o sportovní soutěže ve škole a společnosti • orientuje se v nových hrách a jejich pravidlech • zaznamenává a vyhodnotí naměřená data a výsledky • aktivně se dle svých možností zapojuje do sportovních soutěží • seznamuje se s údržbou a mazáním lyží • rozpozná spojení kondičně a dovednostně náročné činnosti na	Úpoly - pády vzad, vpřed Atletika - rychlý běh, starty, vytrvalý běh na dráze, SBC, štafetová předávka - skok do dálky a výšky - hod míčkem - základní pravidla atletických soutěží Sportovní hry - přehazovaná, fotbal, volejbal, basketbal, florbal, softbal, friesbee **Činnosti podporující pohybové učení** - komunikace v TV - názvosloví, signály, povely - historie a současnost sportu - pravidla nových her - posuzování pohybových dovedností - sociální role		

lyžích s účinky zdravotními, rekreačními a poznávacími • osvojuje si dovednosti na sjezdových a běžeckých lyžích v rámci svých možností • uplatňuje nejdůležitější pravidla pohybu v zimní krajině	- lyžování		Rozšiřující učivo (LVK)
8. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • zorganizuje si svůj pohybový režim v daném časovém období (měsíc) • rozlišuje rozdíly tréninkového procesu vrcholového sportu • cíleně rozvíjí sílu a vytrvalost • nacvičuje soustředění a správné dýchání • zorganizuje cvičení v roli cvičitele • aplikuje hygienu jako zdravý životní styl • předpovídá nebezpečí úrazu a reaguje na ně • využívá kontaktní a bojové hry k rozvoji sebeovládání • zorganizuje kondiční a koordinační cvičení • nacvičuje přemet stranou • sestaví a předvede gymnastickou sestavu • zhodnotí výkony ostatních • rozvíjí dovednosti přeskoků přes nářadí • posuzuje vliv cvičení na rozvoj silových schopností a rozvoj koordinace	**Činnosti ovlivňující zdraví** - význam pohybu pro zdraví - výkonnostní a vrcholový sport - zdravotně orientovaná zdatnost - prevence a korekce - hygiena a bezpečnost **Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností** - pohybové hry - netradiční pohybové činnosti (kondiční a koordinační) Gymnastika - akrobacie - přeskoky - kruhy	**OSV** – seberegulace a sebeorganizace, kreativita, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, kooperace a kompetice	

• nacvičuje poskoky a výskok • sestaví krátkou sestavu z osvojených prvků • ovládá taneční kroky • seznamuje se s kompenzačně rehabilitačními cviky • vysvětlí význam uplatnění v mimořádných situacích • zvládá v určitém časovém úseku běh terénem • vytýčí rozběhovou dráhu • rozvíjí vědomě svůj výkon • seznamuje se s vrhací technikou • cíleně uplatňuje herní činnosti v nových herních kombinacích • zvládá základní herní činnosti jednotlivce • dodržuje rozšířená pravidla her • uplatňuje obranné a útočné dovednosti • uplatňuje zásady pohybu a pobytu v přírodě • ovládá vhodné a bezpečné chování při turistice • zvládá role kapitána, cvičitele s použitím správného názvosloví, povelů, signálů • zpracuje a vyhodnotí výsledky, prezentuje na sportovní nástěnce • uplatňuje základní olympijské myšlenky sleduje významné sportovní události	- kladina - estetické a kondiční cvičení Úpoly Atletika - vytrvalostní běh v terénu - skoky - vrh Sportovní hry - kopaná,volejbal, basketbal, florbal, softbal Turistika a pobyt v přírodě (orientace v přírodě) **Činnosti podporující pohybové učení** - názvosloví,signály, povely, pravidla - sociální role - historie a současnost sportu		

9. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • objasní roli celoživotního aktivního pohybového režimu • aplikuje své znalosti na pohybový režim ve školním roce • ovládá techniku pohybových činností • využívá speciální cvičení ke korekci jednostranného zatížení • odmítá drogy a jiné škodliviny • vypočte svůj váhový koeficient • zhodnotí svůj pitný režim • prohlubuje v souladu s individuálními předpoklady své pohybové dovednosti • využívá manipulace s náčiním při rekreačních činnostech • připraví a vede krátké soutěživé hry • zvládá sestavu ve vymezeném prostoru • rozvíjí pohybovou estetiku	**Činnosti ovlivňující zdraví** - význam pohybu pro zdraví - rozdíl Tv seniorů a lidí s handicapem - zdravotně orientovaná zdatnost cvičení po náročné činnosti, po duševní činnosti - příprava organismu na různé pohybové činnosti - hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech, drogy a jiné škodliviny jako neslučitelný projev sportovní etiky a zdraví **Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností** - zdokonalení nových pohybových dovedností, manipulace s různým náčiním, hry soutěživé, kontaktní Gymnastika - akrobacie	**OSV** – seberegulace a sebeorganizace, kreativita, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, kooperace a kompetice	

• uplatňuje různé druhy přeskoků • provede sestavu s aplikací všech osvojených prvků • ovládá houpání se správným seskokem • připraví cílené kondiční cvičení • používá cíleně osvojené dovednosti a poznatky • zvládne běh v neznámém prostředí • využívá osvojené dovednosti ke zlepšení výkonu • vyměří si ideální rozběh • provádí vrhací techniku s ohledem na své schopnosti • cíleně a tvořivě rozvíjí herní činnosti v nových herních kombinacích a uplatňuje je ve hře • dodržuje pravidla her • využívá osvojené dovednosti ke zlepšení výkonu ve prospěch týmu • uplatňuje zásady pobytu a pohybu v přírodě • ovládá vhodné a bezpečné chování při turistice • rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, kapitána, rozhodčího a organizátora • zná významné osobnosti sportu, reprezentanty ČR • využívá osvojené názvosloví jako čtenář tisku, uživatel internetu • zvolí taktiku hry vedoucí k úspěchu • prezentuje vyhodnocené výsledky soutěží ve školním časopisu (internetových stránkách)	- přeskoky - kladina - kruhy - estetické a kondiční cvičení Úpoly Atletika - vytrvalostní běh s přírodními překážkami - skoky - vrh koulí Sportovní hry - kopaná, volejbal, basketbal, florbal, softbal Turistika a pobyt v přírodě (přežití v přírodě, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy a tepla) **Činnosti podporující pohybové učení** - komunikace v TV, pravidla her - sociální role - současnost sportu		Rozšiřující učivo(LVK)

Tělesná výchova									**6. – 9. ročník**
Učivo		**dívky**				**hoši**			
		6.	**7.**	**8.**	**9.**	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**
Gymnastika	cvičební polohy, postoje, polohy těla	+	+	+	+	+	+	+	+
	záchrana a dopomoc při cvičení	+	+	+	+	+	+	+	+
Akrobacie	kotoul vřed, kotoul vzad	+	+	+	+	+	+	+	+
	kotoul letmo		+	+	+		+	+	+
	stoj na lopatkách, na rukou, na hlavě		+	+	+		+	+	+
	přemet stranou		+	+	+				
	rovnovážné polohy v postojích	+	+	+	+	+	+	+	+
	sestavy, salto z trampolíny (rozšiřující učivo)		+	+	+		+	+	+
Přeskoky	roznožka přes kozu	+	+	+	+	+	+	+	+
	skrčka přes kozu a přes bednu		+	+	+		+	+	+
	skoky odrazem z trampolíny, obraty (rozšiřující učivo)	+	+	+	+	+	+	+	+
Hrazda po čelo	náskok do vzporu a seskok	+	+	+	+	+	+	+	+
	náskok do vzporu a sešin	+	+	+	+	+	+	+	+
	průvlek	+	+	+	+	+	+	+	+
	výmyk	+	+	+	+	+	+	+	+
Hrazda doskočná	komíhání ve svisu, výmyk (rozšiřující učivo)							+	+
Kladina	chůze, klus, obraty, poskoky, náskoky, seskoky			+	+				
	rovnovážné polohy, vazby	+	+	+	+				
Kruhy	komíhání ve svisu, houpání, seskok	+	+	+	+	+	+	+	+
	svis vznesmo a střemhlav, obraty			+	+			+	+
Rytmická a kondiční gym.	pohyb s hudebním doprovodem	+	+	+	+				
	kroky, skoky, obraty, cviky rovnováhy	+	+	+	+				
	cvičení se švihadlem	+	+	+	+	+	+		
Šplh	na tyči	+	+	+	+	+	+	+	+
	na provaze			+	+	+	+	+	+

Učivo		dívky				hoši			
		6.	7.	8.	9.	6.	7.	8.	9.
Úpoly	význam úpolových sportů	+	+	+	+	+	+	+	+
	přetahy, přetlaky, odpory, hry	+	+	+	+	+	+	+	+
	pád, kotoul přes rameno		+	+	+		+	+	+
Atletika	pravidla, disciplíny, průprava	+	+	+	+	+	+	+	+
Běh	SBC, sprint do 100m, nízký start	+	+	+	+	+	+	+	+
	vytrvalostní běh, polovysoký start	+	+	+	+	+	+	+	+
	štafeta, běh v zatáčce	+	+	+	+	+	+	+	+
Skok	skok do dálky	+	+	+	+	+	+	+	+
	skok do výšky - nůžky	+	+			+	+		
	skok do výšky - flop			+	+			+	+
Hod	hod míčkem s rozběhem	+	+			+	+		
	koulařská gymnastika, vrh z místa		+	+	+		+	+	+
	vrh koulí, sun			+	+			+	+
Sportovní hry	pravidla, role, funkce	+	+	+	+	+	+	+	+
Fotbal	HČJ, herní systémy, kombinace					+	+	+	+
Basketbal	HČJ, herní systémy, kombinace	+	+	+	+	+	+	+	+
Vybíjená	HČJ, herní systémy, kombinace	+				+			
Volejbal	půpravné hry, přehazovaná	+	+			+	+		
	HČJ		+	+	+		+	+	+
	herní systémy			+	+			+	+
Florbal	HČJ, herní systémy, kombinace (rozšiřující učivo)	+	+	+	+	+	+	+	+
Další hry	Softbal, Frisbee, Ringo (rozšiřující učivo)		+	+	+		+	+	+
Kondiční cvičení	cvičení s lavičkami	+	+	+	+	+	+	+	+
	cvičení s náčiním a nářadím	+	+	+	+	+	+	+	+
	rozvoj rychlosti, vytrvalosti, síly	+	+	+	+	+	+	+	+
	rozvoj obratnosti	+	+	+	+	+	+	+	+
	kruhový trénink			+	+	+	+	+	+
Zimní sporty	Bruslení – dle podmínek (roz. uč.)	+	+	+	+	+	+	+	+
	Lyžování – LVK (roz. uč.)		+	+	+		+	+	+
Turistika a pobyt v přírodě	Ozdravné pobyty, výlety			+	+			+	+

PRACOVNÍ ČINNOSTI - II. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět Pracovní činnosti je součástí vzdělávací oblasti Člověk a svět práce. Svým obsahem se cíleně zaměřuje na praktické dovednosti a návyky a výrazně přispívá k vytváření životní a profesní orientace. Žáci pracují s různými materiály, učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost. Seznamují se se širokým spektrem pracovních činností a technologií, učí se základním uživatelským dovednostem v různých oborech lidské činnosti.

Výuka Pracovních činností probíhá ve všech ročnících 2. stupně a je určena všem žákům. Vzhledem k materiálně technickým podmínkám školy byly pro jednotlivé ročníky zvoleny tyto tématické okruhy: *Pěstitelské práce a chovatelství*, *Práce s technickými materiály*, *Provoz a údržba v domácnosti*, *Příprava pokrmů* a *Svět práce* . Týdenní hodinová dotace předmětu je stanovena učebním plánem ŠVP na 1 hodinu. Výuka je realizována ve dvouhodinových blocích, třídy se obvykle dělí na dvě skupiny. K výuce jsou využívány učebny, dílny, cvičná kuchyň, školní zahrada i počítačová učebna. K doplnění výuky lze využít přednášky hostů a exkurze.

Předmět Pracovní činnosti se podílí na realizaci průřezového tématu *Osobnostní a sociální výchova* – rozvoj schopností poznávání, kooperace a kompetice, kreativita, sebepoznání a sebepojetí. Dále jsou zde realizovány některé části průřezových témat *Environmentální výchova* a *Mediální výchova.*

2. Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení
- učíme žáky plánovat a organizovat svoji činnost
- učíme žáky využívat různé informačního zdroje (odborná literatura, internet, …) k získání nových poznatků

Kompetence k řešení problémů
- vedeme žáky k uplatnění tvořivosti a vlastních nápadů
- vedeme žáky k analyzování chyb a odůvodnění správného řešení

Kompetence komunikativní
- vedeme k užívání správného technologického názvosloví
- učíme stručně, přehledně a objektivně sdělovat a zaznamenávat pracovní postupy
- umožňujeme diskusi a věcnou argumentaci

Kompetence sociální a personální
- vedeme žáky ke kooperaci při zadaných úkolech, ke spolupráci a práci ve skupině
- rozvíjíme schopnost objektivního posouzení vlastní práce i práce druhých

Kompetence občanské
- vedeme žáky k respektování pravidel a ochraně zdraví při práci
- učíme, že technika je významná součást lidské kultury
- vytváříme u žáků pozitivní vztah k práci, technice a životnímu prostředí
- vedeme žáky k odpovědnosti za kvalitu své práce

Kompetence pracovní

- vytváříme u žáků pracovní dovednosti a návyky
- učíme žáky vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů
- vedeme žáky k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- vedeme žáky k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci
- rozvíjíme zručnost žáků při práci s různými materiály
- učíme je dodržovat technologické postupy a pravidla

3. Očekávané výstupy v RVP ZV – II. stupeň

Práce s technickými materiály

Žák:

- provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň
- řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálu, pracovních nástrojů a nářadí
- organizuje a plánuje svojí pracovní činnost
- orientuje se v technické dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku
- dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu

Pěstitelské práce, chovatelství

Žák:

- zná pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin
- pěstuje a využívá květiny pro výzdobu
- používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu
- zná základní znalost chovu zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty
- dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty

Provoz a údržba domácnosti

Žák:

- provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví
- ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů
- správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu
- dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu elektrickým proudem

Příprava pokrmů

Žák:

- používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče
- připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy
- dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni

Svět práce

Žák:

- orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí
- posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy
- využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělání
- prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce

Pracovní činnosti			
6. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • uvede a charakterizuje hlavní podmínky, které potřebují rostliny pro svůj růst • orientuje se ve způsobech zvyšování úrodnosti půdy a ochrany rostlin • zhodnotí vliv těchto postupů na životní prostředí • zvládá jednoduché pracovní postupy na zahradě • užívá při práci vhodné nářadí a provádí jeho údržbu • při práci dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny • poskytne první pomoc při úrazu	**Pěstitelské práce, chovatelství** Základní podmínky pro pěstování rostlin - půda a její zpracování - výživa a ochrana rostlin - zahradnické nářadí - zásady bezpečnosti a hygieny při pěstitelství	**EV** – lidské aktivity a problémy životního prostředí	
• vyjmenuje základní druhy zeleniny a uvede jejich příklady • rozlišuje osivo a sadbu • pěstuje vybrané druhy zeleniny na školním pozemku	Zelenina - druhy zeleniny - osivo a sadba - pěstování vybraných druhů zeleniny		
• uvede základní druhy ovocných rostlin a popíše způsob jejich pěstování	Ovocné rostliny - druhy ovocných rostlin - zásady pěstování ovocných rostlin		
• uvede příklady pokojových květin pěstovaných ve třídě a v domácnosti • zvládne pracovní postupy při pěstování vybraných pokojových květin (zalévání, přesazování, rozmnožování) • orientuje se v druzích okrasných dřevin a květin pěstovaných na zahradě	Okrasné rostliny - základy pěstování pokojových květin - okrasné rostliny v exteriéru		

• podílí se na pěstování vybraných letniček a trvalek na školním pozemku • zvládne jednoduché aranžování rostlin • vyjmenuje potřebné vybavení a popíše vhodné podmínky pro chov vybraného zvířete v domácnosti • dodržuje zásady bezpečného chování ke zvířatům • poskytne první pomoc při poranění zvířetem	- řez, vazba a úprava květin Chov zvířat v domácnosti - podmínky, hygiena a bezpečnost chovu vybraných zvířat - kontakt se známými a neznámými zvířaty - první pomoc při úrazu způsobeném zvířetem	**OSV** – kreativita **VkZ** – ochrana před úrazy	
7. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • dodržuje bezpečnostní pravidla, plně respektuje pokyny učitele • samostatně ošetří drobný úraz • jedná operativně v souladu s dohodnutými pravidly • dodržuje pořádek na pracovním stole, organizuje optimálně svoji práci • orientuje se v technickém výkrese • charakterizuje druhy dřeva a jeho vlastnosti • orientuje se v pojmech dýha, překližka, laťovka • správné zaměří a orýsuje materiál • zvládne jednoduché pracovní operace (řezání, rašplování, pilování, broušení, spojování)	Práce s technickými materiály - řád učebny a dílny - bezpečnostní pravidla, ochranné prostředky - první pomoc při úrazu - organizace práce (plán, volba vhodného materiálu a způsobu opracování) - technický výkres Dřevo - zdroje, vlastnosti, dělení - význam pro člověka - způsob zpracování - ruční zpracování	**VkZ** – ochrana před úrazy **M** – jednotky délky **Př** – les	Exkurze (dle možností)

• vzhledem k výrobku volí vhodnou povrchovou úpravu • samostatně volí vhodné ochranné pomůcky • prezentuje a obhájí zvolené pracovní postupy • charakterizuje kovy a jejich vlastnosti • teoreticky se seznamuje se způsoby zpracování kovů • prakticky provede jednoduché pracovní operace s drátem a kovovou folií • orýsuje a zaměří zadaný rozměr • používá vhodné ochranné prostředky • charakterizuje plasty, uvede jejich základní dělení • doloží význam plastů pro člověka • zhodnotí rizika plastů pro životní prostředí • prakticky si vyzkouší jednoduché pracovní operace při zpracování plastů	- povrchová úprava - prezentace vlastního výrobku Kovy - vlastnosti kovu - způsoby zpracování - ruční opracování (zaměření, vyrovnání, ohýbání, stříhání, pilování, vrtání) - způsoby spojování (pájení, nýtování, závitová spojení, lepení) - specifika ochranných prostředků při práci s kovem Plasty - charakteristika, vznik a historický vývoj plastů - dělení plastů (termoplasty, termosety), jejich vlastnosti - význam a využití zpracování plastů (spojování, tvarování)	**OSV** - kreativita **F** – látky a tělesa	Exkurze (dle možností)
8. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • uvede a charakterizuje základní vybavení kuchyně • obsluhuje kuchyňské spotřebiče v žákovské kuchyni • užívá při i po práci vhodné čistící prostředky • dbá na pořádek a čistotu při praktických činnostech	**Příprava pokrmů** Kuchyně - základní vybavení - udržování pořádku a čistoty		

• dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny a dbá pokynů učitele	- bezpečnost a hygiena provozu		
• vybere ze současné nabídky kvalitní a nezávadnou potravinu • zhodnotí jakost potraviny, posoudí vliv lákavého obalu • kontroluje datum výroby a datum doporučené spotřeby • zjistí možnost zdravotní závadnosti – např. porušení obalu aj. • zhodnotí kulturu prodeje • posoudí ekonomické parametry – cenu, délku zpracování, spotřebu energie • uskuteční fiktivní nákup pro samostatně vybrané menu • rozumí pojmu výživová hodnota potravy • orientuje se v zásadách správného skladování jednotlivých skupin potravin	Potraviny - výběr, nákup a skladování - skupiny potravin		
• dodržuje zásady zdravé výživy při sestavování jídelníčku	- sestavování jídelníčku		
• připraví alespoň dva pokrmy studené kuchyně • vyjmenuje a charakterizuje základní tepelné úpravy • dovede prakticky uplatnit alespoň dvě z těchto úprav • při praktické přípravě jídla se vždy seznámí s postupem a dodržuje ho	Příprava pokrmů - úprava pokrmů za studena - základní způsoby tepelné úpravy - základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů		
• posoudí parametry pohodlného stolování • prostře pro jednoduchou snídani a oběd • obsluhuje při podávání jídla • orientuje se v zásadách správného chování při stolování a dodržuje ho • své znalosti prakticky vyzkouší při obsluze slavnostního oběda pro devátý ročník • seznámí se s úpravou stolu při slavnostních příležitostech (rodinná oslava, vánoce…)	Úprava stolu a stolování - jednoduché prostírání - obsluha a chování u stolu - slavnostní stolování v rodině - zdobné prvky a květiny na stole	**OSV** – kreativita	

• prostře správně a esteticky ubrus • dovede ozdobně složit ubrousek • posoudí vhodné umístění a velikost květinové výzdoby • zamýšlí se nad tím, co by chtěl dělat, co by nechtěl dělat • orientačně posoudí své možnosti • zhodnotí své silné a slabé stránky • formou testů poznává svůj temperament a kreativitu • má možnost absolvovat profitesty ve spolupráci s PPP	**Svět práce** Volba profesní orientace - základní principy - sebepoznávání	**OSV** – sebepoznání a sebepojetí	
9. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • uvědomuje si faktory charakterizující lidskou práci • rozliší práci podle toho, kde se vykonává, s čím se pracuje a kde se pracuje • seznámí se se základními druhy pracovních činností • rozliší pojem formální a neformální kvalifikace • přiřadí k vybraným druhům povolání požadavky na vzdělání, • osobní vlastnosti • posoudí zdravotní omezení u některých povolání • rozliší zdravotní omezení a diskriminaci • rozlišuje předpoklady pro výkon povolání	**Svět práce** Trh práce - povolání lidí - druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů - charakter a druhy pracovních činností - požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní - rovnost příležitostí na trhu práce Volba profesní orientace - sebepoznávání: osobní zájmy	**OSV** – sebepoznání a	-

• formuluje svou představu o budoucím povolání a porovná s vlastními schopnostmi, vlastnostmi a zdravotním stavem • realisticky zhodnotí vlastní osobnost • vytvoří vlastní inventář schopností, dovedností atd. • zhodnotí význam plánování vlastního předprofesního a profesního vzdělávání • ví, kde může získat informace o volbě povolání • orientuje se v náplni práce úřadu práce, vyhledává informace na internetu	a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace - informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb	sebepojetí	
• uvede a charakterizuje českou vzdělávací soustavu • pokusně vyplní přihlášku na střední školu • orientuje se v možnostech, jak a kde získat potřebné informace o přijímacím řízení • uvědomuje si význam celoživotního vzdělávání	Možnosti vzdělávání - náplň učebních a studijních oborů - přijímací řízení, informace a poradenské služby		
• posoudí možnosti zaměstnání v místě bydliště a jeho dostupném okolí • vyjmenuje způsoby hledání zaměstnání nebo brigády • napíše svůj životopis a ví, co má obsahovat • zná zásady správného a vhodného chování při pohovoru • seznámí se s významem zákoníku práce • orientuje se náležitostech pracovní smlouvy	Zaměstnání - pracovní příležitosti v regionu, způsoby hledání zaměstnání - psaní životopisu - pohovor u zaměstnavatele - problémy nezaměstnanosti, úřady práce - práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů	**MV** – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	
• orientačně uvede druhy a základní strukturu organizací, hlavní útvary	Podnikání - druhy a struktura organizací		

• formuluje rozdíl mezi ředitelem a představenstvem • posoudí výhody a nevýhody podnikání • vyjmenuje základní povinnosti podnikatele • rozliší živnostenské podnikání a podnikání formou tzv. obchodních společností • charakterizuje nezbytné a nutné výdaje • posoudí výhody vytváření rezervy na nepravidelné a neočekávané výdaje • uvede zásady jednoduchého domácího účetnictví • zná pojmy hotovostní a bezhotovostní platební styk • zvládá význam symbolů označujících způsob péče o šatstvo • vyjmenuje druhy čistících prostředků, vybere vhodný pro určitou úklidovou činnost • rozlišuje správné třídění odpadu, pojmenuje barvy kontejnerů na tříděný odpad • dodržuje zásady bezpečnosti při používání elektrických spotřebičů • ovládá obsluhu základních spotřebičů • zhodnotí nebezpečí úrazu elektrickým proudem • zvládá zásady první pomoci	- nejčastější formy podnikání - drobné a soukromé podnikání **Provoz a údržba domácnosti** Finance, provoz a údržba domácnosti - rozpočet, příjmy, výdaje platby, úspory - hotovostní a bezhotovostní platební styk, ekonomika domácnosti - údržba oděvů a textilií, úklid domácnosti, postupy, prostředky a jejich dopad na životní prostředí - odpad a jeho ekologická likvidace Elektrotechnika v domácnosti - elektrická instalace, elektrické spotřebiče, elektronika, sdělovací technika, funkce, ovládání a užití - ochrana, údržba, bezpečnost a ekonomika provozu, nebezpečí úrazu elektrickým proudem	**EV** – lidské aktivity a problémy životního prostředí	

5.3 Učební osnovy volitelných předmětů II. stupně

LITERÁRNÍ SEMINÁŘ

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Volitelný předmět Literární seminář je zaměřen na rozšiřování a prohlubování vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura. Klade důraz na rozvoj čtenářských dovedností, porozumění a interpretaci textu a jeho objektivní i subjektivní hodnocení, možnou dramatizaci textu.

Předmět Literární seminář si mohou zvolit žáci 6. ročníku. Hodinová dotace předmětu je dle učebního plánu ŠVP 2 hodiny týdně.

V Literárním semináři jsou realizována průřezová témata *Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova* a *Mediální výchova*.

2. Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení
- vedeme žáky k vyhledávání a třídění informací, jejich propojování do širších významových celků
- vedeme žáky k osvojení a užívání literárních pojmů a správné terminologie
- využíváme prostředky výpočetní techniky

Kompetence k řešení problémů
- vedeme žáky k hledání vhodných informací k řešení problémů
- učíme žáky využívat získané informace a dovednosti ke zpracovávání různých variant řešení
- dáváme žákům prostor k samostatnému řešení problémů a volbě vhodného způsobu řešení

Kompetence komunikativní
- zadáváme úkoly podporující spolupráci mezi žáky, komunikaci mezi spolužáky, mezi žáky a učiteli
- učíme žáky argumentovat, obhajovat svůj názor a naslouchat názorům druhých
- vedeme žáky k interpretaci a dramatizaci literárního díla

Kompetence sociální a personální
- učíme žáky prostřednictvím skupinové práce vzájemné spolupráci a zároveň volbou vhodných metod vylučujeme, aby jeden žák pracoval za ostatní
- vedeme žáky k respektování pravidel slušného chování a dohodnutých pravidel při práci

Kompetence občanské
- motivujeme žáky k přemýšlení o názorech a pohledech lišících se od jejich vlastních
- vedeme žáky k zájmu o tradice, kulturní i historické dědictví, zapojujeme je do jejich ochrany a do kulturního dění
- rozvíjíme u žáků pozitivní postoj k uměleckým dílům

Kompetence pracovní

- vytváříme příznivé klima třídy
- vedeme žáky k využívání získaných znalostí a dovedností v praxi
- rozebíráme se žáky vhodné literární texty
- podporujeme žáky při tvorbě vlastních literárních textů

3. Očekávané výstupy

Literární seminář přispívá k naplnění očekávaných výstupů českého jazyka v RVP ZV.

Literární seminář			
6. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • pracuje s literárními příručkami, encyklopediemi, slovníky, aktivně je používá při práci • reprodukuje text • vyjádří své pocity z přečteného textu, charakterizuje hlavního hrdinu • přednáší zpaměti texty přiměřené věku • dramatizuje literární texty • tvoří vlastní literární text na dané téma či v zadaném literárním útvaru • má přehled o kulturním dění	Práce s literárními texty, struktura textu, literární hrdina Četba a porozumění textu Autorské čtení Recitace, dramatizace Tvorba vlastního textu, výrazové prostředky Literární, divadelní, filmové aktuality, knihovny	**OSV –** kreativita, rozvoj schopností poznávání, **MKV –** lidské vztahy, multikulturalita, etnický původ **MV –** kritické čtení, tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu	

ČESKÝ JAZYK PRO CIZINCE

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Český jazyk pro cizince je zařazen do školního vzdělávacího programu jako podpůrné opatření pro žáky cizince. Umožňuje žákům osvojit si základy komunikace v českém jazyce, přispívá k rozšíření jejich jazykového vzdělání, a tím i k jejich celkovému intelektuálnímu a sociálnímu rozvoji.

Obsahem výuky je rozvíjení řečových dovedností, které se realizují na základě osvojení přiměřeného rozsahu jazykových prostředků, a to v běžných situacích i tematických okruzích blízkých zájmům a věku žáka. Při výuce předmětu je kladen důraz především porozumění, správné vyslovování a čtení jednoduchých textů a zapojení do jednoduché konverzace prostřednictvím běžných výrazů.

Výuka Českého jazyka pro cizince je zařazována na doporučení školského poradenského zařízení, zpravidla na jeden kalendářní rok pro konkrétního žáka.

Výuka probíhá s jedním žákem, nebo se skupinou žáků. Při výuce jsou uplatňována průřezová témata *Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Multikulturní* výchova.

2. Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- klademe důraz na práci s textem, čtení s porozuměním, vyhledávání informací a užívání příruček a slovníků
- vedeme k používání vhodných a obecně známých termínů
- vytváříme motivující prostředí
- individuálním přístupem dáváme každému žákovi šanci prožít úspěch
- vhodnou motivací (možností se dorozumět v Evropě) vytváříme pozitivní vztah k učení

Kompetence k řešení problémů

- ve vhodných oblastech používáme netradiční a problémové úlohy
- učíme žáky hledat nutné informace vhodné k řešení problému z různých zdrojů
- vedeme k tomu, aby se nenechal zviklat nezdarem
- podporujeme sledování svých zlepšení a kritické hodnocení svých výsledků

Kompetence komunikativní

- učíme žáky formulovat své myšlenky a názory, vyjadřovat se v logickém sledu, výstižně a kultivovaně jak v ústním tak i v písemném projevu
- vedeme k naslouchání promluvám jiných, porozumění a vhodné reakci
- předkládáme přiměřenou slovní zásobu a dbáme na její rozšiřování
- učíme porozumění různým typům textů, jejich využití
- umožňujeme využití získaných komunikativních dovedností k vytváření mezilidských vztahů
- začleňujeme metody kooperativního učení a jejich prostřednictvím vedeme žáky ke vzájemné spolupráci

Kompetence sociální a personální

- používáme skupinovou práci a práci ve dvojicích, jejím prostřednictví vedeme žáky k účinné spolupráci a vzájemné pomoci při učení
- vedeme žáky k vytváření dobrých vztahů mezi sebou i mezi třídami
- umožňujeme přispívat k diskusi v malé skupině

Kompetence občanské

- učíme žáky dodržovat stanovená pravidla chování a plnit své povinnosti
- předkládáme žákům možnosti využití cizího jazyka v běžném životě
- pomáháme respektovat tradice a kulturu vlastní i jiného národa
- vedeme k respektování přesvědčení druhého

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k využití znalostí pro svůj další rozvoj
- učíme, aby získané znalosti a schopnosti žáci uplatnili při své přípravě na budoucnost a rozhodování o dalším profesním zaměření

3. Očekávané výstupy v RVP ZV – II. stupeň

Poslech s porozuměním

Žák:

- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
- rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat

Mluvení

Žák:

- zapojí se do jednoduchých rozhovorů
- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat
- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat

Čtení s porozuměním

Žák:

- rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům
- rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledává v něm požadovanou informaci

Psaní

Žák:

- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři

Český jazyk pro cizince			
Ročník podle potřeby konkrétního žáka			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • říká abecedu a hláskuje slova • pozdraví a rozloučí se • představí sebe, členy své rodiny • sdělí základní údaje o sobě • zeptá se na jméno, bydliště a telefonní číslo • vyplní jednoduchý formulář • omluví svou nepřítomnost, zapomínání • napíše jednoduchou pozvánku • sestaví jednoduchou žádost • napíše jednoduchý e-mail o sobě • počítá od 0 do 20 • zjistí telefonní číslo • vyjmenuje dny v týdnu, měsíce v roce • napíše několik informací na sobě • popíše rodinnou fotografii • získá základní informace o rodinných příslušnících • zeptá se, kdy někdo přijde a jak dlouho tam zůstane • jednoduše popíše kamarády a jiné osoby	**Zvuková a grafická podoba jazyka** - fonetické znaky (pasivně) - základní výslovnostní návyky - vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov **Jednoduchá sdělení** - adresa - omluva - žádost **Tematické okruhy** - domov, bydlení - rodina - škola - lidské tělo - volný čas - jídlo a pití - nakupování - barvy - zvířata		

• vyjádří, co rád dělá • řekne, co má nebo nemá rád • pojmenuje předměty, školní potřeby • hovoří o svých koníčcích • popíše koníčky svých kamarádů • vyjmenuje některé evropské státy	- cestování - české reálie (zeměpis ČR, památky, slavné osobnosti, svátky, zvyky)		
• postupně rozšiřuje svou slovní zásobu • používá základní matematické úkony • orientuje se v základních časových údajích • užívá přiměřenou slovní zásobu k jednotlivým tematickým okruhům • porozumí krátkému textu • vypráví krátký příběh podle obrázků	**Slovní zásoba –** osvojení a používání v komunikačních situacích, práce se slovníkem		
• tvoří jednoduché věty • používá správný slovosled • vytvoří otázku • vytvoří protiklad u jednoduchých slov • odpovídá na jednoduché otázky • jednoduše popíše věci, osoby • vyjádří souhlas i nesouhlas • vyjádří zápor	**Mluvnice** – základní gramatické struktury a typy vět – gramatický rod, skloňování podstatných a přídavných jmen, časování sloves v prézentu, préteritu, futuru		

KONVERZACE V ANGLICKÉM JAZYCE

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Volitelný předmět Konverzace v anglickém jazyce je zaměřen na rozšiřování a prohlubování učiva předmětu Anglický jazyk. Klade důraz na rozvoj komunikačních dovedností, porozumění a interpretaci textu a jeho objektivní i subjektivní hodnocení.

Předmět Konverzace v anglickém jazyce v odůvodněných případech nahrazuje výuku nebo část výuky Dalšího cizího jazyka. Hodinová dotace předmětu je obvykle 2 hodiny týdně.

V Konverzaci v anglickém jazyce jsou realizována průřezová témata *Osobnostní a sociální výchova*, *Multikulturní výchova* a *Mediální výchova*.

2. Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- klademe důraz na práci s textem, čtení s porozuměním, vyhledávání informací, užívání Internetu, vytváříme motivující prostředí a vhodný pracovní režim
- individuálním přístupem dáváme každému žákovi šanci prožít úspěch.
- vycházíme z dřívějších znalostí a dovedností žáků, opakujeme je a zdokonalujeme
- umožňujeme ve vhodných případech žákům realizovat vlastní nápady

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky vyhledávat, shromažďovat, zpřehledňovat a zpracovávat informace z různých informačních zdrojů
- ve vhodných oblastech vzdělávání používáme netradiční a problémové úlohy
- dáváme žákům dostatečný prostor pro vyjádření vlastních názorů a postojů

Kompetence komunikativní

- snažíme se o otevřenou komunikaci
- učíme žáky argumentovat a vhodnou formou obhajovat svůj názor a zároveň naslouchat názorům druhých
- vedeme žáky k toleranci
- k osvojování komunikačních technik a způsobů jednání používáme různých situačních her a modelových situací
- do výuky začleňujeme kooperativní metody učení a jejich prostřednictvím vedeme žáky ke vzájemné spolupráci

Kompetence sociální a personální

- během vzdělávání používáme skupinovou práci, jejímž prostřednictvím vedeme žáky ke vzájemné pomoci při učení

Kompetence občanské

- vedeme žáky k respektování národnostních, kulturních a dalších rozdílů mezi lidmi
- učíme žáky jednat v krizových situacích
- umožňujeme žákům spolupodílet se na akcích školy
- v modelových situacích učíme žáky domýšlet následky svého jednání a být zodpovědnými za své jednání

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení a posouzení svých reálných možností
- žáky motivujeme k aktivnímu zapojení do světa práce a seznámení se s náplní práce z různých profesí
- učíme žáky pracovat s počítačem

3 Očekávané výstupy v RVP ZV – II.stupeň

Receptivně řečové dovednosti

Žák:

- čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu
- rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální podpory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky
- rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci
- odvodí pravděpodobné významy nových slov z kontextu textu
- používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku

Produktivně řečové dovednosti

Žák:

- písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty
- stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace
- sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy
- vyžádá si jednoduché informace
- používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku

Interaktivní řečové dovednosti

Žák:

- jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích

Konverzace v anglickém jazyce			
8. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • vypravuje příhody v minulém čase	Minulý čas prostý a průběhový		
• vytvoří jednoduché věty a fráze • poskytne informace a základní charakteristiku svého domova a bydlení obecně	Tematický okruh: Moje bydlení, můj dům		
• domluví se v základních pojmech, větách a frázích • poskytne základní informace týkající se Kanady • orientuje se v geografických a historických oblastech	Tematický okruh: Canada	**EGS** – objevujeme Evropu a svět	
• tvoří věty v přítomném čase	Přítomný čas prostý a průběhový		
• domluví se v základních pojmech, větách a frázích • poskytne základní informace týkající se Londýna • prokáže základní orientaci v geografických a historických oblastech	Tematický okruh: Londýn		
• tvoří věty se slovesy v předpřítomném nebo minulém čase, používá tvary ve vhodných časech	Předpřítomný čas a minulý čas		
• charakterizuje lidi • vypravuje o vybraných a probíraných osobách • popíše a vylíčí životní příběh známých lidí pomocí jednoduchých vět a frází	Tematický okruh: Známí a slavní lidé našeho světa	**MKV** – multikulturalita	

• rozumí frázím a nejběžnější slovní zásobě, vztahující se k probíraným tématům • pochopí smysl textu • vyhledává konkrétní informace v každodenních materiálech • píše krátké a jednoduché poznámky a vzkazy • napíše velmi jednoduchý osobní dopis nebo někomu za něco poděkuje			
9. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • domluví se v základních pojmech, větách a frázích • tvoří vypravování v minulém a předpřítomném čase • popíše své zážitky • vypravuje o svých představách o budoucím povolání a o povolání rodičů • formuluje a napíše krátkou zprávu ve standardizované konvenční formě, s běžnými faktografickými informacemi • poskytne základní informace týkající se zdraví a témat s ním spojených • poskytne základní geograficko-historickou charakteristiku Velké Británie • popisuje jevy kolem sebe s použitím vazby there is/are + ing • poskytne základní informace týkající se Austrálie	Minulý prostý a průběhový čas v kontrastu, předpřítomný čas Tematický okruh: Práce a povolání, zkušenosti Psaní – inzerátu a formálního dopisu Tematický okruh: Fitness a zdraví Tematický okruh: Velká Británie Vazba there is/are + ing Tematický okruh: Austrálie	**EGS** – objevujeme Evropu a svět	

• prokáže základní orientaci v geografických a historických oblastech • používá frázová slovesa • tvoří věty s podmínkovými větami a se slovesy v trpném rodě • poskytne základní informace týkající se přírody a počasí • rozumí podstatným informacím v krátkých pasážích ve standardní rychlosti a plynulosti řeči • rozumí jednoduchým textům vztahujícím se k běžným tématům • rozumí popisům událostí a pocitů • najde důležité informace v materiálech každodenního života (dopisy, brožury, krátké úřední dokumenty apod.) a porozumí jim • napíše velmi jednoduše o různých tématech v oblasti jeho zájmu, o svých pocitech a zážitcích, vypráví příběh	Frázová slovesa Podmínkové věty – první, trpný rod Tematický okruh: Příroda a počasí	**EGS** – objevujeme Evropu a svět	

CVIČENÍ Z MATEMATIKY

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Cvičení z matematiky je volitelný předmět, který doplňuje realizaci vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace. Svým obsahem navazuje na výuku matematiky a je určena pro žáky, kteří mají zájem o hlubší poznání matematických objektů a myšlenkových postupů. Cvičení z matematiky prohlubuje základní výuku matematiky a rozšiřuje ji o další matematické pojmy, symboly, postupy a jejich užití. Vzdělávací obsah je rozdělen do stejných tematických okruhů jako vzdělávací obsah matematiky - *Číslo a proměnná, Závislosti, vztahy a práce s daty, Geometrie v rovině a v prostoru, Nestandardní aplikační úlohy a problémy.* Největší prostor je věnován aplikačním a nestandardním úlohám, které jsou nejen náplní posledního tematického okruhu, ale prolínají i všemi ostatními tematickými okruhy. Do učiva jsou zařazeny také složitější typy výpočtových a konstrukčních úloh.

Výuka volitelného předmětu Cvičení z matematiky je nabízena žákům 6. ročníku. Týdenní hodinová dotace je 2 hodiny. Základní organizační formou při výuce tohoto předmětu je vyučovací hodina. Žáci jsou zapojováni do různých matematických soutěží, využíváno je také projektové vyučování.

Ve volitelném vyučovacím předmětu Cvičení z matematiky jsou průběžně naplňovány některé části průřezového tématu *Osobnostní a sociální výchova* – rozvoj schopností poznávání, kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti.

2. Výchovně vzdělávací strategie

Při výuce cvičení z matematiky jsou užívány stejné výchovně vzdělávací strategie jako při výuce matematiky.

3. Očekávané výstupy v RVP ZV – II. stupeň

Volitelný předmět Cvičení z matematiky přispívá k naplnění očekávaných výstupů matematiky v RVP ZV.

Cvičení z matematiky			
6. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • využívá vlastnosti početních operací s desetinnými čísly při řešení výpočtových úloh s větším počtem početních operací • řeší aplikační úlohy s desetinnými čísly • rozhoduje o dělitelnosti přirozených čísel pomocí znaků dělitelnosti • užívá největšího společného dělitele a nejmenší společný násobek při řešení aplikačních úloh • charakterizuje a zapíše vztah mezi prvkem a množinou, množinou a její podmnožinou • zapisuje množiny výčtem prvků a charakteristickou vlastností • charakterizuje průnik a sjednocení dvou množin, v konkrétních případech určí a zapíše výslednou množinu • užívá množinové diagramy ke znázornění množin, vztahů mezi množinami a množinových operací • užívá množinové diagramy při řešení slovních úloh • sestrojí bez pomoci úhloměru úhly vybraných velikostí • řeší složitější úlohy na grafické operace s úhly • zdůvodňuje velikosti znázorněných úhlů pomocí vlastností úhlů	**Číslo a proměnná** Desetinná čísla - vlastnosti početních operací s desetinnými čísly - aplikační úlohy Dělitelnost přirozených čísel - další znaky dělitelnosti - největší společný dělitel a nejmenší společný násobek **Závislosti, vztahy a práce s daty** Množiny - množina a prvek - podmnožina - zadání a zápis množin - průnik a sjednocení množin - množinové diagramy **Geometrie v rovině a v prostoru** Úhly - grafické operace s úhly - úhly vedlejší, vrcholové,	**M** – desetinná čísla **M** – dělitelnost přirozených čísel **M** – úhel	

vedlejších, vrcholových, souhlasných a střídavých • řeší aplikační úlohy s využitím objemu a povrchu krychle a kvádru • užívá logickou úvahu při hledání pravidla a doplňování dalších členů číselných a obrázkových řad a analogií • řeší netradiční a logické úlohy s trojúhelníky • řeší úlohy z kombinatoriky pomocí logické úvahy	souhlasné a střídavé Krychle, kvádr - objem a povrch **Nestandardní aplikační úlohy a problémy** - číselné a logické řady - číselné a obrázkové analogie - logické úlohy s trojúhelníky Základní úlohy z kombinatoriky - permutace, variace a kombinace dané množiny	**M** – krychle a kvádr **M** – trojúhelník	

DRAMATICKÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Volitelný předmět Dramatická výchova vede žáky k porozumění dramatickému umění ve všech jeho tradičních i současných formách (divadlo, rozhlas, film, televize, počítačová tvorba) a k uvědomělému ovládání všech výrazových prostředků dramatického umění, zejména hlasu a těla jako základních prostředků komunikace a dramatického výrazu. Důležitou součástí dramatické výchovy je rozvoj psychosomatických, herních a sociálně komunikačních dovedností. Dramatická výchova se zaměřuje na oblast inscenační tvorby ve všech jejích složkách a seznamuje žáky s tvůrčím procesem od volby tématu a námětu přes vytváření dramaturgicko režijní koncepce včetně scénografického pojetí a scénické hudby až k výstavbě jednotlivých situací a tvorbě postav. Základním předpokladem dramatického jednání je rozvíjení psychosomatických dovedností (práce s dechem, správné tvoření hlasu, držení těla, verbální a neverbální komunikace), herních dovedností (vstup do role, jevištní postava; strukturace herní a jevištní situace) a sociálně komunikačních dovedností (komunikace v běžných životních situacích, v herních situacích a v situacích skupinové inscenační tvorby, prezentace, reflexe a hodnocení, spolupráce, organizace tvůrčí skupinové práce). Další složkou je samotný proces dramatické a inscenační tvorby (od volby námětu, práce na postavách, příběhu k inscenační tvorbě a prezentaci před diváky). Nedílnou součástí předmětu je recepce a reflexe dramatického umění (základní stavební prvky dramatu, základní dramatické žánry, základní divadelní druhy, současná dramatická umění a média).

Jako předmět spolupracuje dramatická výchova především s průřezovými tématy OSV (sebepoznání a sebepojetí, poznávání lidí, komunikace, rozvoj schopností poznávání, psychogiena), MDV (tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu) a MKV (lidské vztahy)

Předmět je nabízen žákům 6.ročníku v rozsahu dvou hodin týdně. Výuka obvykle probíhá v pracovně hudební výchovy. Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání – skupinové vyučování, kolektivní práce, práce v týmu.

2. Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení
- umožňujeme každému žákovi zažít úspěch
- hodnotíme žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- používáme často kladné hodnocení, které podporuje motivaci žáka pro další spolupráci s ostatními

Kompetence k řešení problémů
- vedeme žáky k samostatnosti a k dovednosti si zorganizovat vlastní činnost
- komunikujeme s žáky a vytváříme základ pro objevování problémů , společně hledáme jejich pojmenování a řešení

Kompetence komunikativní
- vedeme žáky ke srozumitelnému vyjadřování v ústním projevu, k vedení dialogu

- vytváříme vhodné podmínky pro komunikační dovednosti, vyjádření a obhájení vlastního názoru a postoje
- vedeme žáky ke spolupráci, práci v týmu, vlastnímu úsudku, iniciativě a zodpovědnosti
- dohlížíme na dodržování etiky komunikace (věcnost, naslouchání, prostor pro různé názory)

Kompetence sociální a personální
- vedeme žáky k respektování pravidel , k práci v týmu a k snaze vlastní činností přispět ke společnému cíli
- umožňujeme žákům navazovat a udržovat vztahy s vrstevníky, vzájemně se respektovat a upevňovat dobré mezilidské vztahy
- vedeme každého žáka k zodpovědnosti za výsledky společné práce
- dodáváme žákům sebedůvěru
- zajišťujeme takové podmínky, aby docházelo ke společnému prožívání a společným zážitkům z provedené práce, hry

Kompetence občanské
- vedeme žáka k poznání základních práv a povinnosti občanů a respektu společenských norem a pravidel soužití
- umožňujeme žákům prezentaci výsledků jejich práce formou veřejných divadelních vystoupeních
- vytváříme atmosféru demokracie a přátelství
- vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování

Kompetence pracovní
- vedeme žáky ke schopnosti pracovní výdrže, koncentrace na pracovní výkon a jeho dokončení
- zařazujeme praktická cvičení k řešení navozených situací

3. Očekávané výstupy v RVP ZV – II. stupeň

- uplatňuje kultivovaný mluvený a pohybový projev, dodržuje základy hlasové hygieny a správného držení těla.
- propojuje somatické dovednosti při verbálním i neverbálním vyjádření, na příkladech doloží souvislosti mezi prožitkem a jednáním u sebe i druhých.
- rozvíjí, variuje a opakuje herní situace(samostatně, s partnerem, ve skupině), přijímá herní pravidla a tvořivě je rozvíjí
- prozkoumává témata z více úhlů pohledu a pojmenovává hlavní téma a konflikt, uvědomuje si analogie mezi fiktivní situací a realitou.
- přistupuje k dramatické a inscenační tvorbě jako ke společnému tvůrčímu procesu, ve kterém přijímá a plní své úkoly, přijímá zodpovědnost za společnou tvorbu a prezentaci jeho výsledku
- rozpozná ve vlastní dramatické práci i v dramatickém díle základní prvky dramatu, pozná základní divadelní druhy a dramatické žánry a jejich hlavní znaky, kriticky hodnotí dramatická díla i současnou mediální tvorbu.

Dramatická výchova			
6. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • tvoří základní umělecké literární projevy • prohlubuje své psychosomatické dovednosti • rozliší verbální a neverbální komunikaci. • vyjadřuje své emoce, pocity. • doprovází se jednoduchým hudebním doprovodem. • hodnotí projevy svých spolužáků • orientuje se v prostoru • dokáže využít zvukové prostředky k divadelnímu vyjádření • na základě svých individuálních schopností improvizuje na zadané téma	**Hlasová průprava** – práce s dechem , správné tvoření hlasu (šepot, hlasitý projev, kontrast) **Pohybová průprava** – držení těla, verbální a neverbální komunikace **Průprava uměleckého projevu** – tvorba monologu, skládání a recitace poezie, relaxační hry, soustředění **Smyslové vnímání** – vyjádření pocitů, emocí, jednoduchý hudební doprovod, paměť a pozornost – hry, práce s imaginární rekvizitou **Herní dovednosti** – vstup do role, jevištní postava, strukturace herní a jevištní situace, improvizace, improvizovaný dialog, dramatické předlohy, dramatické hry, využití zvukových prostředků k divadelnímu vyjádření	Hv – hlasová průprava Čj - poezie Vv- rekvizita Osv – rozvoj schopností poznávání MDV – tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu Čj – divadlení hry Hv – zvuky, tóny	

• pojmenovává rozdíl mezi fiktivní a reálnou situací • prezentuje se v různých situacích ve skupině • spolupracuje ve skupině • na základě svých individuálních schopností se dokáže vžít do role • přijímá zodpovědnost za společnou práci ve skupině.	**Sociálně komunikační dovednosti** – komunikace v běžných životních situacích a v situacích skupinové inscenační tvorby, prezentace, reflexe a hodnocení spolupráce, organizace tvůrčí skupinové práce **Konflikt jako základ dramatické situace** – řešení konfliktu jednáním postav, spontánní jednání **Práce na postavě** – charakter, motivace, vztahy, dramatická situace **Příběh** – řazení situací v časové a příčinné následnosti, dramatizace literární předlohy **Inscenační tvorba** – dramaturgie, režie, herecká práce, scénografie, scénická hudba, zvuk **Komunikace s divákem** – prezentace a sebereflexe	OSV – poznávání lidí, komunikace, psychogiena OSV – komunikace MDV – tvorba mediálního sdělení MKV – lidské vztahy	

• orientuje se ve stavbě dramatu • rozpoznává základní dramatické žánry • hodnotí divadelní díla.	**Základní stavební prvky dramatu** – situace, postava, konflikt, téma, vrchol, gradace **Základní dramatické žánry** - komedie, tragedie, drama, **Základní divadelní druhy** – činohra, loutkové divadlo (oživení loutky), opera, muzikál, balet, pantomima **Současná dramatická umění a média** – divadelní, filmová, rozhlasová a multimediální, vybrané osobnosti české a světové dramatické tvorby		

UŽITÉ VÝTVARNÉ ČINNOSTI

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Volitelný předmět Užité výtvarné činnosti se na II. stupni podílí na realizaci vzdělávací oblasti Umění a kultura. Doplňuje výuku výtvarné výchovy a je určen pro žáky, kteří mají o výtvarné činnosti hlubší zájem. Náplní tohoto předmětu je práce s barvou, míchání barev, jejich symbolika, kompozice, linie a tvary. Žáci pracují s papírem, textilem, drátem, modelovací hmotou, keramickou hlínou, přírodními a dalšími materiály. Důraz je kladen na vlastní tvorbu žáka, jeho fantazii a kreativitu.

Předmět Užité výtvarné činnosti je nabízen žákům 6. ročníku. Hodinová dotace předmětu je dle učebního plánu 2 hodiny týdně. Výuka je organizovaná ve dvouhodinových blocích. Žáci jsou zapojováni do různých výtvarných soutěží, doplňující formou je projektové vyučování.

2. Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení
- vedeme žáky k samostatnému pozorování a vnímání reality
- žáci při své tvorbě poznávají vlastní pokroky a při konečném výstupu si dokáží zpětně uvědomit problémy související s realizací
- učíme žáky využívat poznatky v dalších výtvarných činnostech

Kompetence k řešení problémů
- žákům předkládáme dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů souvisejících s výběrem výtvarné techniky, materiálů a pomůcek
- učíme žáky využívat získaná poznání při vlastní tvorbě

Kompetence komunikativní
- rozvíjíme schopnost žáků vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých
- vedeme žáky k obohacování slovní zásoby o odborné termíny z výtvarné oblasti
- vedeme žáky k zaujímání a vyjádření svého postoje k vizuálně obraznému vyjádření

Kompetence sociální a personální
- rozvíjíme schopnost umět tvořivě pracovat ve skupině
- učíme žáky respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu
- vedeme žáky k rozvoji sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny)

Kompetence pracovní
- vedeme žáky k vytváření pozitivního vztahu k manuelním činnostem
- učíme žáky při práci s výtvarným materiálem dodržovat hygienická a bezpečnostní pravidla
- vedeme žáky k hospodárnosti, spořivosti

Kompetence občanské

- vychováváme žáky k pochopení a respektování estetických požadavků na životní prostředí
- umožňujeme žákům spolupodílet se na akcích školy i obce a tím poznávat realitu nejbližšího okolí (projektové dny, soutěže, výstavy, výzdoba školy)

3. Očekávané výstupy v RVP ZV – II. stupeň

Očekávané výstupy naplňují výstupy předmětu Výtvarná výchova. Formou vlastní výtvarné práce a společných projektů si žáci prohlubují zájem a zkušenosti v tomto oboru.

Užité výtvarné činnosti			
6. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • vytváří společné i individuální kompozice v prostoru a své představy dokáže převést do objemových rozměrů (plastická tvorba – papír, drát, hlína, sádra,….) • k tvorbě využívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění (akvarel, pastel, ….) • seznamuje se s některými netradičními výtvarnými postupy (ubrousková technika, koláže, práce s nití, ….) • správně užívá techniku malby, texturu, míchá a vrství barvy (barevné kompozice, malba dle skutečnosti, ….) • správně uplatňuje techniku kresby a zachycuje prostor (kompozice, perspektiva, technika kresby – tužka, uhel, rudka, pero, ….) • seznámí se s tvorbou různých typů písma a využije ho při tvorbě plakátů, pozvánek atd. • řeší úkoly dekorativního charakteru v ploše	Kompozice v prostoru - modelování s různými materiály Techniky současného výtvarného umění Netradiční výtvarné a grafické techniky Malba - temperové, akvarelové a vodové barvy Kresba - zátiší - kresba figury podle modelu Písmo - kreslené, stříhané, vytrhávané, psané - písmo v krátkých nápisech - tvorba reklamních poutačů a plakátů	**OSV** – rozvoj schopností poznávání, kreativita, kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti **Př** – lidské tělo **ČJ** – literatura **M** – osová a středová souměrnost	Náročnost práce se bude postupně od 6. roč. úměrně zvyšovat dle věku žáků.

• uplatňuje poznatky z teorie užitého umění, architektury, kultury bydlení – umění v bytě, desingu, lidového umění, dekoru, oděvní kultury	- návrh desingu předmětu denní potřeby		

SPORTOVNÍ HRY

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět Sportovní hry je součástí vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Patří do skupiny povinně volitelných předmětů. Je hlavním zdrojem poznatků a námětů pro zdravotní, rekreační i sportovní využití pohybu ve škole i mimo ni. Svým pojetím, obsahem a metodami úzce navazuje na Tělesnou výchovu – je její nadstavbou. Zaměřuje se nejen na všestranný tělesný a pohybový rozvoj žáků, na zvyšování jejich všeobecné pohybové výkonnosti, ale zejména na širší rozvoj herních dovedností, ověřování účinnosti již naučených pohybových činností a rozšiřování poznatků v dalších sportovních hrách podle pohybových předpokladů a zájmů žáků.

Vede žáky od spontánního pohybu k řízené pohybové činnosti a zpět k vlastní seberealizaci v oblíbeném sportu nebo jiné pohybové aktivitě. Každý žák má příležitost dosáhnout vyšší úrovně herních dovedností, specializaci v herních činnostech, rozvíjet vytrvalost, sebeovládání, tvořivost a soutěživost. Jedním z cílů je i příprava reprezentačních družstev školy ve sportovních hrách, příprava na role rozhodčích a organizátorů školních sportovních soutěží. Průřezové téma Osobnostní a sociální výchova se zde uplatňuje v plné míře.

Základní organizační jednotkou je vyučovací hodina. Týdenní hodinová dotace předmětu je 2 hodiny. Podle ročního období se využívají vnitřní prostory (tělocvičny) a venkovní hřiště.

2. Výchovně vzdělávací strategie uplatňované při výuce tělesné výchovy

Kompetence k učení

- vedeme žáky k osvojování specializovaných herních dovedností a jejich využití ke zlepšení své tělesné zdatnosti a výkonnosti při hře
- motivujeme žáky ke zvyšováni úrovně osobních výkonů
- učíme žáky poznávat a osvojovat si techniku herních činností jednotlivce a aplikovat ji ve hře, soutěži a rekreační činnosti
- usilujeme o uvědomělý pozitivní přístup k celoživotním sportovním aktivitám
- vedeme žáky k vědomé relaxaci po zátěži

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky čestně soupeřit
- učíme naplňovat ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky
- vedeme žáky k samostatnosti při realizaci průpravných cvičení k různým druhům her
- zadáváme různé sociální role při organizaci sportovních her

Kompetence komunikativní

- učíme žáky rozlišovat a uplatňovat práva a povinnosti vyplývající z role hráče, diváka
- a organizátora
- vedeme žáky ke sledování určených prvků, výkonů, evidování a vyhodnocení
- učíme je komunikovat se soupeřem i rozhodčím
- vedeme k toleranci

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k psychické odolnosti pro řešení herních situací a odpovědnosti za ně
- motivujeme žáky k utváření pozitivní atmosféry při sportovních hrách
- rozvíjíme odpovědnost v různých sociálních rolích

Kompetence občanské

- učíme žáky rozvíjet své sebevědomí
- učíme žáky pozitivnímu vztahu k přírodě a ochraně životního prostředí
- rozvíjíme vztah ke sportovním hrám jako součásti celkového kulturního způsobu života
- seznamujeme se zásadami první pomoci při sportovních úrazech

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k uplatňování hygienických návyků před, při a po sportovním výkonu
- učíme žáky rozvíjet schopnosti, praktické dovednosti a zručnost v životě
- pomáháme žákům při profesní orientaci
- vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení a posouzení svých reálných možností

3. Očekávané výstupy v RVP ZV – II. stupeň

Volitelný předmět Sportovní hry přispívá k naplnění očekávaných výstupů Tělesné výchovy v RVP ZV.

Sportovní hry			
6. ročník			
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby	Poznámky
Žák: • chápe pojem tréninkový proces a cíleně v něm uplatňuje nové poznatky a rozvíjí herní dovednosti • uplatňuje zásady hygieny a zvládá praktické jednání a rozhodování i ve vypjatých situacích /úraz/ • uvědomuje si vliv sportovních her na formování osobnosti jedince • vysvětlí význam přípravy organismu před cvičením • podílí se na výběru vhodných cviků • dovede se připravit samostatně pro různou pohybovou činnost • zvládá samostatně průpravná, kompenzační a relaxační cvičení před a po sportovní hře • využívá netradiční pohybové hry k rozvoji síly, dynamiky, obratnosti, vytrvalosti a herního myšlení • rozlišuje průpravná cvičení pro rozvoj specializovaného pohybu • zdůvodní vliv soutěživých her na rozvoj kondice a koordinace • dodržuje pravidla fair play • specializuje se na herní činnosti jednotlivce • zvládá podle svých předpokladů a předvede v souladu s pravidly základní postoj a další dovednosti • spolupracuje ve dvojici a týmu	**Činnosti ovlivňující zdraví** – význam pohybu pro zdraví – kondiční programy – hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – zdravotně orientovaná zdatnost – příprava organizmu pro pohybové činnosti (průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení) **Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností** -soutěživé hry sportovní hry – přehazovaná, fotbal, volejbal, basketbal, florbal, softbal, friesbee, stolní tenis	**OSV** – seberegulace a sebeorganizace, kreativita, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, kooperace a kompetice	

• využívá obranné a útočné dovednosti • uplatňuje cíleně osvojené specializované herní činnosti jednotlivce v herních kombinacích a systémech • rozvíjí herní myšlení • seznamuje se se základními rozdíly mezi jednotlivými druhy sportovních her /kolektivní, brankové, síťové, pálkovací/ • rozpozná smluvené signály, povely a gesta na úrovni hráče a pomocného rozhodčího pro jednotlivé hry, reaguje na ně • ovládá základní pravidla a rozhodování ve hře • dodržuje pokyny učitele nebo kapitána • zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje • vybere s dopomocí vhodný prostor pro netradiční pohybové činnosti • užívá sportovní terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu • sleduje aktuální sportovní dění doma i ve světě • při pozorování spolužáka rozliší správné a chybné provedení dovedností a dodržování pravidel • zapojuje se do měření a evidence výsledků • porovnává jednotlivé výkony • orientuje se ve spolurozhodování	**Činnosti podporující pohybové učení** – komunikace v TV – názvosloví, signály, povely – organizace prostoru a pohybových činností – historie a současnost sportu – měření, evidence a vyhodnocování výkonů		

6. HODNOCENÍ ŽÁKŮ A AUTOEVALUACE ŠKOLY

6.1 Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Nedílnou součástí výchovně-vzdělávací práce školy je hodnocení výsledků vzdělávání žáků. Cílem hodnocení je poskytnout žákovi (i jeho zákonným zástupcům) zpětnou vazbu. Prostřednictvím hodnocení žák získává informace o tom, jak danou problematiku (učivo) zvládá, jak dovede zacházet s tím, co se naučil, v čem se zlepšil, v čem ještě chybuje, kde má rezervy.

Hodnocením, jež je zaměřeno na individuální pokrok každého žáka a jež vychází z posouzení míry dosažení očekávaných výstupů formulovaných v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, by měl být žák motivován k dalšímu učení.

Nedílnou součástí hodnocení je i sebehodnocení žáka a hodnocení jeho chování.

Podle zákona č. 561/2004 Sb. (školský zákon), v platném znění, a podle vyhlášky MŠMT č. 48/2005 Sb. O základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, v platném znění, vydal ředitel školy jako součást Školního řádu Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků. Tento dokument se shoduje s následující částí tohoto školního vzdělávacího programu. Následují tyto části dokumentu Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků:

- **Hodnocení výsledků vzdělávání žáků**
- **Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou**
- **Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáka**
- **Stupně hodnocení prospěchu (klasifikační stupně) a kritéria hodnocení**
- **Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení klasifikačním stupněm**
- **Celkové hodnocení žáka na vysvědčení**
- **Hodnocení chování žáka a kritéria hodnocení chování**
- **Zásady pro používání slovního nebo kombinovaného hodnocení žáka, kritéria hodnocení**
- **Způsob získávání podkladů pro hodnocení**
- **Postup do vyššího ročníku, komisionální přezkoušení**
- **Opravné zkoušky**
- **Hodnocení a klasifikace žáka se speciálními vzdělávacími potřebami**
- **Hodnocení a klasifikace cizinců**

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků se řídí zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a dále pak vyhláškou č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů.

Každé pololetí se vydává žákovi vysvědčení; za první pololetí lze místo vysvědčení vydat žákovi výpis z vysvědčení.

Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm.

U žáků se speciálními vzdělávacími potřebami může ředitel školy na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zákonných zástupců žáka rozhodnout o tom, že výsledky vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami budou v určitém klasifikačním období hodnoceny slovně nebo klasifikačními stupni v kombinaci se slovním hodnocením.

Škola převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka. Slovní hodnocení převede škola do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání.

Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou

1. Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání žáka je organickou součástí výchovně vzdělávacího procesu a jeho řízení

2. Při hodnocení uplatňuje učitel přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi. Přihlíží k věkovým zvláštnostem hodnoceného žáka, k jeho specifickým potřebám i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat pro určitou indispozici. Učitel konzultuje specifika žáka s ostatními učiteli a podle potřeby s dalšími odborníky.

3. Učitel rozlišuje pro potřeby hodnocení a klasifikace vyučovací předměty s převahou teoretického zaměření, předměty výchovného charakteru a předměty s malou týdenní časovou dotací. Žák musí být ve vyučovacím předmětu hodnocen (klasifikován) nejméně pětkrát za pololetí. Ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného charakteru a ve vyučovacích předmětech s malou týdenní časovou dotací je možno stanovit celkové hodnocení z nižšího počtu podkladů.

4. Učitel vytváří atmosféru pro sebehodnocení žáků a pro hodnocení žáka žákem.

5. Souhrnné hodnocení výsledků vzdělávání žáka (klasifikace) v každém z vyučovacích předmětů podle školního vzdělávacího programu prováděné na konci každého pololetí není aritmetickým průměrem průběžné klasifikace. Žák i jeho zákonní zástupci musí být informováni o dalších faktorech ovlivňujících hodnocení výsledků vzdělávání žáka, například hodnocení domácích úkolů, zohlednění speciálních vzdělávacích potřeb žáka, aktivity, píle, zájmu o vyučovací předmět.

6. Chování neovlivňuje klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech.

7. Je zcela v kompetenci učitele, jaký způsob průběžného hodnocení a klasifikace zvolí, je však důležité, aby žáci i jejich zákonní zástupci byli o tomto způsobu informováni (klasifikace půlstupni, slovní hodnocení, průběžné měsíční či čtvrtletní hodnocení…). V průběžném hodnocení je možné využít i slovní hodnocení.

8. O termínu obsažnější písemné práce informuje učitel žáky předem. Takovouto obsažnější písemnou zkoušku smí žák vykonat v jednom dni pouze jednu. Písemné práce a další druhy zkoušek učitel rozvrhne rovnoměrně po celé klasifikační období.

9. Učitel oznamuje a zdůvodňuje žákovi výsledek každé klasifikace. Poukazuje na klady a nedostatky hodnocených výkonů.

10. Zákonní zástupci žáka jsou o hodnocení výsledků vzdělávání i o průběžné klasifikaci a prospěchu žáka informováni třídním učitelem a učiteli jednotlivých vyučovacích předmětů prostřednictvím žákovské knížky (notýsku, jiným prokazatelným způsobem), dále pak před koncem každého čtvrtletí na třídní schůzce, případně kdykoliv na požádání zákonných zástupců žáka. V případě mimořádného zhoršení prospěchu informuje učitel zákonné zástupce bezodkladně a prokazatelným způsobem.

Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáka

Součástí sebehodnocení žáka je i sebehodnocení jeho chování.
Důvody sebehodnocení:

- žák se touto formou připravuje na úspěšné zvládnutí životních rolí,
- sebehodnocením se posiluje sebeúcta a sebevědomí žáka,
- žák chápe chybu jako přirozenou věc v procesu učení, jako důležitý prostředek učení,
- učitel získává další podklady k poznání žáka,
- rodiče mohou získat alternativní informace.

Sebehodnocení se provádí dle uvážení učitele, nejméně jednou za pololetí.
Způsob sebehodnocení je ústní i písemné (dle uvážení učitele a dle věku žáků).
Při sebehodnocení se žák snaží popsat:

- co se mi daří, co se mi nedaří,
- co chci zlepšit, co jsem zlepšil,
- co mne zajímá, co dělám rád,
- jak se umím vyjadřovat, jak komunikuji se spolužáky,
- jak pracuji ve skupině, jak přijímám hodnocení ostatních,
- jak hodnotím své chování …

Stupně hodnocení prospěchu (klasifikační stupně) a kritéria hodnocení

1 – výborný: Žák bezpečně, přesně a uceleně ovládá požadované učivo a chápe vztahy z něho vyplývající. Samostatně, tvořivě a aktivně uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti. Zřídka se dopouští nepodstatných chyb.

2 – chvalitebný: Žák v podstatě bezpečně, přesně a uceleně ovládá požadované učivo a chápe vztahy z něho vyplývající. Převážně samostatně, tvořivě a aktivně uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti. Dopouští se jen menších chyb. V malé míře jsou zapotřebí návodné otázky učitele.

3 – dobrý: Žák má ve zvládnutí učiva částečné mezery. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností se dopouští chyb. V činnostech je méně aktivní a tvořivý. Není schopen samostatného souvislého projevu, na návodné otázky většinou odpovídá správně. Je schopen samostatně pracovat pouze podle návodu učitele. Vztahové souvislosti chápe pouze částečně.

4 – dostatečný: Žák má ve zvládnutí učiva závažné mezery. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností se vyskytují závažné chyby. V činnostech není aktivní a není tvořivý. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Je schopen samostatně pracovat za soustavné pomoci učitele. Vědomosti jsou povrchní, není schopen je dát do souvislostí.

5 – nedostatečný: Žák si požadované znalosti neosvojil, má v nich závažné mezery. V uplatňování vědomostí se vyskytují velmi závažné chyby. Podstatné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Není schopen pracovat samostatně.

Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení klasifikačním stupněm

Na prvním stupni (1.–5. ročník) se hodnocení vzdělávání žáka na vysvědčení zapisuje číslicí (1, 2, 3, 4, 5), na druhém stupni (6.–9. ročník) se zapisuje slovem (výborný, chvalitebný, dobrý, dostatečný, nedostatečný).

Celkové hodnocení žáka na vysvědčení

Prospěl(a) s vyznamenáním – není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm horším než 2 – chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré (v případě slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace postupuje třídní učitel dle zásad pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace – uvedeno níže zde).

Prospěl(a) – není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením.

Neprospěl(a) – je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem na vysvědčení hodnocen stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením nebo není-li z něho hodnocen na konci druhého pololetí.
Jestliže je žák z výuky některého předmětu v prvním nebo ve druhém pololetí uvolněn (§ 50 odst. 2 školského zákona), uvádí se na vysvědčení místo hodnocení slovo **„uvolněn(a)“.**
Nelze-li žáka z některého nebo ze všech předmětů v prvním nebo ve druhém pololetí hodnotit ani v náhradním termínu (§ 52 odst. 2 a 3 školského zákona), uvádí se na vysvědčení místo hodnocení slovo **„nehodnocen(a)“.**

Hodnocení zájmových útvarů (kroužků) se na vysvědčení neuvádí.

Hodnocení chování žáka a kritéria hodnocení chování

1. Škola hodnotí chování žáka a používá výchovná opatření, která mají žáka motivovat k udržení kvalitních výkonů, popř. usměrnit žáka k nápravě nedostatků v chování.
2. Výchovná opatření je možno použít kdykoliv během školního roku.
3. Výchovná opatření se vždy projednávají na schůzi pedagogické rady.
4. Třídní učitel shromažďuje podklady pro hodnocení chování žáka.
5. Třídní učitel sleduje a eviduje nepřítomnost žáka ve škole – absenci žáka ve škole omlouvá jeho zákonný zástupce. Při absenci žáka jeho zákonný zástupce neprodleně informuje třídního učitele a sdělí mu příčinu absence. Toto sdělení je možné provést osobně, telefonicky, písemně, formou písemného nebo telefonického vzkazu nebo e-mailem, telefony: 274861548, 739001029, po dohodě zák. zástupce s třídním učitelem lze použít jiný dohodnutý mobilní telefon, pracoviště v budově Edisonova též 720322460, e-mail: info@zsprahapetrovice. cz, také e-mail: petr.zeman@zsprahapetrovice.cz. Při použití e-mailu nebo vzkazu zákonný zástupce uvede kontaktní údaj pro zpětné ověření. Po opětovném nástupu do školy žák předloží třídnímu učiteli písemnou omluvenku v žákovské knížce nebo v notýsku (1. - 3. třídy) nejpozději do tří pracovních dnů. Pokud tak neučiní v tomto stanoveném termínu, zůstává absence neomluvená.
6. Neomluvené hodiny se pro hodnocení chování sčítají, resp. započítávají za celé klasifikační období.
7. Pochvala může být udělena ústně, písemně nebo může být zapsána na vysvědčení.
8. Součástí pochvaly může být věcný dar.
9. **Napomenutí třídního učitele (NTU)** je udělováno za drobné přestupky proti školnímu řádu.
10. **Důtka třídního učitele (DTU)** je udělována za opakované drobné přestupky nebo za jeden závažný přestupek nebo za 1–2 neomluvené hodiny.
11. **Důtka ředitele školy (DŘŠ)** je udělována za opakované závažné přestupky nebo jeden hrubý přestupek nebo 3–7 neomluvených hodin.
12. NTU a DTU uděluje třídní učitel bezodkladně písemně. Převzetí potvrdí rodič v žákovské knížce.
13. DŘŠ uděluje z výchovných důvodů ředitel školy a bezodkladně prokazatelně informuje zákonné zástupce žáka.
14. Pokud výchovná opatření nesplnila svůj účel, jsou zákonní zástupci zváni k pohovoru, popř. k jednání výchovné komise školy.
15. V jednom klasifikačním období nelze opakovaně udělit stejné výchovné opatření.
16. Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se hodnotí těmito stupni:

    1 – velmi dobré – Žák bez problémů dodržuje pravidla chování. Nedopouští se žádných významných přestupků proti pravidlům chování. Má kladný vztah ke kolektivu třídy. Pomáhá při utváření pracovních podmínek pro školní práci.

2 – uspokojivé – Žák se dopustil závažnějšího přestupku proti školnímu řádu nebo opakovaně méně závažných přestupků, případně zameškal 8 – 15 vyučovacích hodin, které nejsou jeho zákonným zástupcem omluveny. Narušuje činnost kolektivu třídy nebo skupiny. U tohoto žáka nepomohla předchozí použitá výchovná opatření.

3 – neuspokojivé – Chování žáka je i po použití jiných výchovných opatření stále v rozporu s pravidly chování stanovenými školním řádem. Žák se dopouští takových přestupků proti školnímu řádu, kdy je ohrožena výchova a bezpečnost žáka samotného i jiných žáků, případně zameškal 16 a více vyučovacích hodin, které nejsou jeho zákonným zástupcem omluveny. Záměrně narušuje činnost kolektivu třídy nebo skupiny.

17. Návrh na snížený stupeň z chování může podat každý člen pedagogické rady.

18. O hodnocení chování stupněm uspokojivé a neuspokojivé rozhoduje ředitel školy.

19. Klasifikační stupeň z chování vyjadřuje chování za celé klasifikační období.

Zásady pro používání slovního nebo kombinovaného hodnocení žáka, kritéria hodnocení

Slovní hodnocení lze použít u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, například s vývojovou poruchou učení, na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zákonného zástupce žáka.
Průběžná i celková klasifikace může být doplněna slovním hodnocením.

Kritéria pro hodnocení
- ovládnutí učiva předepsaného školním vzdělávacím programem s ohledem na typ a rozsah jeho speciálních vzdělávacích potřeb,
- úroveň myšlení,
- úroveň vyjadřování,
- celková aplikace vědomostí, řešení úkolů s ohledem na rozsah speciálních vzdělávacích potřeb žáka,
- píle a zájem o učení.

Zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace (převedení slovního hodnocení do klasifikace)

Prospěch
Ovládnutí učiva předepsaného školním vzdělávacím programem:
1 – výborný = ovládá bezpečně.
2 – chvalitebný = ovládá.
3 – dobrý = v podstatě ovládá.
4 – dostatečný = ovládá se značnými mezerami.
5 – nedostatečný = neovládá.
Úroveň myšlení:
1 – výborný = pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti.
2 – chvalitebný = uvažuje celkem samostatně.
3 – dobrý = menší samostatnost v myšlení.

4 – dostatečný = nesamostatné myšlení.
5 – nedostatečný = odpovídá nesprávně i na návodné otázky.

Úroveň vyjadřování:

1 – výborný = výstižné a poměrně přesné.
2 – chvalitebný = celkem výstižné.
3 – dobrý = myšlenky vyjadřuje ne dost přesně.
4 – dostatečný = myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi.
5 – nedostatečný = i na návodné otázky odpovídá nesprávně.

Celková aplikace vědomostí, řešení úkolů, chyby, jichž se žák dopouští:

1 – výborný = užívá vědomostí a spolehlivě a uvědoměle dovedností, pracuje samostatně, přesně a s jistotou.
2 – chvalitebný = dovede používat vědomosti a dovednosti při řešení úkolů, dopouští se jen menších chyb.
3 – dobrý = řeší úkoly s pomocí učitele a s touto pomocí snadno překonává potíže a odstraňuje chyby.
4 – dostatečný = dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává.
5 – nedostatečný = úkoly nedokáže splnit ani s pomocí učitele.

Píle a zájem o učení:

1 – výborný = aktivní, učí se svědomitě a se zájmem.
2 – chvalitebný = učí se svědomitě.
3 – dobrý = k učení a práci nepotřebuje větších podnětů.
4 – dostatečný = malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty.
5 – nedostatečný = pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné.

Chování

Hodnocení chování žáka a kritéria hodnocení chování, vše výše uvedené platí také při používání slovního nebo kombinovaného hodnocení žáka.

Způsob získávání podkladů pro hodnocení

Podklady pro hodnocení a klasifikaci výchovně vzdělávacích výsledků žáka získává učitel zejména:

- soustavným diagnostickým pozorováním žáka,
- soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování,
- různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové),
- kontrolními písemnými pracemi a praktickými zkouškami,
- analýzou výsledků činnosti žáka.

Učitel konzultuje specifika žáka s ostatními učiteli a podle potřeby s dalšími odborníky.

Postup do vyššího ročníku, komisionální přezkoušení

Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn.

Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.

Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.

Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník, popřípadě znovu devátý ročník.

Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o přezkoumání výsledků hodnocení žáka. Ředitel školy nařídí komisionální přezkoušení žáka, které se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka. Výsledek přezkoušení stanoví tříčlenná komise hlasováním. Komisi jmenuje ředitel školy.

V případě, že se žádost o přezkoumání výsledků hodnocení žáka týká hodnocení chování nebo předmětů výchovného zaměření, posoudí ředitel dodržení pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání. V případě zjištění porušení těchto pravidel výsledek hodnocení změní; nebyla-li pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků porušena, výsledek hodnocení potvrdí, a to nejpozději do 14 dnů ode dne doručení žádosti.

Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval.

Ředitel školy může povolit žákovi na žádost jeho zákonného zástupce a na základě doporučujícího vyjádření odborného lékaře opakování ročníku z vážných zdravotních důvodů, a to bez ohledu na to, zda žák na daném stupni již opakoval ročník.

Opravné zkoušky

Žáci devátých ročníků a žáci, kteří na daném stupni základní školy dosud neopakovali ročník, kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření, konají opravné zkoušky.

Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku v termínu stanoveném ředitelem školy. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální. Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku.

Hodnocení a klasifikace žáka se speciálními vzdělávacími potřebami

U žáka se smyslovou nebo tělesnou vadou, prokázanou specifickou vývojovou poruchou učení nebo chování se při hodnocení a klasifikaci vždy přihlédne k charakteru a stupni postižení.
U žáka s prokázanou specifickou vývojovou poruchou učení nebo chování rozhodne ředitel školy o použití širšího slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.

Zjišťování vědomostí a dovedností žáka

Při zjišťování úrovně žákovských vědomostí a dovedností volí učitel takové formy a druhy zkoušení, které odpovídají možnostem a schopnostem žáka a na něž nemá porucha negativní vliv. Vyučující tedy budou vždy přistupovat k hodnocení individuálně na základě dostupných informací z odborného vyšetření a na základě vlastních poznatků o žákovi. Hodnocením by měl žák být motivován k vlastní úspěšnosti, iniciativě a také k pečlivé domácí přípravě.

Pokud je tento žák klasifikován, je klasifikace provázena hodnocením, tj. vyjádřením pozitivních i negativních stránek výkonu, objasněním podstaty neúspěchu, návodem, jak mezery a nedostatky překonávat, jak dále prohlubovat úspěšnost.

Jestliže žák nebude klasifikován, obdrží písemně slovní hodnocení, při jehož vypracování bude mít vyučující na zřeteli motivační a diagnostickou funkci tohoto slovního hodnocení.

Při hodnocení se neklade důraz na specifické chyby, žáka je možné hodnotit za nespecifické chyby. Do hodnocení může být promítnuta snaha a pozornost věnovaná domácí přípravě.

Kritéria hodnocení pro žáka s vývojovou poruchou učení:
- osvojení poznatků s ohledem na rozsah a typ poruchy,
- zájem o obohacování svých vědomostí a dovedností,
- míra plnění povinností.

Hodnocení a klasifikace cizinců

U žáka školy (cizince) se úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost ovlivňující výkon žáka. Pro hodnocení žáka bude škola (zejména ve vyučovacím předmětu Český jazyk) používat výrazně individuální kritéria hodnocení. Na konci 1. pololetí prvního školního roku nemusí být tento žák klasifikován ani jinak hodnocen, na konci 2. pololetí, případně v náhradním termínu, je žák hodnocen s přihlédnutím k jazykovému handicapu a k jeho vzdělávacím výsledkům v jednotlivých vyučovacích předmětech. Nemůže-li být tento žák z výše uvedené objektivní příčiny klasifikován, opakuje ročník. Škola nemá povinnost žáka doučovat český jazyk mimořádnou formou výuky.

6.2 Metodika vlastního hodnocení školy - autoevaluace

Zdrojem informací pro autoevaluaci jsou tři skupiny respondentů: žáci, učitelé a rodiče. Doplňkovými zdroji informací je hodnocení ZŠ veřejností, zřizovatelem, kontrolními orgány.

Oblasti hodnocení:

Školní vzdělávací program

sledované jevy:

a) soulad školního vzdělávacího programu s RVP ZV
b) další programová nabídka např. pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, variabilita programu – dotace předmětů, volitelné předměty, projekty, kurzy, průřezová témata
c) dokument – ŠVP ZV

ukazatele stavu:

- soulad ŠVP ZV s RVP ZV
- plnění školního vzdělávacího programu
- relace mezi vzdělávacím programem a potřebami a podmínkami školy
- programová nabídka žákům se speciálními vzdělávacími potřebami
- soulad nabídky volitelných a nepovinných předmětů s představou žáků a rodičů
- variabilita ŠVP ZV

metody:

- kontrola souladu ŠVP ZV s RVP ZV a skutečné plnění ŠVP ZV
- vlastní hodnocení učitelů a žáků

Podmínky ke vzdělávání

sledované jevy:

a) vliv personálních podmínek na vzdělávání
b) materiální, technické a hygienické podmínky vzdělávání – prostory, pomůcky, učebnice, technické prostředky
c) kvalita pracovního prostředí školy
d) efektivita využívání finančních zdrojů
e) rozvoj ekonomických zdrojů (projekty, granty…)

ukazatele stavu:

- vliv personálních podmínek na kvalitu vzdělávání
- tvorba a kvalita podmínek pro vzdělávání, pracovní i relaxační činnosti učitelů a žáků
- funkčnost a estetická úroveň budov, učeben, společenských prostor…
- kvalita podmínek pro jednání s rodiči a dalšími osobami ve škole
- vybavenost školy pro možnost účinně a moderně vyučovat - tzn. didaktická úroveň vybavení pomůckami, technikou, studijním materiálem…
- efektivita využívání finančních zdrojů pro další rozvoj školy
- zabezpečování nadstandardních zdrojů (mj. účast v projektech, grantech)

metody:

- pozorování
- kontrola
- skupinová diskuse
- sebehodnocení vedení školy
- sebehodnocení učitelů a žáků
- zhodnocení inventarizace

Průběh vzdělávání žáků

sledované jevy:

a) průběh vzdělávání se zřetelem k vytváření cílových kompetencí ŠVP
b) dokument - pravidla hodnocení

ukazatele stavu:

- podpora vytváření cílových kompetencí ŠVP

- kvalita jednotlivých oblastí vzdělávání – tzn. příprava, zajištění, organizace, metody, formy, hodnocení, motivace, komunikace, klima
- vyváženost struktury hodin (vztah k věku žáků a k cílům výuky)
- návaznost učiva
- rozmanitost vyučovacích postupů (styly učení) podporujících vytváření žádoucích vzdělávacích způsobilostí žáků
- účelnost použití metod výuky vzhledem k cíli a tématu vyučování
- využívání sociálních forem vzdělávání
- využívání metod samostatné práce žáků
- individuální přístup k výuce
- efektivita využívání učebnic, pomůcek a didaktické technika
- prostor pro individuální nebo skupinové aktivity
- uplatnění kooperativní techniky učení
- využití vstupních motivačních metod
- motivace v průběhu výuky
- dodržování stanovených pravidla hodnocení
- prověřování výchozích znalostí a dovedností
- průběžné vyhodnocování výsledků učení
- vedení žáků k sebekontrole a sebehodnocení
- prostor pro vyjadřování vlastního názoru
- dodržování pravidel komunikace
- psychosociální podmínky výuky

metody:
- školní dokumentace
- kontrola a pozorování
- skupinová diskuse
- sebehodnocení vedení školy
- sebehodnocení třídních učitelů, učitelů
- hodnocení žáků (např. technikou volného psaní)

Výsledky vzdělávání žáků

sledované jevy:
výsledky vzdělávání vzhledem ke stanoveným cílům vzdělávání

ukazatele stavu:
- efektivní systém zjišťování výsledků vzdělávání
- dosahování cílových kompetencí vzdělávání podle ŠVP
- zvládání očekávaných výstupů
- používání náročnějších myšlenkových dovedností (aplikace, analýza, syntéza, kritické hodnocení)
- dovednost spolupracovat
- dovednost komunikovat
- pracovní dovednosti
- nízký počet neúspěšných a trestaných žáků
- vysoký stupeň podpory žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- velmi dobré výsledky v testech

- úspěšné uplatnění žáků
- výsledky žáků v soutěžích
- existence zřetelného společenského a kulturního chování žáků a jejich dobré disciplíny

metody:
- školní dokumentace
- kontrola a pozorování
- skupinová diskuse
- sebehodnocení vedení školy
- sebehodnocení třídních učitelů, učitelů
- hodnocení žáků (např. technikou volného psaní)

Podpora školy žákům, spolupráce s rodiči, vzájemné vztahy

sledované jevy:
a) kvalita výchovného poradenství
b) přístup k informacím a jejich přenos
c) kvalita a využívání žákovské a rodičovské iniciativy
d) vzájemné vztahy mezi školou, žáky, rodiči a dalších osob a jejich dopad na vzdělávání
e) vztahy se zřizovatelem a školskou radou
f) klima, kultura, étos školy

ukazatele stavu:
- kvalita činností výchovného poradce ve vztahu k potřebám školy, žáků a rodičů
- přístup pracovníků školy, žáků a rodičů k potřebným informacím
- poskytování potřebných informací zákonným zástupcům žáků
- kvalita spolupráce rodičů se školou a využívání jejich námětů a připomínek
- úroveň spolupráce školy s odbornými pracovišti – např. PPP,SPC…
- existence pocitu sounáležitosti a hrdosti na školu
- existence zřetelně přívětivého prostředí
- existence důvěry žáků (i rodičů) k učitelům a vedení školy
- úroveň morálky žáků a učitelů, vztahů žák/učitel, kultury vzájemných kontaktů

metody:
- školní dokumentace
- skupinová diskuse
- sebehodnocení vedení školy
- sebehodnocení učitelů a žáků

Řízení školy

sledované jevy:
a) kvalita systémového řízení
b) plánování řídících činností (koncepce, ŠVP, roční plán, plán DVPP, kontrol…)
c) efektivita organizace školy
d) metodická podpora kvality výuky – personální rozvoj, DVPP, samostudium…
e) systém vedení pedagogických pracovníků - především efektivita výsledků hospitací
f) kontrolní systém
g) dokument - koncepční záměr rozvoje školy
h) dokument - školní řád
i) dokument – pravidla hodnocení

ukazatele stavu:

- hodnocení cílů stanovených v koncepčním záměru rozvoje školy
- realizace koncepčních záměrů – zejména ve vztahu k finančnímu rozpočtu
- koncepčnost řídících činností ve škole - jejich zřetelná strategie
- míra spoluúčasti pracovníků školy na činnostech spojených s řízením školy
- účinnost organizační struktury ve vztahu k řízení školy
- účelnost rozvrhu hodin
- kvalita a efektivita školního řádu
- koncepční zajištění personálního rozvoj
- vztah systému dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků k dalšímu rozvoji školy a k realizovanému vzdělávacímu programu
- systém dalšího vzdělávání a samostudia ve vazbě na potřeby školy
- zajištění pomoci začínajícím a nekvalifikovaným vyučujícím
- systém prosazování progresivních trendů vzdělávání
- kvalita kontroly a hodnocení výsledků vzdělávání (žáci)
- kvalita kontroly a hodnocení průběhu vzdělávání (učitelé)
- kvalita kontroly provozu

metody:

- školní dokumentace
- skupinová diskuse
- sebehodnocení vedení školy
- sebehodnocení učitelů a žáků

Úroveň výsledků práce školy

sledované jevy

a) kvalita výsledků vzdělávání
b) prezentace školy
c) spolupráce s partnery
d) organizace akcí školy – vystoupení, přehlídek, výstav…
e) dokument – výroční zpráva

ukazatele stavu:

- zřetelnost zkvalitňování výsledků vzdělávání
- propojení zpětné vazby s dalším rozvojem školy
- prezentace školy na veřejnosti a odezva
- zapojení školy do vzdělávacích projektů a aktivit
- organizace vystoupení, koncertů, výstav…
- účast žáků na soutěžích, olympiádách, přehlídkách…
- účast žáků a rodičů na akcích školy
- kvalita výroční zprávy

metody:

- pozorování
- kontrola
- skupinová diskuse